

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

21 листопада 2018 року, м.Київ

**КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ
АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ**

*Секція 3. «Облік, оподаткування, контроль та аналіз в забезпеченні
розвитку конкурентоспроможної економіки»*

Тези доповідей 72-гої науково-практичної студентської конференції

Київ – 2018

УДК 657: 657.1

Концептуальні засади збалансованого розвитку аграрного сектору економіки України. Секція 3. «Облік, оподаткування, контроль та аналіз в забезпеченні розвитку конкурентоспроможної економіки»: збірник тез доповідей наук.-практ. студ. конф. (21 листопада 2018 р.) / відп. ред. Є.В. Калюга. – К.: НУБіП України, 2018. – 336 с.

Збірник підготовлено за загальною редакцією завідувача кафедри обліку та оподаткування, д.е.н., професора Калюги Є.В.

Рекомендовано до друку
кафедрою обліку та оподаткування НУБіП України
(протокол № 4 від 14 листопада 2018 р.)

Збірник містить матеріали 72-ї науково-практичної студентської конференції «Концептуальні засади збалансованого розвитку аграрного сектору економіки України», Секція 3. «Облік, оподаткування, контроль та аналіз в забезпеченні розвитку конкурентоспроможної економіки» з актуальних проблем і основних напрямків розвитку бухгалтерського обліку, контролю, аналізу, аудиту та оподаткування в сучасних умовах господарювання.

Відповідальність за зміст і достовірність тез доповідей несуть автори. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії збірника.

© Колектив авторів, 2018
© НУБіП України, 2018

ЗМІСТ

Альошин В. Є., Кузик Н. П. Тенденції та проблеми формування фінансової звітності в Україні за міжнародними стандартами	10
Бабій С.М., Калюга Є. В. Проблеми бухгалтерського обліку в сучасних умовах	13
Бабошина О.М., Гуренко Т.О. Методика аудиторської перевірки звіту про рух грошових коштів	16
Байда В.Ю., Ганяйло О.М. Особливості організації аудиту витрат виробництва	19
Безух С. Ю., Кузик Н.П. Вплив галузевих особливостей на облік витрат і виходу продукції свинарства	23
Біленька А.С., Колеснікова О.М. Теоретичні основи обліку основних засобів	25
Білодон Д.Д., Мельниченко І.В. Наслідки допущення бухгалтерських помилок в обліку заробітної плати	28
Білошапка А.В., Ганяйло О.М. Особливості оподаткування електронних грошей	31
Боб Я.О., Дерев'яно С.І. Удосконалення обліку розрахунків з кредиторами	34
Бойчас Д.А., Германчук Г.О. Міжнародний досвід формування системи непрямого оподаткування та можливості його застосування в Україні	37
Бондар В.І., Шевчук К.В. Методичні аспекти аудиту звіту про фінансові результати та шляхи їх удосконалення	40
Бур'ян А.М., Мельниченко І. В. Вимоги до облікової інформації в управлінні готовою продукцією	43
Бутрик О.О., Шевчук К. В. Методичні аспекти аудиту операцій на рахунках в банку	47

Вітюк М.П., Дерев'янку С.І. Сучасний стан і пріоритетні напрями раціонального використання основних засобів сільськогосподарських підприємств	50
Волик А.О., Мельниченко І.В. Резерв сумнівних боргів: обліковий аспект в управлінні дебіторською заборгованістю	53
Гавриленко О.С., Слесар Т.М. Особливості обліку готової продукції	58
Гайдученко Т.М., Калюга Є.В. Становлення та розвиток професійних бухгалтерських організацій в Україні	61
Галушка О.П., Калюга Є.В. Адміністративні витрати та їх оптимізація	65
Гмирко О.О., Боярова О.А. Проблеми та причини списання основних засобів, що не підлягають ремонту та відновленню в бюджетних установах	68
Гоц М.М., Мельниченко І.В. Термін «довгострокові біологічні активи» відповідно до П(С)БО 30 «Біологічні активи» та МСФЗ 41 «Сільське господарство»: порівняльний аспект	71
Далакова Д. Ф., Олійник С.О. Особливості обліку оплати праці в сучасних умовах	75
Демякіна А.Р., Дерев'янку С.І. Роль управлінського обліку в системі менеджменту	78
Дем'янчук М. І., Дерев'янку С.І. Облік розрахунків з оплати праці	81
Довбня О.О., Гуренко Т.О. Готова продукція: особливості обліку	84
Дрозд М.С., Калюга Є. В. Облік розрахунків з бюджетом по податку на прибуток підприємства	87
Дубенськова Н. Д., Кузик Н. П. Вибір методів нарахування амортизації в умовах використання міжнародних стандартів обліку	91
Дубок А.С., Олійник С.О. Фінансова звітність: функції та можливості	94
Дуда Ю.І., Гуренко Т.О. Економічна сутність бухгалтерських рахунків	97
Жабуровська А.С., Мельниченко І.В. Особливості оцінювання виробничих запасів	100

Железнякова С.В., Германчук Г.О. Відображення запасів у фінансовій звітності за міжнародними та національними стандартами	104
Євтушок Г.О., Криворот О.Г. Аудит розрахунків з оплати праці	107
Заєць Л.А., Калюга Є.В. Проблеми та перспективи розвитку страхового бізнесу в Україні	110
Замлинська В.С., Ганяйло О.М. Достовірність відображення інформації про розрахунки з покупцями і замовниками у фінансовій звітності	114
Заруцька Ю.Є., Шевчук К.В. Ефективне управління рухом грошових потоків та його роль у забезпеченні фінансової стійкості підприємства	117
Зволинська О.В., Колеснікова О. М. Особливості організації обліку реалізації продукції	121
Інклуд В.В., Гуренко Т.О. Податок на доходи фізичних осіб: суть податку	124
Калюга О.О., Кузик Н.П. Особливості нарахування єдиного соціального внеску в поточному році	127
Калюжна О.С. Олійник С.О. Особливості обліку інших необоротних матеріальних активів	129
Капеліст А.Р., Дерев'янка С.І. Документальне оформлення касових операцій	132
Ківель О.В., Шевчук К.В. Резерв сумнівних боргів: особливості створення та використання	135
Кіча А.О., Гуренко Т.О. Етапи розвитку управлінського обліку та його сучасні концепції	139
Коберник Н.М., Тивончук С.В. Адміністративні витрати в системі управлінського обліку	142
Кобзар Ю. О., Калюга Є.В. Облік грошових коштів на поточному рахунку в банку	145
Ковбасюк Д.Р., Дерев'янка С.І. Особливості бухгалтерського обліку ощадних (депозитних) сертифікатів, емітованих банком	149

Козачишина Д.В., Тивончук С.В. Порівняльна характеристика методів нарахування амортизації в Україні	152
Козін Д.В., Боярова О.А. Особливості нарахуванні допомоги за листками непрацездатності у контексті змін чинного законодавства	155
Конюшенко Н.А., Колеснікова О.М. Виробництво молока на товарних фермах: облік та внутрішній контроль	158
Костюк А.О., Тивончук С. В. Напрямки удосконалення обліку оплати праці	161
Кочерга А.М., Боярова О. А. Аудит виробництва молока на товарних фермах	164
Кривобокова А.А., Колеснікова О.М. Стан та перспективи розвитку лізингових відносин в Україні	167
Купріян Н.Р., Слесар Т. М. Актуальні питання обліку орендних операцій	170
Лебедева О.М., Мельниченко І.В. Капітал підприємства: сутність і функції	174
Лисак К.І., Колеснікова О.М. Проблеми обліку нематеріальних активів	177
Лисенко Х.С., Дерев'янку С.І Облік поточних біологічних активів	180
Лозоцька К.С., Калюга Є.В. Порівняльна характеристика нарахування амортизації за П(С)БО 7 та М(С)БО 16	183
Мазурик О.М., Дерев'янку С.І. Управління витратами підприємства на основі системи кайзен-костингу	187
Мащенко Н.А., Боярова О.А. Організація внутрішнього контролю використання основних засобів на підприємствах	190
Мирінець І.Р., Слесар Т. М. Організація обліку доходів від операційної діяльності	193
Миронюк А.М., Литвиненко В.С. Порядок документування розрахунків з покупцями та замовниками	195
Митюк І. М., Кузик Н. П. Обліковий аспект класифікації розрахунків з	198

працівниками у контексті застосування МСФЗ	
Мокієнко Д.О., Мельниченко І.В. Додаткова заробітна плата: правові засади нарахування та виплати в галузі зерновиробництва	202
Мороз О.В., Шевчук К.В. Внутрішній контроль забезпечення виконання зобов'язань підприємства	205
Мороз О.П., Ганяйло О.М. Підзвітні кошти: облік та оподаткування	208
Мурга В.В., Калюга Є.В. Теоретичні основи обліку землі	212
Мусій А.Л., Калюга Є. В. Облік розрахунків з оплати праці	215
Мятенко А.В., Слесар Т.М. Облік та контроль розрахунків з оплати праці	218
Наконечна М.В., Колеснікова О. М. Особливості обліку ПДФО в сучасних умовах	220
Намазило А.О., Калюга Є.В. Організація обліку кредитних операцій в банках України	224
Ніколаєнко М.С., Калюга Є.В. Помилки в облікових регістрах та способи їх виправлення	227
Новак Ю.В., Слесар Т.М. Інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів	229
Онищук А.О., Гуренко Т. О. Особливості обліку інвестиційної нерухомості за міжнародними та національними стандартами бухгалтерського обліку	232
Палагута Н.С., Калюга Є.В. Облік розрахунків за завданими збитками	235
Панченко К.М., Дерев'янка С.І. Особливості формування прибутку підприємств в сучасному світі	239
Полюхович В.М., Олійник С.О. Облік доходів від реалізації продукції: практичні підходи та перспективи	242
Полякова Т.В., Калюга Є. В. Теоретичні основи обліку запасів	245
Пономаренко П.А., Боярова О.А. Особливості складання внутрішнього положення підприємства «Порядок оприбуткування готівки в касі»	248

Попченко Н.А., Боярова О.А. Сутність та класифікація активів підприємства	251
Пошелюжна А.В., Дерев'янку С.І. Економічний зміст витрат виробництва та їх значення	255
Проциш О.О., Колеснікова О. М. Бухгалтерський облік в сучасних умовах	258
Пушенко А.В., Колеснікова О.М. Резерв сумнівних боргів як засіб коригування дебіторської заборгованості	261
Ракітіна В.В., Калюга Є.В. Оперативний облік на підприємстві	264
Рудик К.В., Германчук Г.О. Значення фінансової звітності підприємства для прийняття рішень на її основі	267
Сахно В.О., Калюга Є. В. Облік доходів від фінансової діяльності	270
Середня В.М., Мельянова Л.В. Сучасні підходи до удосконалення методики складання фінансової звітності підприємства	272
Сидоркіна А.О., Дерев'янку С.І. Управління дебіторською заборгованістю як інструмент підвищення ефективності роботи підприємства	275
Соломенник А.М., Боярова О. А. Особливості обліку виходу продукції племінного молочного скотарства	278
Солошенко Д.А., Мельянова Л.В. Особливості обліку розрахунків з учасниками	281
Степанюк Ю.М., Калюга Є.В. Внутрішньогосподарський контроль витрат виробництва продукції рослинництва	284
Ташликович Т.С., Венгерук Н.П. Облік розрахунків за виданими авансами на підприємствах	287
Тернова В.О., Литвиненко В.С. Методичні засади оцінки молодняка тварин за справедливою вартістю	290
Титоцька О. В., Кузик Н.П. Особливості обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками із використанням простих векселів	293

Ткаченко К. О., Калюга Є. В. Проблемні аспекти обліку єдиного соціального внеску	296
Турик І.В., Ганяйло О.М. Аналітичні можливості балансу	300
Устенко А.С., Мельянова Л.В. Фінансова стійкість як складова оцінки фінансового стану підприємства	303
Федонюк О.В., Калюга Є.В. Теоретичні засади організації бухгалтерського обліку	305
Федоренко А.М., Гуренко Т.О. Облік сировини і матеріалів в управлінні підприємством	309
Цаплій В.І., Колеснікова О.М. Інвентаризація в системі бухгалтерського обліку	312
Цюк П.О., Калюга Є.В. Основні вимоги до складання фінансової звітності	315
Червінська В.М., Слесар Т.М. Особливості обліку реалізації продукції садівництва	318
Чередник Т.Ю., Кузик Н.П. Особливості обліку програмного забезпечення	320
Шевчук А.П., Венгерук Н.П. Аспекти системи управління витратами в сільськогосподарських підприємствах	323
Штурпачук Т.В., Литвиненко В.С. Удосконалення аналітичного обліку розрахунків з постачальниками в умовах автоматизації	326
Шум О.А., Шевчук К.В. Напрямки удосконалення обліку розрахунків з постачальниками	329
Яковенко Ю.В., Дерев'янку С.І. Управління кредитним ризиком в банківській діяльності	332

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

Альошин В. Є., студент

Кузик Н. П., кандидат економічних наук, доцент

Інтеграція України у Європейські співтовариства вимагає від українських підприємств впровадження змін у сфері управління компаніями. Одним з основних складових, що характеризує підприємство та є важливим для користувачів, є зрозуміла достовірна звітність для всіх без винятку її користувачів: національних та іноземних.

Представлення звітності за Міжнародними стандартами фінансової звітності (далі – МСФЗ) не є обов'язковим для всіх суб'єктів господарювання, однак з 2018 року їх коло все ж значно розширилось. Проте сформовану фінансову звітність за міжнародними стандартами дедалі частіше вимагають потенційні іноземні інвестори, банки, фінансові установи при наданні кредитів. Це пояснюється тим, що фінансова звітність є основою інформаційного забезпечення прийняття рішень. А тому існує необхідність розвитку методики формування показників звітності за міжнародними стандартами у напрямі покращення механізму інформаційного обміну між відповідними зацікавленими користувачами та суб'єктом господарювання. Отже, не викликає сумнівів актуальність досліджень, які спрямовані усунення існуючих проблем використання міжнародних стандартів. Вагомий внесок в удосконалення процесу складання фінансової звітності за міжнародними стандартами, трансформації вітчизняної звітності за МСФЗ зробили С. Ф. Голов, В. Н. Зоріна, П. О. Кузик, В. К. Макарович, Н. С. Мисько та інші.

Фінансові звіти, які складають вітчизняні підприємства, ґрунтуються на оцінках, судженнях і моделях, а також на процедурних описах господарських операцій [2]. Концепції, що лежать в основі таких оцінок,

суджень та моделей, встановлює концептуальна основа фінансової звітності [1]. Концептуальна основа визначає базові принципи підготовки фінансової звітності для зовнішніх користувачів, а також виступає допоміжним засобом оцінки відповідності фінансової звітності вимогам міжнародних стандартів й інструментом вирішення питань, які не визначають міжнародні стандарти [1].

Уже не секрет, що національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (далі – НП(С)БО), затверджені Міністерством фінансів України, ґрунтуються на МСБО і МСФЗ, але між ними є низка розбіжностей, які постійно обговорюються серед сучасних науковців і практиків. Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», МСФЗ – це прийняті Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку документи, якими визначено порядок складання фінансової звітності [3]. Вони містять: Міжнародні стандарти фінансової звітності (IFRS); Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (IAS); Інтерпретації, розроблені Комітетом з інтерпретації міжнародних стандартів фінансової звітності (IFRIC) або раніше чинним Постійним комітетом з інтерпретації (SIC). Варто зазначити, що МСФЗ – це стандарти виключно звітності, тобто заключного етапу бухгалтерської роботи. Вони не висувають жодних спеціальних вимог до обліку і суб'єкт господарювання має право обирати будь-який доступний спосіб отримання міжнародної звітності. Потрібно відмітити той факт, що часто практикуючі бухгалтери ототожнюють міжнародні стандарти обліку і звітності (МСБО й МСФЗ).

Вперше питання впровадження Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку Україні актуалізували ще 20 років тому, коли з'явилася Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження Програми реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів» від 29.10.1998 р. №1706 [2]. Необхідно зазначити, що до цього часу постійно виникають проблемні питання при впровадженні МСФЗ в практику України. Вони, в основному, пов'язані із відсутністю досвідчених фахівців-практиків, які можуть застосовували МСФЗ та знанням

ними іноземної мови, що дало б можливість знайомитись із змістом стандартів мовою оригіналу. На нашу думку, найбільш результативним способом вивчення МСФЗ є дуальне навчання, причому практичне вивчення буде найбільш ефективним у суб'єкта господарювання, який саме розпочинає процес впровадження стандартів й здійснює трансформацію звітності.

Необхідно відмітити, що фахівці-практики стверджують, що проблемою якісного впровадження МСФЗ є виникнення додаткових витрат внаслідок потреби у придбанні нового програмного забезпечення. Проте за допомогою використання такого ведення обліку і складання звітності значно полегшує роботу персоналу та зменшує можливість допущення помилок, особливо на етапі трансформації. Практикуючі бухгалтери також звертають увагу на складність розуміння змісту окремих стандартів. Проведення нами опитування підтверджує існування сьогодні проблеми сприйняття елементів МСФЗ, присвячених відображенню у звітності фінансових інструментів (вкладень у цінні папери, похідних інструментів, дебіторської та кредиторської заборгованості). Не втрачає проблемної актуальності для вітчизняних фахівців і питання оцінки активів й зобов'язань за справедливою вартістю.

Загалом, підсумовуючи, необхідно відмітити, що безсумнівно МСФЗ є ефективним засобом міжнародної інтеграції та необхідною складовою сталого економічного розвитку для України. Принципи, які закладені в основу й порядок формування звітності за МСФЗ, визначають адекватність та реальність майнового стану суб'єкта господарювання і, відповідно, рівень довіри зовнішніх користувачів, зокрема інвесторів. Проблемні аспекти застосування МСФЗ на практиці є тимчасовим явищем, яке нівелюється поступово через набуття практичного досвіду у цій сфері.

Список використаних джерел

1. Гарасим П. М. Організація обліку і звітності [Текст] : навч. посіб. / П. М. Гарасим, М. П. Гарасим, С. В. Приймак. – Львів : Українські технології, 2012. – 328 с.

2. Зоріна В. Н. Фінансова звітність підприємств [Текст] : навч. посіб. / В. Н. Зоріна, Т. С. Осадча, Г. Г. Зорін. – К. : Центр навчальної літератури, 2010. – 200 с.

3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні / Верховна Рада України; Закон від 16.07.1999 № 996-XIV. [Електронний ресурс]. Режим доступу: // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

УДК: 657.1

ПРОБЛЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Бабій С.М., студентка

Калюга Є. В., д.е.н, професор

На сучасному етапі бухгалтерський облік є одним з основних детекторів фінансового стану підприємства, а отже, він надзвичайно важливий елемент економічного життя країни. Основним завданням обліку є забезпечення повною і достовірною інформацією всіх користувачів для прийняття раціональних рішень. Для того, щоб процеси відбувалися належним чином, була створена система регулювання бухгалтерського обліку, яка протягом часу змінювалася і вдосконалювалася. Але, на жаль, на сучасному етапі розвитку механізм регулювання має велику кількість недоліків та проблем, які необхідно вирішити. Метою цієї роботи є виділення актуальних проблем та недоліків сучасного бухгалтерського обліку в Україні. Розвиток сучасних економічних відносин вимагає отримання достовірної інформації про діяльність будь-якого суб'єкта господарювання, що, в свою чергу, зумовлює потребу у веденні бухгалтерського обліку на підприємствах України. Система обліку на підприємстві повинна бути належним чином організована відповідно до особливостей підприємства, сфери його діяльності, нормативно-правового законодавства, конкретних економічних, правових та інших умов країни. Але, на жаль, стан бухгалтерського обліку в

Україні не можна вважати досконалим, тому що на сьогоднішній день існує ряд проблем, які потребують невідкладного вирішення.

Серед найважливіших недоліків бухгалтерського обліку можна виділити проблему його державного регулювання. Адже на сьогоднішній день розширилися права підприємств та стала більш вільною їх господарська діяльність, в той же час, сфера державної регламентації обліку звузилася. Це означає, що підприємства мають право самостійно вирішувати низку облікових проблем. Згідно із законодавством України державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснюється з метою створення єдиних правил ведення обліку та складання звітності, які є обов'язковими для всіх підприємств та їх удосконалення. В даній сфері фігурують два інститути – Державна служба статистики та Міністерство фінансів. Перший з них організовує планово-фінансову роботу в апараті Держстату України, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери її управління, здійснює контроль за використанням фінансових і матеріальних ресурсів, забезпечує організацію та вдосконалення бухгалтерського обліку. Також Державна служба статистики бере участь у розробці та затвердженні форм бухгалтерських документів та займається збиранням та обробкою фінансової звітності. В свою чергу, Міністерство фінансів визначає методологію обліку та звітності, тобто розробляє нормативні документи, що стосуються даної сфери, інструкції, загальні вимоги до фінансової звітності, Положення (стандарты) бухгалтерського обліку, План рахунків та Інструкцію про його застосування, форми звітності тощо. Але, зрозуміло, що в роботі Мінфіну та Держстату питання регулювання бухгалтерського обліку не є першочерговим. З цього ж випливає, що на сьогоднішній день немає чітко визначеного суб'єкта державної влади, за яким закріплювалася б відповідальність за становище обліку в країні. В правовому полі наявні недоліки знаходять відображення в Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»,

саме за яким розмито відповідальність за стан даної сфери економічної діяльності країни.

Наступною важливою проблемою сучасного бухгалтерського обліку, якій неможливо не приділити уваги, є досі невирішене питання щодо дотримання міжнародних стандартів. Адже на сьогоднішній день немає чітко сформованої відповіді на питання: за якими стандартами повинні працювати вітчизняні підприємства – за національними чи міжнародними, і яким із них необхідно віддавати перевагу. Слід зазначити, що Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) – це прийняті Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку документи, якими визначено порядок складання фінансової звітності. Згідно з теперішнім законодавством кожне підприємство самостійно обирає доцільність застосування міжнародних стандартів (крім випадків, коли обов'язковість застосування міжнародних стандартів визначена законодавством). На сьогодні в Україні існує низка національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, але, все ж таки, досить широкого використання набули і МСФЗ (Міжнародні стандарти фінансової звітності). Слід зауважити, що Міжнародні стандарти фінансової звітності за своєю структурою і змістом подібні до НП(С)БО (Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку) та П(С)БО (положення (стандарт) бухгалтерського обліку), але, зрозуміло, що між ними існують значні розбіжності. Відмінною рисою між МСФЗ та П(С)БО є те, що звітність за міжнародними стандартами формується, не ґрунтуючись на нормах законодавства, а виходячи з наявних фінансових реалій. З цього випливає, що МСФЗ (Міжнародні стандарти фінансової звітності) дозволяють підприємствам відступати від власних вимог, якщо застосування їх окремих позицій в певний проміжок часу є недоречним. В той же час, П(С)БО (положення (стандарт) бухгалтерського обліку) не надають подібних можливостей підприємствам, тобто вимагають повного дотримання своїх норм.

Отже, бухгалтерський облік – це надзвичайно важлива складова економічного життя країни. Адже, без його використання неможливо отримати інформацію про показники діяльності підприємства, його майно та фінансовий стан. Тому необхідним, на сьогодні, є вирішення всіх проблем, з якими стикається сучасний український облік. Зокрема, виникає гостра необхідність переходу на Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, що призведе до уникнення непорозумінь з цього приводу.

УДК 657.6:336.7

МЕТОДИКА АУДИТОРСЬКОЇ ПЕРЕВІРКИ ЗВІТУ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ

Бабошина О.М., студентка

Гуренко Т.О., кандидат економічних наук, доцент

На сучасному етапі розвитку суспільства все більше зростає роль бухгалтерського обліку та аудиту, вивчаються інтереси власників задля створення інформаційної бази, що, в свою чергу, забезпечить прийняття раціональних управлінських рішень. Варто зазначити й те, що на даний момент немає єдиного, систематичного підходу до методики аудиторської перевірки Звіту про рух грошових коштів. Більшість аудиторів не виокремлюють даний об'єкт обліку, а акцентують увагу на загальній методиці перевірки всіх форм фінансової звітності. Тому постає питання щодо удосконалення методики проведення аудиту Звіту, що допоможе підвищити якість аудиту та визначити виявлені відхилення у показниках і встановленні помилок.

Питанням аудиторської перевірки Звіту про рух грошових коштів присвятили свої праці такі вчені як: Н.І. Гордієнко, А.В. Євдокімова, І.Н. Пашкіна, А.М. Проскуляров, Н.А. Бортник, Я.В. Мех, Є.І. Волошина, Ф.Ф. Бутинець, А.М. Сонін, А.Н. Сушкевич та інші.

Метою дослідження є досконале вивчення та аналіз аудиту про Звіт грошових коштів й встановлення чіткої методики і послідовності проведення.

На сьогоднішній день дані фінансової звітності використовуються для прийняття рішень різними категоріями користувачів і у більшості випадках ці дані вимагають спеціального підтвердження їх достовірності – аудиторського висновку.

Здійснення аудиту Звіту про рух грошових коштів на підприємстві – це одна із основних ділянок функціонування системи контролю, що дає змогу проаналізувати здатність підприємства генерувати надходження грошових коштів, а також напрямки витрачання наявних коштів для оцінки необхідності в них на майбутнє [2, с. 358]. У даній формі звітності наводяться дані про рух грошових коштів (грошей) протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності [1, с. 3].

Наведемо завдання, які вирішуються при проведенні аудиту Звіту про рух грошових коштів: 1. перевірка дотримання підприємством даної форми Звіту і вимог щодо його складання; 2. арифметична точність Звіту; 3. перевірка узгодженості показників Звіту з показниками інших форм звітності; 4. достовірність класифікації статей Звіту; 5. контроль правильності визначення чистого руху грошових коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності; 6. підтвердження загальної суми руху грошових коштів за звітний період за трьома видами діяльності [3, с.10].

Проведення аудиту даного Звіту здійснюється за певною послідовністю. На початковій стадії перевірки аудитор повинен провести інвентаризацію грошей в касі, за підсумками якої отримаємо докази: наявності та права власності на грошові кошти, грошові документи, еквіваленти грошових коштів; наявності договорів про повну матеріальну відповідальність; про умови збереження грошових коштів у касі і напрями їх використання; наявності та правильності заповнення журналів реєстрації прибуткових та видаткових касових документів та інші.

Наступний етап аудиторської перевірки заключається у безпосередньому вивченні операцій з грошовими коштами. Він необхідний для підтвердження даних в первинних документах з даними, що містяться в Звіті про рух грошових коштів. До перевірки включаються такі наступні операції: перевірка відповідності показників синтетичного та аналітичного обліку грошових коштів та правильності складання первинних документів; відповідність і узгодженість даних синтетичного і аналітичного обліку грошових коштів з даними Головної книги, оборотної відомості, фінансової звітності; ознайомлення з договором на банківське обслуговування та з'ясування того, скільки рахунків і в яких банках має підприємство; перевірка правильності складання бухгалтерських кореспонденцій по операціях з грошовими коштами.

На останньому етапі аудиту буде перевірка фінансових показників. Вона необхідна для вивчення аналізу показників ліквідності грошових потоків; визначення коефіцієнта якості чистого грошового потоку, коефіцієнта достатності чистого грошового потоку та коефіцієнта ефективності грошового потоку в досліджуваному періоді тощо [4, с. 40].

Тому, для вдосконалення проведення аудиту Звіту про рух грошових коштів необхідно: систематизувати аналіз грошових потоків, що включає в себе вище перераховані фінансові показники та деталізоване дослідження грошових надходжень; покращити аудиторські процедури на всіх етапах аудиту Звіту про рух грошових коштів, що в свою чергу призведе до скорочення часу проведення перевірки та дасть змогу зібрати достовірні докази для підтвердження показників Звіту про рух грошових коштів [1, с. 359].

Отже, можна зробити висновок, що аудит застосовує обґрунтовану методику, що дозволяє забезпечити неупереджену оцінку достовірності й повноти об'єкта дослідження. Це в повній мірі стосується аудиту звіту про рух грошових коштів, який нині вимагає науково розробленого методичного забезпечення. Для покращення проведення аудиту даного звіту необхідно

удосконалити методику та організацію аудиту грошових коштів підприємств, що має об'єктивно сприяти поліпшенню інформаційного забезпечення процесу прийняття керівництвом підприємства ефективних та своєчасних управлінських рішень щодо їх раціонального використання в господарському обігу.

Список використаних джерел

1. Національне Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». – [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

2. Облік і оподаткування у питаннях та відповідях: навч. посіб.- 2-е вид. перероб. і доп / [Є.В. Калюга, І.Д. Лазаришина, В.К. Савчук та ін.].- К.: ЦП «Компринт», 2018.-378 с.

3. Петренко Н.І. Аудит звіту підприємства про рух грошових коштів: теорія, методика, організація: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к-та екон. наук: 08.00.09. Київ, 2010. – 23 с.

4. Ясишена В.В. Теоретичні аспекти аналізу грошових потоків підприємств: Зб. наук. праць / В.В. Ясишева. – Дніпропетровськ. 2008. – С. 123-131.

УДК 657.1

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ АУДИТУ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА

Байда В.Ю., студент

Ганяйло О.М., кандидат економічних наук, доцент

Одними із найважливіших ділянок роботи будь-якого підприємства є випуск продукції та її собівартість. Аудит витрат виробництва та виробничої діяльності підприємства є найскладнішою частиною аудиторської перевірки. При проведенні аудиту витрат на виробництво, собівартості виробленої і

реалізованої продукції вивчаються процеси і явища, відображені документально і пов'язані з виробничою діяльністю суб'єкта господарювання. Раціональний аналіз і аудит витрат є запорукою фінансової стабільності та стійкості у роботі підприємств.

Аудит витрат виробництва є системним дослідженням і оцінкою усього комплексу економічних показників виробничої діяльності підприємства. Його можна розглядати в декількох аспектах. Особливої уваги потребує вивчення організаційно-методичних особливостей аудиту витрат виробництва у конкретизації згідно галузевого аспекту.

У загальному, процес перевірки витрат на виробництво продукції передбачає вирішення наступних завдань аудиту:

- оцінка обґрунтованості застосовуваного методу обліку витрат, варіанту зведеного обліку витрат, методів розподілу загальновиробничих витрат;

- підтвердження первинної оцінки систем бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю виробничих витрат;

- підтвердження вірогідності оформлення та відображення в обліку прямих і накладних (непрямих) витрат;

- оцінка якості інвентаризації незавершеного виробництва;

- арифметичний контроль показників собівартості по даним зведеного обліку витрат на виробництво [2].

Передує початку аудиту попередній огляд, який проводиться з метою оцінки слабких і сильних сторін внутрішнього контролю процесу виробництва і витрат. Для цього можна використати методи і прийоми, які розробляються аудиторською фірмою, а також спеціальні аудиторські процедури - тести. Під час такого тестування аудитор встановлює: чи визначаються в наказі про облікову політику витрати, що списуються на виробництво, відповідно до П(С)БО; чи не змінювалась протягом звітного періоду облікова політика щодо визначення витрат на виробництво і

собівартості продукції; чи дотримуються на підприємстві вимог, встановлених наказом про облікову політику.

Наступним кроком аудитора є прийняття рішення щодо методу організації перевірки (суцільна, вибіркова, аналітична) та кількості аудиторських процедур, необхідних для підготовки об'єктивного аудиторського висновку.

Аудиторська перевірка формується у певній послідовності. Аудитор самостійно вибирає послідовність перевірки залежно від особливостей діяльності підприємства й умов договору. Вважається, що при аудиті витрат виробництва доцільніше застосовувати підхід від загального до конкретного. Аудитору важливо правильно оцінити систему внутрішнього контролю, бухгалтерського обліку, рівень суттєвості і аудиторський ризик[2].

Аудитор в ході перевірки з'ясовує такі питання: обґрунтованість списання понесених витрат на виробництво продукції; додержання підприємством норм, визначених П(С)БО 16 "Витрати"; обґрунтованість відображення витрат згідно класифікації видів діяльності; правильність оформлення операцій з обліку витрат виробництва і калькуляції собівартості та виходу продукції в первинних документах, регістрах аналітичного і синтетичного обліку; законність і достовірність формування загальновиробничих витрат, їх розподілу та відображення в обліку; достовірність незавершеного виробництва тощо.

Здійснюючи аудиторські процедури, аудитор визначає можливі помилки, які виникають в ході перевірки. При цьому аудитор формує відповідні робочі документи (табл. 1), де зазначає знайдені помилки і їх вплив на достовірність бухгалтерської звітності. Свою незалежну думку аудитор висловлює в аудиторському висновку.

**Відомість виявлених помилок і порушень під час аудиту витрат
виробництва**

№ з/п	Первинний документ, обліковий реєстр	Характер порушення
1	Прибуткова накладна	Невідповідність оформлення
2	

Отже, аудит витрат виробництва є невід’ємною частиною загального аудиту підприємства, інструментом оперативного контролю прийнятих рішень, дієвим засобом запобігання неефективній господарській діяльності і виявленню внутрішньогосподарських резервів. Вдосконалення організаційних і методичних аспектів аудиту витрат виробництва пов’язане з поглибленням практики виконання аналітичних процедур на усіх етапах аудиту та визначення стандартизованих підходів до певних методів дослідження.

Список використаних джерел

1. Іванова Н. А. Організація і методика аудиту : навч. посіб. / Н. А. Іванова, О. В. Ролінський. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 216 с.
2. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики: Видання 2006 року / [пер. з англ. О. В. Селезньов, О.Л.Ольховікова, О. В. Гик, Т. Ц. Шарашидзе, Л. Й. Юрківська, С. О. Куліков]. – К. : ТОВ ІАМЦ АУ«СТАТУС», 2006. – 1152 с.

ВПЛИВ ГАЛУЗЕВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ НА ОБЛІК ВИТРАТ І ВИХОДУ ПРОДУКЦІЇ СВИНАРСТВА

Безух С. Ю., студентка

Кузик Н.П., кандидат економічних наук, доцент

На сьогоднішній день стало дуже важливим підняти з глибокої кризи сільське господарство, яке вже декілька років занепадає. Воно стало майже повністю збитковим. І молодому поколінню потрібно його настільки удосконалити, щоб сільське господарство стало однією з найприбутковіших галузей нашої країни. Тому в сучасних умовах досить актуальним стає забезпечення особистих селянських і фермерських господарств всіма необхідними засобами ефективного ведення сільськогосподарського виробництва відповідно до розмірів їхніх господарств і звичайно, певними методами виробництва, а саме: новітніми технологіями, кращими здобутками селекції, кормами, відповідною технікою й обладнанням, засобами захисту рослин і тварин, створенням сприятливих економічних умов виробництва. Спрямування економічної й технологічної політики до потреб цих господарств викликано об'єктивними умовами: особисті селянські й фермерські господарства забезпечують левову частку виробництва сільськогосподарської продукції, особливо тваринницької.

Для оформлення витрат та виходу продукції тваринництва використовуються первинні документи. Деякі з них є загальними для обліку всіх видів основного виробництва (рахунки-фактури, дорожні листи вантажного автомобіля, накладні, лімітно-забірні картки, облікові листи праці й виконаних робіт, розрахунок амортизаційних відрахувань та ін.). Поряд із ними застосовується ряд специфічних документів, притаманних тільки тваринництву.

У тваринництві отримують від різних груп тварин різну продукцію. Зокрема, від основного стада ВРХ (довгострокові біологічні активи) —

молоко та гній, а від тварин на вирощуванні й відгодівлі (поточні біологічні активи) — приріст живої маси та гній. Тому під час первісного визнання сільгосппродукція оцінюється або за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу, або за виробничою собівартістю відповідно до П(С)БО 16 «Витрати». Усі витрати на виробництво (вирощування тощо) сільськогосподарської продукції обліковують у загальному порядку на рахунку 23 «Виробництво», а загальновиробничі витрати – на рахунку 91 «Загальновиробничі витрати, який розподіляється на собівартість. Оприбутковують отриману сільгосппродукцію на рахунок 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва».

Оплату праці нараховують, виходячи з обсягів виконаних робіт чи виходу продукції або відпрацьованого часу на підставі Розрахунку оплати праці працівникам тваринництва, Табеля обліку використання робочого часу та документів про вихід продукції. Видачу кормів проводять на підставі Відомості витрати кормів, яка водночас є документом на списання витрачених кормів з підзвіту завідувача ферми. Відомість виписують на кожного працівника, за яким закріплені тварини, на початку кожного місяця в двох примірниках. Ліміт видачі кормів визначають за раціонами годівлі, які складає зоотехнік. Оформлені належним чином відомості є підставою для включення вартості кормів до витрат виробництва. Наприкінці місяця на підставі відомостей роблять записи до Журналу обліку витрат кормів за кожним видом і групою тварин. Дані журналу використовуються для оперативного контролю за рівнем витрат кормів на виробництво продукції. Оскільки в тваринництві, як правило, не існує тривалих розривів у строках вкладень коштів і виходу продукції, вважається, що всі витрати даного календарного року відносяться до виробництва продукції поточного року. Всі витрати в тваринництві відображаються на рахунках з обліку витрат під продукцію поточного року. У тваринництві немає великої різноманітності виконуваних робіт. Технологічний процес виробництва тут характеризується однорідністю виконуваних операцій: годування і догляд за

худобою, отримання продукції. Причому всі ці операції, як правило, протікають безупинно і не розмежовуються суворо в часі. Отже, в тваринництві відсутня чітко виражене поділ витрат у часі за видами робіт і окремими операціями.

УДК 657.1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Біленька А.С., студентка

Колеснікова О.М., к.е.н., доцент

Основні засоби займають вагомe місце в господарській діяльності підприємства, їх частка дозволяє оцінити рівень забезпеченості необхідними умовами для здійснення фінансової діяльності суб'єктом господарювання. Згідно із П(С)БО 7 «Основні засоби»: - це матеріальні активи, які підприємство/установа утримує з метою використання їх у процесі виробництва/діяльності або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік)[1].

До складу основних засобів належить: інвестиційна нерухомість, земельна ділянка, капітальні витрати на поліпшення земель, будинки та споруди, машини та обладнання, транспортні засоби, інструменти, прилади та інвентар, тварини, багаторічні насадження та інші.

Відповідно до П(С)Б) 7 «Основні засоби» визначенні наступні види оцінок основних засобів: чиста балансова вартість – визначається як сума за якої об'єкт основних засобі обліковується на балансі підприємства/установи; вартість основних засобів що амортизується – передбачає собою фактичну собівартість об'єкта основного засобу за мінусом ліквідаційної вартості або

первісна вартість необоротного активу за мінусом ліквідаційної; переоцінена вартість – вартість об'єкта після його переоцінки; залишкова вартість – це первісна вартість за сумою зносу; справедлива вартість – це ринкова вартість, яку як правило визначають професійні оцінювачі; ліквідаційна вартість – це сума коштів, яку підприємство очікує отримати від реалізації (ліквідації) необоротного активу після строку їх використання за вирахуванням витрат пов'язаних з продажем (ліквідацією) [1].

Основні засоби на підприємствах збільшуються в результаті: придбання у постачальників; виготовлення на власному підприємстві; безоплатній передачі; виявлення надлишків в процесі інвентаризації.

Надходження необоротних активів обов'язково повинна бути відображена в первинному документі. Для оприбуткування куплених об'єктів на стороні організації постачальника виписується Видаткова накладна, на основі якої в бухгалтерії господарства нараховується кредиторська заборгованість перед постачальником та відображаються витрати по капітальних інвестиціях[4].

Для того, щоб придбаний об'єкт взяти на баланс в господарстві за розпорядженням керівника створюється комісія яка складає Акт приймання – передачі (внутрішнє переміщення) основних засобів.

При прийманні об'єкта на баланс від будівництва його попередньо оглядає і приймає робоча комісія господарства після того створюється державна комісія яка оглядає об'єкт і за результатами обстеження та на основі актів робочої комісії складає Акт приймання – передачі (внутрішнє переміщення) основних засобів[4].

За результатами модернізації, реконструкції основні засоби до оцінюються для цього складаю Акт приймання – здавання відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів[4].

Основні засоби вибувають внаслідок: фізичного зносу, продажу, передачі в інше господарство, морального зносу, стихійного лиха.

Рішення про списання об'єкта з балансу після проведення огляду об'єкта основного засобу приймається комісією яка оглядає об'єкт, встановлює його стан і причини визначає можливості використання окремих вузлів, деталей і складається Акт на списання основних засобів. При списанні транспортних засобів використовують я Акт на списання автотранспортних засобів[4].

Для обліку наявності та руху основних засобів планом рахунків передбачений балансовий рахунок 10 «Основні засоби»[2]. По відношенню до балансу рахунок активний, за економічним змістом господарських засобів, необоротних активів, за структурою і призначенням – основний матеріальний. На дебеті рахунка відображають наявність основних засобів, надходження, на кредиті – вибуття, списання, ліквідація, продаж, безоплатна передача[3].

Аналітичні дані до рахунку 10 «Основні засоби» містяться в Відомості № 4.1 с.-г., синтетичний облік ведуть в Журналі ордері 4А с.-г. на підставі первинних документів. В кінці місяця оборот по кредиту виносять з Журналу ордера до Головної книги.

Список використаної літератури

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби", затверджене наказом Мінфіну України від 27.04.2000 № 92 зі зм.і доп.
2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291.
3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291.
4. Огійчук М.Ф. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах / М.Ф. Огійчук, Панченко та ін.; Київ: Вища освіта, 2009. – 749 с.

НАСЛІДКИ ДОПУЩЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКИХ ПОМИЛОК В ОБЛІКУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ

Білодон Д.Д., студентка

Мельниченко І.В., к. е. н., доцент

Облік заробітної плати – це частина роботи в бухгалтерії, що перебуває під пильною увагою не тільки фіскальних органів, але і безпосередньо робітників, на користь яких виконується її виплата. Бухгалтерам, які нараховують заробітну плату, необхідно бути дуже обачним при нарахуванні і виплаті доходів, що вважаються засобом для постійного існування фізичних осіб. Утім помилки все ж виникають.

Помилки при нарахуванні та виплаті заробітної плати можуть виникати з різних причин: арифметичних, методологічних (помилкове застосування чинного законодавства), емоціональних (неуважність) та технічних. Тобто, помилка - це ненавмисне перекручення даних щодо нарахованої та виплаченої працівникам заробітної плати в результаті арифметичних або логічних похибок[1].

Дослідженню питань обліку розрахунків з оплати праці присвячено багато праць таких вітчизняних вчених, як: Вітвицька Н.В., Завгородній А. Г., Покатаєва О.В., Корягін М. В., Єлисеєв А. В., Полякова Л. М., Бутинець Ф. Ф. Петрик О. А, Огійчук М.Ф.. Проте, питання наслідків допущення помилок в обліку розглядаються в більшості в юридичній площині.

Для початку відзначимо, що умовно помилки у розрахунку заробітної плати можна поділити на дві основні категорії: її суму недоплатили або переплатили працівнику. Тобто зрештою працівник отримав зарплату відповідно у меншому або більшому ніж належний розмірі.

Виправлення помилок, пов'язаних з нарахуванням заробітної плати, залежить від характеру помилки і виправляється шляхом донарахування або сторнування помилкових сум.

Виявити помилки щодо нарахованої заробітної плати окремому працівникові може безпосередньо бухгалтер, який здійснював нарахування, головний бухгалтер, контролюючі органи або ж сам працівник.

Як правило працівники перевіряють свою заробітну плату за розрахунковими листками. У разі недоплати заробітної плати працівники звертаються до бухгалтерії і помилка в цьому випадку буде виявлена після того, коли бухгалтер перевірить факт її наявності в обліку. Отже у більшості випадків саме працівники помічають неточності у сумі своєї заробітної плати.

Зарплату обов'язково необхідно донараховувати, тому що роботодавець зобов'язаний виплачувати працівнику належну йому зарплату в повному розмірі. Для донарахування заробітної плати бухгалтер складає бухгалтерську довідку. Деякі підприємства донарахування заробітної плати за минулі періоди оформлюють наказами.

Якщо нарахування фонду оплати праці здійснюються за попередній період, зокрема у зв'язку з уточненням кількості відпрацьованого часу, виявленням помилок, вони відображаються у фонді оплати праці того місяця, у якому були здійснені нарахування. Дане положення дуже важливе, тому що воно дає можливість уникнути: штрафів щодо єдиного соціального внеску (ЄСВ), податку з доходів фізичних осіб (ПДФО) і військового збору; коригування раніше поданої звітності. Тобто сума донарахованої заробітної плати включається до бази для нарахування ЄСВ, утримання ПДФО і військового збору у місяці, в якому здійснено донарахування.

Донараховану зарплату відображають у місяці її безпосереднього донарахування разом із іншими виплатами працівнику у цьому місяці. При цьому записи у бухгалтерському обліку такі ж самі, як і при звичайному нарахуванні зарплати. Після донарахування заробітної плати потрібно перевірити також право працівника на податкову соціальну пільгу.

При виплаті зарплати працівнику у більшому ніж належний розмірі розрізняють два типи помилок: лічильні та нелічильні. Законодавчі підстави

для їх виправлення — різні. Лічильні помилки пов'язані з обчисленням, нелічильні – пов'язані з неправильним застосуванням нормативної бази, колективного договору.

У загальному випадку зайво виплачену зарплату повертає працівник. Якщо з певних причин він цього не робить, суму переплати повертає особа, що допустила таку помилку [2].

Процедура виправлення помилок в обліку розрахунків з оплати праці досить складна. Регулюється вона як бюджетним, так і трудовим законодавством, а також безліччю законів і підзаконних - нормативно-правових актів.

Отже, облік заробітної плати має важливе значення в управлінні трудовими ресурсами. Кожна з сторін економічного процесу оцінює значення заробітної плати майже як найважливіший показник. У зв'язку з цим важко переоцінити значення роботи, пов'язаної з обліком витрат на оплату праці. Вона, як правило, найбільш складна та трудомістка [3].

Помилка у нарахуванні заробітної плати автоматично призводить до цілої серії помилок і порушень, які є найважчими за своїми наслідками. Є тільки один спосіб уникнути таких помилок – абсолютно точно знати, як проводити будь-які розрахунки пов'язані з заробітною платою. Для того, щоб покращити на підприємстві облік оплати праці, керівництву слід краще організувати контроль за якістю та кількістю затраченої праці, за використанням фонду заробітної плати та іншими грошовими коштами, які виділяються для оплати праці працівників підприємства.

Список використаних джерел

1.Вітвицька Н.В. Контроль і ревізія розрахунків з оплати праці [Текст]: Навч. посіб. / Н.В. Вітвицька. – К.: Знання, 2009 – 244 с.

2.Нарахування та виплата заробітної плати: типові помилки та їх наслідки для роботодавця [Електронний ресурс]. — Режим доступу:<https://ua.intercomp.com.ua/presscenter/articles/370676/>

3. Покатаєва О.В. Шляхи вдосконалення системи оплати праці на підприємстві / О.В. Покатаєва, Г.О. Кошулинська // Держава та регіони. Науково-виробничий журнал. Серія: Економіка та підприємництво. – 2014. – №3. – С. 139-141.

УДК 657.1

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ

Білошанка А.В., студентка

Ганяйло О.М., кандидат економічних наук, доцент

Процес глобалізації світової економіки та входження України до Європейського Союзу сприяють розвитку інвестиційного клімату держави, регулятивних інститутів, корпоративного управління та конкурентоспроможності вітчизняних підприємств на європейському ринку.

Позитивна динаміка збільшення Інтернет-аудиторії, розвиток та наростання темпів інтерактивної торгівлі спричиняють появу нових можливостей для ведення бізнесу – розраховуватися за виконані роботи, поставлені товари та надані послуги електронними грошима.

Визначення терміну «електронні гроші» у вітчизняній фінансовій практиці міститься в постанові НБУ № 65 «Положення про електронні гроші в Україні», яке обґрунтовує електронні гроші як «одиниці вартості, які зберігаються на електронному пристрої, приймаються як засіб платежу іншими, крім емітента, особами і є грошовим зобов'язанням емітента» [3]. При цьому зазначається, що електронні гроші можуть бути виражені тільки в гривневому еквіваленті.

Електронні гроші зазвичай розділяють на два типи: на базі смарт-карт та на базі мереж. І перша, і друга група підрозділяються на анонімні (неперсоніфіковані) системи, в яких дозволяється проводити операції без

ідентифікації користувача, й неанонімні (персоніфіковані) системи, що вимагають обов'язкової ідентифікації користувача [1].

Електронні гроші (Інтернет-гроші) – це фактично електронний еквівалент звичайних грошових одиниць, які використовуються при розрахунках між покупцем і продавцем. З технічного погляду електронні гроші – це певний електронний запис про обсяг вартості, який захищений відповідним криптографічним алгоритмом. З юридичного погляду електронні гроші є грошовим зобов'язанням емітента, який повинен обміняти їх на традиційні гроші за вимогою пред'явника.

Суть розрахунків електронними грошима передбачає, що будь-яке підприємство може бути як торговцем, тобто, отримувати електронні гроші за товари та послуги, або користувачем, оплачуючи ними свої покупки. Для здійснення таких операцій юридична особа на підставі договору, укладеного з банком (емітентом або агентом з розрахунків), відкриває два електронні рахунки (гаманці) – один для отримання електронних грошей як торговця, а інший – для розрахунку як користувача.

Щоб здійснити платіж, необхідно спочатку придбати за реальні гроші платіжні засоби системи (зобов'язання). Вони зараховуються на електронний гаманець, а потім їх використовує користувач. Поповнювати електронний гаманець можна через відділення банків, з якими співпрацює система, з платіжної картки, з поточного банківського рахунку або через платіжні термінали.

У разі надходження електронних грошей на **електронний гаманець** їх можна перевести в готівку або на банківський рахунок.

Законні електронні гроші є засобом платежу, хоча й не визнаються при цьому валютними цінностями і грошовими коштами. Для обліку їх передбачено рахунок 335 «Електронні гроші, номіновані в національній валюті». При перерахуванні емітенту електронні гроші «трансформуються» у грошове зобов'язання, яке слід обліковувати на рахунку 377 «Розрахунки з іншими дебіторами» до погашення емітентом. Періодично (зазвичай раз на

місяць) між підприємством та емітентом складається Акт прийняття-передачі електронних грошей. Підставою для відображення операцій з руху електронних грошей в обліку може бути реєстр платежів, що складений підприємством самостійно та містить усі обов'язкові реквізити первинного документа.

Щодо оподаткування операцій з електронними грошима, товони не є об'єктом обкладення ПДВ. Проте операції з постачання товару, що передбачають оплату електронними грошима, згідно податкового законодавства, підлягають оподаткуванню ПДВ.

Датою виникнення податкового зобов'язання завжди буде дата відвантаження товару, адже зарахування коштів від покупця в цьому випадку немає. За придбаними за електронні гроші товарами (роботами, послугами), покупець має право на податковий кредит з ПДВ. При цьому датою віднесення сум податку до податкового кредиту завжди буде дата отримання товарів/послуг. Електронні гроші, не є грошовими коштами, тому розрахунки електронними грошима заборонені для податників єдиного податку.

Отже, законні електронні гроші є засобом платежу, хоча й не є при цьому валютними цінностями або грошовими коштами.

Операції з електронними грошима не є об'єктом обкладення ПДВ, проте операції з постачання товару, що передбачають оплату електронними грошима підлягають оподаткуванню ПДВ.

Список використаних джерел

1. Інформація за результатами проведення круглих столів з обговорення окремих питань щодо впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish>

2. Кашкин И.В. XBRL: заговорить на языке деловой отчетности. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.cbr.ru/sbrfr/xbrl/xbrl_speak

3. Про електронні гроші в Україні: Положення НБУ від 10.02.2016 № 65. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

УДК 657.1

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З КРЕДИТОРАМИ

*Боб Я.О., студент**

Дерев'янка С.І., кандидат економічних наук, доцент

На сьогодні одним з найбільш складних і суперечливих питань бухгалтерського обліку є облік кредиторської заборгованості, пов'язаний з існуванням проблеми неплатежів. В умовах недостатнього забезпечення підприємств оборотними засобами зростання кредиторської заборгованості стає поширеним явищем. В свою чергу платіжна криза підприємства впливає на несвоєчасну сплату державних зобов'язань, які здійснюються за рахунок бюджету. Питанням теоретико-методологічних і практичних аспектів щодо обліку розрахунків з кредиторами приділяли увагу такі вітчизняні та зарубіжні вчені: Ф.Ф.Бутинець, М.Ф.Огійчук, Н.М.Ткаченко, Л.М.Братчук, Ю.А.Верига, Г.В.Власюк, С.Ф.Голов, О.Є.Гудзь, В.М.Добровський, О.М.Петрук, Л.К.Сук, П.Я.Хомин, Е.Ф.Югас, Л.А.Бернстайн, М.Ф.Ван Бред, Е.С.Хендріксен та інші. В працях розглянуто наукові підходи до регулювання, підтримання оптимальної частки поточних зобов'язань за товари (роботи, послуги) у фінансовій звітності, обґрунтовано їх вплив на фінансову стійкість та платоспроможність підприємства. Нині зростає частка кредиторської заборгованості в структурі пасивів підприємств. Тому проблема достовірного обліку кредиторської заборгованості та її економічного аналізу потребує окремого дослідження. У зв'язку із загостренням проблеми неплатежів, управління кредиторською заборгованістю підприємства стає одним з найскладніших завдань бухгалтерського обліку.

Зобов'язання підприємства виникають унаслідок здійснення ним господарських операцій, пов'язаних з отриманням кредитів, а також товарів і послуг з відстроченням платежу. Майнові відносини між суб'єктами господарювання, що виникають у результаті здійснення таких операцій, набувають характеру цивільно-правових.

Стаття 151 Цивільного кодексу України наголошує: «Кредиторська заборгованість виникає тоді, коли одна сторона (боржник) зобов'язана вчинити на користь іншої сторони (кредитора) певну дію, як-то: передати майно, виконану роботу, сплатити гроші та інше, а кредитор має право вимагати від боржника виконання його обов'язку». Із цього визначення випливає, що в будь-якому зобов'язанні розрізняються: суб'єкти, об'єкти та зміст кредиторської заборгованості.

Переважна більшість підприємств застосовує журнально-ордерну форму бухгалтерського обліку, засновану в більшості випадків на ручній обробці облікових даних. Це знижує якість інформації, збільшує строки її опрацювання, що в результаті призводить на збільшення витрат на облікове забезпечення. Це, в свою чергу, знижує прибутки підприємства.

Вдосконалення облікової політики кредиторської заборгованості передбачає формування способів первинного спостереження, вартісного вимірювання, поточного групування та підсумкового узагальнення, що дає змогу оптимізувати документування розрахункових операцій.

Розробка графіку документообігу за операціями розрахунків, на наш погляд, повинна враховувати особливості створення, передавання та отримання електронних документів.

Вважаємо за доцільне в обліковій політиці облік розрахунків з кредиторами та способи документування розкривати в такій послідовності: наведення переліку документів, що виробляються на бланках, розроблених підприємством, а безпосередньо форми бланків затверджуються у додатках; затвердження списку осіб, які мають право підписувати первинні документи, а також можливих підстав для використання печаток та штампів

підприємства; затвердження способів захисту інформації та зберігання електронних документів.

Не останнє місце в процесі удосконалення обліку розрахунків з кредитором слід приділяти його автоматизації. Це, в свою чергу, дозволяє значно полегшити роботу бухгалтерії в цілому та кожного бухгалтера окремо.

Автоматизація робочого місця дає значні переваги, а саме: введення, обробка і видача облікових даних безпосередньо на робочих місцях, що значно покращує інформаційне забезпечення органів управління; посилення контролю за дотриманням встановлених норм і лімітів, економією і раціональним витрачанням матеріальних, трудових і фінансових ресурсів; створення сприятливих умов для інтеграції збору, обробки і використання даних.

Оперативна обробка дозволяє своєчасно погашати кредиторську заборгованість, дотримуючись строків позовної давності.

Також в умовах формування і становлення нових соціально-економічних відносин актуальним є створення ефективного внутрішнього аудиту. Постійне впорядкування і вдосконалення системи внутрішнього аудиту дасть змогу забезпечити керівництво інформацією про стан розрахунків для прийняття управлінських рішень і складання звітності.

При створенні цієї служби слід врахувати економічну ефективність і фінансові можливості підприємства. Доцільно було б розробити «Положення про організацію системи внутрішнього аудиту», затвердити Посадову інструкцію внутрішнього аудитора, що дасть змогу чітко визначити його функціональні обов'язки та надасть можливість доступу до будь-якої необхідної йому інформації. Запровадження служби внутрішнього аудиту значно полегшить роботу бухгалтера, дасть змогу контролювати операції з обліку кредиторської заборгованості, визначати характер, терміни і обсяги цієї заборгованості.

При можливості впровадження автоматизованої системи обліку заборгованості на підприємствах, з метою удосконалення обліку кредиторської заборгованості підприємствам пропонується здійснити наступні заходи: створити інформаційну базу кредиторської заборгованості учасників розрахунків; звірити в електронній формі взаємні вимоги та зобов'язання; знайти найбільш раціональні способи погашення заборгованості через проведення взаємозаліку кредиторської і дебіторської заборгованості, що дозволить скоротити розмір заборгованості; вести облік та звітність проведених взаєморозрахунків; створити службу внутрішнього аудиту.

УДК 336.22

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ НЕПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ

Бойчас Д.А., студентка

Германчук Г.О., старший викладач

До першорядних інструментів державного регулювання ринкової економіки відносяться податки. Важливого значення набувають у ринкових умовах непрямі методи втручання держави в економіку, тому для удосконалення вітчизняної практики використання непрямих податків слід звернутися до зарубіжного досвіду та провести аналіз їх застосування на міжнародному рівні.

Досить дискусійним питанням у вітчизняній та зарубіжній практиці залишається класифікація податків, проте, найбільшого поширення набула класифікація, в рамках якої вони поділяються на прямі та непрямі.

Непрямі податки становлять вагомую частину в загальному обсязі податкових надходжень у розвинених країнах світу, у середньому їх частка у

валовому внутрішньому продукті в 1,8 разів перевищує частку прямих податків: на рівні штатів США, за розрахунками О. Міщерякової, їхня частка не перевищує 40%, значна увага приділяється адмініструванню непрямих податків у країнах Євросоюзу і Східної Європи [2, 92].

Одним із найбільш важливих видів непрямих податків є податок на додану вартість, який досить часто називають “європейським податком”, підкреслюючи його вагомим значення у встановленні та розвитку європейського інтеграційного процесу. У Європі податок на додану вартість є важливим джерелом дохідної бази бюджету Європейського Союзу [3, 92].

Щодо питання встановлення ставки оподаткування, то, на відміну від України, Великобританії, Франції, Італії де загальна ставка податку складає 20% - 22%, ставка податку на додану вартість у Республіці Казахстан дорівнює 12%, що є однією з найнижчих ставок у світі.

Суттєвим є питання і специфіки аграрної сфери економіки, яка, в першу чергу, пов'язана з продовольчою безпекою країни. Механізми непрямих оподаткування аграрних підприємств у країнах Азії, Америки, Європи істотно відрізняються. Так, у більшості країн ставки податку на додану вартість постійно переглядаються, як з метою збільшення, наприклад, Греція, Кіпр, Нідерланди, Італія, Німеччина, так і з метою зменшення, зокрема, такі країни як Словаччина, Угорщина, Чехія, Франція [2, 115].

Франція є особливою країною, з винятковою системою оподаткування. Вона є прикладом застосування непрямих податків, адже їх частка становить більше 60% в загальному обсязі податкових надходжень, причому, 50% цих надходжень формує податок на додану вартість. У Франції застосовується чотири ставки податку на додану вартість: 18,6% – нормальна ставка на усі види товарів і послуг, 33,33% – гранична ставка на предмети розкоші, машини, алкоголь, тютюн, 7% – скорочена ставка на товари культурного побуту (книги), 5,5% – на товари і послуги першої необхідності (харчування, за винятком алкоголю і шоколаду; медикаменти, житло, транспорт). Проте,

зараз відбувається перегляд цих ставок та планується залишити лише дві з них: 18,6% та 5,5%.

Також, поширеним, але менш відомим та використовуваним непрямим податком є акцизний збір. У нашій країні, акцизний збір розповсюджується на досить невелику кількість видів продукції, а в країнах зарубіжжя він є доволі вагомою статтею бюджетних доходів.

Так, у Польщі, Чехії та Угорщині надходження від акцизних зборів становлять 10 – 15% усіх податкових надходжень, в Канаді – 9,9%, в Японії – 7,3%, у США – 6,8% [3, 45].

У Великобританії акцизний податок стягується з таких основних товарів, як пиво, вино, міцні алкогольні напої, тютюнові вироби тощо. Для таких товарів діє єдина ставка (за пачку, за пінту). Але при цьому, на тютюнові вироби вводиться додатковий податок у розмірі 24% від загальної роздрібної ціни товару [2, 74].

Перевагою й одночасно недоліком акцизного податку є високі ставки на певні групи товарів. Вони впливають на структуру споживання і тим самим дозволяють обмежувати споживання деяких товарів, зокрема алкогольних напоїв і тютюнових виробів, які є шкідливими як для здоров'я людини, так і навколишнього природного середовища в цілому.

Слід зауважити, що податкова ставка, за якою справляється акцизний збір, на сьогодні в Україні значно нижча, ніж у країнах-членах ЄС.

Отже, для вітчизняної практики дуже важливим нині є вдосконалення непрямих податків у податковій системі, бо вони є не лише суттєвим джерелом бюджетних доходів, а й визнаним інструментом державного регулювання. Зважаючи, на міжнародний досвід застосування непрямих податків, можна сказати, що податок на додану вартість займає найбільшу частку і має найширшу сферу застосування, а це істотно зменшує вагомість та величину акцизного збору.

При запозиченні досвіду у сфері непрямого оподаткування в економічно розвинених зарубіжних країнах необхідно зважати на реалії

суспільного та державного життя в Україні, а також враховувати конкретні обставини, культуру і традиції, наявність ресурсів і загальний рівень розвитку кожної окремої країни.

Список використаних джерел

1. Князев В.Г. Тенденції розвитку податкових систем зарубіжних країн / В.Г. Князев // Податковий вісник. – 2013. – 285 с.
2. Лютий І.О. Податки на споживання в економіці України / І.О. Лютий, А.Б. Дрига, М.О. Петренко // – К: Знання, 2015 – 453с.
3. Нікітін С. Непрямі податки: досвід розвинених країн / С. Нікітін // Світова економіка і міжнародні відносини. – 2011. – 318 с.

УДК 657.631

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ АУДИТУ ЗВІТУ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА ШЛЯХИ ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ

Бондар В.І., студент

Шевчук К.В., к.е.н., доцент

В діяльності підприємств часто виникають ситуації, коли інформація, яка відображена у бухгалтерському обліку, не відповідає даним фінансової звітності, дані факти пов'язані з намаганням управлінського персоналу з метою підвищення інвестиційної привабливості та кредитоспроможності підприємства прикрасити показники діяльності.

Застосування суцільної перевірки всіх бухгалтерських записів і звітності є обмеженим, оскільки такий спосіб проведення аудиторського контролю досить дорогий, потребує багато часу та праці аудитора, до того ж не надто ефективний за вибіркочну перевірку.

Вибіркове дослідження широко використовують в аудиторській практиці, воно не погіршує якості аудиторської перевірки. Його суть полягає в тому, що аудитор перевіряє не всю сукупність даних, а лише відібрану

певним чином частину їх. Отримані результати перевірки переносяться на всю сукупність інформації і формулюють висновок [1].

Серед основних прийомів аудиту фінансової звітності доцільно виділити наступні: документальна перевірка, статистичне дослідження, анкетування, тестування, аудиторська вибірка, прийоми економіко-математичних методів, підрахунок, логічна перевірка.

Аналітичні процедури, як один із видів аудиторських процедур, покликані виявити наявність або відсутність невірно відображених фактів господарської діяльності. Аналітична робота на підприємствах по запобіганню викривлень фінансової звітності повинна займати провідне місце в робочій програмі бухгалтера, аналітика та аудитора. Кожен показник звітності пов'язаний із іншими показниками фінансової діяльності підприємства, дублюється в звітах за минулі періоди та утворює, тим самим, комплексну систему обліково-звітних даних. Індивідуальний підхід до кожного показника необхідний у процесі проведення аналітичних процедур з метою виявлення та усунення порушень і викривлень в бухгалтерському обліку [2].

Процедури аудиту звіту про фінансові результати наступні: 1) інспекція обсягів реалізації активів та визнання доходів і витрат звітного періоду; 2) перевірка правильності класифікації та оцінки доходів, витрат і фінансових результатів в розрізі видів діяльності клієнта; 3) перевірка правомірності відображення в системі рахунків бухгалтерського обліку доходів та витрат; 4) порядок їх відображення у звіті про фінансові результати; 5) аналіз структури доходів та витрат з метою визначення ефективності діяльності клієнта; 6) контроль за правильністю визначення та відображення у звіті про фінансові результати податку на прибуток [4].

Процес аудиту фінансової звітності в організаційному плані поділяється на: планування; вивчення; оцінювання; встановлення достовірності; звітування. Єдиної методики щодо проведення аудиту не існує. Кожна аудиторська фірма та аудитор самостійно розробляє методичку

аудиту фінансової звітності, враховуючи компетентність аудиторів, об'єкт дослідження, галузь діяльності підприємства, особливості законодавства тощо [3]. Одним із підсумків роботи аудиторів під час оцінювання системи внутрішнього контролю є розробка конструктивних пропозицій щодо його вдосконалення. Аудитори беруть участь у розробленні системи внутрішнього контролю підприємства, висловлюючи свої пропозиції та рекомендації.

Доцільно аудит звіту про фінансові результати здійснювати в наступній послідовності:

1. визначення виду діяльності підприємства та правильності його зазначення у формі необхідні аудитору для правильної класифікації доходів і витрат підприємства, звітність якого досліджується, за ознакою виду діяльності;

2. перевірка повноти заповнення реквізитів і показників рядків і граф звітності. За допомогою формальної перевірки визначається наявність необумовлених виправлень даних звітності або ж виправлення показників звітності з порушенням передбачених щодо таких дій вимог, самостійних змін у встановлених формах звітності;

3. логічний аналіз показників звітності з метою визначення ділянок у звітності з найбільшим ризиком (у залежності від цього визначають ті операції та активи, на які необхідно звернути особливу увагу);

4. зіставлення та перевірка взаємозв'язку показників, відображених у різноманітних формах бухгалтерської звітності;

5. перевірка показників форм фінансової звітності;

6. перевірка дотримання встановлених законодавством строків і термінів подання фінансової звітності.

Перевіряючи фінансову звітність клієнта аудитор має підтверджувати показники, відображені у фінансовій звітності фактичною наявністю, оскільки для складання аудиторського звіту потрібно подати достовірну, точну інформацію.

Отже, аудит фінансової звітності є ключовим аспектом аудиторської перевірки, який виконує важливу функцію щодо підтвердження достовірності та неупередженості поданої користувачам інформації необхідної для прийняття виважених управлінських рішень. Цим забезпечується суттєве зменшення рівня ризиків, пов'язаних з їх прийняттям, підвищується довіра до підприємства з боку партнерів, спрощується процес налагодження нових контактів.

Список використаних джерел

1. Аудит: [підручник] / [Петрик О.А., Зотов В.О., Кудрицький Б.В. та ін.]; за заг. ред. проф.О.А. Петрик. – К. : КНЕУ, 2015. – 498 с.
2. Безверхий К.В. Удосконалення методики виявлення ознак викривлень і помилок у фінансовій звітності підприємства на основі аналітичних процедур/ К.В. Безверхий// Облік і фінанси. - № 4 (66). - 2014. - С.- 8-16.
3. Візіренко С.В. Методичні аспекти аудиту фінансової звітності підприємства / С. В. Візіренко, С. С. Макаріхін // Сталий розвиток економіки. - 2015. - № 4. - С. 170-176. Електронний ресурс. – [Режим доступу]: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sre_2015_4_26
4. Дорош Н.І. Аудит: методологія і організація : монографія / Н. І.Дорош. – К.: Т-во „Знання”, КОО, 2004. – 402 с.

УДК 657.658.84

ВИМОГИ ДО ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УПРАВЛІННІ ГОТОВОЮ ПРОДУКЦІЄЮ

Бур'ян А. М., студентка

Мельниченко І. В., кандидат економічних наук, доцент

Важливе місце у системі прийняття управлінських рішень посідає обліково-аналітична інформація. У період поглиблення ринкових відносин та

глобалізаційних процесів розширюється коло проблем, що покликані вирішувати бухгалтерський облік та економічний аналіз.

Впровадження інноваційних технологій виробництва зумовлюють ускладнення управління господарсько-фінансовою діяльністю підприємств, тому виникає нагальна потреба удосконалення системи інформаційного забезпечення, яке дасть змогу підвищити якість облікової та аналітичної інформації, її обробки та зберігання, що є необхідною умовою для ефективного управління підприємством [1, с. 174].

Вагомий внесок в дослідження проблем обліково-аналітичного забезпечення процесу управління діяльністю суб'єктів господарювання зробили такі вчені як: Буряк П. Ю., Бутинець Ф. Ф., Карпова Т. П., Кірейцев Г. Г., Гудзинський О. Д., Дем'яненко М. Я., Пушкар М. С., Сопко В. В., Сук Л. К. та інші вчені.

Обліково-аналітичне забезпечення слід розглядати як процес підготовки обліково-аналітичної інформації, забезпечення її кількості та якості [2]. Для організації інформаційних потоків на підприємстві існують принципи, дотримання яких передбачає його раціоналізацію та відповідність встановленим вимогам до обліково-аналітичного забезпечення. До них науковці відносять:

- формування інформаційних потреб користувачів;
- встановлення способів і методів задоволення сформованих інформаційних потреб;
- ефективне максимальне використання первинної інформації для розрахунку системи аналітичних показників при мінімальних затратах часу та праці;
- розробка ефективних моделей управлінських рішень на основі результатів застосування аналітичних процедур.

Дотримання вищезазначених принципів організації раціонального обігу обліково-аналітичної інформації на підприємстві дасть змогу забезпечити належний рівень відповідності інформаційного забезпечення встановленим

до нього вимог, у тому числі і якості. Тому для забезпечення управління до інформації бухгалтерського обліку необхідно сформулювати вимоги, якими вона повинна відповідати.

На основі вивченої літератури [3, 4] на рис. 1 узагальнено критерії, яким повинна відповідати облікова інформація, призначена для проведення аналітичної роботи, зокрема і результатів діяльності.

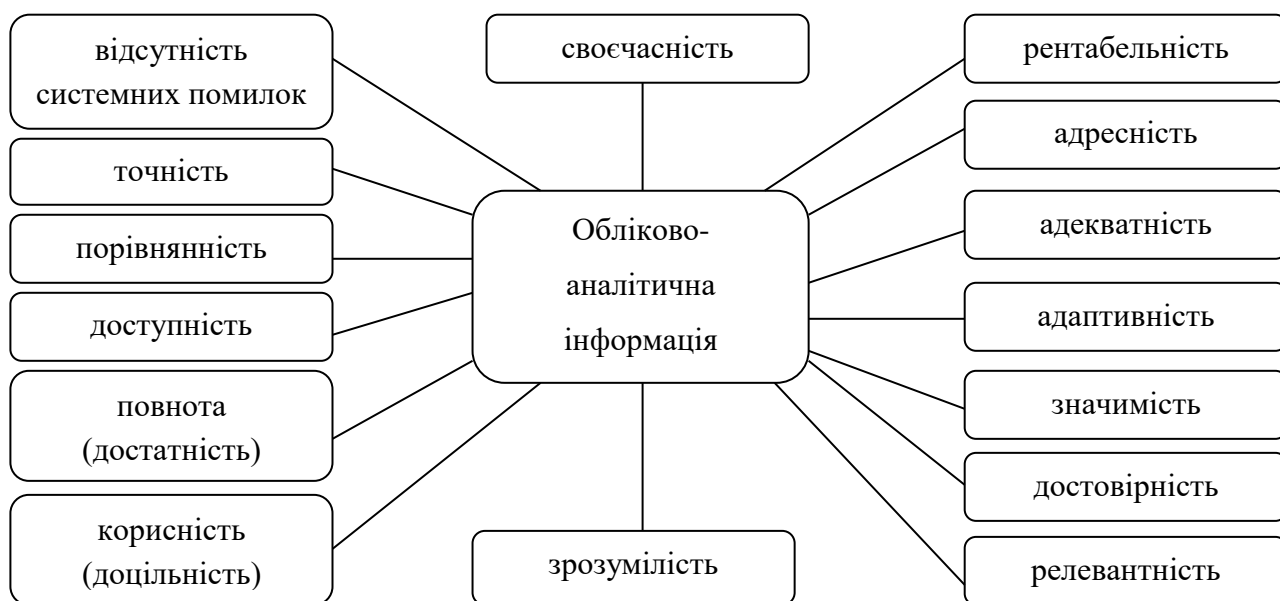

Рис. 1. Вимоги до облікової інформації для аналізу результатів діяльності.

Узагальнено автором на основі [3, 4]

Таким чином можна зробити висновок, що кожна з представлених вимог до інформації спрямована на задоволення потреб користувачів управлінського персоналу, для прийняття ними управлінських рішень, оскільки обсяги обліково-аналітичної інформації, що надходять до системи управління, можуть бути достатньо значними, однак не вся інформація буде використовуватися у процесі прийняття управлінського рішення.

Рационально побудоване інформаційне забезпечення управління готовою продукцією підвищує обґрунтованість прийняття управлінських рішень і контроль за своєчасним їх виконанням, сприяє зменшенню обсягу навантаження та підвищенню оперативності й достовірності отриманих результатів. Без добре налагодженого інформаційного забезпечення

підприємство не може успішно функціонувати, розвиватися та примножувати прибуток, тому на підприємстві повинні бути створені сприятливі умови для ведення обліку готової продукції.

Отже, можемо зробити висновок, що обліково-аналітичне забезпечення як компонент інформаційного забезпечення управління підприємством дає змогу розв'язувати функціональні задачі управління, забезпечуючи керівництво повною та достовірною інформацією про господарські процеси та зв'язки із зовнішнім середовищем.

Список використаних джерел

1. Каменева Н. А. Информационные ресурсы инновационной деятельности / Н. А. Каменева // РИСК: ресурсы, информация, снабжение, конкуренция. – 2009. – № 2. – С. 174.

2. Кірейцев Г. Г. Обліково-аналітичне забезпечення управління виробництвом продукції виноградарства: монографія / Г. Г. Кірейцев, І. В. Мельниченко. – Київ: ННЦ «Інститут аграрної економіки». – 2013. – 230 с.

3. Подолянчук О. А. Сутність обліково-аналітичної інформації та її роль у системі контролю сільськогосподарського підприємства / О. А. Подолянчук // Економіка АПК. – 2010. – № 3. – С. 54–57.

4. Яворов В. В. Удосконалення управлінського обліку в сільськогосподарських підприємствах / В. В. Яворов // Економіка АПК. – 2010. – № 3. – С. 107–112.

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ АУДИТУ ОПЕРАЦІЙ НА РАХУНКАХ В БАНКУ

Бутрик О.О., студентка

Шевчук К.В., к.е.н., доцент

В процесі управління підприємством особливо важливим є використання повної та достовірної інформації про рух грошових коштів та стан платіжної дисципліни яка підвищує якість управлінських рішень, позитивно впливає на поточний і прогнозний фінансовий стан підприємств. Цьому сприятиме проведення аудиту як зовнішнього, так і внутрішнього.

Метою аудиту відповідно до МСА 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до Міжнародних стандартів аудиту» є підвищення ступеня довіри визначених користувачів до фінансової звітності. Це досягається через висловлення аудитором думки про те, чи складена фінансова звітність у всіх суттєвих аспектах відповідно до застосовної концептуальної основи фінансового звітування [2].

Необхідно зазначити, що саме внутрішній аудит руху грошових коштів на рахунках в банку і законності здійснення розрахунків відіграє важливу роль в досягненні як стратегічних, так і оперативних цілей, які спрямовані на підвищення платоспроможності та ефективне управління підприємством.

У процесі здійснення контролю грошових коштів аудитором застосовуються такі методичні прийоми: інвентаризація; спостереження за здійсненням господарських та фінансових операцій, відображенням їх у системі бухгалтерського обліку; усне опитування; отримання письмових підтверджень; перевірка документів (за формою, суттю, змістом, логічна, хронологічна, експертна, зустрічна); взаємний контроль операцій і документів, підготовлених на підприємстві; перевірка арифметичних розрахунків; аналіз тощо [1].

Аудит банківських операцій здійснюється суцільним способом окремо за кожним рахунком. Особливу увагу слід приділити поточному рахунку [4]. Якщо на підприємстві є операції в іноземній валюті, то в такому випадку процес аудиту доцільно розділити на два етапи: аудит операцій у національній валюті та аудит операцій в іноземній валюті.

Послідовність проведення перевірки операцій на рахунках в банках залежить від поставлених завдань. Доцільно перевірку проводити за наступними напрямками: перевірка правильності складання виписок банку; вивчення відповідності надходження сум грошових коштів на рахунки банку даним первинних документів і облікових записів; вивчення корінців чеків для підтвердження повноти отримання грошових коштів у касу; перевірка відповідності отриманих з рахунків банку коштів коштам, оприбуткованим по касі; вивчення напрямів використання грошових коштів з позиції їх доцільності і законності; встановлення правильності заповнення реєстрів синтетичного обліку; визначення правильності складання бухгалтерських записів щодо відображення руху грошових коштів; перевірка правильності записів у формах фінансової звітності підприємства.

При аудиті банківських операцій аудитор повинен перевірити дотримання діючого законодавства при їх виконанні. Перевірка проводиться за всіма рахунками, відкритими підприємством в установах банків, та передусім на поточному рахунку. При наявності розбіжностей з'ясовуються причини їх виникнення. Аудитор уважно вивчає виявлені розбіжності, щоб переконатися в тому, чи були зловживання при цьому з боку працівників бухгалтерії. Аналіз операцій, здійснених в звітному періоді, виконується шляхом ретельного вивчення банківських виписок з прикладеними до них платіжними документами. Одночасно банківські документи перевіряються по суті.

Оскільки всі банківські установи використовують комп'ютерну систему обліку, а банківські виписки видаються клієнтам на кожний день

здійснення операцій, необхідно також звірити вхідні і вихідні залишки не лише за випискою, але й за датами здійснення попередніх операцій.

На підготовчій стадії аудиту необхідно оцінити систему внутрішнього контролю підприємства, після чого аудитор переходить до планування аудиту, кінцевим результатом якого є складання плану аудиту. План аудиту розкриває характер, час та обсяг аудиторських процедур, які повинні виконуватися працівниками аудиторської фірми для отримання достатніх та відповідних аудиторських доказів з метою зменшення аудиторського ризику до прийнятно низького рівня [3].

Залежно від оцінки системи внутрішнього контролю, встановленої проведеними тестуванням та вивченням актів перевірки ведення операцій з безготівковими коштами, аудитор встановлює види і кількість аудиторських контрольних процедур. У випадку якщо система внутрішнього контролю неефективна аудитор повинен збільшити обсяг процедур перевірок грошових коштів в кінці звітного періоду. Методикою аудиту передбачено також визначення платоспроможності підприємства та причин прострочення розрахунків з кредиторами.

Всі порушення чинних нормативних документів стосовно банківських операцій виявляють суцільною перевіркою документів і взаємною звіркою реєстрів обліку на відповідність. Заключним етапом є групування викривлень та порушень в обліку банківських операцій, а потім складання аудиторського звіту.

Найбільш ліквідними активами будь-якого підприємства є грошові кошти, і тому ці активи найбільш часто підпадають під загрозу крадіжок та зловживань. У зв'язку з цим дуже важливо створити на підприємстві належні умови для чіткого контролю за грошовими коштами, зокрема це стосується внутрішнього і зовнішнього контролю.

Список використаних джерел

1. Корінько М. Д. Аудиторський контроль грошових коштів / М. Д. Корінько // Інтелект XXI. - 2014. - № 6. - С. 80-85. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/int_XXI_2014_6_12.
2. Міжнародний стандарт аудиту 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до міжнародних стандартів аудиту». [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.apu.net.ua/attachments/article/1151/2017_часть1.pdf.
3. Міжнародний стандарт аудиту 320 «Суттєвість при плануванні та проведенні аудиту». [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.apu.net.ua/attachments/article/1151/2017_часть1.pdf.
4. Огійчук М.Ф. Організація та методика аудиту/ М.Ф. Огійчук, К.О. Утенкова. – К.: Алерта, 2016. – 304 с.

УДК 631.115/.15:658.2"312"(477)

СУЧАСНИЙ СТАН І ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Вітюк М.П., студентка**

Дерев'янка С.І., кандидат економічних наук, доцент

Основні засоби є однією з головних складових майна підприємства. Від того, якою мірою сільське господарство ними забезпечене, залежить економічна ефективність виробництва, конкурентоспроможність його підприємств тощо. Стан та ефективність їх використання є однією з головних умов успішної діяльності підприємства. Період реформ негативно позначився на забезпеченості та якісному стані основних засобів сільськогосподарських підприємств, яка нині не відповідає потребам виробництва.

Теоретичні та методологічні аспекти ефективності використання основних засобів сільськогосподарських підприємств привертають увагу багатьох вітчизняних і зарубіжних учених-науковців, таких як: В.Г.Андрійчук, В.І.Артиш, М.І.Бондар, Ф.Ф.Бутинець, П.М.Гарасим, О.В.Гудима, М.М.Гацалов, Л.В.Городянська, Л.В.Гуцаленко, Н.В.Довгалюк, Н.Т.Кулікова, В.В.Кузьміна, Н.Л.Правдюк, А.Апчерч, С.Б.Барнгольц, Н.Р.Вейцман, Г.А.Велш, Р.Н.Нідлз, Ж.Рішар та багатьох інших. Проте, незважаючи на значну кількість напрацювань з даної проблематики, залишається невирішеним комплекс питань щодо інформаційного, у тому числі обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами, розв'язання яких носить важливе наукове та прикладне значення.

За умов розвитку ринкових відносин діяльність сільськогосподарських підприємств супроводжується обмеженістю наявних основних виробничих засобів. Це пов'язане не лише із моральним та матеріальним старінням наявних в господарстві засобів, а й відсутністю повноцінних джерел їх оновлення, зокрема, низьким рівнем інвестиційних процесів. Від того, наскільки повно та раціонально використовуються основні засоби виробництва на підприємстві, залежить ефективність всього господарювання [2].

Діяльність сільськогосподарських підприємств характеризується недостатньо високим рівнем розвитку процесу інвестування, тому виникає задача раціонального використання наявних ресурсів, тобто підвищення їх інтенсифікації. Для розв'язання цієї проблеми необхідним є системний аналіз даного питання, на основі якого буде можливо розробити конкретні пропозиції щодо підвищення рівня використання наявних основних виробничих засобів та можливості технічного оновлення виробництва.

Практика свідчить, що екологізація є важливою складовою забезпечення сталого й економічно ефективного аграрного виробництва. У зв'язку із цим доцільним в структурі основних засобів, особливо в регіонах ризикованого землеробства, виділяти основні засоби екологічного

спрямування – зрошувальні та осушувальні меліоративні системи; дощувальну техніку; системи крапельного зрошення; системи зберігання засобів захисту рослин тощо.

Ефективність використання основних засобів відіграє важливе значення для розвитку діяльності підприємства:

- збільшується економічний потенціал і виробничі можливості галузі, підвищується технічний рівень виробництва;
- зростають можливості для диверсифікації;
- збільшуються темпи зростання продуктивності праці, поліпшення якості сільськогосподарської продукції та інших показників [1].

До напрямів підвищення ефективності використання основних засобів можна віднести:

1. Підвищення якості сировини, маючи на увазі збільшення кількості корисних речовин в сировині і її технологічність, можливості видобутку продукту. З підвищенням якості сировини вихід товарної продукції підвищується, а при тих самих діючих основних виробничих засобах підвищується їх віддача. З урахуванням досягнень вітчизняної і зарубіжної практики це дозволяє збільшити віддачу на 20-25%.

2. Впровадження досягнень сучасного науково-технічного прогресу і, в першу чергу, безвідходних, маловідхідних, ресурсозберігаючих технологій та техніки для їх здійснення. Це збільшує вихід продукції з того ж об'єму переробленої сировини і віддачу. Сюди можна віднести впровадження нових систем автоматизованого управління основними виробничими засобами.

3. Збільшення тривалості роботи машин та обладнання за рахунок: ліквідації незадіяного обладнання (здавання його в оренду, лізинг, реалізація тощо); скорочення строків ремонту обладнання; зниження простоїв: цілозмінних та всередині змін [3].

У практиці раціонального використання основних засобів сільськогосподарських підприємств необхідно спиратися як на нові, що знаходяться на стадії освоєння, так і на ті апробовані механізми, що

зберігають дієвість важелів і стимулів господарювання. Оптимальний рівень і організація раціонального використання основних засобів будуть сприяти збільшенню виробництва продукції, підвищенню продуктивності праці та рентабельності, а також зниженню собівартості продукції.

Список використаних джерел

1. Бондаренко О. Сучасні напрямки відтворення основних засобів / О.Бондаренко // Економіка: проблеми теорії та практики. – 2007. – Вип. 15. – С. 120-127.

2. Домаскіна М.А. Ефективність використання основних фондів аграрних підприємств Миколаївської області / М.А.Домаскіна, А.С.Крочковська [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dspace.mnau.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/862/1/02_Domaskina.pdf

3. Півторак А. Напрями підвищення ефективності використання основних засобів підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.srw.kspu.edu/?p=630>

УДК 657.1:336.582

РЕЗЕРВ СУМНІВНИХ БОРГІВ: ОБЛІКОВИЙ АСПЕКТ В УПРАВЛІННІ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ

Волик А.О., студентка

Мельниченко І.В., к.е.н., доцент

Дебіторська заборгованість є двояким показником діяльності підприємства. Її зростання призводить до кризи неплатежів, а відтак і до гальмування розвитку підприємств та ринків, на яких вони працюють через погіршення оборотності грошових коштів тобто платоспроможності окремого підприємства та його фінансового стану загалом.

Питанням облікового відображення розрахунків з дебіторами займалися М. Т. Білуха, Ф. Ф. Бутинець, Г. Г. Кірейцев, М. Ф. Огійчук, І. І. Губіна та інші. Проте недостатньо дослідженими залишилися аспекти практичного застосування резерву сумнівних боргів в бухгалтерському обліку [1].

Основними завданнями управління дебіторською заборгованістю є:

- недопущення неплатежів покупцями і, отже, утворення простроченої дебіторської заборгованості;
- розробка чіткої стратегії і тактики комерційного кредитування і впровадження в практику роботи підприємства методики забезпечення ефективної політики продажів і реалізації продукції;
- прогнозування і забезпечення своєчасного надходження дебіторської заборгованості;
- постійний наскрізний аналіз дебіторської заборгованості. Повнота рішення цих завдань і буде визначати ефективність управління дебіторською заборгованістю.

Резерв сумнівних боргів не можна створити під будь-яку заборгованість. Відповідно до П(С)БО 10 дебіторська заборгованість, яка підлягає резервуванню, має водночас відповідати цілій низці характеристик:

- 1) бути поточною, тобто виникати під час нормального операційного циклу або підлягати погашенню протягом 12 місяців з дати балансу;
- 2) бути фінансовим активом — контрактом, який дає право отримати грошові кошти або фінансові активи від іншого підприємства;
- 3) не бути придбаною підприємством і не призначатися для продажу [2].

Зауважимо, що всі ці характеристики мають бути присутніми лише на дату балансу.

Для розрахунку і створення резерву сумнівних боргів до уваги беруться сумнівна та безнадійна заборгованості.

Згідно П(С)БО 10 величина резерву сумнівних боргів визначається за одним із методів:

- 1) застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості;
- 2) застосування коефіцієнта сумнівності.

Використання першого методу передбачає аналіз платоспроможності кожного дебітора. Цей метод застосовується у випадку, якщо кількість покупців (замовників) незначна або якщо дебіторська заборгованість не пов'язана з реалізацією товарів (робіт, послуг).

При використанні другого методу дебіторська заборгованість групується за строками її непогашення. Якщо покупець прострочив строк оплати, то є імовірність того, що заборгованість може бути не погашена. Чим більший строк несплати, тим більша вірогідність її непогашення.

З метою визначення який із розглянутих методів є найбільш кращим для управління дебіторською заборгованістю, слід дослідити позитивні та негативні сторони їх застосування. Розглянемо порівняльну характеристику цих методів на основ думок науковців щодо їх застосування.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика способів розрахунку коефіцієнту сумнівності

Переваги	Недоліки
I. Визначення питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході	
1. Порівняна простота розрахунку.	1. Недотримання принципу відповідності доходів та витрат (періоди, у яких була здійснена безнадійна реалізація та відображені безнадійні борги є різними).
2. Дотримання принципу обачності.	2. Можливість застосування лише за наявності тісного взаємозв'язку між обсягом реалізації та сумою безнадійних боргів за попередні роки.
II. Класифікація дебіторської заборгованості за строками погашення	

<p>1. Ґрунтується на інформації, що є в наявності в бухгалтера.</p> <p>2. Можливість застосування підприємствами з великою кількістю дебіторів.</p>	<p>1. Труднощі, пов'язані з неможливістю розподілу дебіторів (через різні терміни погашення), трудомісткий процес розрахунку.</p> <p>2. Відсутність нормативного регулювання кількості попередніх періодів, необхідних для розрахунку.</p> <p>3. Коефіцієнт сумнівності за заборгованостями дебіторів колишніх періодів застосовується для оцінки теперішніх дебіторів, що не є цілком коректним.</p> <p>4. Відсутня можливість оперативного контролю за переміщенням «сумнівних» дебіторів з однієї групи сформованої за строками непогашення в іншу.</p>
<p>III. Визначення середньої питомої ваги, списаної протягом періоду дебіторської заборгованості</p>	
<p>1. Ґрунтується на інформації, що є в наявності в бухгалтера.</p> <p>2. Дотримання узгодженості доходів та витрат.</p>	<p>1. Трудомісткий через використання великого обсягу інформації (за 3-5 років).</p> <p>2. Визначення теперішнього резерву на основі минулого досвіду.</p>

Переваги та недоліки методу абсолютної суми сумнівної заборгованості

Переваги	Недоліки	Доцільність застосування
<p>Порівняно простий та зрозумілий у застосуванні. Одержання найбільш точної чистої реалізаційної вартості дебіторської заборгованості.</p> <p>Надає можливість здійснювати аналіз по кожному дебітору, а не розраховувати середньостатистичні коефіцієнти</p>	<p>Трудомісткий, бо потребує детального вивчення платоспроможності усіх дебіторів.</p> <p>Труднощі в отриманні достовірної інформації про стан платоспроможності дебіторів.</p> <p>Суб'єктивний характер, бо залежить від кваліфікації експертів, що надають інформацію про дебіторів.</p>	<p>На підприємстві, де порівняно невелика кількість дебіторів та є дані, що характеризують їх реальний фінансовий стан.</p> <p>На великому підприємстві, яке має у своєму складі спеціальні служби, наприклад відділ з контролю за дебіторською заборгованістю, служба економічної безпеки тощо.</p>

Отже, підприємство самостійно обирає метод нарахування резерву сумнівних боргів та у разі потреби – спосіб визначення коефіцієнта сумнівності, про що зазначається в наказі про облікову політику підприємства.

Список використаної літератури

1. Губіна І. Резерв сумнівних боргів: створення та використання [Текст] / І. Губіна // Бухгалтерія. Право. Податки. Консультації. – 2007. – № 48. – 68 с.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість": Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.99 р. №237

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0725-99>

УДК 657.01

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

Гавриленко О.С., студентка

Слесар Т.М., кандидат економічних наук, доцент

Метою будь-якого суб'єкта господарювання, що працює за принципами самофінансування, є отримання прибутку в обсязі, достатньому для подальшого розвитку. Прибуток (збиток) є якісним узагальнюючим показником роботи підприємства, в якому концентрується ефективність усіх видів його діяльності. Результатом діяльності будь-якого підприємства є випуск готової продукції, виконання робіт чи надання послуг, що дозволяє виконати головну його головну мету – отримання прибутку. Головну роль у забезпеченні одержання прибутку підприємством відіграє система контролю та обліку результатів виробництва й реалізації, а також прийняття управлінських рішень стосовно виробничої та реалізаційної програми на різних рівнях.

Вивченням питань, пов'язаних з обліком готової продукції, займалися провідні вітчизняні та зарубіжні вчені. Найбільш обґрунтовано до проблем бухгалтерського обліку готової продукції в Україні у своїх працях підійшли Ф.Ф. Бутинець, О.П. Буцан, С.Ф. Голов, В.А. Завгородній, В.Г. Линник, Г.Ю. Коблянська, В.М. Пархоменко, В.В. Сопко, Н.С. Петришина, Н.М. Ткаченко та інші. Серед зарубіжних дослідників – І.Л. Грунфест, А.Ш. Маргуліс, О.К. Марченко, А.Д. Шеремет, Н.Д. Врублевський, І.М. Рендухов та інші.

Однак питання обліку готової продукції на підприємствах залишається актуальним і потребує вирішення в умовах сьогодення. Відсутність системних та комплексних підходів щодо обліку продукції не дозволяє

отримати вичерпну інформацію, необхідну для прийняття управлінських рішень.

Відповідно до П(С)БО 9 «Запаси», готова продукція належить до запасів. Готовою вважається продукція, яка повністю закінчена обробкою, укомплектована, пройшла необхідні випробування (перевірки), відповідає діючим стандартам або затвердженим технічним умовам (має сертифікат чи інший документ, що засвідчує її якість), прийнята відділом технічного контролю підприємства та здана на склад або ж прийнята замовником (якщо готова продукція здається на місці) відповідно до затвердженого порядку її приймання (оформлена встановленими здавальними документами). З прийняттям Національних стандартів бухгалтерського обліку в Україні виникає необхідність по-новому відображати господарські операції з випуску готової продукції та її реалізації. Бухгалтерський облік готової продукції і її реалізації має наступні завдання:

- своєчасне оформлення відповідними документами готової продукції, випущеної з виробництва;
- забезпечення контролю продукції на складах підприємства;
- своєчасне відображення операцій з відвантаження і реалізації продукції й розрахунків з покупцями;
- забезпечення контролю за виконанням плану випуску і реалізації продукції;
- визначення собівартості готової продукції в процесі її реалізації.

Готова продукція на промисловому підприємстві проходить такі операції:

- випуск продукції з виробництва і здача її на склади;
- зберігання продукції на складах підприємства;
- відпуск продукції на місці місцевим і відправка (відвантаження) іногороднім покупцям;
- відпуск продукції для внутрішніх потреб основних цехів, для збуту продукції (наприклад, тара власного виробництва) та ін.;

– реалізація продукції (одержання грошей від покупців за відпущену продукцію).

Облік готової продукції повинен забезпечити: контроль за виконанням завдань по випуску продукції; зберігання готової продукції за обсягом, асортиментом та якістю; своєчасну виписку документів на відвантаження; використання фінансових і матеріальних ресурсів за допомогою складання фактичних і планових калькуляцій собівартості продукції. Аналітичний облік готової продукції на підприємствах ведеться за місцями її зберігання та окремими видами. Для синтетичного обліку готової продукції застосовують активний рахунок 26 «Готова продукція», який призначений для узагальнення інформації про наявність та рух продукції, виготовленої підприємством. На складі готову продукцію обліковують в кількісному виразі за її видами на картках або в книгах складського обліку. Наприкінці місяця необхідною умовою є облік готової продукції за фактичною собівартістю.

Отже, готова продукція – об'єкт облікової системи підприємства, що поєднує організаційні інструменти обліку виробництва і продажу продукції, виступає засобом для досягнення основної мети функціонування підприємства. Для того щоб удосконалити систему оцінки готової продукції, підприємства перш за все повинні організувати систему бухгалтерського обліку, так, щоб без додаткових вибірок формувати інформацію про собівартість продукції, що випускається підприємством.

Операція з продажу готової продукції впливає на фінансовий результат до оподаткування, визначений у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних П(С)БО або МСФЗ, у тому звітному періоді, у якому відображаються доходи від реалізації цієї продукції та витрати, здійснені для отримання цих доходів. Важливим завданням обліку готової продукції та її реалізації є: вчасне і правильне відображення наявності і руху продукції; контроль за її зберіганням та дотриманням встановлених норм запасів на складах; вчасне оформлення документів на відвантаження

продукції; контроль за оплатою покупців за відправлену продукцію; контроль за дотриманням кошторису витрат і фінансовими результатами.

УДК 657:330.3(477)

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНИХ БУХГАЛТЕРСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ

Гайдученко Т.М., студентка

Калюга Є.В., д. е. н., професор

З метою підвищення престижу бухгалтерської професії, покращення якості бухгалтерської праці, прискорення процесів обміну досвідом, за нагальної потреби застосування національного Плану рахунків згідно міжнародних стандартів у другій половині 90-х рр. в незалежній Україні розпочинається створення професійних бухгалтерських організацій. Вони відіграють значну, іноді – вирішальну роль у вирішенні проблем, що постали перед професійними бухгалтерами у зв'язку з реформуванням економіки України та цілою низкою суспільних та політичних явищ; сприяють прискоренню євроінтеграційних процесів, осучасненню бухгалтерської професії.

Різні аспекти діяльності професійних бухгалтерських організацій, їх роль у становленні сучасного висококваліфікованого бухгалтера розглядали такі вчені, як В.М. Метелиця, Л.С. Шатковська, В.М. Жук, О.М. Петрук, С.Ф. Голова, Г.А. Ямборко, М.Я. Дем'яненко, Л.В. Чижевська та ін.

Створення перших бухгалтерських професійних організацій відбувається на початковому етапі становлення ринкового господарства України. Хронологія їх народження та коротка характеристика зареєстрованих в Україні організацій відображена в табл. 1.

Створення бухгалтерських організацій в Україні

Рік створення	Організація	Коротка характеристика
1996	Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України (ФПБАУ)	Громадська професійна саморегулююча некомерційна організація
1999	Регіональна Федерація бухгалтерів і аудиторів «Євразія» (РФБА)	Міжнародна регіональна громадська організація
2003	Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України (ФАБФ АПКУ)	Всеукраїнська професійна громадська організація
2004	Українська асоціація сертифікованих бухгалтерів і аудиторів (УАСБА)	Недержавна неприбуткова організація
2005	Всеукраїнська громадська організація «Всеукраїнський бухгалтерський клуб»	Некомерційне професійне співтовариство бухгалтерів, аудиторів, держслужбовців
2009	Міжнародна громадська організація Рада незалежних бухгалтерів та аудиторів (РНБА)	Неприбуткова міжнародна громадська організація
2015	Громадська організація «Всеукраїнська незалежна науково-дослідна експертна спілка» (ГО «ВННДЕС»)	Самоврядна професійна громадська організація, що об'єднує різних фахівців

Побудовано за даними [1].

Бухгалтерські організації забезпечують вагомий внесок у вирішення багатьох невідкладних питань, таких як створення системи підвищення кваліфікації, що відповідає міжнародним стандартам, прискорення процесів реформування бухгалтерського обліку в Україні. Потужною організацією, що має зв'язки з провідними світовими організаціями, є ФПБАУ (рис. 1).

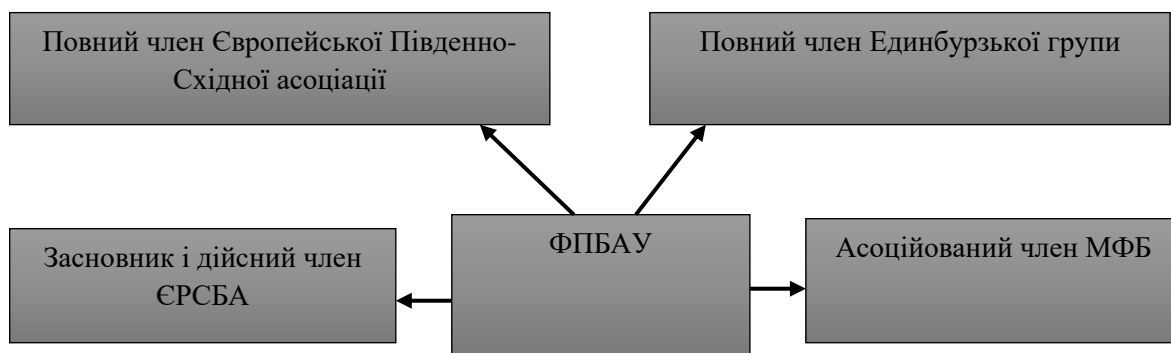

Рис. 1. Зв'язки ФПБАУ з міжнародними організаціями

Побудовано за даними [2].

Організація УАСБА має власний навчальний заклад (центр бухгалтерських ресурсів (ЦБР УАСБА)), в якому проводить курси підвищення кваліфікації за програмою міжнародної сертифікації професійних бухгалтерів СІРА. Ця програма включає в себе три компоненти: навчання, іспити та сертифікація.

У впровадженні необхідних методологічних змін значне місце належить ФАБФ АПКУ. Серед багатьох аспектів діяльності ФАБФ АПКУ – впровадження (разом з Мінагрополітики) першої національної програми сертифікації професійних бухгалтерів АПК (САРА). Програма САРА містить шість спеціалізованих курсів (рис. 2).

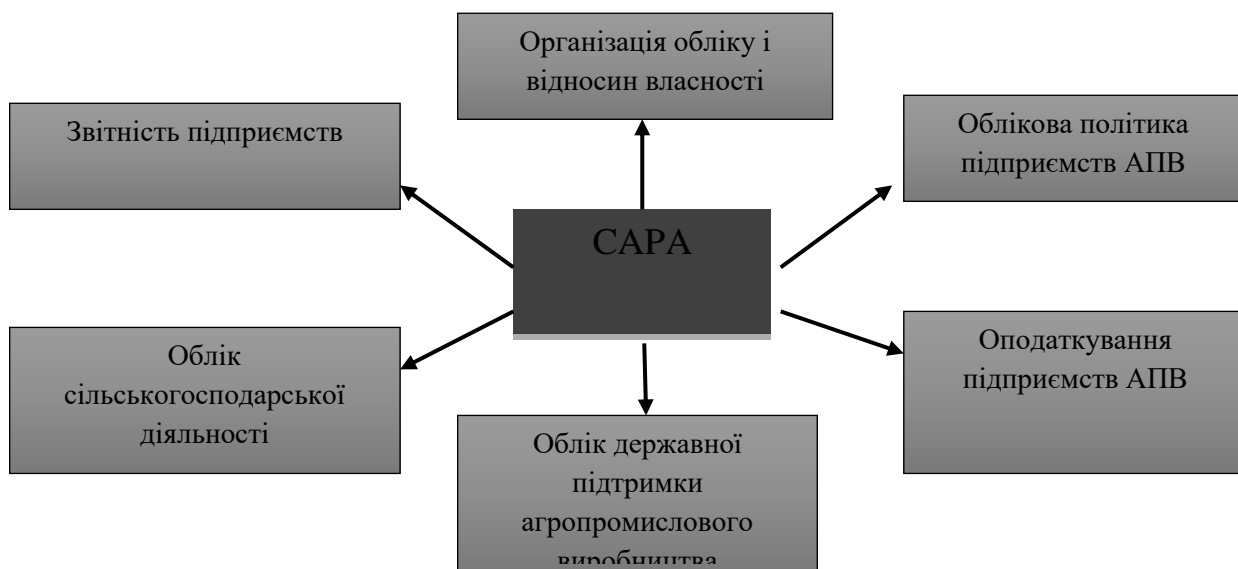

Рис. 2. Спеціалізовані курси програми САРА

Побудовано за даними [2].

Отже, існуючі професійні громадські бухгалтерські організації всіляко сприяють підвищенню іміджу сучасного українського бухгалтера, підвищенню його кваліфікації згідно вимог сучасності, вдосконаленню його роботи, що сприяє зміцненню всіх галузей економіки. Держава має всіляко підтримувати існуючі професійні організації та допомагати у створенні нових для забезпечення можливості максимального позитивного впливу на хід професійних процесів, на суспільні та економічні явища в країні задля успішного втілення євроінтеграційних перетворень та розвитку економіки України.

Список використаних джерел:

1. Професійні громадські організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://npv.n-auditor.com.ua/ua/profesijni-gromadski-organizatsiji.html>
2. Жук В.М. Професійні аспекти підвищення кваліфікації бухгалтерів / В.М. Жук // Облік і фінанси АПК. – 2008. - №4. – С.176-180.

АДМІНІСТРАТИВНІ ВИТРАТИ ТА ЇХ ОПТИМІЗАЦІЯ

Галушка О.П., студент

Калюга Є.В., д. е. н., професор

У процесі діяльності суб'єктів господарювання виникають витрати, які у виробничу собівартість не включаються, а розглядаються, як витрати того періоду в якому вони були чи будуть здійснені. У науковій літературі ці витрати називають витратами періоду, адже витрати періоду - це витрати, які не формують собівартості виробленої і реалізованої продукції, а покриваються за рахунок валового прибутку підприємства або збільшують валовий збиток.

Однією з найбільш важливих статей витрат періоду є адміністративні витрати. Дані витрати є обов'язковими та неминучими, вони безпосередньо впливають на фінансові результати [1].

Вагоме значення адміністративних витрат у господарській діяльності підприємства обумовило значний науковий інтерес до даної сфери. Ключові підходи вчених-економістів до розуміння сутності адміністративних витрат відображено в таблиці 1.

До складу адміністративних витрат входять витрати на утримання адміністративно-управлінського персоналу, витрати на їх службові відрядження, витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів адміністративного призначення (оренда, амортизація, ремонт, комунальні послуги), охорона, юридичні, аудиторські, транспортні послуги, поштово-телеграфні, канцелярські витрати, сума податків і зборів [2].

Досить часто керівництво вдається до необґрунтованого зменшення частки адміністративних витрат, щоб підвищити прибутковість. Але це може спричинити цілий ряд негативних наслідків для підприємства. Тому для правильного і ефективного прийняття рішень по управлінню

адміністративними витратами необхідно керуватись обґрунтованими розрахунками, здійснювати планування та шукати шляхи їх оптимізації.

Таблиця 1

Підходи до визначення сутності поняття «адміністративні витрати» в науковій літературі

Автор	Визначення
Бутинець Ф.Ф.	Адміністративні витрати є витрати, пов'язані з обслуговуванням виробництва й управлінням ним у масштабі всього підприємства.
Волков О. І.	Адміністративні витрати - це витрати, які здійснюються підприємством незалежно від його бажання та не приносять безпосереднього ефекту, і тільки утримують підприємство на необхідному рівні функціонування.
Дишко І. Ю.	Адміністративні витрати – це витрати на обслуговування виробництва, що включають витрати на обслуговування виробничого процесу.
Дяків Р. В.	Адміністративні витрати – складова витрат підприємства, основна мета здійснення яких – забезпечення стабільного функціонування процесу виробництва та підприємства в цілому.
Ловінська Л.Г.	Адміністративні витрати — витрати на обслуговування та управління виробництвом (цехів, дільниць), що змінюються прямо (або майже прямо) пропорційно до зміни обсягу діяльності.
Макаровська Т.П.	Адміністративні витрати - це вся сукупність певних затрат підприємства, які спрямовуються на вирішення загальногосподарських питань, в тому числі транспорт, зв'язок, податкові платежі, обслуговування поточного рахунку в банку та інші затрати.

Одним із важелів регулювання й оптимізації адміністративних витрат є їх нормування, а саме визначення максимально можливої відносної величини адміністративних витрат у загальних витратах на виробництво товарної продукції або її вартості.

Нормативи адміністративних витрат можна визначати статистичним методом, коли за основу беруть рівень витрат та інші показники базового року з відповідними коригуваннями на зміни ринкових, організаційних і технологічних умов у плановому періоді, або розрахунковим, згідно з яким річні витрати визначають за кожною статтею адміністративних витрат [3].

Визначаючи нормативні величини адміністративних витрат, необхідно враховувати їхній базовий рівень. Визначаючи нормативи адміністративних накладних витрат на плановий рік, доцільно враховувати такі показники: фактичний рівень обсягу виробництва по підприємству у базовому році (ТПб); запланований прогнозований рівень зростання обсягу виробництва товарної продукції у плановому році (Ітп); фактичний рівень адміністративних накладних витрат базового року (Ваб); частку (коефіцієнт) змінних адміністративних витрат у їх загальній сумі в базовому році (Ка.зм.б); прогнозований темп інфляції (І інф. пр.).

Отже, норматив (у відсотках) адміністративних витрат (Нав) можна визначати за формулою:

$$\text{Нав} = \frac{\text{І інф. пр.} * \text{Ваб} * (1 - \text{Ка зм. б} * (1 - \text{Ітп}))}{\text{ТПб} * \text{Ітп}} * 100$$

Планову суму адміністративних витрат необхідно розподілити за окремими їх статтями, на підставі чого формується зведений кошторис.

Надзвичайно серйозна увага в процесі визначення шляхів оптимізації адміністративних витрат повинна бути зосереджена на недопущенні перевитрат та на аналізі причин, що призвели до них. Одним з можливих шляхів недопущення перевитрат за тими чи іншими статтями за тривалі проміжки часу (квартал, півріччя, рік) може слугувати своєчасне коригування та внесення змін до наступних кошторисів шляхом зменшення розміру

витрат (за статтями, де були позитивні відхилення) на суму допущених перевитрат.

Отже, в цілому адміністративні витрати – це витрати з обслуговування основного та допоміжного виробництв підприємства, витрати на управління й загальногосподарські потреби, що не пов'язані безпосередньо з виробничим процесом. Кожне підприємство зацікавлене в раціональній організації обліку і контролю адміністративних витрат, проведенні планування й аналізу для їх оптимізації оскільки від їх величини безпосередньо залежать результати діяльності суб'єкта господарювання.

Список використаних джерел

1. Дишко І.Ю., Штулер Ю.Ю. Теоретичні аспекти сутності і класифікації адміністративних витрат // Актуальні проблеми економіки. – 2010. - №5. – С. 222-227.
2. П(С)БО 16 «Витрати» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/REG4248.html.
3. Шендригоренко М.Т. Адміністративні витрати в системі ефективного управління фінансовою діяльністю підприємства / М.Т. Шендригоренко // Наукові записки. - 2011. – №18. – С. 447 – 454.

УДК 657.1

ПРОБЛЕМИ ТА ПРИЧИНИ СПИСАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ, ЩО НЕ ПІДЛЯГАЮТЬ РЕМОНТУ ТА ВІДНОВЛЕННЮ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

Гмирко О.О., студент

Боярова О.А., кандидат економічних наук, доцент

Основні засоби тривалий час використовуються та можуть роками перебувати на балансі бюджетної установи, але рано чи пізно постане питання про їх вибуття. І залежно від того, з якої причини основний засіб

буде списано, дещо буде різнитися і відображення відповідних операцій в обліку. Тож розглянемо всі нюанси докладніше.

Щоб об'єкт основних засобів визначився активом повинно виконуватися такі умови:

1. Існує імовірність отримання економічних вигод пов'язаних з його використанням.

2. Можна визначити його вартість.

Саме такі норми прописані в п.2 розд. I НС 121 «Основні засоби».

Коли основний засіб є морально чи фізично зношеним, непридатним для подальшого використання або його використання є економічно недоцільним, це буде причиною його вибуття, а отже, його слід буде списати. Окрім того, причиною вибуття основних засобів може бути також нестача, стихійне лихо або аварія. А вже в разі виникнення однієї із зазначених причин необоротний актив «припиняє свою діяльність» та може бути списаний одним із у способів, визначених п. 1 розд. VI НС 121 «Основні засоби»:

1. Ліквідація
2. Продаж
3. Безоплатне передання
4. Списання нестачі

Таким чином, списанню підлягають ті основні засоби, що не можуть бути продані чи безоплатно передані і використання яких є економічно недоцільним або неможливим через непридатність.

Списання основних засобів, які є об'єктами права державної власності суб'єктів державного сектору, регламентується Постановою від 8 листопада 2007 р. № 1314 «Про затвердження Порядку списання об'єктів державної власності». Порядок визначає механізм списання об'єктів державної власності, якими є об'єкти незавершеного будівництва (незавершені капітальні інвестиції в необоротні матеріальні активи), матеріальні активи, що відповідно до законодавства визнаються основними фондами (засобами),

іншими необоротними матеріальними активами (далі - майно) Розглянемо окремі аспекти вибуття основних засобів.

Для визнання об'єкту основних засобів непридатним до використання створюється комісія, яку призначає керівник бюджетної установи. Комісія проводить огляд об'єкта, визначає причини вибуття та у випадках списання до закінчення строку корисної експлуатації - осіб, з вини яких сталось передчасне вибуття.

Також комісія складає акти про списання, котрі затверджує керівник. У випадку, коли об'єкт не підлягає ремонту чи поліпшенню, комісія розглядає питання щодо часткової або повної ліквідації активу, безоплатного передання або його продажу. У разі винесення комісією рішення про повну ліквідацію об'єкта проводять повне списання активу, а вилучені основні або додаткові комплектуючі, що придатні до подальшого використання оприбутковують зі відображенням доходу. А подальшу долю активу який вилучили вирішує суб'єкт державного сектору самостійно: продати, передати чи залишити для власних потреб, і залежно від цього відрізняється субрахунок, де буде відображено дохід від операції.

Якщо розглядати вибуття основних засобів внаслідок нестачі за результатами інвентаризації відображення в обліку списання буде за загальними правилами: спочатку вартість зниклих активів списують, а все потім облік різнитиметься залежно від факту встановлення особи яка винна.

Продаж основних засобів у бюджетних суб'єктах постає вкрай рідко. Продається шляхом аукціону за погодженням із суб'єктом управління. Дія НС 121 «Основні засоби» не поширюються на об'єкти, що продаються.

В НС 121 «Основні засоби» є частина і про обмін активами, а саме коли існує вибуття активів в одного суб'єкта та оприбуткування у іншого. Списаний актив оприбутковують за залишковою вартістю.

В веденні обліку суб'єктів державного сектору вибуття основних засобів слід показувати за загальним правилом, а саме вибуття відображають як списання первісної вартості (переоціненої) балансової вартості та суми

накопиченого зносу (п. 3 розд. 4 НС 121 «Основні засоби»). Одночасно з цим буде зменшуватись внесений капітал, а первісну вартість активу відноситимуть на фінансовий результат, також нараховується амортизацію в місяці вибуття основного засобу.

Список використаних джерел

1. Сук Л.К. Фінансовий облік: навч. посіб. / Л.К.Сук, П.Л.Сук. - 2-ге вид., переробл. і доповн. / Л.К.Сук – К.: Знання, 2013. – 647с. – (Вища освіта ХХІ століття).

2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>

3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів»: наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2004 р. № 817 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05>

4. Електронний ресурс :<https://ibuhgalter.net/material/535/11018>

УДК: 651.2

Термін «Довгострокові біологічні активи» відповідно до П(С)БО 30

«Біологічні активи» та МСФЗ 41 «Сільське господарство»:

порівняльний аспект

Гоц М.М., студентка

Мельниченко І.В. к.е.н., доцент

Сільське господарство - одна з найважливіших галузей господарського комплексу України, яка відіграє важливу роль у зміцненні економіки нашої країни, підвищенні життєвого рівня населення і розв'язанні соціально-економічних проблем. Проте рівень розвитку його продуктивних сил значно

відстає від народногосподарських проблем. В країні ще недостатньо виробляється зерна, цукрових буряків, картоплі, городини, плодів, ягід, винограду, м'яса, молока, яєць та інших видів продукції. Тому проблема прискороного розвитку сільськогосподарського виробництва і стабільного нарощування його продукції набирає особливо важливого значення.

Згідно п. 4 П(С)БО 30 «Біологічні активи» довгострокові біологічні активи - усі біологічні активи, які не є поточними біологічними активами.

До довгострокових біологічних активів належать біологічні активи, здатні давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи або в інший спосіб приносити економічні вигоди протягом періоду, що перевищує 12 місяців (або операційний цикл, якщо він більше 12 місяців), та біологічні активи, що створюються протягом періоду, більшого ніж один рік, за винятком тварин на вирощуванні і відгодівлі, [1].

Довгострокові біологічні активи - усі біологічні активи, які не є поточними біологічними активами. До довгострокових біологічних активів відносяться багаторічні насадження, зокрема сади, виноградники, плантації хмелю і ягідних культур, багаторічні трави тощо, а також тварини основного стада ВРХ, свиней, коней, овець. При цьому тварини основного стада у птахівництві, кролівництві і звірівництві визнаються поточними біологічними активами.

За ознакою зрілості розрізняють зрілі і незрілі біологічні активи. Зрілими біологічними активами є:

- поточні біологічні активи, що досягли певної кондиції, наприклад тварини і птиця
- при досягненні ними певної живої маси і категорії вгодованості;
- довгострокові біологічні активи, здатні регулярно давати сільськогосподарську продукцію і додаткові біологічні активи.

До них відносяться сади і виноградники які досягли плодоношення; тварини основного стада (корови, вівці, кози, свиноматки) – після отримання першого приплоду, відлучення приплоду від маток і т.д.

Незрілі біологічні активи включають багаторічні насадження (сади, виноградники, ягідники), які не досягли пори плодоношення; ремонтний молодняк – для поповнення основного стада; тварин і птицю на вирощуванні та відгодівлі.

Відповідно до МСФЗ 41 «Сільське господарство» біологічний актив – це жива тварина або рослина [9,13]. Таке всеохоплююче та неконкретне визначення не тільки не розкриває зміст терміну, але й не конкретизує об'єкт обліку, оскільки не кожна жива тварина і рослина є активом і відповідно об'єктом обліку. Зокрема, з цього приводу Н.В. Перевозник зазначає, що для визначення терміну «біологічні активи» потрібно застосовувати чітко зазначені ознаки активу як економічної категорії:

- по-перше, актив має перебувати у володінні підприємства (контролюватися підприємством),
- по-друге, мусить мати визначену вартість у грошовому виразі,
- по-третє, має принести майбутній економічний прибуток .

Отже, важливе значення для ефективного ведення бухгалтерського обліку біологічних активів має чітке розуміння їх економічного змісту та класифікації з нормативної та наукової точок зору.

За результатами дослідження поняття біологічних активів можна зробити висновок, що ця категорія є однією з найважливіших у господарській діяльності сільськогосподарських підприємств.

До складу біологічних активів в обліку мають включатися не тільки рослини і тварин, а й земельні ресурси підприємства.

Класифікація біологічних активів може бути застосована сільськогосподарськими підприємствами, що дасть змогу правильно організувати синтетичний і аналітичний облік, сприятиме повному розкриттю інформації про їх наявність та рух об'єктів біологічних активів суб'єктів господарювання у різних аспектах. [5].

Забезпечення нормальних умов процесу відтворення та підвищення ефективності виробництва є раціональне використання біологічних активів.

Правильна оцінка відтворення довгострокових біологічних активів сприяє їх ефективному використанню та призводить до зменшення витрат і тим самим до збільшення прибутку.

Врахування особливостей відтворення довгострокових біологічних активів призводить до покращення показників господарської діяльності, що в свою чергу позитивно впливає на залучення інвестицій на відтворення довгострокових біологічних активів.

Список використаних джерел

1. Жук В.М. Концепція розвитку бухгалтерського обліку в аграрному секторі економіки [монографія] / В.М. Жук. – К.:ННЦ ІАЕ, 2009. – 648 с.
2. Маренич.Т.І. Облік довгострокових біологічних активів згідно з П(с)БО 30 «Біологічні активи». // Облік і фінанси АПК. – 2013.– С 108-115.
3. Економіка аграрних підприємств: Підручник. — 2-ге вид., доп. і перероблене. / В. Г. Андрійчук. — К.: КНЕУ, 2002. — 624 с.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи», затверджене наказом МФУ № 790 від 18.11.2005р. / Електронний ресурс режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05>
5. Сільське господарство: МСБО 41 / Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2004 : у 2 т. / за ред. С.Ф. Голова. - К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2004. – 1223 [9] с.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Далакова Д.Ф., студентка

Олійник С.О., кандидат економічних наук, доцент

Облік заробітної плати – одна з найважливіших і складних ділянок роботи, що займає одне з центральних місць у всій системі обліку на підприємстві, оскільки потребують точних і оперативних даних, у яких відбивається зміна чисельності робітників, витрати робочого часу, категорії робітників. Заробітна плата перебуває в центрі уваги різних заінтересованих сторін – найманих працівників, власників, пенсійного фонду, податкових органів, профспілок, державних структур. Заробітна плата є об'єктом наукових економічних досліджень протягом багатьох років. Зростає актуальність питань удосконалення методологічних засад обліку праці та її оплати в період глобалізації економіки, ускладнення умов господарської діяльності, посиленням конкуренції в усіх сферах господарювання, запровадженням сучасних інформаційних технологій в обліковий процес.

У сучасних умовах недостатньо тільки забезпечити інтерес працівників у певних результатах праці, виникає необхідність у підвищенні ефективності праці. Найважливішим завданням обліку оплати праці в сучасних умовах є забезпечення у встановлений термін проведення нарахування з оплати.

Питанням обліку оплати праці та шляхів його вдосконалення присвячено праці вітчизняних і зарубіжних науковців: Ф. Бутинця, Л. Герасимчук, О. Кантаєва, О. Покатаєва, Г. Кошулинської, Н. Потриваєва, І. Савченко та інших. Проте, незважаючи на значні досягнення науковців щодо розкриття сутності методики проведення організації обліку розрахунків з оплати праці, практичне її застосування на підприємстві вимагає комплексного підходу з урахуванням змін чинного законодавства.

Вважаємо за доцільне вдосконалити облік оплати праці шляхом: аналізу і вдосконалення наявної системи організацію документообігу; зміни системи оплати праці на більш орієнтовані на мотивації, запровадження гнучких форм та систем оплати праці; вдосконалення чинної моделі аналітичного обліку, що полягає в конкретизації рахунку для групування інформації щодо сум нарахованої заробітної плати, виходячи з власних потреб підприємства; впровадження автоматизованої системи обробки облікової інформації, що дозволить скоротити час розрахунків і обліку оплати праці та з найменшими затратами у визначенні терміни одержати інформацію; створення зарплатного проекту для оплати праці за допомогою системи платіжних карток; використання результатів наукових досліджень міжнародного досвіду.

Наступним напрямом успішного вирішення завдань бухгалтерського обліку оплати праці є використання різних комп'ютерних програм для автоматизації обліку. Впровадження автоматизованої системи обробки облікової інформації дозволить не тільки скоротити час розрахунків і обліку оплати праці, а й дозволить із найменшими затратами у визначенні терміни одержати інформацію, що необхідна для управління підприємством. Автоматизація облікового, аналітичного та контрольного процесу підвищує оперативність та точність облікової інформації, зменшує кількість ручних операцій, не допускає можливість помилок, які могли б виникнути під час ручного розрахунку цим самим забезпечуючи правильність нарахування заробітної плати працівникам підприємства та нарахування обов'язкових платежів до фондів та бюджету. При цьому відпадає необхідність у здійсненні перевірок, ревізій, аудиту первинної документації.

При цьому суттєво підвищується ефективність роботи бухгалтера, зокрема засоби автоматизації бухгалтерського обліку дозволяють швидко нараховувати заробітну плату, відпускні, лікарняні, створюють відповідні бази даних для створення звітів та інших документів.

В сучасних умовах використовується програмний продукт, який підприємства використовують для автоматизації облікового процесу загалом. В галузі обліку є програмний продукт фірми 1С. Перевагами прикладного рішення «1С:Бухгалтерія для України» є можливість автоматизації обліку на підприємствах із різними формами оплати праці (погодинною, відрядною, акордною), широким списком доплат та утримань і навіть з великою кількістю працівників (понад 100 осіб).

У сучасних умовах оплати праці є використання платіжних карток. Із цією метою на підприємствах створюється зарплатний проект. Тому такий спосіб оплати праці, який має переваги: спрощення процедури виплати заробітної плати; можливість виплати заробітної плати працівникам у випадку їх відсутності; відсутність депонування заробітної плати та зберігання в касі підприємства.

Підсумовуючи, можна сказати що в сучасних умовах облік з оплати праці займає одне з центральних місць у всій системі обліку. Для досягнення основного завдання обліку з оплати праці виникає необхідність створення як найбільш зручного організаційного, кадрового та інформаційного забезпечення. До достоїнств систем оплати праці, безсумнівно, можна віднести їх простоту, доступність для розуміння механізму нарахування заробітної плати кожному працівнику. Не існує поганих чи гарних систем оплати праці, так само як і не існує ідеальної системи оплати праці, при якій залишаться повністю задоволеними і роботодавець, і працівник. В кожній організації є свої особливості і відмінності, в залежності як розробляється система оплати праці.

Отже, облік з оплати праці в сучасних умовах має великі перспективи для функціонуючого та подальшого розвитку.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 № 108/95-ВР

2. Кадацька А., Пономаренко О. Удосконалення обліку оплати праці в сучасних умовах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/34_NIEK_2012/Economics/74744.doc.htm
3. Мельянова Л. Удосконалення обліку натуральної оплати праці / Л. Мельянова // Економіка АПК. – 2011. – № 5. – С. 112–116. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/E_apk/2011_5/11_05_18.pdf.

УДК 657 : 005

РОЛЬ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ

*Демякіна А.Р., студентка**

Дерев'яно С.І., кандидат економічних наук, доцент

В сучасних умовах гостро постає проблема забезпечення розвитку будь-якого суб'єкта господарювання в умовах непостійного конкурентного середовища. Стрімкий розвиток спричиняє необхідність перегляду підходів облікового забезпечення системи управління підприємствами з метою підвищення ефективності використання даних для вирішення сучасних завдань та проблем. Значний внесок в розвиток фірми робить менеджер, адже саме він відповідає за досягнення поставлених цілей. Здебільшого результати діяльності менеджера залежать від інформації, яку він використовує для планування, контролю та регулювання управлінської діяльності.

Головна мета впровадження системи управлінського обліку на підприємстві полягає в забезпеченні керівництва найбільш точною та повною інформацією, яка потрібна для більш ефективної роботи компанії. Для того, щоб забезпечити поточні та майбутні переваги в управлінні господарськими процесами, менеджерам необхідна інформація бухгалтерського обліку. Так, у процесі постачання використовують інформацію щодо відхилень фактичних даних від планів за певними показниками, а саме: витрати на постачання, кількість запасів на складі, ціни на матеріальні цінності, надходження

запасів, відповідність їх якості умовам контрактів. У процесі виробництва для прийняття рішень необхідна інформація про відхилення фактичних даних від планових щодо затрат на виробництво за видами продукції, загальновиробничих витрат, кількості виробленої продукції. У процесі реалізації визначають відхилення фактичних даних від планових, використовуючи такі показники як витрати на збут, собівартість реалізованої продукції, ціни на продукцію, обсяги продаж, прибутки від реалізації [2].

В інформаційній системі підприємства бухгалтерський облік виконує функції регулювання та контролю. Для більш результативного управління всю інформацію координують за допомогою контролю та обліку. У складі управлінського обліку інформація збирається, групується, ідентифікується та вивчається для найбільш чіткого відображення результату діяльності структурних підрозділів. В самому ж обліку ефективність виробничої діяльності підприємства представлена у вигляді зіставлення фактичних та запланованих витрат та результатів [3].

Однією з основних функцій менеджменту є управлінський контроль. Ціль даної функції – якісна й кількісна оцінка праці та облік результатів роботи організації. Головний інструмент реалізації – спостереження, перевірка, облік та аналіз. Обравши ціль та створивши команду, менеджери починають виконувати функцію контролю. Зміна законів, технологій, умов конкуренції та інших зовнішніх факторів можуть перетворити реальні плани в недосяжні. Для своєчасного реагування на подібні зміни в організаціях повинен бути налагоджений ефективний контроль та облік на підприємстві [4].

Контроль виступає засобом двостороннього зв'язку між об'єктом управління і системою управління, інформуючи про стан об'єкта і фактичне виконання управлінських рішень [1]. Неможливо уявити процес контролю без використання інформації обліку. В кінці звітного періоду на основі даної інформації складаються звіти про виконання плану та бюджету кожним центром відповідальності. Саме в даних центрах здійснюється порівняльний

аналіз досягнутих та запланованих результатів. Звіти, що підготовлені на основі інформації управлінського обліку дозволяють об'єктивно оцінити діяльність центрів відповідальності, але при цьому вони також інформують керівництво про те, на яких ділянках не вдалося досягти планових показників. Бюджети та звіти про їх виконання, які готуються на основі інформації управлінського обліку, дають можливість оцінити діяльність менеджменту підприємства. Таким чином, управлінський облік пов'язує обліковий процес з процесом управління, основними завданнями якого є забезпечення інформацією менеджерів різних рівнів управління.

Отже, на сучасному етапі розвитку актуальними залишаються процеси об'єднання управлінського обліку та менеджменту. Їх взаємодія створює можливість зменшення ризику прийняття помилкових управлінських рішень. Зважаючи на це, слід залучати менеджерів до процесу формування облікової політики підприємства, знання якої дозволить керівникам не лише приймати ефективні управлінські рішення, а й оцінювати їх економічні наслідки. Чим досконалішою є система бухгалтерського управлінського обліку, яка ґрунтується на обліковій політиці, тим простіше менеджерам управляти прибутками свого підприємства. Взагалі, результативність проведення управлінського аналізу насамперед залежить від того, наскільки він адаптований до реальних потреб підприємства.

Отже, кожне підприємство має обрати власну модель організації обліку та контролю, яка б повністю задовольняла вимоги сучасних менеджерів та мала змогу принести максимальну користь підприємству. Тому саме облік та контроль дає можливість виконати сучасному менеджеру всі поставлені завдання керівництва, створити ідеальний план для здійснення операцій, аналізувати попередній період і зробити прогноз на майбутнє та максимально контролювати цілі фірми.

Список використаних джерел

1. Дерев'янка С.І., Олійник С.О., Кузик Н.П. та ін. Основи аудиту: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 328 с.

2. Івахненко С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту : навч. посіб. [для студ. вищ. учб. закл.] – К. : Знання-Прес, 2003. – 349 с.

3. Лепетан І.М. Важливість та проблеми управлінського обліку в сучасних умовах господарювання / І.М. Лепетан, С.Ю. Дьяконова // Круглий стіл. Соціум. Наука. Культура. Економіка. – 2007. – № 5. – С. 24-26.

4. Рудьєв В.А. Менеджмент: Навч. посіб., 2-ге вид.– К.: Каравела, 2011.- 520с.

УДК 657.1:331.2

ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ

*Дем'янчук М.І. студентка**

Дерев'янко С.І., кандидат економічних наук, доцент

Відповідно до Кодексу законів про працю громадяни мають право на працю. Працівник має право реалізувати свої здібності до продуктивної і творчої праці шляхом укладення трудового договору на одному або одночасно на декількох підприємствах, в установах, організаціях, якщо інше не передбачене законодавством, колективним договором або угодою сторін [1, ст.2, 21].

Згідно зі ст.1 Закону України «Про оплату праці» заробітна плата - це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором роботодавець виплачує працівникові за виконану ним роботу [2, ст.1].

Заробітна плата має таку структуру:

- Основна заробітна плата - це винагорода за виконану роботу відповідно до встановлених норм праці (норми часу, виробітку, обслуговування, посадові обов'язки). Вона встановлюється у вигляді

тарифних ставок (окладів) і відрядних розцінок для робітників та посадових окладів для службовців.

- Додаткова заробітна плата. Це - винагорода за працю понад установлені норми, за трудові успіхи та винахідливість і за особливі умови праці. Вона включає доплати, надбавки, гарантійні і компенсаційні виплати, передбачені чинним законодавством; премії, пов'язані з виконанням виробничих завдань і функцій.

- Інші заохочувальні та компенсаційні виплати. До них належать виплати у формі винагород за підсумками роботи за рік, премії за спеціальними системами і положеннями, виплати в рамках грантів, компенсаційні та інші грошові і матеріальні виплати [2,ст.2].

Розмір заробітної плати залежить від складності та умов виконуваної роботи, професійно-ділових якостей працівника, результатів його праці та господарської діяльності підприємства, установи, організації і максимальним розміром не обмежується [1, ст.94].

Мінімальна заробітна плата - це встановлений законом мінімальний розмір оплати праці за виконану працівником місячну (годинну) норму праці.

Мінімальна заробітна плата є державною соціальною гарантією, обов'язковою на всій території України для підприємств усіх форм власності і господарювання та фізичних осіб, які використовують працю найманих працівників, за будь-якою системою оплати праці [2, ст.3].

Мінімальна заробітна плата на 2018 рік в Україні встановлюється Законом «Про держбюджет на 2018 рік». Відповідно до ст. 8 місячний розмір мінімальної заробітної плати з 1 січня 2018р. становить 3723 гривні, а погодинний розмір - 22,41 гривні.

Якщо працівник виконав місячну норму праці, роботодавець зобов'язаний нарахувати зарплату не менше 3723 грн. Якщо ж зарплату нараховано в меншому розмірі (у т. ч. через періодичність виплат), потрібно здійснити доплату до 3723 грн.

Що ж до 2019 року, то Проект Закону про Державний бюджет України на 2019 рік уже було подано в 14.09.2018 р до Верховної Ради, тому можна сказати, що мінімальна заробітна плата збільшиться на 12% (або на 3дол.) і становитиме 4173 грн. [3].

Якщо працівник працює на умовах неповного робочого часу чи не виконав місячну (годинну) норму праці, то мінімальну зарплату визначають пропорційно.

Мінімальні гарантії в оплаті праці внутрішніх сумісників забезпечують окремо за основним місцем роботи і за сумісництвом, оскільки це різні трудові договори, юридично між собою не пов'язані.

Відпускні, лікарняні, декретні, як і оплату за середнім заробітком в інших випадках, не урахуємо при забезпеченні гарантованого мінімального розміру зарплати, оскільки це виплати за невідпрацьований час.

Не враховують до зарплати для забезпечення її мінімального розміру:

- доплати за роботу в несприятливих умовах праці та підвищеного ризику для здоров'я;
- доплати за роботу в нічний та надурочний час;
- виплати за роз'їзний характер робіт;
- премії до святкових і ювілейних дат.

При забезпеченні розміру мінімальної зарплати враховують:

- доплати за виконання обов'язків тимчасово відсутнього працівника, за суміщення, розширення зони обслуговування, збільшення навантаження, заміщення;
- надбавки за інтенсивність, напруженість праці;
- місячні, квартальні, піврічні, річні премії, спеціальні премії;
- винагороди за підсумками роботи за рік та за вислугу років;
- матеріальну допомогу (у т. ч. на вирішення соціально-побутових питань), допомогу на оздоровлення тощо [4].

Список використаних джерел

1. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 року (зі змінами і доповненнями) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
2. Закон України «Про оплату праці» від 24 березня 1995 року (зі змінами і доповненнями) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
3. Онищенко В. Мінімальна заробітна плата [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.golovbukh.ua/article/7426-minimalnaya-zarplata-2019>
4. Оплата праці — 2018: новації. Сайт Мінфіну <https://minfin.com.ua/ua/2017/12/21/31540238/>

УДК 657.1

ГОТОВА ПРОДУКЦІЯ: ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ

Довбня О.О., студентка

Гуренко Т.О., кандидат економічних наук, доцент

Готовою вважається продукція повністю закінчена обробкою, укомплектована, яка пройшла необхідні випробування (перевірки), відповідає діючим стандартам або затвердженим технічним умовам (має сертифікат чи інший документ, що засвідчує її якість), прийнята відділом технічного контролю підприємства та здана на склад або ж прийнята замовником (якщо готова продукція здається на місці) відповідно до затвердженого порядку її приймання (оформлена встановленими здавальними документами).

Готова продукція – це матеріальний результат виробничої діяльності підприємства. Усі елементи виробничого процесу – сировина, матеріали,

паливо тощо, які перебувають на різних стадіях технологічного процесу, утворюють незавершене виробництво.

Цикл випуску і продажу готової продукції є основним розділом діяльності будь-якого підприємства. В цьому циклі формуються значимі для користувачів показники бухгалтерської звітності, такі як виручка від продажу, собівартість реалізованої продукції і прибуток (збиток) від продаж, які відображають ефективність основної діяльності підприємства. [2, с. 93]

Процес реалізації продукції, яка виготовлюється підприємством, є важливим в його діяльності, оскільки завершуючи оборот коштів підприємства, він дозволяє відшкодувати витрати і виконати зобов'язання перед бюджетом за податковими платежами, закладами банків по отриманим кредитам, постачальниками і кредиторами, по оплаті праці членів колективу і іншими кредиторами. Якщо не забезпечений своєчасний і вигідний збут, то досить важко, а іноді і неможливо розширити виробництво продукції. Виходячи з цього, в сучасних умовах посилене значення бухгалтерського обліку випуску і збуту продукції.

Таким чином, готова продукція є завершальним етапом виробничого циклу на підприємстві, але слід відзначити, що якщо підприємство займається виготовленням комплектуючих, запасних частин, тобто деталей, які без кінцевої зборки ще не представляють готового виробу, але які дане підприємство виготовляє для продажу, також для цього підприємства будуть вважатися готовою продукцією. [1, с. 12]

Готову продукцію можна оцінювати одним з наступних видів:

1. по фактичній виробничій собівартості;
2. по неповній (скороченій) виробничій собівартості продукції. В цьому випадку собівартість продукції визначається по фактичним витратам без адміністративних витрат;
3. по оптовим цінам реалізації. Оптові ціни використовуються в якості облікових цін. Відхилення фактичної собівартості продукції враховується на

окремому аналітичному рахунку. При значному коливанні рівня оптових цін даний спосіб втрачає свої переваги;

4. по плановій (нормативній) виробничій собівартості, яка виступає в якості твердої облікової ціни. При цьому способі обумовлюється необхідність окремого обліку відхилень фактичної виробничої собівартості продукції від планової і нормативної. Перевагою даного способу оцінки готової продукції полягає в забезпеченні єдності оцінки в плануванні обліку;

5. по вільним відпускним цінам і тарифам, збільшенням на суму податку на додану вартість. Цей спосіб використовується при виконанні одиничних замовлень і робіт;

6. по вільним ринковим цінам. Цей варіант оцінки використовується для обліку товарів, які реалізуються через роздрібну мережу. [3, с. 37]

Виробництво готової продукції, та отримання доходів від її реалізація в умовах конкуренції є центральними проблемами функціонування підприємств. Ринкові відносини вимагають від них швидкої окупності витрат та оперативного реагування на зміни споживчого попиту. В реальних умовах змінна структура споживчого попиту за номенклатурою виробів та обсягом реалізації не завжди збігається зі структурою виробничих потужностей і ресурсів. У зв'язку з цим виникає потреба формування підприємствами оптимальної виробничої програми, яка би найповніше задовольняла попит і забезпечувала максимальний прибуток за рахунок встановлення оптимальних цін та обсягу випуску продукції.

Отже, бухгалтерський облік готової продукції залежить від конкретних умов, властивостей і характеру технології та організації виробництва, що визначаються індивідуальними особливостями. Інколи виникають ситуації, коли виготовлення одного продукту різними технологічними прийомами вимагає різної системи групування статей витрат та обрахування собівартості. Такі процеси призводять до ускладнення документування, обліку випуску готової продукції та подальшої її реалізації. Водночас у процесі здійснення виробничої діяльності підприємств різних форм власності

та організаційно-правових форм господарювання вступають у певні економічні відносини, результатом яких є цикл операцій, пов'язаних із реалізацією готової продукції. В цьому циклі приймаються управлінські рішення щодо продажу товарно-матеріальних цінностей, відбуваються процеси, які необхідні для передачі права власності покупцям на відвантажену, відпущену, реалізовану продукцію. В зв'язку з цим розгляд і дослідження деяких аспектів обліку готової продукції та її реалізації актуальні за нинішніх економічних умов і потребують врегулювання.

Список використаних джерел

1. Виробництво продукції: ідеальний облік на всіх етапах: практ. Керівництво. – Дніпропетровськ : Баланс-Клуб, 2016. – 95 с.
2. Грицишен Д.О. Бухгалтерський облік в системі управління промисловими підприємствами: монографія / Д.О. Грицишин. – Житомир: ЖДТУ, 2015. – 539 с.
3. Облік запасів: від сировини до готової продукції. Класифікація виробничих запасів. Документообіг руху запасів, переоцінка запасів. Оцінка та облік готової продукції. – Дніпропетровськ: Баланс-Клуб, 2015. – 94 с.

УДК 657.1

ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ ПО ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВА

Дрозд М. С., студентка

Калюга Є. В., д. е. н., професор

Прибуток – це не тільки результат діяльності суб'єкта господарювання, а й інструмент і механізм для розвитку діяльності підприємства та задоволення інтересів його учасників.

Одним із найважливіших факторів економічного зростання будь-якої країни, а також підвищення соціально-економічних показників держави є,

насамперед, активна діяльність суб'єктів господарювання, зокрема, вітчизняних підприємств, які прагнуть максимізувати свій прибуток, що можливо лише за умови існування оптимальної системи оподаткування прибутку [1].

Вивченням питання з оподаткування по податку на прибуток підприємств займалися багато вчених людей, серед них слід відмітити праці М. Я. Азарова, Б. М. Бордюка, О. Д. Василика, В. І. Грушко, А. І. Даниленка, В. М. Литвина, П. В. Мельника, В. М. Опаріна, І. Г. Ткачука.

Нині в Україні діє класична європейська модель оподаткування прибутку підприємств, яка є найпоширенішою серед країн ЄС. Її суть полягає у прямому оподаткуванні чистого прибутку підприємства [2].

Основними недоліками цієї системи називають проблеми з накопиченням збитків підприємствами (це особливо актуально для України у зв'язку з курсовими різницями) та агресивні схеми податкового планування, що використовуються великими компаніями з метою уникнення оподаткування. Сьогодні лише 5% компаній в Україні сплачують податок на прибуток підприємств, що пояснює низькі доходи від цього податку по відношенню до валового внутрішнього прибутку.

Надходження від податку на прибуток в український бюджет на 2018 рік передбачені в розмірі 81,8 млрд грн при загальному розмірі доходів 913,6 млрд грн. Тобто, податок на прибуток підприємств забезпечує приблизно 9% наповнення дохідної частини держбюджету.

Динаміка надходжень свідчить про поступове зменшення коштів в державний бюджет цього податку для формування дохідної частини. З цього випливає, що сутність податку викривлена, він вже не є "справедливим" (один із принципів оподаткування, закріплених Податковим кодексом України), фіскальна ефективність податку є досить низка [3].

Виходячи із вище зазначеного в Україні слід замінити податок на прибуток підприємства податком на виведений капітал. Основна ідея податку на капітал полягає в наступному: прибуток, отриманий підприємством, не

обкладається податком до тих пір, поки він не виплачується власникам у вигляді дивідендів.

Якщо говорити саме про операції з виведення капіталу, то до них відносяться: виплата дивідендів на користь неплатника податку на виведений капітал; виплати в грошовій і натуральній формі на користь власника корпоративних прав, навіть якщо вони не оформлені як дивіденди.

Крім того, до операцій з виведення капіталу прирівнюються виплати відсотків, комісій за позиками, страхових платежів, фінансової допомоги, а також безоплатне надання товарів, робіт, послуг. Інвестиції в об'єкти за межами України і роялті теж відносяться до цієї категорії.

Базою оподаткування є сума коштів, що сплачується за операцію. Якщо операція підлягає оподаткуванню за двома пунктами - застосовується більша база оподаткування.

Податок на виведений капітал передбачає, що бізнесу не потрібно платити 20% державі, а можна вкласти ці гроші в розвиток своєї компанії. Для іноземних інвесторів це значить, що податкова ставка буде фіксована – 15%, тоді як зараз податкове навантаження на компанії може становити до 25%.

Втрати доходів бюджету внаслідок запровадження податку на виведення капіталу можуть бути компенсовані або шляхом збільшенням інших податків, або шляхом зменшення державних витрат [4].

Отже, можна сказати, що замінюючи податок на прибуток податком на виведений капітал, матимемо позитивні результати – зможемо зрозуміти його вплив на економіку та прорахувати мультиплікативний ефект від його запровадження, оцінити зростання виробничих потужностей та оборотів підприємств і, як наслідок, збільшення сум сплачуваних ними податків.

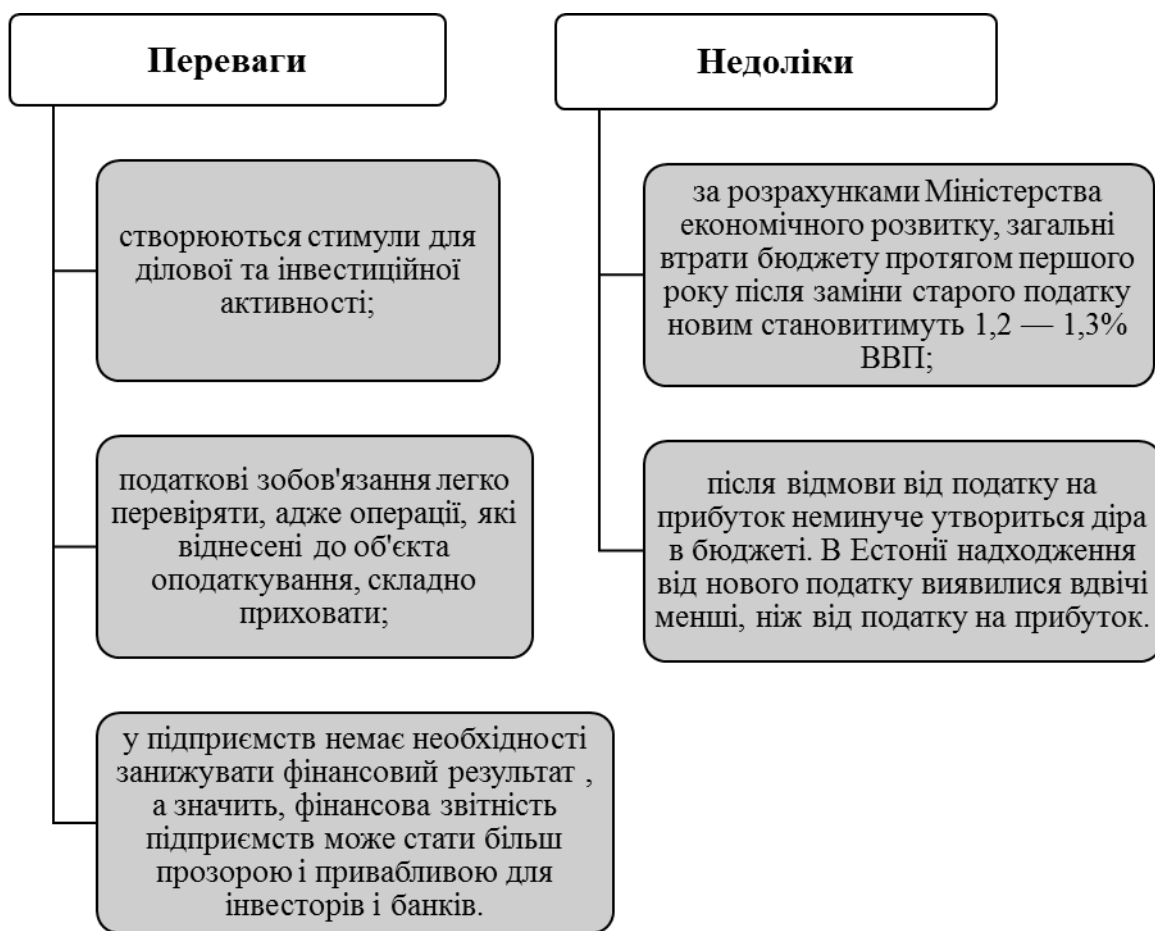

Рис.1. Переваги та недоліки податку на вивезений капітал

Але зважаючи на українські реалії, складно запровадити модель податку на виведений капітал, яка б, з одного боку, підтримувалася бізнесом, а з іншого, влаштовувала міжнародних партнерів, з якими співпрацює Україна.

Список використаних джерел

1. Подзега О. П. Порядок здійснення податкових розрахунків з податку на прибуток підприємства / О. П. Подзега // 2011. – № 2. – С. 16–19.
2. Податковий кодекс України від 28.07.2018 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/nalogovyj-kodeks/>
3. Економічна правда від 2018р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/publications/2018/03/15/635009/>
4. Український бухгалтерський портал "Дебет-Кредит" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dtk.com.ua/>

ВИБІР МЕТОДІВ НАРАХУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЇ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ОБЛІКУ

Дубенскова Н. Д., студентка

Кузик Н. П., кандидат економічних наук, доцент

В умовах євроінтеграції України важливим завданням є подальше впровадження міжнародних стандартів обліку і фінансової звітності. Незважаючи на уже тривалий досвід і практику застосування міжнародних стандартів в національній практиці ведення обліку, все ж питання щодо амортизації основних засобів залишаються темою дискусійних обговорень в колах і науковців, і практиків.

Порядок визнання, оцінки основних засобів, нарахування їх амортизації, списання з балансу та розкриття інформації про основні засоби у фінансовій звітності визначається Міжнародним стандартом бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» (надалі – МСБО 16) [1]. Необхідно відмітити, що у стандарті приділено багато уваги питанням амортизації. Зокрема п. 43 – 62 містять вимоги щодо методів амортизації, визначення ліквідаційної вартості, особливостей віднесення амортизації до складу витрат [1].

Відповідно до п. 60 МСБО 16 суб'єкт господарювання застосовує до активу такий метод амортизації, який найкраще відображає передбачувану структуру споживання майбутніх економічних вигід від використання відповідного активу. На відміну від національного П(С)БО 7 «Основні засоби», МСБО 16 передбачає такі методи амортизації: прямолінійний метод (відповідає прямолінійному методу з пп. 1 п. 26 П(С)БО 7); метод зменшення залишку (є аналогом методу зменшення залишкової вартості з пп. 2 п. 26 П(С)БО 7); метод суми одиниць продукції (аналог виробничого методу з пп. 5 п. 26 П(С)БО 7) [3]. Необхідно відмітити, що у МСБО відсутній метод прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний метод. До того

ж, не передбачено і методів амортизації для малоцінних необоротних матеріальних активів і бібліотечних фондів, які визначено національним стандартом (п. 27 П(С)БО 7) [3].

Вибір методу нарахування амортизації є важливим для якості і достовірності показників фінансової звітності. Це можливо пояснити необхідністю дотримання принципу відповідності доходів і витрат. Зокрема, якщо використання основного засобу протягом усього терміну його експлуатації приносить однаковий дохід, то, відповідно, доцільним є застосування прямолінійного методу амортизації. У випадку, коли дохід від використання основного засобу з часом буде зменшуватися – доцільним є метод зменшення залишку. Для підприємств, що мають виробниче обладнання, безсумнівним є необхідність використання методу суми одиниць продукції. Проте, варто відмітити, що національні суб'єкти господарювання, які є платниками податку на прибуток, дотримуючись вимог Податкового кодексу України, будуть вимушені вести облік податкових різниць через заборону використання такого методу для цілей оподаткування.

Суб'єкти господарювання, які використовують міжнародні стандарти, дотримуючись вимог п. 61 МСБО 16, на кінець кожного фінансового року переглядають доцільність використовуваного методу амортизації з метою оцінки можливих змін щодо використання і, відповідно, отримання майбутніх економічних вигід [1]. Важливим є той факт, що зміна методу амортизації враховується як зміна облікової оцінки, про що додатково наголошується іншим стандартом – МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках і помилки». При цьому амортизаційні відрахування поточного і майбутніх періодів коригуються перспективно.

Аналізуючи вимоги п. 29 П(С)БО 7 [3], необхідно відмітити, що нарахування амортизації починається з місяця, що настає за місяцем уведення в експлуатацію основних засобів, окрім випадку застосування виробничого методу. За міжнародними стандартами нараховувати амортизацію можна не лише з початку місяця, але й із середини і, навіть, в

кінці місяця. Використовуючи в обліковій практиці МСФЗ 16, суб'єкти господарювання амортизацію можуть розпочати нараховувати, навіть коли об'єкт основного засобу ще не введено в експлуатацію, а лише підготовлено до використання.

Припинити нараховувати амортизацію активу можна на одну з двох дат, яка відбудуватиметься раніше: на дату, з якої актив класифікують як утримуваний для продажу (або включають до ліквідаційної групи, яку класифікують як утримувану для продажу) відповідно до вимог МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність», або на дату, з якої припиняють визнання активу [2].

Досить часто у національній обліковій практиці виникає питання чи потрібно на період ремонту об'єкту основного засобу припинити його амортизацію. Аналіз змісту національного і міжнародного стандартів свідчить про існування відмінностей у цьому контексті. Так, за національними стандартами під час проведення поліпшень призупиняють нарахування амортизації, якщо об'єкт вивели з експлуатації. У разі ремонту – такої вимоги П(С)БО 7 не містить, тому якщо об'єкт не вивели з експлуатації через його ремонт, то амортизацію у цей період все ж необхідно нараховувати. Підприємства, які ведуть облік за МСФЗ, не припиняють нараховувати амортизацію в разі тимчасового виведення об'єкта з експлуатації чи у зв'язку з ремонтом (поліпшенням). Навіть під час поліпшень й ремонтів амортизацію все ж нараховують.

Отже, як показали результати проведено аналізу змісту П(С)БО 7 і МСБО 16 «Основні засоби» існують принципові відмінності щодо існуючих методів нарахування амортизації, які визначають якість показників відповідних форм фінансової звітності щодо основних засобів.

Список використаних джерел

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 5 «Непоточні

активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : затверджено наказом Мінфіну України від 27.04.2000 р. № 92 та зареєстровано у Міністерстві юстиції України 18.05.2000 р. за № 288/4509.

УДК 657.37

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ: ФУНКЦІЇ ТА МОЖЛИВОСТІ

Дубок А.С., студентка

Олійник С.О., кандидат економічних наук, доцент

В умовах ринкової економіки найважливіше значення надається інформаційній функції фінансової звітності. Мета фінансової звітності чітко визначається Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. № 996 XIV, тому її трактування аналогічно подається у П(С)БО та авторських роботах науковців – це надання широкому колу зацікавлених осіб повної, правдивої та неупередженої інформації для прийняття економічних рішень [1].

Фінансова звітність забезпечує інформаційні потреби користувачів щодо:

- придбання, продажу та володіння цінними паперами;
- участі в капіталі підприємства; оцінки якості управління;
- оцінки здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання;
- забезпеченості зобов'язань підприємства; визначення суми дивідендів, що підлягають розподілу;
- регулювання діяльності підприємства;
- інших рішень.

Залежно від інформаційних потреб, користувачі поділяються на зовнішніх та внутрішніх. Зовнішні користувачі: кредитори, що надають підприємству тимчасові позики; інвестори, які вкладають у підприємство свій капітал з певною часткою ризику, в цілях одержання доходу на нього; постачальники зацікавлені в інформації чи будуть своєчасно проведені розрахунки з ними за поставлені цінності; клієнти залежать від підприємства, як постачальника товарів, робіт, послуг; суспільство зацікавлене в отриманні інформації про фінансовий стан підприємства, тенденціях його розвитку. Внутрішні користувачі: керівництво підприємства бажає отримати інформацію, яка дає можливість вчасно приймати рішення щодо керування, планування; представники та працівники підприємства зацікавлені у інформації про: стабільність і прибутковість їх роботодавця, спроможність розрахуватись по оплаті праці, забезпечити працевлаштування.

Інформація, яка надається у фінансових звітах, повинна бути дохідлива і розрахована на однозначне тлумачення її користувачами за умови, що вони мають достатні знання та зацікавлені у її сприйнятті [2].

Фінансова звітність повинна містити лише доречну інформацію, яка впливає на прийняття рішень користувачами, дає змогу вчасно оцінити минулі, теперішні та майбутні події, підтвердити та скоригувати їхні оцінки, зроблені у минулому.

Інформація, яка фіксується у формах звітності, насамперед відображає фінансові результати минулих подій, охоплює різні за характеристиками показники, але в цілому не спроможна надати відомості, потрібні для районного та обласного рівнів управління аграрного сектора України. Суттєвим моментом при цьому є те, що значного спрощення, а то й повного виключення, зазнали такі показники як трудові ресурси, соціальна сфера, виробництво, структура реалізації, розподіл прибутку тощо.

Користувачі фінансових звітів для прийняття економічних рішень хочуть оцінювати здатність підприємства генерувати грошові кошти та їх еквіваленти, бути впевненими в їх генеруванні: спроможність виплачувати

заробітну плату або розраховуватися з постачальниками, своєчасно сплачувати проценти, позики або дивіденди.

Компанії, які хочуть залучити іноземних інвесторів, вийти на іноземні біржі (ринки), мають складати звітність відповідно до міжнародних стандартів.

Процес адаптації України до вимог МСФЗ та законодавства ЄС ставить нові вимоги щодо формування звітності, а також інформації, яка є вихідною для прийняття управлінських рішень. Так важливим кроком в цьому напрямі є прийняття наказу Мінфіну № 73 від 07.02.2013р., яким затверджено Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Це положення визначає принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, що не суперечать міжнародним стандартам.

Запровадження та адаптація фінансової звітності до МСФЗ дає змогу:

- 1) уникнути необхідності складання податкової та спеціалізованої звітності, таким чином зменшити ризики для інвесторів та кредиторів;
- 2) формування звітності для зарубіжних партнерів та зовнішніх інвесторів;
- 3) збільшення довіри до фінансової звітності, зокрема її показників;
- 4) забезпечити прозорість та зрозумілість облікової інформації;
- 5) фінансова звітність за МСФЗ дасть змогу об'єктивно приймати та ухвалювати обґрунтовані управлінські рішення;
- 6) звітність вільно перевіряють і підтверджують провідні аудитори світу;
- 7) підприємства (організації) мають можливість отримати міжнародну репутацію серйозного партнера міжнародного рівня;
- 8) зменшити витрати на розроблення власних стандартів.

Отже, незаперечними є переваги складання фінансової звітності за міжнародними стандартами для більшості користувачів. Інструментом глобалізації економіки і світових господарських зв'язків можна вважати

МСФЗ. Принципи, що покладено в порядок формування звітності відповідно до МСФЗ, дозволяють відображати істинний (реальний) майновий стан підприємств. Тому значущість МСФЗ важлива не лише для іноземних, але й для національних інвесторів, кредиторів чи інших її користувачів. Запровадження МСФЗ дасть змогу розширити експортні можливості України шляхом залучення іноземних інвесторів, що приведе до зниження безробіття, процвітання економіки.

Список використаної літератури

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 16.07.1999 № 996–XIV. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>.
2. Кучеренко Т. Генезис функції і концепцій фінансової звітності в системі управління / Т. Кучеренко // Вісник ТНЕУ, 20889. – №3. – С. 94-104.
3. Проблеми та перспективи розвитку бухгалтерської звітності: [монографія] / М.В. Корягін, П.О. Куцик. – Київ: Інтерсервіс, 2016. – 276с.

УДК 657.21

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ БУХГАЛТЕРСЬКИХ РАХУНКІВ

Дуда Ю.І., студентка

Гуренко Т.О., кандидат економічних наук, доцент

Протягом певного періоду часу підприємство здійснює відповідну кількість господарських операцій. Після проведення даних операцій, початкові дані змінюються. Для економічного групування і поточного відображення обліку за економічним змістом господарських засобів підприємства, джерел їх формування, а також господарських процесів і фінансових результатів застосовують систему бухгалтерських рахунків. Відображення інформації на даних рахунках відповідно до економічно однорідних об'єктів обліку, дозволяє одержати кінцеві показники.

Спосіб групування поточного обліку та контролю господарських засобів, їх джерел та господарських процесів за їх окремими видами – основне завдання бухгалтерських рахунків. [2]

Метою даної роботи є дослідження бухгалтерських рахунків у процесі економічної діяльності підприємства та їхня роль у формуванні облікової інформації.

Кожній групі активів, джерел їх формування та господарських процесів відкривають відповідний рахунок. Наприклад, для обліку основних засобів відкривається рахунок "Основні засоби", для обліку товарів — "Товари", для обліку процесу виробництва – "Виробництво" тощо. Тобто для обліку конкретного виду об'єкта є певний рахунок, на якому можна накопичувати однорідні за економічним змістом записи.

Під впливом господарської діяльності активи та джерела їх утворення можуть збільшуватися або зменшуватися. Дане збільшення або зменшення на рахунках відображається окремо. Рахунок є двостороннім за своєю будовою, тому рахунки бухгалтерського обліку прийнято зображати у вигляді двосторонньої таблиці, ліва частина якої називається «дебет», а права — «кредит».

Бухгалтерські рахунки відкриваються як для активних, так і для пасивних статей балансу. Кожен рахунок має свою назву, яка відповідає виду складової балансу, для якої відкрито рахунок. Активні і пасивні рахунки відображають зміни в активах і пасивах балансу. Активні – відображають зміни в господарських засобах та їх стан на дату балансу, а пасивні, відповідно, показують зміни в джерелах утворення засобів підприємства, а також їх стан на дату балансу.

На активних рахунках можуть відображатися не лише витрати на виробництво продукції, робіт і послуг, а й ще не використані господарські засоби, які функціонують у натуральному вигляді (у вигляді сировини, палива, машин, матеріалів тощо). На пасивних рахунках показані дані про те, за яких джерел сформовано господарські засоби підприємства, їх

призначення та розміри.

Відмінність активних рахунків від пасивних полягає в їх економічному змісті та будови. Якщо на рахунку обліковуються засоби, то рахунок активний, а у випадку, якщо джерела цих засобів – пасивний рахунок.

Оскільки об'єкт бухгалтерського обліку характеризується наявністю на певний момент часу засобів, коштів і джерел, то перш за все на рахунку фіксують цей стан, що називається початковим залишком, або початковим сальдо.

Слово "сальдо" походить від італ. *saldo*, що означає "розрахунок". Після цього на рахунках відображають господарські операції, тобто зміни засобів і їх джерел. При цьому збільшення об'єкта обліку записують на одній стороні рахунка, а зменшення – на протилежній. Маючи інформацію про початкове сальдо об'єкта обліку та зміни протягом звітного періоду, визначають сальдо на кінець звітного періоду.

У бухгалтерському обліку сума змін на рахунку за звітний період називається оборотом. Дебетовим оборотом визначають як суму змін за дебетом рахунку, а кредитовим оборотом – сума змін за кредитом.

В активних рахунках сальдо кінцеве визначають за алгоритмом, який полягає у тому, що до початкового дебетового сальдо додають оборот за дебетом рахунка і віднімають оборот за кредитом рахунка.

У пасивних рахунках до кредитового сальдо додають кредитовий оборот і віднімають оборот за дебетом рахунка.

В активних рахунках сальдо може бути лише дебетовим або зовсім не мати сальдо. У пасивних рахунках сальдо може бути лише кредитовим або також, як і активні можуть зовсім не мати сальдо. Підсумок усіх дебетових залишків активних рахунків і кредитових пасивних, визначені на кінець звітного періоду, повинен відповідати один одному. Дані операції забезпечують складання бухгалтерського балансу на підставі даних рахунків.

Нові дані створені на основі рахунків бухгалтерського обліку шляхом їх порівняння та узагальнення, потрібні для оперативного управління

підприємством тому, що без даних у яких відображається кількість засобів, які споживаються за певний період часу, та суму їх надходжень. [3]

Отже, основне призначення бухгалтерських рахунків – служити засобом відображення та поточного контролю господарських операцій, що охоплюють наявність і рух господарських засобів, власного капіталу й зобов'язань, а також процесів, пов'язаних з використанням трудових ресурсів та фондів оплати праці, використанням основних засобів, придбанням (заготівлею) предметів праці та їх споживанням, обліком процесу виробництва та реалізації.

Список використаних джерел

1. Василюк О.О. Сутність та класифікація бухгалтерських рахунків в практиці вітчизняних підприємств / О.О. Василюк // Наукові записки. – 2008. - № 5. – С. 22 – 29.
2. Дворак В.І. Все про рахунки бухгалтерського обліку в Україні / В.І. Дворак // Збірник наукових праць РДГУ. – 2010. – № 4. – С. 18 – 26.
3. Дмитренко В.О. Сутність та призначення рахунків бухгалтерського обліку / В.О. Дмитренко // Регіональна економіка. – 2011. – № 2. – С. 45 – 54.

УДК 657.1

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

А.С. Жабуровська, студентка

І.В. Мельниченко, к.е.н. доцент

Запаси є найважливішою частиною оборотних активів підприємства і займають особливе місце у складі майна та велику частку у структурі витрат підприємства та обов'язково враховується при визначенні результатів господарської діяльності підприємства та інформації про його фінансовий стан.

Формування історичної вартості оборотних активів регулюється П (С) БО - «Запаси», яким визначено, що первинною вартістю запасів, придбаних за плату, є їхня собівартість, яка складається із:

- суми, яку сплачують згідно з договором постачальнику (продавцю), за вирахуванням непрямих податків;
- суми ввізного мита;
- суми непрямих податків у зв'язку з придбанням запасів, які не відшкодовуються підприємству;
- транспортно-заготівельних витрат.

Важливе значення для правильного обліку має порядок оцінки запасів. Вартісна оцінка активів господарюючого суб'єкта дозволяє нам отримати узагальнене уявлення про всі господарські процеси, явища і події в рамках одного підприємства. Вона служить базою для виявлення витрат, включення їх у ціну товарів, продукції, робіт, послуг, формуванню фінансових результатів і відіграє рішучу роль у процесі фінансування і кредитування виробничих запасів.

Рис. 1 Оцінка запасів відповідно до П(С)БО "Запаси"

На підприємство запаси можуть надходити як такі, які придбані за плату, придбані в результаті обміну на інші активи, виготовлені власними силами, внесення засновниками (учасниками) до статутного капіталу підприємства, безоплатного одержання, отримання у процесі ремонту, від забракованих виробів і зворотних відходів виробництва.

Правильна оцінка запасів є дуже важливою, оскільки точне формування собівартості їх списання впливає на величину прибутку. Оцінка виробничих запасів у першу чергу пов'язана з визначенням собівартості продукції.

У бухгалтерському обліку оцінка виробничих запасів можлива: за первісною вартістю, за чистою реалізаційною вартістю, за справедливою вартістю та за фінансовою (обліковою) вартістю. Вартісна оцінка активів господарюючого суб'єкта служить базою для визнання витрат, включення їх у ціну товарів, продукції, робіт, послуг і формування фінансових результатів.

Порядок оцінки запасів залежить від багатьох факторів, основних з яких є обране підприємством система обліку запасів. Для відображення запасів та одержання інформації про їх наявність і рух підприємства можуть застосовувати системи постійного (яка характерна для базового підприємств).

Доцільність використання різних методів для визначення собівартості запасів визначається підприємством. Не може бути підставою для застосування різних методів визначення собівартості одного виду виробничих запасів.

Вибір методу оцінки матеріальних виробничих запасів має значний вплив на суму оподаткованого прибутку. Використання різних методів приводить до різного розміру балансового прибутку. Вибір методу оцінки є елементом облікової політики підприємства і не підлягає змінам без вагомих підстав. При виборі методу оцінки вибуття виробничих запасів підприємство виходить з інтересів користувачів. Неможливо сказати, що один із методів є кращим, необхідно враховувати до яких наслідків приводить використання того чи іншого методу, з точки зору оподаткування. Кращий метод — це той метод, що відповідає політиці ціноутворення. Обрані методи розкриваються у примітках до фінансової звітності.

У більшості країн у відповідності з загальноприйнятими принципами бухгалтерського обліку при складанні фінансової звітності притримуються

правил первісної («історичної») вартості. Тобто активи «заносяться до книги» по фактично оплаченій за них ціні, незалежно від строку давності чи їх вартості на теперішній час. Спеціалісти в галузі обліку наголошують про необхідність переоцінки активів за поточними цінами. Це значить, що оцінка в балансі повинна бути максимально наближена до реальної вартості майна на даний момент. Для цього потрібно: чи застосовувати поточну ринкову вартість чи враховувати ймовірні витрати й доходи від майбутніх операцій, відображати коливання цін і т.д. Але при вирішенні цього питання відсутня єдина думка у відношенні вибору базису і способів застосування поточних цін. Первісна вартість цілком приємна для країн зі стабільним рівнем цін. Але застосування цього методу оцінки в умовах високої інфляції не дасть достовірної картини становища майна, капіталів і обов'язків підприємства.

На підставі викладеного можна зробити слідуєчі висновки: — вибір методу оцінки здійснюється господарюючим суб'єктом самостійно в рамках прийнятої облікової політики, що впливає не тільки на величину витрат виробництва, продажу чи собівартість, але й на прибуток і суму сплачених податків; — у процесі діяльності суб'єктів господарювання фактична собівартість запасів підлягає суттєвим коливанням. Тому для їх оцінки на конкретну дату необхідно користуватися різними методами;

Список використаних джерел

1. Закон України Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні від 16.07.99 р. № 996 – XIV.
2. Калюга Є.В., Савчук В.К., Сук Л.К. Облік і аудит // Навчально-методичний посібник. – 2015. – с. 24.
3. Під редакцією Добровського В.М. Бухгалтерський фінансовий облік в Україні: Навчальний посібник. – К.: А.С.К., 2010 – 976с.

ВІДОБРАЖЕННЯ ЗАПАСІВ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ЗА МІЖНАРОДНИМИ ТА НАЦІОНАЛЬНИМИ СТАНДАРТАМИ

Желєзнякова С.В., студентка

Германчук Г.О., старший викладач

В умовах розширення зовнішньоторговельних зв'язків та збільшення обсягів прямого іноземного інвестування, стрімкого розвитку міжнародної економіки та процесів глобалізації набувають актуальності проблеми адаптації вітчизняної теорії і практики обліку до міжнародних стандартів.

Основною передумовою реалізації господарської діяльності більшості будь-якого підприємства є достатній обсяг та раціональне використання виробничих запасів. Запаси, серед об'єктів обліку на підприємстві, займають знане місце, оскільки швидкість обороту вкладеного капіталу та прибуток підприємства залежить саме від їх ефективного використання. Вирішення питання збільшення виробничого потенціалу та ефективного розвитку господарюючих суб'єктів потребує створення такої системи управління виробництвом, в основу якої має бути покладено формування інформації зокрема, про його виробничі запаси.

Для забезпечення безперебійної роботи виробництва на складах підприємства завжди мають бути запаси у межах норм, передбачених потребою підприємства. Для деяких підприємства виробничі запаси є запорукою стабільності та рентабельності роботи, для інших лише невеликою частиною всіх активів. Але в будь-якому разі, правильне документальне оформлення і відображення операцій із запасами у звітності підприємства – основа успішної роботи підприємства в цілому.

Методологічні засади формування інформації про запаси та її розкриття в Україні визначаються національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку далі – П(С)БО 9 „Запаси” [2], і міжнародним стандартом бухгалтерського обліку далі – МСБО 2 «Запаси» в країнах ЄС [3].

З підписанням угоди про вступ України до ЄС, до бухгалтерського обліку висуваються вимоги стандартизації національної системи бухгалтерського обліку та формування звітності, дані якої є інформаційною основою для прийняття якісних управлінських рішень. В національних стандартах бухгалтерського обліку здебільшого дотримано вимоги міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності з урахуванням економічних, правових і податкових вітчизняних особливостей, але існують певні невідповідності національних стандартів міжнародним, зокрема, в частині обліку запасів.

Згідно з міжнародними стандартами, до запасів підприємства в цілому належать: товари, що утримуються для продажу, готова продукція, основні та допоміжні матеріали. Розглянемо деякі відмінності між цими стандартами. Перша значна відмінність, яку ми можемо виділити, те що міжнародні стандарти не виділяють в окрему групу малоцінні та швидкозношувані предмети.

Якщо розглядати питання оцінки запасів, то вона однакова в обох нормативних документах і оцінюється – під час надходження запасів; під час списання запасів; на дату складання балансу. Проте, в частині первісної оцінки запасів, за МСБО 2 «Запаси» та П(С)БО 9 «Запаси», поняття «первісної вартості» в міжнародному стандарті відсутнє, проте розглядається поняття «витрати на придбання запасів», «витрати на переробку», «інші витрати». В обох стандартах наведено перелік витрат, які не включаються до вартості запасів, а визнаються як витрати підприємства.

Основним питанням обліку запасів є порядок визначення собівартості, що має визнаватися як актив і переноситися на майбутні періоди до моменту

визнання відповідних доходів. Міжнародний стандарт містить чіткі роз'яснення з визначення собівартості і подальшого визнання витрат, включаючи будь-яке часткове списання до чистої вартості реалізації, а також з використанням формул собівартості, які застосовуються до визначення собівартості запасів.

Згідно з МСБО 2 «Запаси» [3], у фінансовій звітності підприємства слід розкривати інформацію про: 1) облікову політику, прийняту для оцінки запасів, включаючи використані формули собівартості; 2) загальну балансову вартість запасів та балансову вартість згідно з класифікаціями, прийнятними для суб'єкта господарювання; 3) балансову вартість запасів, відображених за чистою вартістю реалізації мінус витрати на продаж; 4) суму запасів, визнаних як витрати протягом періоду; 5) суму будь-якого часткового списання запасів, визнану як витрати протягом періоду; 6) суму будь-якого сторнування будь-якого часткового списання, визнану як зменшення суми запасів; 7) обставини або події, що спричинили сторнування часткового списання запасів; 8) балансову вартість запасів, переданих під заставу для гарантії зобов'язань.

Згідно з П(С)БО 9 «Запаси» [2], у фінансовій звітності слід розкривати інформацію про: 1) методи оцінки запасів; 2) балансову вартість запасів у розрізі окремих класифікаційних груп; 3) балансову вартість запасів, які відображені за чистою вартістю реалізації; 4) балансову вартість запасів, переданих у переробку, на комісію, в заставу.

Отже, порівнявши стандарти, можна прийти до висновку, що П(С)БО 9 „Запаси” та МСБО 2 „Запаси” мають як спільні, так і відмінні риси. Зокрема, визначення поняття „запасів”, умови їх визнання і оцінки, чиста реалізаційна вартість, та рекомендації, щодо застосування методів під час їх вибуття, в обох стандартах є практично ідентичними. Основними відмінностями між цими стандартами є склад запасів, їх класифікація, склад витрат, що входять до собівартості продукції, порядок розкриття у фінансовій звітності та оцінка під час надходження.

Список використаних джерел

1. Наказ Мінфіну від 28.03.2016 р. №394 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0558-16>
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» від 20.10.1999 №246 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.
3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси», затверджений Комітетом з міжнародних бухгалтерських стандартів від 01.01.2005 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_021.

УДК 657.6:331.2

АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ

Євтушок Г.О., студентка

Криворот О.Г., старший викладач

Важливу роль у системі зовнішнього і внутрішнього контролю відіграє аудит розрахунків з оплати праці. Тому, що облік праці та її оплати є трудомістким процесом, пов'язаний з обробкою великої кількості первинної інформації, має багато однотипних операцій, здійснення яких потребує багато часу.

Відповідно до Закону України "Про оплату праці", заробітна плата - це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу.

Під час перевірки розрахунків з оплати праці аудитор, з одного боку, важливо переконатися в дотриманні підприємством чинного законодавства про оплату праці, відсутності порушень умов оплати праці працівників, а з іншого боку – перевірити правильність здійснених відрахувань податків і

зборів із заробітної плати працівників, а також відповідність відображення операцій в бухгалтерському обліку і достовірність їх висвітлення у фінансовій звітності підприємства.

Для того щоб провести аудит розрахунків з оплати праці, слід спочатку визначити основні цілі і завдання перевірки.

Основними завданнями аудиту праці й її оплати є перевірка:

- дотримання законодавства про працю та її оплати;
- правильності нарахування й утримань із заробітної плати;
- достовірності відображення операцій у бухгалтерському обліку та звітності [2, с. 305].

Метою аудиту розрахунків з оплати праці є встановлення відповідності застосовуваної на підприємстві методики обліку операцій з оплати праці чинному законодавству України, для того щоб виявити наявні помилки або порушення, ступінь їх впливу на достовірність фінансової звітності для висловлення незалежної аудиторської думки про достовірність порядку ведення бухгалтерського обліку розрахунків з оплати праці.

Джерела аудиторської перевірки обліку розрахунків із заробітної плати наведені в рис 1.

Рис 1. Джерела аудиторської перевірки обліку розрахунків із заробітної плати

Виконання аудиторських процедур має здійснюватись послідовно. Аудит розрахунків з оплати праці можна розбити на такі етапи:

Етап 1 — виявлення наявності і встановлення відповідності чинному законодавству локальних нормативних документів (правил внутрішнього трудового розпорядку, положень про оплату праці, преміювання, норми й розцінки, трудові угоди, контракти, угоди про оренду та внутрішньогосподарський розрахунок);

Етап 2 - перевірка обґрунтованості виробничої програми, визначення фонду оплати праці на прогнозований обсяг робіт, тарифних ставок, розцінок посадових окладів та оплати за контрактом;

Етап 3 - перевірка правильності розрахунків з оплати праці у грошовій і натуральній формах, остаточних розрахунків за продукцію у кінці року;

Етап 4 - перевірка дотримання встановленого порядку оподаткування та здійснення утримань із заробітної плати;

Етап 5 - дослідження стану синтетичного і аналітичного обліку оплати праці, перевірка достовірності звітності підприємства;

Етап 6 - оцінка стану обліку, звітності щодо праці та її оплати, внутрішньогосподарського контролю використання робочого часу й фонду оплати праці [3, с. 152].

Отже, проведення аудиту обумовлена потребою користувачів у достовірній інформації про фінансовий стан суб'єкта господарської діяльності. Систематичне проведення аудиторських перевірок дає можливість правильно оцінити стан і розвиток трудових відносин на підприємстві.

Список використаних джерел

1. Закон України "Про оплату праці" № 144 від 24 берез. 1995 р. // Закони України. — 1997. — Т. 8. — С. 208—210.

2. Облік і аудит у питаннях та відповідях: Навч.-метод. посібн. / [Є.В. Калюга, В.К. Савчук, Л.К. Сук та ін.] – К. : ЦП «Компринт», 2016. – 345 с.
3. Утенкова К. О. Аудит: Навчальний посібник / К.О. Утенкова. – К.: Алерта, 2011. – 408 с.

УДК 657.1

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Заєць Ю.В., студентка

Калюга Є.В., д.е.н., професор

Становлення України як самостійної, незалежної і демократичної держави не могло не обумовити створення і розвиток страхового ринку. Ринок страхових послуг є одним з необхідних елементів ринкової інфраструктури, тісно пов'язаним з ринком засобів виробництва, споживчих товарів, ринком капіталу і цінних паперів, праці і робочої сили. У країнах розвиненої економіки страхова справа має найширший розмах і забезпечує підприємцям надійну охорону їхніх інтересів від несприятливих наслідків різного роду техногенних аварій, фінансових ризиків, криміногенних факторів, стихійних та інших нещасть. Страховий ринок – це сфера економічних відносин, у процесі яких формуються попит і пропозиція на страхові послуги, а також здійснюється акт їх купівлі-продажу. Головними функціями страхового ринку є акумуляція та розподіл страхового фонду з метою страхового захисту суспільства. Необхідними атрибутами страхового ринку є його учасники та товар, який купують і продають на цьому ринку. Учасниками страхового ринку виступають продавці, покупці страхових послуг, посередники, а також їх асоціації. Страхова діяльність належить до найприбутковіших видів світового бізнесу. Діяльність кожного суб'єкта ринкових відносин пов'язана з ризиком, який необхідно попереджувати,

зменшувати та фінансувати, на що і спрямована діяльність ринку страхових послуг, який через страхові організації шляхом використання особливих механізмів забезпечує процес безперервного суспільного відтворення.

Страховання є сильною ланкою фінансово-кредитної системи, яку вважають однією з найбільш інтегрованих форм фінансової діяльності. На сьогоднішній день страховий ринок в Україні тільки частково виконує свої соціально-економічні функції в державі. Не дивлячись на процеси лібералізації торгівлі страховими послугами, поглинання і капіталізацію страхових компаній, підвищення темпів зростання і якості надання окремих видів страхування, впровадження нових страхових продуктів, й на зараз залишається дуже низькою довіра населення до діяльності страхових компаній. Однією з причин таких ситуацій, можна вважати низький рівень ефективності державного регулювання та нагляду за страховою діяльністю. Наявність суперечностей розвитку страхового бізнесу в Україні потребує проведення дослідження, за допомогою якого можна виявити ключові проблеми страхового ринку та презентувати шляхи їх вирішення.

Держава зацікавлена в розвитку страхової справи в Україні, як в механізмі підтримки рівня народногосподарського виробництва і можливості покриття непередбачених втрат і збитків підприємств та окремих громадян з мінімальною участю державних ресурсів і коштів державного бюджету. Страховий бізнес охоплює вельми широкий понятійний апарат і складну інституційно-функціональну структуру. Базилевич В.Д. висвітлює практичні аспекти функціонування страхового ринку та формування попиту та пропозиції на страхові послуги. Процеси організації та управління страховою діяльністю досліджують в своїх працях Осадець С.С. та Шірінян Л.В. Козоріз Г.Г. звертає увагу на сутність та інструментарій модернізації вітчизняного страхового ринку. Досвід страхової справи висвітлено Вовчак О.Д. з акцентом на проблемах законодавчого регулювання та ліцензування страхової діяльності в Україні. Говорушко Т.А. розглядає питання ролі страхування в економічному житті суспільства, основ фінансової надійності

страховика та оподаткування вітчизняного страхового підприємництва. Не дивлячись на велику кількість наукових робіт на страхову тематику, залишаються недостатньо дослідженими питання підвищення ефективності діяльності страхової галузі в Україні для запровадження механізму розширення меж страхового бізнесу.

Негативний вплив на розвиток страхового ринку в Україні справляють:

- відсутність економічної стабільності, сталого зростання виробництва, неплатоспроможність населення, дефіцит фінансових ресурсів;
- значна взаємна заборгованість, накопичення неплатежів, збитковість більшості підприємств;
- неповна і фрагментарна законодавча база, відсутність державних преференцій на страховому ринку, неефективний контроль з боку держави, прояви монополізму;
- високий рівень інфляції (понад 10 відсотків), внаслідок чого здійснення довгострокових (накопичувальних) видів страхування в національній валюті неможливе;
- слабкий розвиток фондового ринку, що не дає змогу використовувати цінні папери як категорію активів для захищеного розміщення страхових резервів;
- відсутність вторинного ринку страхових послуг, механізмів ефективної взаємодії банківського та страхового секторів економіки, низький рівень розвитку допоміжної інфраструктури страхового ринку;
- неналежний рівень інформації про стан і можливості страхового ринку, довіри населення до страхування.

Для подолання проблем страхового ринку України необхідно:

1. Розвивати сучасну інфраструктуру страхового ринку, виробити єдині методичні принципи організації і здійснення страхового посередництва; визначити повний перелік вимог до страхових брокерів, страхових агентів.
2. Підвищити рівень прозорості страхових компаній і страхового ринку, створити єдину базу даних страховиків і реєстри незалежних посередників, організувати роботу бюро страхових історій. Оприлюднювати фінансову

інформацію страховиків та аудиторські висновки, що стимулюватиме страховиків до отримання міжнародних рейтингів фінансової стійкості.

3. Встановити вимоги до платоспроможності страхових компаній на основі оцінки ризиків та якості активів страховика. В Україні дотепер не впроваджені в повній мірі правила роботи страхового ринку Solvency I. Підписання угод с ЄС означає, що Україна зобов'язується впровадити в найближчій і довгостроковій перспективі цілу низку документів, які стосуються нових стандартів платоспроможності.

4. Забезпечити правову основу для введення постійного контролю за фінансовою діяльністю і станом страхових компаній, зобов'язавши страховиків поступово впроваджувати і систему управління ризиками страхового портфелю відповідно до вимог Solvency II.

5. Виробити механізми протидії порушенням термінів виплат страхового відшкодування та врегулювання ситуацій відмов від виплат, що підвищуватиме довіру населення до страхових компаній.

6. Посилити контроль за операціями вихідного перестраховання та продовжити реформування системи оподаткування страховиків з метою мінімізації шахрайських операцій з фінансовими ресурсами.

7. Розробляти дієві схеми державно-приватного партнерства в сфері охорони здоров'я, туризму, страхування катастрофічних ризиків, сільськогосподарських ризиків тощо, результатом впровадження яких має стати зростання соціальної спрямованості державної фінансової політики.

Наведені заходи сприятимуть подоланню кризових тенденцій на страховому ринку України, значно поліпшать фінансовий стан страхових компаній, позитивно вплинуть на розвиток фінансового ринку в цілому.

Список використаних джерел

1. Базилевич В.Д. Новітні тенденції та протиріччя на страховому ринку України / В.Д. Базилевич // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2012.

2. Рудь І. Аналіз страхового ринку України / І. Рудь // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016.

3. Шірінян Л. Фінансова надійність і фінансова стійкість страховиків / Л. Шірінян // Актуальні проблеми економіки. – 2007

4. Інформація про стан і розвиток страхового ринку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nfp.gov.ua/content/informaciya-pro-stan-i-rozvitok.html>.

5. Стратегія розвитку страхового ринку України на 2012–2021 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ufu.org.ua/ua/about/activities...initiatives/525>

6. Вовчак О.Д. Страхова справа : підручник / О.Д. Вовчак. – К. : Знання, 2011.

УДК 657

ДОСТОВІРНІСТЬ ВІДОБРАЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО РОЗРАХУНКИ З ПОКУПЦЯМИ І ЗАМОВНИКАМИ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ

Замлинська В.С., студентка

Ганяйло О.М., кандидат економічних наук, доцент

Сьогодні в період глобальних змін в різних сферах діяльності суспільства питання дебіторської заборгованості, в тому числі розрахунків з покупцями і замовниками, є досить актуальним, адже фінансовий стан підприємства значною мірою залежить саме від наявності та ефективного управління цим видом заборгованості. У процесі фінансово-господарської діяльності у підприємства постійно виникає потреба проведення розрахунків зі своїми покупцями та замовниками. Відвантажуючи вироблену продукцію, підприємство, як правило, не отримує гроші негайно, тобто воно кредитує покупців. Тому, важливим завданням є ефективне управління розрахунками з

покупцями і замовниками, спрямоване на оптимізацію загального її розміру та забезпечення своєчасної оплати боргу.

Порядок бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості, в тому числі розрахунків з покупцями і замовниками, та її відображення у фінансовій звітності регулюються П(С)БО 10 "Дебіторська заборгованість"[2].

В балансі залишки по статтях дебіторської заборгованості відображаються в залежності від терміну погашення (в межах року чи більше) за різними статтями.

Поточна дебіторська заборгованість покупців та замовників за надані їм продукцію, товари, роботи або послуги (крім заборгованості, яка забезпечена векселем) відображається в статті балансу "Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги" в складі оборотних активів.

При відображенні дебіторської заборгованості на балансі підприємство не може з певною достовірністю визначити ступінь імовірності її повернення. Водночас активи підприємства повинні відображатися у звітності виходячи з реальної оцінки. Тому, поточна дебіторська заборгованість відображається у балансі підприємства за чистою реалізаційною вартістю, що визначається як сума дебіторської заборгованості, відкоригована на резерв сумнівних боргів [1].

При складанні звітності підприємство аналізує стан дебіторської заборгованості з метою поділу її на поточну і довгострокову. [4, с.50]. Оскільки активи повинні відображатись за вартістю, що реально може бути отримана від їх використання, продажу або зазначенням резерву сумнівних боргів. Заборгованість, зменшена на величину резерву, відображає кількість грошей, що дійсно можуть надійти на підприємство. При цьому необхідно правильно розрахувати резерв сумнівних боргів.

Якщо резерв нараховується виходячи із платоспроможності конкретного дебітора, перед складанням звітності (або квартальної або річної) вся дебіторська заборгованість підприємства аналізується на предмет

виявлення сумнівної і безнадійної заборгованості. При її виявленні створюється резерв сумнівних боргів на суму такої заборгованості, а якщо сумнівів щодо повернення не виникає, то резерв не створюється.

При використанні методу класифікації резерв створюється виключно з розрахунку безнадійної заборгованості (без урахування сумнівної дебіторської заборгованості). Дебіторська заборгованість класифікується шляхом групування дебіторської заборгованості за термінами її непогашення із встановленням коефіцієнта сумнівності для кожної групи. Підприємство встановлює його самостійно виходячи із суми безнадійної дебіторської заборгованості за попередні звітні періоди.

Нарахування резерву сумнівних боргів відображається в складі статті “Інші операційні витрати” звіту в формі 2 “Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)”. Поточна дебіторська заборгованість, не пов’язана з розрахунками за реалізовані товари, роботи, послуги, списується з балансу з відображенням у складі витрат за тією ж статтею і в тому ж рядку[3, с.29].

Зміни в розмірах поточної дебіторської заборгованості відображаються у Звіті про рух грошових коштів підприємства.

В формі 5 “Примітки до фінансової річної звітності” дебіторська заборгованість відображається в IX розділі. Зокрема, дебіторська заборгованість розкривається в розрізі заборгованості за товари, роботи, послуги, та іншої поточної дебіторської заборгованості.

Отже, дебіторська заборгованість відображається в усіх формах звітності. В балансі залишки по статтях дебіторської заборгованості відображаються в залежності від терміну погашення (в межах року чи більше) за різними статтями. Нарахування резерву сумнівних боргів відображається в складі статті “Інші операційні витрати” звіту в формі №2 “Звіт про фінансові результати”. Зміни в розмірах поточної дебіторської заборгованості відображаються у Звіті про рух грошових коштів підприємства. В формі №5 “Примітки до фінансової річної звітності” дебіторська заборгованість відображається в IX розділі.

Список використаних джерел

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 08.10.99 р. №237.

3. Коблянська О.І. Методологічні аспекти обліку та аудиту дебіторської заборговаості // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2009. - №77-78. – С.28-34.

3. Матицина Н. Дебіторська заборгованість: нові облікові підходи // Економіст, 2008. - №11. – С.50-52.

УДК 336.74:631.16

ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ РУХОМ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ТА ЙОГО РОЛЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Заруцька Ю.Є., студентка

Шевчук К.В., к.е.н., доцент

В умовах економічної нестабільності особливого значення набуває підвищення якості та ефективності формування грошових потоків як одного з основних результативних показників діяльності підприємства.

Під грошовими потоками розуміють різницю між отриманими й виплаченими підприємством коштами за визначений термін, тобто як суму надлишку (нестачі) грошових ресурсів [3].

Головна мета аналізу руху грошових коштів – оцінка здатності підприємства заробляти грошові кошти в розмірі й у строки, необхідні для здійснення планованих витрат. Потреба в аналізі грошового потоку полягає в тому, що він дає відповідь на питання щодо можливості створення підприємством коштів, необхідних для придбання додаткових засобів з метою подальшого розвитку; наявності на підприємстві коштів для

погашення боргів, а також достатності власних коштів для фінансування своєї діяльності [1].

Як зазначає Л. А. Лахтіонова, основними етапами стратегічного управління грошовими потоками є збір та оброблення первинної інформації, кількісний аналіз грошових потоків у попередньому періоді, оцінювання чинників і ризиків управління ними та планування і контроль грошових потоків [2, с. 138].

Основною метою управління грошовими потоками на підприємстві є їх оптимізація, тобто процес вибору найкращих форм їхньої організації на підприємстві з урахуванням умов і особливостей здійснення його господарської діяльності. Основу оптимізації грошових потоків підприємства складає забезпечення збалансованості обсягів позитивного і негативного їхніх видів.

На основі міжнародних стандартів обліку та сформованої практики для підготовки фінансової звітності про рух грошових коштів використовуються два основних методи: непрямий та прямий. Ці методи відрізняються повнотою надання даних про величину і види грошових потоків підприємства, вихідною інформацією для розробки фінансової звітності та іншими параметрами. Вибір того чи іншого методу визначення грошового потоку підприємство здійснює самостійно. Необхідно відмітити, що прямий метод дає можливість отримати точнішу інформацію про формування вхідного і вихідного грошових потоків.

Ефективно організовані грошові потоки підприємства є передумовою досягнення високих кінцевих результатів господарської діяльності в цілому. Рациональне формування грошових потоків сприяє підвищенню ритмічності здійснення операційного процесу підприємства. Ефективні форми управління грошовими потоками дозволяють підприємству отримувати додатковий прибуток.

Отже, управління грошовими потоками – це важливий фінансовий важіль забезпечення прискорення обороту сукупного капіталу підприємства.

Цьому сприяє скорочення тривалості виробничого і фінансового циклів, що досягається в процесі результативного управління грошовими потоками, а також зниження потреб в залученому капіталі, що обслуговує господарську діяльність підприємства. Прискорюючи оборот капіталу за рахунок ефективного управління грошовими потоками, підприємство забезпечує зростання суми прибутку у часі [4].

Найважливішою передумовою здійснення оптимізації грошових потоків є вивчення факторів, що впливають на їхні обсяги і характер формування в часі. Ці фактори можна підрозділити на зовнішні і внутрішні. Характер впливу цих факторів використовується в процесі оптимізації грошових потоків підприємства.

Організація процесу управління грошовими потоками послідовно охоплює такі основні етапи: забезпечення повного та достовірного обліку грошових потоків підприємства та відображення у звітності; аналіз грошових потоків підприємства у попередньому періоді; оптимізація грошових потоків підприємства; планування грошових потоків підприємства у розрізі різних видів; забезпечення ефективного контролю за грошових потоків підприємства.

Основною метою оптимізації грошових потоків підприємства є: забезпечення збалансованості обсягів грошових потоків; забезпечення синхронності формування грошових потоків у часі; забезпечення росту чистого грошового потоку підприємства.

Сучасні економісти вважають, що якість управління підприємством можна охарактеризувати як високу в тому випадку, якщо за результатами звітного періоду чистий рух грошових коштів у результаті операційної діяльності має позитивне значення, а у результаті інвестиційної та фінансової діяльності – негативне [4]. В результаті операційної діяльності підприємство отримує достатню кількість грошових коштів, з метою інвестування, а також погашення залучених кредитних ресурсів.

Збільшення або зменшення залишків готівки на рахунках у банку обумовлюється рівнем незбалансованості грошових потоків, тобто притоком і відтоком грошей. Перевищення притоків над відтоками збільшує залишок вільної готівки, і навпаки, перевищення відтоків над припливами приводить до нестачі коштів і збільшенню потреби в кредиті.

Не менш важливим завданням оптимізації грошових потоків є пошук резервів прискорення оборотності грошових активів. До них можна віднести: зменшення розмірів дебіторської заборгованості; прискорення часу інкасації коштів, що сприятиме скороченню залишку грошових активів у касі; скорочення обсягів розрахунків готівкою.

Список використаних джерел

1. Завора Т. М. Теоретичні основи аналізу та оптимізації грошових потоків підприємства/ Т.М. Завора, О.С. Берест// Економіка і регіон. - №4 (47). – 2014. – ПолтНТУ. - С. 74-79.
2. Лахтіонова Л.А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання/ Л.А. Лахтіонова. – К. : КНЕУ, 2008. – 387 с.
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nau.kiev.ua.
4. Ніпіаліді О.Ю. Аналітичний інструментарій та методика управління грошовими потоками підприємства/ О.Ю. Ніпіаліді// Світ фінансів. – Фінанси суб'єктів господарювання. - 3 (52). - 2017. - С. 93-105.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ

Зволинська О. В., студентка

Колеснікова О. М., кандидат економічних наук, доцент

Процес реалізації продукції відіграє вагомое значення, оскільки реалізація як частина загального процесу відтворення є остаточним етапом руху продукту зі сфери виробництва у сферу споживання. Без реалізації повторення процесу виробництва неможливе. Реалізація виступає як обов'язкова умова виробництва і відтворення. За неперервності процесу суспільного відтворення факт реалізації означає вступ продукту в сферу виробництва, якщо він надходить у виробниче споживання, чи в сферу обігу, якщо він призначений для реалізації населенню [1].

Слід зазначити, що основну частку доходу підприємство одержує саме від реалізації продуктів своєї діяльності. В результаті реалізації продукції виявляється суспільна корисність виробленого продукту, його відповідність потребам покупця, замовника або ринку.

Також реалізація продукції, товарів, робіт та послуг є важливішим джерелом доходів не тільки підприємства, а й формує прибуткову частину бюджету держави як об'єкт оподаткування. У зв'язку з цим потребує необхідної організації облік реалізації продукції. Адже від якості обліку залежить правильне визначення фінансового результату діяльності підприємства. Дослідженням сутності процесу реалізації займалися такі вчені, як: Бутинець Ф.Ф., Сук П.Л., Калініна В.І., Пустовіт І.Л., Чумаченко В.М., Бернстайн Л., Огійчук М.Ф..

Реалізація продукції впливає на фінансові результати роботи підприємства. Крім того, головною метою реалізації продукції є отримання позитивного фінансового результату – прибутку. Тому техніко-економічний аналіз роботи підприємства починається з аналізу випуску та реалізації продукції, у вивченні обсягу виробництва, темпів його зростання, тобто у

оцінці виконання плану виробництва та реалізації продукції. Економічний аналіз обов'язково повинен передувати прийняттю науково обґрунтованих рішень на бухгалтерському рівні правління. Для цієї мети необхідні чіткий облік потреб і пропозиції, організація ефективної системи збуту. Головним регулятором обсягу виробництва продукції є споживчий попит, який являє собою задоволення потреб окремих громадян, підприємств різних галузей та держави в цілому.

До головних завдань обліку процесу реалізації готової продукції, робіт і послуг відносять:

- встановлення кількості та вартості відвантаженої продукції (за обліковими цінами);
- визначення дебіторської заборгованості за відвантаженою покупцям продукцію, виконані роботи та надані послуги відповідно до договорів (за цінами реалізації);
- дотримання термінів поставок готової продукції, виконання робіт та надання послуг, а також строків оплати зі сторони споживачів;
- облік затрат, що пов'язані із збутом продукції, товарів, робіт і послуг та просування їх на споживчому ринку (витрати на маркетинг);
- визначення фінансового результату від реалізації продукції, виконаних робіт та наданих послуг підприємством як у розрізі номенклатурних груп товарів, так і в цілому [2].

Кінцевим етапом реалізації продукції є одержання суми коштів, яка надходить на розрахунковий рахунок від підприємства-покупця і називається виручкою. Отримана виручка є одним із фундаментальних джерел компенсації понесених витрат на виробництво і реалізацію продукції та створення різних фондів на підприємстві. Вона втілює в собі грошові відносини, котрі виникають між контрагентами в процесі купівлі-продажу продукції.

Сума виручки, яку одержує підприємство істотно має вплив не тільки на формування доходів та прибутку підприємства, а й на своєчасність

податкових платежів, можливість погасити своєчасно кредитні зобов'язання, що може також впливати на кінцеві результати роботи підприємства за рахунок отримання штрафів, пені та т. і

Підприємствам фінансовий результат варто визначати методом порівняння доходів і витрат. Він дає змогу аналізувати витрати і доходи підприємства, обсяг його діяльності, оперативно вирахувати прибуток. Цей метод надає більше інформації про фінансово-господарську діяльність підприємства ніж метод порівняння капіталу. За методом порівняння доходів і витрат можна визначати прибуток від окремих видів діяльності, від реалізації продукції (робіт, послуг) і позареалізаційних надходжень, а за методом порівняння капіталу – лише балансовий (загальний) прибуток.

Отже, основною метою діяльності підприємства є максимальне забезпечення потреб національного суспільства, яке досягається мінімізацією питомої собівартості та ціни доброякісної продукції першої необхідності, де процес реалізації відіграє значну роль, оскільки виступає інструментом досягнення цієї мети. При насиченні національного споживача продукцією, економічний (кількісний) ріст підприємства переходить у ріст якості продукції. А за належної проектної потужності підприємства можливе і задоволення потреб іноземних споживачів. Відповідна соціально-відповідальна політика господарювання є початком сталого (животворчого, довговічного) розвитку та процвітання суспільства.

Список використаних джерел

1. Ковач С. І. Реалізація продукції та оплата праці в с.-г. підприємствах / С. І. Ковач // Економіка АПК. – 2015. – № 3. – с. 91–106
2. Лишиленко О. В. Бухгалтерський облік : підруч. / О. В. Лишиленко. – 3-тє вид., перероб і допов. – К. : ЦНЛ, 2009. – 670 с.
3. Сук П.Л. Облік виробництва і реалізації сільськогосподарської продукції в умовах ринку: методологія і практика : монографія / П.Л. Сук – К. : НАУ, 2010. – 330 с.

4. Шелін С. Економічна суть розрахунків з покупцями і замовниками / С. Шелін // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2012. – № 9. – С. 39–44

УДК 336.226.1

ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ: СУТЬ ПОДАТКУ

Інклюд В.В., студент

Гуренко Т.О., кандидат економічних наук, доцент

Податок на доходи фізичних осіб – це прямий, загальнодержавний податок, який стягується з доходів (заробітку) громадян за встановленими ставками.

Податок на доходи фізичних осіб виник з розвитком державності. Податком обкладалося населення, що дозволяло збільшувати державні витрати. Систему оподаткування громадян в Україні ввели з прийняттям Закону Української РСР "Про прибутковий податок з громадян Української РСР, іноземних громадян та осіб без громадянства". А вже з 26.12.1992 р. і до 01.01.2004 р. оподаткування почало регулюватися Декретом КМУ "Про прибутковий податок з громадян". За вказаний період досить часто змінювалися ставки податку, причиною чому стали розвиток ринкових відносин, зміни форм отримання доходів та ін. Доходи, отримані за основним місцем роботи, оподатковувалися за прогресивною шкалою, за неосновним – за ставкою 20 %, а наприкінці року йшов перерахунок податку з урахуванням всіх видів доходів та пільг. У 2004 р. ухвалили Закон України "Про податок з доходів фізичних осіб", основними нововведеннями якого стала відмова від прогресивної шкали оподаткування та встановлення єдиної ставки в 15 %, надання податкових соціальних пільг та розширення бази оподаткування. У грудні 2010 р. Верховна Рада ухвалила Податковий кодекс України, який є основним документом і по нині. Питанню податку на доходи фізичних осіб присвячений розділ IV ПКУ.

Платником податку є: - резидент, який отримує як доходи з джерелом їх походження з території України, так і іноземні доходи; - нерезидент, який отримує доходи з джерелом їх походження з території України.

Об'єктом оподаткування податком є сукупний дохід працюючих громадян, які отримують його з різних джерел за місцем основної роботи в Україні й за її межами як у грошовому, так і в натуральному вираженні (в оцінці за ринковими цінами). До сукупного оподаткованого доходу включаються доходи, одержані від підприємств, установ і організацій усіх форм власності, доходи за виконання трудових обов'язків, у тому числі за сумісництвом, за виконання робіт за договорами підряду, а також інші доходи, отримані працівником у грошовій і натуральній формі. Розрахований за місяць сукупний оподатковуваний дохід, отриманий із різних джерел на території України від одного роботодавця, до його оподаткування зменшується на соціальні пільги, надані відповідним видам платників податку у певних розмірах. Визначається податкова соціальна пільга у відсотковому співвідношенні до прожиткового мінімуму для працездатних осіб на 1 січня в розрахунку на місяць. Але, оскільки прожитковий мінімум визначається щороку, то й податкова соціальна пільга також змінюється.

Основними ставками податку на даний час є:

- 18 відсотків бази оподаткування – до доходів, у формі заробітної плати, інших заохочувальних та компенсаційних виплат або інших виплат і винагород, які нараховуються (виплачуються, надаються) платнику у зв'язку з трудовими відносинами та за цивільно-правовими договорами;

- 5 відсотків – для доходів у вигляді дивідендів по акціях та корпоративних правах, нарахованих резидентами-платниками податку на прибуток підприємств;

- 9 відсотків – для доходів у вигляді дивідендів по акціях та/або інвестиційних сертифікатах, корпоративних правах, нарахованих нерезидентами, інститутами спільного інвестування та суб'єктами господарювання, які не є платниками податку на прибуток. [3]

Даний податок підлягає сплаті (перерахуванню) до бюджету під час виплати оподаткованого доходу єдиним платіжним документом. Якщо оподатковуваний дохід нараховується, але не виплачується платнику податку особою, що його нараховує, то податок, який підлягає утриманню з такого нарахованого доходу, підлягає сплаті (перерахуванню) до бюджету у строки, встановлені законом для місячного податкового періоду. [3]

Якщо нарахування доходів здійснюється у будь-яких негрошових формах, то об'єкт оподаткування визначається як вартість такого нарахування, що визначена за звичайними цінами, помножена на коефіцієнт. Коефіцієнт відповідно до ПКУ можна розрахувати за формулою:

$$K = 100 : (100 - Sp),$$

де K – коефіцієнт;

Sp – ставка податку, встановлена для таких доходів на момент такого нарахування. [3]

Вартість такого нарахування визначається виходячи із звичайної ціни, збільшеної на суму: податку на додану вартість, якщо особа, яка здійснює таке нарахування, є платником податку на додану вартість; акцизного податку, якщо надається підакцизний товар.

У такому ж порядку визначається об'єкт оподаткування для сум надміру витрачених коштів, отриманих платником податку на відрядження або під звіт та не повернутих у встановлений строк. [2]

Отже, податок на доходи фізичних осіб є основним джерелом поповнення бюджету України. Враховуючи думку деяких науковців та беручи до уваги європейський досвід, доцільно було б перейти на прогресивну шкалу оподаткування для підвищення ефективності ПДФО в Україні. Тобто, чим вищий дохід, тим вище і податок. А це, в свою чергу, було б ефективніше для забезпечення державного бюджету коштами, адже зараз діє єдина ставка даного виду податку 18 %, незалежно від розміру отриманого доходу.

Список використаних джерел

1. Волкова І.А. Фінансовий облік-1: Навч. посіб. / Волкова І.А. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 228 с.
2. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Підручник – 3-тє вид., перероб. і доп. / О.В. Лишиленко. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 670 с.
3. Податковий кодекс України 2 грудня 2010 року №2755VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

УДК 657.1

ОСОБЛИВОСТІ НАРАХУВАННЯ ЄДИНОГО СОЦІАЛЬНОГО ВНЕСКУ В ПОТОЧНОМУ РОЦІ

Калюга О.О., студент
Кузик Н.П., к.е.н., доцент

Відповідно до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (надалі - ЗУ «Про ЄСВ», п.п. 4 та 5 ст.4 фізичні особи-підприємці¹, є платниками єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Для фізичних осіб – підприємців, які перебувають на загальній системі оподаткування, а також для осіб, які провадять незалежну професійну діяльність та отримують дохід від цієї діяльності, єдиний внесок нараховується на суму доходу (прибутку), отриманого від їх діяльності, що підлягає обкладенню податком на доходи фізичних осіб. Сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску на місяць.

¹ Особи-підприємці, в тому числі ті, що обрали спрощену систему оподаткування, та особи, які провадять незалежну професійну діяльність, релігійну (місіонерську) діяльність, іншу подібну діяльність та отримують дохід від цієї діяльності

У разі, якщо такими платниками не отримано дохід (прибуток) у звітному кварталі або окремому місяці звітного кварталу, такі платники зобов'язані сплатити щомісячно єдиний внесок по тарифу 22 відсотки, але не менший за розмір мінімального страхового внеску (з 1 січня 2018 року встановлено мінімальну заробітну плату у розмірі 3723 грн., а мінімальний страховий внесок за кожен місяць повинен становити не менше 819,06 грн.)

Для фізичних осіб-підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування суми сплати єдиного внеску визначаються самостійно, але не менше мінімального страхового внеску на місяць, та не більше суми єдиного внеску, визначеної з максимальної величини бази нарахування єдиного внеску (15 розмірів мінімальної заробітної плати).

Єдиний внесок сплачується шляхом перерахування платником безготівкових коштів з його банківського рахунку. Платники, які не мають банківського рахунку, сплачують внесок шляхом готівкових розрахунків через банки або відділення зв'язку.

ЄСВ нараховується щомісяця, але сплачувати його можна раз на квартал не пізніше 20-го числа місяця, наступного за календарним кварталом. Останній день сплати ЄСВ для ФОП - 19-е число місяця, що настає за кварталом, за який його сплачують.

За невчасну сплату внеску, окрім суми боргу, нараховується : штраф - 20% від несплачених або невчасно сплачених сум ЄСВ; пеня - 0,1% від суми недоплати ЄСВ за кожен день прострочення платежу. Від сплати ЄСВ звільнено підприємців — пенсіонерів за віком та інвалідів.

З 1 січня 2018 року для підприємців-єдинщиків 1-ї групи єдиного податку, скасовано норму щодо можливості сплачувати ЄСВ у сумі, яка не може бути меншою за 0,5 мінімального страхового внеску. Такі платники, як зазначалося , зобов'язані сплачувати єдиний внесок у розмірі не менше мінімального страхового внеску на місяць (819,06 грн.).

У разі, якщо фізична особа-підприємець сплатила страховий внесок в місяць не менше мінімального розміру, встановленого законодавством, то

такий місяць повністю врахується в страховий стаж, а сума доходу, з якої сплачено внесок, - до розрахунку пенсії. Якщо сума сплачених внесків менша за мінімальний рівень, то страховий стаж буде зараховано пропорційно сплаченим внескам.

У разі несплати страхових внесків - такі періоди не враховуються до страхового стажу, що в подальшому може вплинути на визначення права на пенсію за віком та розмір майбутньої виплати.

Починаючи з 1 січня 2018 року, право на призначення пенсії за віком після досягнення віку 60 років мають особи, за наявності страхового стажу не менше 25 років. Надалі цей розмір буде збільшуватись щороку на 1 рік і починаючи з 1 січня 2028 року становитиме не менше 35 років.

Не сплачуючи єдиного соціального внеску, особа втрачає право на соціальний захист сьогодні та на отримання у майбутньому виплат за різними видами загальнообов'язкового державного соціального страхування, в тому числі і пенсійних виплат.

УДК 657.1

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ІНШИХ НЕОБОРОТНИХ МАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Калюжна О.С., студентка

Олійник С.О., кандидат економічних наук, доцент

Здійснення ефективних заходів у напрямку використання необоротних активів в даний момент – це один з основних чинників розвитку економіки України, що зумовлює збільшення обсягу виробництва без додаткових капітальних інвестицій. Це визначає необхідність покращення та удосконалення організації та методики обліку необоротних активів. Однією із важливих їх складових є інші необоротні матеріальні активи.

Підвищена увага до проблематики інших необоротних матеріальних активів базується на тому, що це поняття раніше не використовували у вітчизняній практиці бухгалтерського обліку, а зарахування активів до конкретної їхньої групи важливе при вирішенні суперечливих питань, що виникли через неврегульованість чинного законодавства.

Проблемні питання обліку інших необоротних активів досліджено в наукових роботах вітчизняних та зарубіжних учених. Зокрема, їх вивчали З. В. Задорожний, Л. І. Куликова, Я. Д. Крупка, Б. М. Литвин, В. К. Орлова, І. М. Павлюк, В. М. Пархоменко, М. С. Пушкар, В. С. Рудницький, В. В. Сопко, Л. К. Сук, П. Я. Хомин.

Під іншими необоротними активами розуміють матеріальні активи, які призначені для використання більше одного року (або операційного циклу, якщо він перевищує рік). До цієї групи активів відносять: бібліотечні фонди, малоцінні необоротні матеріальні активи, тимчасові (нетитульні) споруди, природні ресурси, інвентарну тару, предмети прокату тощо.

Бухгалтерський облік інших необоротних активів регламентується П(С)БО №7 «Основні засоби», в якому сказано, що підприємства можуть самостійно встановлювати ознаки для предметів, які входять до складу необоротних матеріальних активів, зазначаючи це в Наказі про облікову політику. Саме в ньому установа прописує, як необоротні активи виокремити за призначенням та як вести їх облік.

Вони відображаються за первісною вартістю. Перш ніж ввести в експлуатацію інші необоротні активи, їх обліковують як капітальні інвестиції.

Для обліку та узагальнення інформації про наявність і рух інших необоротних матеріальних активів призначений активний рахунок № 11 «Інші необоротні матеріальні активи».

За дебетом рахунку 11 відображають надходження придбаних, створених, безоплатно отриманих інших необоротних матеріальних активів на підприємство (за первісною вартістю); суму витрат, яку пов'язано з

поліпшенням об'єкта (реконструкція, модернізація), що призводить до збільшення майбутніх економічних вигід, первісно очікуваних від використання об'єкта; суму дооцінки вартості об'єкта необоротних матеріальних активів. За його кредитом відображають вибуття інших необоротних матеріальних активів внаслідок продажу, безоплатної передачі або невідповідності критеріям визнання активом.

Вартість інших необоротних активів погашається нарахуванням амортизації методом, який визначається підприємством самостійно виходячи з очікуваного способу використання таких об'єктів і фіксується в наказі про облікову політику. Амортизація малоцінних необоротних матеріальних активів і бібліотечних фондів може нараховуватися за вибором підприємства такими методами:

1) у першому місяці використання об'єкта в розмірі 50% його вартості, яка амортизується, та решта 50% — у місяці їх вилучення з активів (списання з балансу) внаслідок невідповідності критеріям визнання активом або

2) у першому місяці використання об'єкта в розмірі 100% його вартості.

Установи зараховують до малоцінних необоротних матеріальних активів предмети вартістю (без податку на додану вартість), що не перевищує 1000 гривень.

Переоцінка таких необоротних матеріальних активів, що перебувають у використанні (експлуатації), не проводиться.

Отже, організація обліку необоротних матеріальних активів потребує від фахівців підвищеної уваги. Для раціональної організації бухгалтерського обліку інших необоротних матеріальних активів підприємствам необхідно дотримуватись вимог усіх нормативно-правових актів щодо обліку цих активів і розробляти власну облікову політику, зміст якої не повинен суперечити чинному законодавству та, водночас, має враховувати специфіку діяльності конкретного суб'єкта господарювання. В процесі управління господарською діяльністю суб'єкта господарювання

відповідні користувачі повинні одержувати повну та своєчасну інформацію щодо складу, структури, показників використання інших необоротних матеріальних активів, а також їх стану та руху. Джерелом такої інформації слугує статистична, фінансова та внутрішня звітність.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>

УДК 336.764.1:657.24

ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ КАСОВИХ ОПЕРАЦІЙ

*Капеліст А.Р., студентка**

Дерев'янка С.І., кандидат економічних наук, доцент

Грошові кошти - це готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання. Готівка на підприємство може надходити з трьох джерел: з банківського рахунку; від підзвітних осіб; у вигляді виручки. Для обліку готівки Планом рахунків передбачено активний рахунок 30 „Готівка”. За дебетом рахунку відображають надходження готівкових коштів, а по кредиту - їх використання.

Основним нормативним документом, що регулює правила здійснення розрахунків готівкою є Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, яке прийняте Постановою Правління Національного банку України від 29.12. 2017 року № 148 [2].

Відповідно до постанови Правління Нацбанку України від 05.01.2018 року внесено обмеження суми готівкових розрахунків. Так, у разі здійснення

підприємством готівкових розрахунків протягом одного дня за одним або кількома платіжними документами їх сума має складати:

- між собою - у розмірі до 10000 грн включно;
- з фізичними особами у розмірі 50000 грн включно.

Фізичні особи мають право здійснювати розрахунки готівкою між собою за договорами купівлі-продажу, які підлягають нотаріальному посвідченню, у розмірі 50000 грн. включно. Платежі на суму, яка перевищує 50000грн., здійснюються шляхом:

- переказу коштів з поточного рахунку на поточний рахунок;
- внесення та/або переказу коштів на поточні рахунки (у тому числі на депозит нотаріуса на окремий поточний рахунок у національній валюті) [2].

Касові операції - це операції підприємств (підприємців) між собою і з фізичними особами, пов'язані з прийманням і видачею готівки при проведенні розрахунків через касу з відображенням цих операцій у відповідних книгах обліку [1]. Тобто касові операції - це практично всі операції з готівкою: видача грошей працівникові під звіт, на відрядження, видача зарплати, закупівля за готівку, прийом готівки від клієнтів, покупців. Касові операції оформлюються документами, типові міжвідомчі форми яких затверджені Мінстатом України за погодженням з НБУ та Мінфіном України, і які повинні застосовуватись на всіх підприємствах, незалежно від їх відомчої підпорядкованості та форми власності: КО-1 «Прибутковий касовий ордер»; КО-2 «Видатковий касовий ордер»; КО-3«Журнал реєстрації прибуткових та видаткових касових документів»; КО-4 «Касова книга»; КО-5 «Книга обліку прийнятих та виданих касиром грошей».

Для організації готівкових розрахунків будь-яке підприємство повинно мати власну касу, а кожен касир має знати та виконувати вимоги положення про касові операції. Головна дійова особа в касі - касир, але перш ніж він почне виконувати покладені на нього обов'язки, з касиром потрібно укласти

договір про повну матеріальну відповідальність та ознайомити його підпис із «Положенням про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» № 148 від 29.12.2017 року [2]. Касові ордери до виконання касиру підприємства передає безпосередньо сам бухгалтер, а не особа, котра одержує або вносить гроші. Касир, який одержав з бухгалтерії касові ордери, перевіряє правильність їх оформлення, наявність і дійсність підписів, додатки, перелічені в ордері. Після цього він приймає або видає гроші. Особі, що внесла гроші до каси, видається квитанція. Усі касові ордери після їх виконання касир підписує, а додані до них документи, щоб уникнути повторного їх використання, погашає штампом або підписом від руки “Одержано” чи “Сплачено” і проставляє дату.

Таким чином, щоб наявні кошти вважалися оприбуткованими, необхідно оформити прибутковий касовий ордер, і зробити про це запис у касовій книзі. Причому прибутковий запис у касовій книзі не обов’язково робити відразу ж після виписки прибуткового касового ордера, вона може бути зроблена протягом робочого дня касира в день надходження коштів. Квитанція (відривна частина прибуткового ордера), завірена підписами головного бухгалтера (уповноваженою особою) і касира, а також печаткою підприємства, видається на руки особі, яка здала гроші. Квитанція до прибуткового касового ордера, за яку отримана готівка з банку, залишається в касі.

Видача готівки з кас проводиться за видатковими касовими ордерами або видатковими відомостями. Документи на видачу готівки підписуються керівником і головним бухгалтером або особою, уповноваженою керівником. До видаткових ордерів додаються заяви на видачу готівки, розрахунки.

Журнал реєстрації прибуткових і видаткових касових документів - типова форма № КО-3 і типова форма № КО-3а, затверджені Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні від 29.12.2017р. №148.

Заповнення касової книги регулюється п. 39 розділу IV Положення №148. Установи та підприємства відображають у касовій книзі усі надходження і видачу готівки в національній валюті. Аркуші касової книги нумеруються та прошнуровуються. Кількість аркушів у касовій книзі засвідчуються підписами керівника і головного бухгалтера установи чи підприємства. Записи в касовій книзі здійснюються у двох примірниках. Перші примірники, що є невідривною частиною аркуша касової книги – «Вкладні аркуші касової книги», залишаються в касовій книзі. Другі примірники, що є відривною частиною аркуша касової книги – «Звіт касира», є документами, за якими касири звітують щодо руху грошей у касі. Перші і другі примірники мають однакові номери. Виправлення в касовій книзі не допускаються. Зроблені виправлення підписуються касиром, а також головним бухгалтером або особою, яка його заміщує [2].

Список використаних джерел:

1. Кім Ю. Г. Бухгалтерський та податковий облік: Первинні документи та порядок їх заповнення. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2014. - 600с.
2. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 29.12.2017р. №148 // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17>

УДК 657.47

РЕЗЕРВ СУМНІВНИХ БОРГІВ: ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

Ківель О.В., студентка

Шевчук К.В., к.е.н., доцент

В активному економічному житті країни, зазвичай піднімається питання про рух грошових коштів, а також шляхи їх розповсюдження.

Зазвичай, учасники ринку мають право укласти угоди купівлі-продажу з можливістю відстрочки платежів. Це стає причиною формування на підприємствах дебіторської заборгованості [3]. За умови невиконання контрагентом своїх зобов'язань за розрахунками у визначений термін така заборгованість може перейти в статус безнадійної, що є одним з негативних фактів в діяльності підприємства.

Не менш важливого значення має підтримання ділової активності та забезпечення платоспроможності в короткостроковій та довгостроковій перспективі. При цьому найбільше значення має оцінка та якість дебіторської заборгованості, дані про які формуються в межах підсистеми бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості [4].

Порядок створення резерву сумнівних боргів встановлено П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» [2]. Дебіторська заборгованість має відображатися у звітності у грошовій формі, яку визначають з урахуванням оцінки дебіторської заборгованості у поточному обліку (рис. 1).

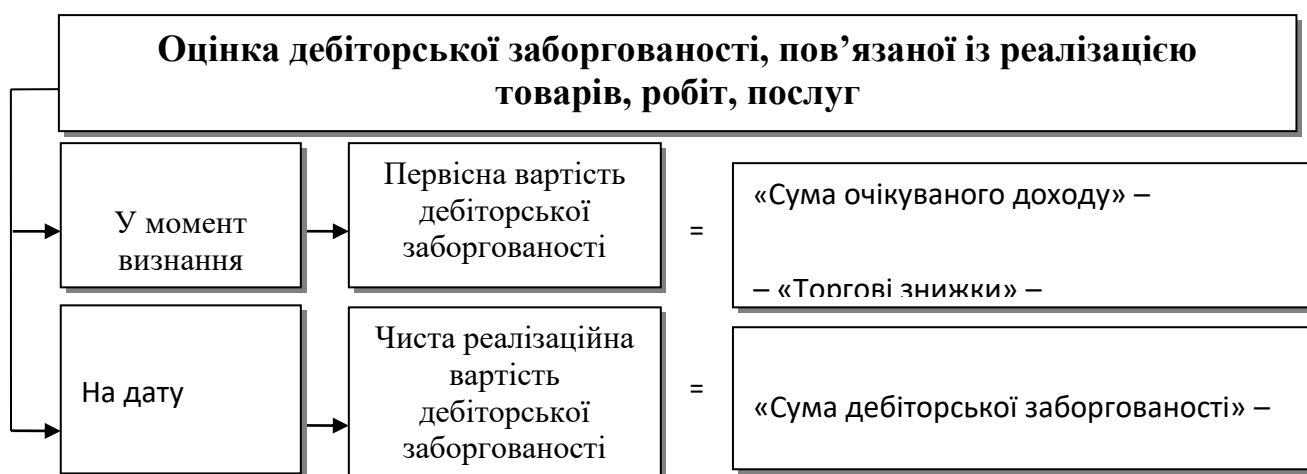

Рис. 1. Схема оцінки дебіторської заборгованості, пов'язаної із реалізацією товарів, робіт, послуг

Для цього розрахунок резерву сумнівних боргів для товарної довгострокової дебіторської заборгованості запропоновано здійснювати за формулою:

$$PCB = TB ДДЗ(1+i)^n \cdot K_i, \quad (1)$$

де, PCB – сума резерву сумнівних боргів для довгострокової дебіторської заборгованості; $TB_{ДДЗ}$ – теперішня вартість довгострокової дебіторської заборгованості за звітний період; i – ставка складного відсотка; n – кількість періодів нарахування відсотків; Ki – коефіцієнт інфляції за звітний період.

Порушення термінів оплати зобов'язань дебіторами підприємства чи нездійснення платежів стає причиною пошуків шляхів покриття можливих витрат. Для цього існує механізм створення резерву сумнівних боргів, сума якого зменшує первісну вартість поточної дебіторської заборгованості та у фінансовій звітності відображається лише залишкова вартість дебіторської заборгованості – чиста реалізаційна вартість. Резерв сумнівних боргів на підприємстві створюється за наявності сумнівної заборгованості, а причиною використання сум резерву є наявність безнадійної заборгованості. Нарахування резерву відображається у складі інших операційних витрат підприємства.

Для визначення величини резерву сумнівних боргів передбачено використання одного з методів – застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості чи застосування коефіцієнта сумнівності [2].

Підприємство самостійно обирає один із методів розрахунку резерву, що фіксується у наказі про облікову політику. Величина резерву сумнівних боргів визначається за одним із методів: за методом застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості (величина резерву визначається на підставі аналізу платоспроможності окремих дебіторів); за методом застосування коефіцієнта сумнівності (величина резерву розраховується множенням суми залишку дебіторської заборгованості на початок періоду на коефіцієнт сумнівності). Не всі підприємства створюють резерв сумнівних боргів, адже створення резерву супроводжується низкою подій, що можуть негативно впливати на господарську діяльність підприємства (рис. 2).

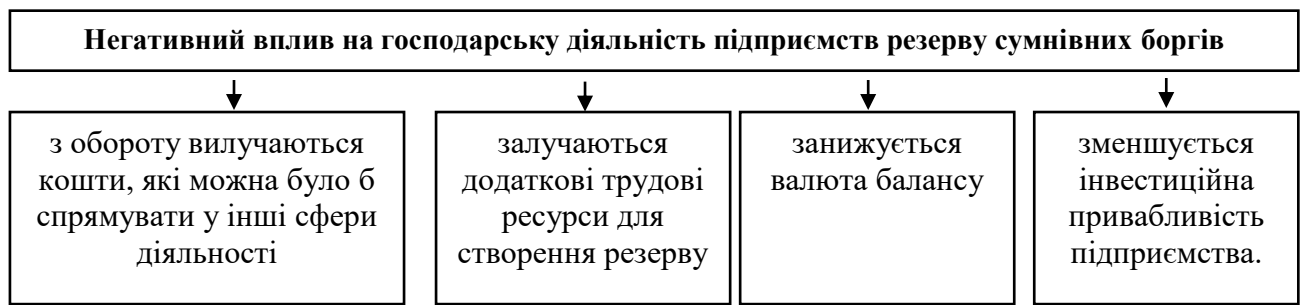

Рис. 2. Вплив резерву сумнівних боргів на господарську діяльність підприємств

Досить часто наявна облікова інформація щодо дебіторської заборгованості не дає об'єктивно оцінити стан розрахунків та платіжної дисципліни на підприємстві, а у зв'язку з цим прийняти обґрунтовані управлінські рішення. Отже, нарахування резерву сумнівних боргів та його безпосереднього використання з метою покриття безнадійних заборгованостей є важливим елементом бухгалтерського обліку. Особливу увагу слід приділяти розподілу дебіторської заборгованості на короткострокову, довгострокову та поточну, оцінювати перспективи забезпечення таких заборгованостей з метою уникнення неплатоспроможності покупців і замовників.

Список використаних джерел

1. Колеснікова О. М. Проблемні питання обліку резерву сумнівних боргів в контексті Податкового кодексу України / О. М. Колеснікова // Ефективна економіка. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/index.php?Operation=1&iid=772>.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» затверджене Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>.
3. Соловей Н.В. Проблеми обліку дебіторської заборгованості/Н.В. Соловей, К.І. Маліношевська// Проблеми підвищення ефективності

інфраструктури: збірник наукових праць НАУ. – 2010. – Вип. № 25. – С. 125–130.

4. Фесун І.Ю. Податково-бухгалтерські наслідки знецінення дебіторської заборгованості/ Фесун І.Ю., Марущак А.І.// Інфраструктура ринку. - Випуск 20. – 2018. – № 3. – С. 282-289. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/20_2018_ukr/49.pdf

УДК 005:657"312"

ЕТАПИ РОЗВИТКУ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ЙОГО СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ

Кіча А.О., студентка

Гуренко Т.О., кандидат економічних наук, доцент

Кожному підприємству необхідно знати достовірну інформацію по всім його видам діяльності. Фінансовий облік дає узагальнену інформацію і зазвичай його недостатньо для прийняття управлінських рішень. Тому виникає потреба в більш деталізованих даних, які може забезпечити управлінський облік.

Метою дослідження даного питання є проведення аналізу етапів розвитку управлінського обліку та його значення у прийнятті ефективних управлінських рішень на підприємстві.

Управлінський облік – це процес виявлення, вимірювання, накопичення, аналізу, підготовки, інтерпретації та передачі інформації, що використовується управлінською ланкою для планування, оцінки та контролю всередині підприємства. [3, с. 416]

Управлінський облік у своєму розвитку пройшов декілька етапів:

Перший етап (кінець XIX – початок XX ст.) – зародження та становлення теорії обліку витрат і калькулювання собівартості продукції. На

цьому етапі облік витрат, їх узагальнення і калькулювання собівартості є частиною бухгалтерського обліку.

Другий етап (початок ХХ – 50-ті роки ХХ ст.) – виробничий облік з елементами управлінського. Головною метою виробничого обліку є розподіл витрат на кожну операцію або кожен окремий продукт з метою калькулювання собівартості продукції та послуг. Його інформація використовується менеджерами для встановлення продажних цін, оцінки запасів, визначення прибутку. Управлінський облік задовольняє потреби лише внутрішніх користувачів, надаючи їм інформацію для прийняття рішень, планування, контролю та регулювання.

Третій етап (50 – 70-ті роки ХХ ст.) – управлінський облік як окрема галузь теоретичних і практичних знань. Характерною ознакою управлінського обліку є те, що він спрямований на вивчення запитів користувачів, аналіз ситуацій, прийняття рішень на основі використання інформаційних технологій.

Четвертий етап (70-ті роки ХХ ст. – сучасний період) – стратегічний управлінський облік. Оскільки організація існує у середовищі, як стрімко змінюється, і сама знаходиться у процесі розвитку на шляху до досягнення своєї стратегічної мети, останнім часом посилюється роль стратегічного управління. Управління може бути ефективним, якщо воно не тільки зосереджується на ретроспективному моніторингу, а діє на випередження, передбачаючи майбутнє і готуючись до нього. За умов глобальних змін в технологіях і системах управління, управлінський облік, розвиваючись, дедалі частіше розглядається як складова процесу стратегічного управління. [2, с. 366-377]

Основні концепції управлінського обліку закріплені Міжнародною федерацією бухгалтерів, які можна згрупувати у чотири категорії:

1. Концепції, пов'язані з функцією (орієнтація управлінського обліку на продуктивність ресурсів, створення доданої вартості, бізнес-процесів, командні цілі та дії).

2. Концепції, пов'язані з використанням результатів (з точки зору підзвітності, результативності та порівняння з еталоном).

3. Концепції, пов'язані з процесом і технологією (зв'язок управлінського обліку з іншими процесами управління та є основою для розроблення технологій, що використовуються в управлінському обліку).

4. Концепції, пов'язані з потенціалом функції (розгляд потенціалу, необхідного для ефективного виконання функції управлінського обліку з позиції компетенції, безперервного вдосконалення, розвитку найкращих особистісних характеристик, креативного мислення).

Саме ці концепції використовуються науковцями для удосконалення методик управлінського обліку, інтеграції управлінського обліку у систему управління. [1, с. 277]

Сучасний управлінський облік дедалі частіше розглядають як складник процесу стратегічного управління. Це пов'язано, передусім, із посиленням ролі стратегічного управління за умов глобальних змін у технологіях і системах управління. Він, використовуючи зовнішню та внутрішню інформацію, забезпечує потреби не тільки виробництва, а й маркетингу, управління дослідженнями та інших функцій бізнесу, здійснює аналіз діяльності з урахуванням як поточних, так і довгострокових цілей, розробляє методи отримання, збору інформації про вирішальні фактори успіху: якість, інновації, час тощо. [3, с. 417]

Отже, можна зробити висновки, що управлінський облік є основним елементом системи контролінгу на підприємстві. Він охоплює всю облікову та не облікову інформацію, яка використовується для оперативного управління явищами та процесами. Тому, управлінський облік є аналітичною системою формування інформації, потрібної для ухвалення управлінських рішень. У сучасних умовах управлінський облік, виконуючи певні функції, виступає як інформаційний фундамент управління внутрішньою діяльністю організації, її стратегією і тактикою. Основне його призначення – це

акумуляція інформації для ухвалення оперативних і прогнозних управлінських рішень.

По законодавству ведення управлінського обліку не є обов'язковим, але без нього рішення будуть прийматися на неповних та недостовірних даних.

Список використаних джерел

1. Боронос В.Г. Управління фінансовою санацією підприємств: підручник / В.Г. Боронос, І.Й. Плікус. – Суми: Сумський державний університет, 2014. – 457 с.

2. Губачова О.М. Облік у зарубіжних країнах: підручник. / О.М. Губачова, С.І. Мельник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 432 с.

3. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. / І.Б. Садовська, Т.В. Божидарнік, К.Є. Нагірська. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 688 с.

УДК: 005. 657

АДМІНІСТРАТИВНІ ВИТРАТИ В СИСТЕМІ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Коберник Н.М., студентка

Тивончук С.В., кандидат економічних наук, доцент

Основним напрямком діяльності кожної організації є отримання максимального прибутку. Важливою умовою прибутковості є ефективне управління. Щоб проаналізувати ефективність управління потрібно мати інформацію про витрати, понесені на його здійснення. Таку інформацію забезпечує облік адміністративних витрат. Розмір витрат виробництва є однією з умов успіху на ринку, оскільки, чим менші витрати виробництва, тим більший прибуток отримує підприємство з врахуванням рівня ринкових цін.

Згідно П(С)БО 16 «Витрати» до адміністративних відносять витрати на обслуговування та управління виробництвом, які не включаються до собівартості реалізованої продукції. Ці витрати в обліку списуються на фінансові результати і покриваються валовим прибутком.[1]

Адміністративні витрати займають вагомe місце у системі управління потенціалом підприємства в цілому та управління витратами зокрема. Значенням адміністративних витрат у господарській діяльності підприємства обумовлений значний науковий інтерес до даної сфери. Одне з визначних місць у досліджуваному колі питань щодо управління адміністративними витратами належить визначенню їх сутності.

Організацію і розвиток обліку адміністративних витрат, а також їх аналіз і контроль досліджували такі вчені: Ф. Бутинець, В.П. Ярмоленко, П.В. Іванюта, Г.О. Партин, П.Л. Сук, В. Сопко та інші. Водночас, існує потреба у подальшому дослідженні та вдосконаленні класифікаційних ознак адміністративних витрат і відображення в облікових регістрах та внутрішніх документах аграрних підприємств, які мають особливості у функціонуванні та управлінні витратами.

У цілому адміністративні витрати - це загальногосподарські затрати, які пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства.[2]

До складу адміністративних витрат відносяться витрати, пов'язані з обслуговуванням виробництва і управління ним в масштабі всього підприємства. Вони включають: організаційні витрати, представницькі витрати, витрати на службові відрядження, утримання апарату управління підприємством, витрати на утримання основних засобів загальногосподарського призначення, витрати на зв'язок, плата за розрахунково-касове обслуговування, податки, збори та інші витрати адміністративного призначення.

Основними завданнями організації обліку адміністративних витрат є забезпечення правильного визначення та достовірної оцінки витрат діяльності, правильного і повного документального оформлення та

своєчасного відображення в регістрах обліку адміністративних витрат, надання повної достовірної та неупередженої інформації про адміністративні витрати для потреб управління. [3]

Потрібно здійснювати науково обґрунтований розподіл адміністративних витрат, тому проблема виникає у правильному виборі бази розподілу цих витрат. Потрібно вибрати базу розподілу, що в найбільшій мірі відповідає невиробничим накладним витратам.

Перш ніж розподіляти адміністративні витрати доцільно визначити об'єкт розподілу. Об'єкти розподілу можуть бути проміжні та кінцеві. Передбачається, що проміжними об'єктами розподілу адміністративних витрат мають бути виключно виробничі підрозділи, так як витрати допоміжних підрозділів в кінцевому результаті включаються в собівартість виробленої продукції і розподіл адміністративних витрат ще й на ці підрозділи призведе до подвійного їх включення до собівартості продукції. Підсумковими ж об'єктами розподілу адміністративних витрат є окремі види продукції.

Наведені пропозиції щодо удосконалення обліку адміністративних витрат не відкидають сучасної методики їх обліку. Враховуючи діючу нормативно-законодавчу базу, вважаємо, що на даний час у фінансовому обліку адміністративні витрати мають списуватись на рахунок 79 «Фінансові результати». В управлінському ж обліку адміністративні витрати доцільно розподіляти на окремі види виробленої продукції, формуючи її повну собівартість. При цьому досліджувані витрати не будуть капіталізуватись у виробничих витратах, а керівники та менеджери матимуть необхідну їм інформацію. Оскільки результати господарсько-фінансової діяльності кожного підприємства залежать безпосередньо від величини адміністративних витрат, питання обліку і контролю таких витрат завжди були, є і будуть актуальними. Значною мірою їх вирішенню сприятиме розширення номенклатури статей адміністративних витрат для повнішого забезпечення керівників і менеджерів підприємств достатньою інформацією.

Крім того, для отримання інформації про повну собівартість продукції доцільно адміністративні витрати розподіляти пропорційно обсягу виготовленої продукції. Такий підхід до методики розподілу адміністративних витрат також дозволить приймати вірні управлінські рішення щодо виробництва того чи іншого виду продукції та подальшої ефективної діяльності підприємства.

Отже, облік адміністративних витрат є важливою ділянкою роботи бухгалтерської служби. Кожне підприємство зацікавлене в раціональній організації обліку адміністративних витрат, оскільки від їх величини безпосередньо залежать результати діяльності суб'єкта господарювання.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Затверджено наказом Міністерства фінансів України № 318 від 19 січня 2010 р.

2. Сопко В. В. Бухгалтерський облік: навч. посібн. / В. В. Сопко. – 3-тєвид., перероб. і доп. – К: КНЕУ, 2002. – 578 с.

3. Андрющенко Н. С. Формування інформації про адміністративні витрати в управлінському обліку [Електронний ресурс] / Н. С. Андрющенко // Облік і фінанси АПК. – 2010. – № 1. – Режим доступу - <http://www.nbu.gov.ua>

УДК 657.422.758

ОБЛІК ГРОШОВИХ КОШТІВ НА ПОТОЧНОМУ РАХУНКУ В БАНКУ

Кобзар Ю. О., студентка

Калюга Є. В., д.е.н., професор

Підприємства, організації, громадяни - суб'єкти підприємницької діяльності відкривають поточні рахунки в банках для зберігання вільних грошових коштів і проведення безготівкових розрахунків.

Актуальність: у зв'язку з реформуванням національної економіки України постає необхідність постійного поглиблення вивчення питань обліку грошових коштів на поточних рахунках у банку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Найбільш обґрунтовано облік грошових коштів було висвітлено в наукових працях таких учених, як: А.М. Андросов, С.Л. Береза, М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, А.С. Гальчинський, А.М. Герасимович, С.Ф. Голов, Г.Г. Кірейцев, А.М. Кузьмінський, В.В. Сопко.

Основою ефективного функціонування сучасного підприємства є безперервний періодичний рух грошових коштів. Як показує практика, перед господарюючими суб'єктами постійно виникають проблеми щодо організації контролю над поновленням та подальшим збереженням динаміки циклів усієї діяльності підприємства. Грошові кошти є найбільш ліквідними активами та обмеженими ресурсами, і успіх діяльності підприємства багато в чому визначається здатністю їх раціонально розподіляти і використовувати, саме тому організація їх обліку є досить важливим питанням під час контролю операцій із ними. Важливе значення достовірної інформації про стан руху грошових коштів на поточних рахунках у банках зумовлюється необхідністю надання користувачам повної та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства та результати його діяльності для прийняття управлінських рішень.

Для обліку наявності та руху грошових коштів на поточному рахунку, що знаходиться у банку і можуть бути використані для поточних операцій призначено рахунок 31 “Рахунки в банках”, конкретно у розрізі субрахунків:

311 “Поточні рахунки в національній валюті”;

312 “Поточні рахунки в іноземній валюті”.

За дебетом субрахунків відображається надходження грошових коштів, за кредитом — їх використання.

Для здійснення операцій на поточному рахунку підприємством до уповноваженого банку подаються оформлені належним чином відповідні первинні документи. Здійснення такого роду операцій вимагає від

бухгалтера, в свою чергу, не лише знання за допомогою якого документа можна здійснити ту чи іншу операцію, а також вміння їх правильно заповнювати і опрацьовувати.

Рахунки для зберігання грошових коштів і здійснення усіх видів банківських операцій відкриваються у будь-яких банках України за вибором клієнта і за згодою банків. Для відкриття поточного рахунку юридичній особі потрібно подати такі документи:

- заяву про відкриття поточного рахунку. Заяву підписують керівник і головний бухгалтер юридичної особи. Якщо у штатному розписі немає посади головного бухгалтера або іншої особи, на яку покладено функцію ведення бухгалтерського обліку та звітності, то заяву підписує лише керівник;

- копію свідоцтва про державну реєстрацію юридичної особи в органі виконавчої влади, іншому органі, уповноваженому здійснювати державну реєстрацію, засвідчену нотаріально або органом, який видав свідоцтво про державну реєстрацію;

- копію належним чином зареєстрованого установчого документа (статуту/засновницького договору/установчого акта/ положення), засвідчену органом, який здійснив реєстрацію, або нотаріально;

- копію довідки про внесення юридичної особи до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України, засвідчену органом, що видав довідку, або нотаріально чи підписом уповноваженого працівника банку;

- копію документа, що підтверджує взяття юридичної особи на облік в органі державної фіскальної служби, засвідчену органом, що видав документ, або нотаріально чи підписом уповноваженого працівника банку;

- картку зі зразками підписів і відбитка печатки, засвідчену нотаріально або організацією, якій клієнт адміністративно підпорядкований, в установленому порядку;

- копію документа, що підтверджує реєстрацію юридичної особи у відповідному органі Пенсійного фонду України, засвідчену органом, що його видав, або нотаріально чи підписом уповноваженого працівника банку;

- копію страхового свідоцтва, що підтверджує реєстрацію юридичної особи у Фонді соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України як платника страхових внесків, засвідчену органом, що його видав, або нотаріально чи підписом уповноваженого працівника банку.

У встановлені терміни (за погодженням з власниками рахунків, як правило щодня) установи банку передають клієнтам виписки (копії) особових рахунків з додатком копій документів, що послужили підставою для списання або зарахування грошей. За домовленістю з клієнтами виписки можуть висилатися поштою.

Таким чином, діяльність кожного підприємства прямо залежить від правильної організації обліку грошових коштів, оскільки основу діяльності підприємства становлять операції, пов'язані з рухом грошових коштів.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про Бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 № 6-XI-7 // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1999. – № 40. – 365 с. 3.

2. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 20.03.1991р. № 872 XII // Все про бухгалтерський облік. – 2005. – № 13.

3. Інструкція «Про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті», затверджені постановою Правління НБУ від 25 квітня 2001 р. № 36Х/55.59. 4.

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ОЩАДНИХ (ДЕПОЗИТНИХ) СЕРТИФІКАТІВ, ЕМІТОВАНИХ БАНКОМ

Ковбасюк Д.Р., студентка

Дерев'янка С.І., кандидат економічних наук, доцент

Банківський сектор є основою у структурі економіки. Головна функція банківської системи полягає у ефективному розподілі фінансових ресурсів шляхом акумулювання тимчасово вільних коштів суб'єктів господарювання і населення та спрямування їх у кредитно-інвестиційний процес. Депозитні обсяги коштів є пріоритетним напрямом для забезпечення банківської діяльності, вони визначають стратегічні напрями розвитку для їх діяльності та економіки України загалом. На сучасному етапі банки впроваджують для своїх вкладників сучасний інструмент для збереження та примноження коштів – ощадний (депозитний) сертифікат.

Дослідженню питань обліку операцій з ощадними (депозитними) сертифікатами в умовах ринкової економіки присвячені праці відомих економістів, зокрема Т.Бречко, Н.Литвин, Л.Кіндрацької, Г.Табачук, О.Сарахмана та ін. Недостатній рівень досліджень щодо відображення операцій з ощадними (депозитними) сертифікатами в обліку свідчать про їх актуальність.

Перш ніж перейти до визначення особливостей бухгалтерського обліку, необхідно з'ясувати сутність ощадних (депозитних) сертифікатів. У ст.1065 Цивільного кодексу України [4] зазначено, що ощадний (депозитний) сертифікат підтверджує суму вкладу, внесеного у банк, і права вкладника (володільця сертифіката) на одержання зі спливом встановленого строку суми вкладу та процентів, встановлених сертифікатом, у банку, який його видав. Аналогічне визначення цього терміну наведено у Положенні про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами [3]

Основним законом, що регулює відносини, які виникають під час розміщення та обігу цінних паперів і провадження професійної діяльності на фондовому ринку, є Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» [1]. Цей закон також містить визначення «ощадний (депозитний) сертифікат», яке аналогічне вищезазначеним нормативно – правовим документам.

Ощадні (депозитні) сертифікати можуть випускатися за ініціативою банку одноразово або серіями, іменними або на пред'явника, на вимогу або на визначений строк, також вони можуть бути емітовані як в паперовій (документарній), так і в без документарній формі. Розміщуються та погашаються ощадні (депозитні) сертифікати лише банком-емітентом. Ощадними (депозитними) сертифікатами на пред'явника, номінованими як у національній, так і в іноземній валюті, оформляються лише вклади (депозити) на строк більше ніж 30 днів. Строк обігу ощадних (депозитних) сертифікатів устанавлюється від дати видачі сертифіката безпосередньо вкладнику (власнику сертифіката) до дати, з якої власник сертифіката отримав право вимоги вкладу (депозиту). До погашення приймаються тільки оригінали ощадних (депозитних) сертифікатів. Ощадний сертифікат, виписаний на користь юридичної особи, отримує в банку керівник підприємства або уповноважена на це особа. Сертифікат, виписаний на користь фізичної особи, отримує особа, яка внесла грошові кошти на вклад (депозит), або інша уповноважена на це особа згідно із законодавством України.

За умови дострокового подання ощадного (депозитного) сертифіката до погашення банк сплачує власнику сертифіката суму вкладу (депозиту) та проценти, що виплачуються в розмірі як за вкладом (депозитом) на вимогу, якщо умовами сертифіката не встановлений інший розмір процентів. У разі дострокового подання ощадного (депозитного) сертифіката на пред'явника, номінованого як у національній, так і в іноземній валюті, до погашення грошові кошти зараховуються банком на поточний рахунок вкладника,

відкритий у цьому банку, і можуть бути видані або перераховані за розпорядженням вкладника на інший рахунок не раніше ніж через п'ять робочих днів після їх зарахування.

Розрахунки за придбані ощадні (депозитні) сертифікати та сплата грошових коштів за ними здійснюються для юридичних осіб лише в безготівковій формі, для фізичних осіб – як у готівковій, так і в безготівковій формі.

Ощадні (депозитні) сертифікати, емітовані банком, обліковуються в розділі 33 «Цінні папери власного боргу та похідні фінансові зобов'язання» Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України: 3320 П Ощадні (депозитні) сертифікати, випущені банком, які обліковуються за амортизованою собівартістю; 3330 П Ощадні (депозитні) сертифікати, випущені банком, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки [2]. Бланки ощадних (депозитних) сертифікатів обліковуються позабалансом в умовній одиниці 1 гривня.

Підсумовуючи викладене, можна зробити висновок, що особливістю розміщення ощадних (депозитних) сертифікатів є розвиток депозитного формування ресурсної бази банків.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006р. №3480-IV (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
2. План рахунків бухгалтерського обліку банків України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/document/download?docId=55228582>
3. Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами, затверджене постановою Правління НБУ від 03.12.2003р. №516 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1256-03>

4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. №435-IV (зі змінами) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

УДК: 657

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МЕТОДІВ НАРАХУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

Козачишина Д.В., студентка

Тивончук С.В., кандидат економічних наук, доцент

Сьогодні особливу роль в механізмі обліку основних засобів відіграє амортизація. Амортизація як економічна категорія, одночасно виступає як витрати виробництва та як джерело відтворення і, як наслідок, впливає на широке коло економічних показників - собівартість, ціну, прибуток, податки, кількісні та якісні оцінки виробничого потенціалу тощо.

Питання щодо нарахування амортизації основних засобів розглядали провідні дослідники і науковці вітчизняними і зарубіжними вченими, а саме: Н. Д. Баб'як, А. А. Безуглий, М. А. Борисенко, Н. Г. Виговська, П. Є. Житний, В. М. Пархоменко, М. Г. Чумаченко та інші. Проте, не зважаючи на значні дослідження, механізми обліку та нарахування амортизації основних засобів вимагають постійного вдосконалення та структурних зміни [2].

Амортизація – це економічний процес, що кількісно відображає втрату основними засобами своєї вартості, яка амортизується, та її систематичний розподіл (перенесення) на заново створений продукт (виконану роботу, надану послугу) протягом терміну їх корисного використання. При цьому під вартістю, що амортизується, розуміють первісну або переоцінену вартість основного засобу за вирахуванням його ліквідаційної вартості [4].

Амортизації підлягають витрати на: придбання основних засобів, нематеріальних активів та довготермінових біологічних активів; самостійне

виготовлення основних засобів; проведення ремонту, реконструкції, модернізації та інших видів поліпшення основних засобів, що перевищують 10% сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів; капітальні інвестиції, отримані платником податку з бюджету; сума переоцінки вартості ОЗ; вартість безоплатно отриманих об'єктів [1].

Важливим питанням нарахування амортизації основних засобів є вибір методу амортизації, тому що одним із головних джерел формування власних фінансових ресурсів є амортизаційні відрахування, розмір яких залежить від обраного методу. В наукових дослідженнях запропоновано і обґрунтовано різноманітні методи нарахування амортизації, кожен із них має як переваги, так і певні недоліки.

Порівняльну характеристику методів нарахування амортизації, які застосовуються українськими підприємствами наведено в таблиці 1 [3].

Таблиця 1

Порівняльна характеристика методів нарахування амортизації в Україні

Метод	Суть методу	Переваги	Недоліки
Прямолінійний метод	Розраховується діленням амортизованої вартості на термін корисного використання об'єкта.	Рівномірність розподілу суми амортизації між звітними періодами та простота розрахунку.	Не враховує моральний знос, різницю виробничої потужності активів в різні роки експлуатації.
Метод зменшення залишкової вартості	Сума амортизації визначається як добуток залишкової вартості на дату початку нарахування амортизації та річної норми амортизації.	В перші роки нараховуються великі суми амортизації.	Нерівномірний розподіл сум амортизації за періодами.
Метод прискореного зменшення залишкової вартості	Різновид методу зменшення залишкової вартості, але як норма амортизації береться подвоєна норма,	В перші роки нараховуються великі суми амортизації, простота розрахунку.	Нерівномірний розподіл сум амортизації за періодами.

	виходячи з терміну корисного використання об'єкта.		
Кумулятивний метод	Сума амортизації визначається як добуток вартості, яка амортизується, та кумулятивного коефіцієнта.	В перші роки нараховуються великі суми амортизації, не має законодавчих обмежень.	Явних недоліків немає.
Виробничий метод.	Нарахування амортизації здійснюється на підставі сумарного виробітку об'єкта за весь період його експлуатації у відповідних одиницях виміру.	Економічна вигода об'єкта зменшується в зв'язку з його експлуатацією, в неробочі періоди нарахування амортизації не провадиться	Припинення нарахування амортизації під час простою техніки, яка піддається зносу й у цей час.

Висновки. Отже, аналізуючи дані таблиці можна зазначити, що всі методи мають як переваги, так і недоліки. Найбільш економічно обґрунтованим є виробничий метод, проте в нестабільних економічних умовах його не застосовують. Методи, які сприяють швидкому оновленню основних засобів і враховують моральний знос – кумулятивний метод і метод зменшення залишкової вартості. Метод прискореного зменшення залишкової вартості також використовується для тих об'єктів основних засобів, які швидко морально зношуються, але існують певні нормативні обмеження при його застосуванні. Проте, в зв'язку з простотою обчислення переважно більшості підприємств використовують прямолінійний метод.

Список використаних джерел

1. Городянська, Л.В. Технологія вибору оптимального методу нарахування амортизації та прийняття господарських управлінських рішень [Текст] / Л.В. Городянська // Фінанси, облік і аудит. – 2005. – Вип. 5. – С. 200–206.

2. Довгопол Н., Нестеренко М. Амортизація: предметна сутність і ступінь впливу на відтворення основних засобів / Н. Довгопол, М. Нестеренко // Бухгалтерський облік і аудит. - 2010. - №12. - С. 3-13.

3. Методи нарахування амортизації основних засобів [Електронний ресурс] // Податки та бухгалтерський облік. – Режим доступу: <http://nibu.factor.ua/ukr/info/pribil/metod-amort/>

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р. № 92 // Збірник систематизованого законодавства -2003. -№11.

УДК 657.1

**ОСОБЛИВОСТІ НАРАХУВАННЯ ДОПОМОГИ ЗА ЛИСТКАМИ
НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ У КОНТЕКСТІ ЗМІН ЧИННОГО
ЗАКОНОДАВСТВА**

Козін Д.В., студентка

Боярова О.А., кандидат економічних наук, доцент

Наймані працівники підприємства підлягають обов'язковому соціальному страхуванню, а тому вони мають право отримувати соціальні виплати при настанні страхових обставин.

Допомогу у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю виплачують застрахованій особі на підставі листка непрацездатності. Рішення про призначення (або відмову) допомоги приймає комісія із соціального страхування не пізніше 10 днів з дати надходження документів і фіксує це у протоколі.

Листок непрацездатності видається лікуючим лікарем або молодшим медичним працівником з медичною освітою на весь період тимчасової непрацездатності до її відновлення або до встановлення групи інвалідності медико-соціальною експертною комісією.

Порядок і умови видачі, продовження та обліку документів, які засвідчують тимчасову непрацездатність громадян, здійснення контролю за правильністю їх видачі визначає Інструкція про порядок видачі документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність громадян, яку затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 13 листопада 2001 р. №455.[2, с. 237]

При нарахуванні допомоги за листками непрацездатності потрібно керуватися нормами Закону «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23.09.1999 р. № 1105-XIV та Порядку обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, затвердженого Постановою КМУ від 26.09.2001 № 1266.

У 2018 році відбулися зміни у законодавстві щодо нарахування допомоги за листками непрацездатності. Причини цих змін пов'язані з однієї сторони із злиттям Фонду соціального страхування від тимчасової втрати працездатності з Фондом соціального страхування від нещасного випадку, аз іншої сторони – з підготовкою та реалізацією таких новацій як електронний лікарняний (листок тимчасової втрати працездатності). В одному випадку треба об'єднати документацію по виплатам з тимчасової непрацездатності та по нещасному випадку на виробництві, а в іншому – перейти на електронний формат подачі документації, щоб усе це запрацювало в єдиній системі з лікарняними. Основні аспекти змін у законодавстві наведено у таблиці 1.

Нова форма заяви-розрахунку об'єднала документи, на підставі яких здійснювалось фінансування страхувальників до реорганізації Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності та Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України. Оновлений документ розширено відомостями щодо виду зайнятості, страхового стажу, пільг постраждалих на ЧАЕС, більш повною інформацією щодо листка непрацездатності.

Зміни в обліку допомоги за листками непрацездатності

Нормативний документ	Що суттєвого вводить	Коли вступило в дію
Постанова №12 «Про затвердження Порядку фінансування страхувальників для надання матеріального забезпечення застрахованим особам у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та окремих виплат потерпілим на виробництві за рахунок коштів Фонду соціального страхування України»	Нову форму протоколу засідання комісії з соціального страхування (рішення уповноваженого)	27 липня 2018 року
Постанова №13 «Про затвердження Положення про комісію (уповноваженого) із страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності»	Нову форму заяви-розрахунку. Введено новий документ – повідомлення про виплату коштів застрахованим особам. Деякі нововведення в механізм взаємодії ФСС і страхувальників (запити, перевірки)	1 жовтня 2018 року

Окрім раніше затверджених термінів розгляду документів для призначення матеріального забезпечення комісією (уповноваженим) із соціального страхування підприємства, з 1 жовтня також передбачено подачу страхувальником (роботодавцем) заяви-розрахунку упродовж 5 робочих днів

від дати затвердження протоколу засідання комісії (рішення уповноваженого).

Отже, якщо протокол комісії треба складати по-новому ще з 27 липня цього року, то заяву-розрахунок складати по-новому треба уже з жовтня нинішнього року. Очевидно, що навіть по лікарням, які були відкриті до 1 жовтня, заяву-розрахунок треба складати за новим бланком. Крім того, введено абсолютно новий документ, якого не було – повідомлення про виплату. І треба не забути подати це повідомлення про виплату, якщо виплати лікарняних потрапили в місячний термін звітування [1].

Список використаних джерел

1. Журнал «Головбух: праця та зарплата» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.golovbukh.ua/article/7423-rozrahunok-lkarnyanih-2019>
2. Сук Л.К. Фінансовий облік : [навч. посіб.] / Л.К. Сук, П.Л. Сук. – [2-ге вид., переробл. і доповн.]. – К. : Знання, 2016. – 663 с.

657.1

ВИРОБНИЦТВО МОЛОКА НА ТОВАРНИХ ФЕРМАХ: ОБЛІК ТА ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ

Конюшенко Н. А., студентка

Колеснікова О.М., к.е.н.доцент

В умовах ринкової перебудови сільського господарства особливої актуальності набуває питання забезпечення виробництва якісної, безпечної агропродукції. Прикладом такого стратегічно важливого продукту в Україні вважається продукція молочного скотарства.

Сільськогосподарська продукція при її первісному визнанні оцінюється за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу або за виробничою собівартістю відповідно до Положення (стандарту)

бухгалтерського обліку 16 "Витрати". Первісне визнання сільськогосподарської продукції відображається у тому звітному періоді, у якому вона відокремлена від біологічного активу. [2]

Сільськогосподарську продукцію після її первісного визнання оцінюють та відображають відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 "Запаси". [2]

Первинне документування обліку надоєного молока відбувається в Журналі обліку надою молока (ф. №112). Дані журналу в кінці дня заносяться до Відомості руху молока (ф. №114). [3]

Особливістю обліку у скотарстві, на відміну від рослинництва, є те, що у ньому не існує тривалих перерв між строками вкладень матеріальних ресурсів, виходу продукції. Вважається, що всі затрати даного звітного року відносяться на виробництво продукції цього ж року. З цього випливає, що у бухгалтерському обліку немає необхідності розмежовувати затрати скотарства за суміжними роками.

Технічний процес виробництва у тваринництві характеризується однорідністю виконуваних операцій: годівля, догляд за тваринами, отримання продукції. Причому всі ці операції, як правило, протікають безперервно і не розмежовуються точно у часі, тобто відсутній чітко виражений розподіл затрат у часі робіт, за окремими операціями. У бухгалтерському обліку, таким чином, відпадає розподіл за цією ознакою. [1]

Основними завданнями обліку затрат у галузі тваринництва є: економічно обґрунтований розподіл затрат за видами виробництв і групами тварин; точний розподіл всіх затрат за економічно однорідними елементами і статтями, які формують собівартість виробленої продукції; своєчасне, точне і повне відображення виходу продукції, отриманої від тваринництва; точне відображення витрат у підрозділах підприємства; економічно обґрунтоване визначення собівартості основної, супутньої та побічної продукції. [3]

Від вирішення даних завдань в значній мірі залежить процес обліку, зокрема стан галузі тваринництва. Тому вирішення їх є досить актуальними, потребує постійної уваги і високої кваліфікації фахівців.

На сторінках періодичних видань широко обговорюються проблеми обліку витрат, розглядаються конкретні пропозиції з покращення його методики, з удосконалення первинних документів, реєстрів аналітичного та синтетичного обліку, запровадження в обліку показників, які характеризують діяльність структурних підрозділів підприємства.

При переході до ринкової економіки, коли собівартість стає внутрішнім показником, слід так систематизувати витрати, щоб можна було звести до мінімуму кількість статей, спростити методику витрат та їх розподіл і в той час отримувати необхідну інформацію для управління ними. Головною ознакою виділення витрат в окремі статті калькуляції повинно стати відношення їх до продукції, яка виробляється.

При обчисленні фактичної собівартості продукції застосовують ті самі методи, що і при обчисленні собівартості продукції, яка планується до випуску. По суті планування – також облік, об'єктом якого є планові завдання. Тому твердження, що облік витрат і калькуляція – незалежні одне від одного, безпідставні.[3]

Одне з найбільш дискусійних питань калькуляції собівартості продукції молочного скотарства – це обґрунтування правильності розподілу витрат на продукцію основну, супутню та побічну.

Аналіз нормативно - законодавчих актів та літературних джерел дає змогу стверджувати, що для визначення собівартості продукції молочного скотарства у довготривалій практиці бухгалтерського обліку застосовувались різні методи.

Метою обліку витрат та визначення собівартості продукції (робіт, послуг) є документоване, своєчасне й достовірне відображення фактичних витрат на виробництво продукції для забезпечення контролю за використанням матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

Правильно організований облік допомагає контролювати оприбуткування обсягів виробленої продукції та рівень собівартості її виробництва. Розкривати внутрішні резерви галузі молочного скотарства. Володіючи точними даними про обсяг і склад кормів, кількість поголів'я, вихід продукції можна чітко і більш правильно організувати виробництво, отримати достовірну інформацію про фактичні виробничі дії кожного підрозділу про виробництво продукції певного виду.

Література

1. Сарана Н. Організація обліку витрат і виходу продукції тваринництва в сільськогосподарських підприємствах // *Бухгалтерія в сільському господарстві*. 2006. №12. С. 2-4.

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи» URL: <http://kodeksy.com.ua/buh/psbo/30.htm> (дата звернення: 03.11.2018).

3. Методичні рекомендації з обліку витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств // *Бухгалтерія в сільському господарстві*. 2006. № 4. С. 3–52.

УДК 657.3

НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ

Костюк А. О., студентка

Тивончук С. В., кандидат економічних наук, доцент

Одним з головних чинників та показників соціально-економічного рівня життя населення та країни загалом є заробітна плата. Вона надзвичайно потужний стимул підвищення продуктивності праці, адже є головною складовою доходів населення. Велика різниця між високою вартістю життя і низькою ціною праці є основною соціальною проблемою в Україні. Актуальність теми в тому, щоб знайти шляхи наближення рівню

продуктивності праці, заробітної плати та доходів найманих працівників до рівня розвинених країн. У нинішніх умовах також актуальною залишається боротьба з виплатою заробітної плати у „конвертах”, реалізації мінімальних гарантій оплати праці та організації заходів недопущення виникнення заборгованості з виплати заробітної плати.

Аналіз останніх досліджень і публікацій: проблему сучасного стану заробітної плати досліджували та продовжують досліджувати багато науковців, а саме: В.С. Василенко, С.В. Цимбалюк А.О. Гордеюк, П.М. Матюшко, А. І. Радчук, Ю.М. Іванечко, Т.В. Сизикова, та ін. У своїх працях вони розглядають найважливіші проблеми оплати праці в умовах вітчизняної економіки.

Відповідно до Закону України «Про оплату праці», заробітна плата – це винагорода, обчислена у грошовому вираженні, яку за трудовим договором роботодавець виплачує працівникові за виконану ним роботу [1, ст. 1]

Система оплати праці вміщає у собі ряд недоліків, які необхідно усунути, оскільки ігнорування проблем у найбільш важливій для суспільства сфері, може призвести до доволі негативних наслідків, які буде дуже важко врегулювати. Таким чином, нагальними проблемами оплати праці є:

1. Відсутність в деяких випадках нормування праці, що є причиною невідповідності між витратами праці та винагородженням за неї;
2. Відсутність чіткості визначення стратегії формування оплати праці;
3. Невідповідність заробітної плати всім притаманним їй функціям (відтворювальній, соціальній, мотиваційній тощо);
4. Відсутність зв'язку між оплатою праці і результатами роботи та професійними характеристиками працівників.

Держава на 2018 р встановила належний контроль за політикою видачі заробітних плат: стаття 43 Конституції України гарантує кожному громадянину право заробляти собі на життя працею та отримувати за це винагороду у вигляді заробітної плати, не нижчої від визначеної законом [2],

з 1 січня 2018 року фінансову відповідальність за звільнення мобілізованого працівника, «зарплату в конвертах» або її затримку на місяць будуть нести як юридичні, так і фізичні особи-підприємці.

Таблиця 1

Розміри штрафів щодо порушення трудового законодавства у 2018 р, грн

Сума штрафу	Найрозповсюджені порушення
11 169 грн	за порушення термінів виплати зарплати;
37 230 грн	за роботу у вихідний або святковий день, понаднормову роботу
111 690 грн	за допуск до роботи без оформлення трудового договору;
372 300 грн	за недопуск до проведення перевірки.

Основними приводами для перевірки, які зазначили в Держпраці є: порушення закону про працю, яке зазначене рішенням суду або правоохоронними органами, рішення керівника інспектора про перевірку дотримання трудового законодавства. заява від працівника про неофіційне працевлаштування та про порушення трудових прав, інформація яку надають Держстат, ДФС і Пенсійний фонд

Оптимальними шляхами вирішення проблем оплати праці вважаємо такі: удосконалення тарифної системи та нормування праці, активна участь держави у регулювання оплати праці, посилення мотивації працівників підприємств до праці, зміна орієнтації підприємців і менеджерів у сфері стимулювання праці з кількісних на якісні показники діяльності тощо [3].

Також необхідно побудувати чітку систему оплати праці та дотримання вимог чинного законодавства, яка б враховувала всі аспекти роботи (кількість, якість, своєчасність, керованість та витрати). Продовжувати контроль над заробітними платами «у конвертах», адже жорсткі заходи з боку держави на сьогодні є все одно не достатніми.

Що стосується заходів на окремому підприємстві, як складової цілісної системи, то необхідно мати письмову форму трудового договору, адже вона

дає можливість як встановити розмір заробітної плати (фактичний), так і будує стосунки між обома сторонами під час виконання роботи та вирішення спірних питань в подальшому. Також необхідно приділяти увагу колективно-договірному регулюванню питань оплати праці, адже в ньому відбувається взаємне врахування інтересів працівника і працедавця. Удосконалення організації обліку на підприємствах малого агробізнесу, а саме, тарифної системи, нормування праці та форм і систем оплати праці допоможе врегулювати облік заробітної плати та систематизувати дані на підприємстві, що в подальшому допоможе при перевірках. Необхідно враховувати досвід розвинених країн, а організацію нормування слід здійснювати шляхом автоматизації системи нормування праці.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 № 108/95-ВР [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр>.
2. Конституція України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/ua/documents/constitution/konstituciya-ukrayini-rozdil-ii>
3. Попівняк Р.Б. Аналіз співвідношення мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму / Р.Б. Попівняк // Інноваційна економіка. — 2015. — N 3. — С. 266 - 269.

УДК 637.1

АУДИТ ВИРОБНИЦТВА МОЛОКА НА ТОВАРНИХ ФЕРМАХ

Кочерга А. М., студентка

Боярова О. А., кандидат економічних наук, доцент

У процесі забезпечення виробництва і реалізації продукції високої якості важлива роль відводиться обліковій та контрольній складовим управління. Завдяки їх механізмам формується достовірна інформація про

досягнуті показники якості продукції на підприємстві для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, забезпечується проведення систематичного контролю та аналізу процесу виробництва з метою підвищення якості продукції та усунення фактів безгосподарності, непродуктивних витрат і прямих втрат продукції.

Однією із форм економічного контролю є аудит. Комплексний аудит виробництва молока на товарних фермах – повне дослідження роботи молочної ферми.

Об'єкти аудиту виробництва молока на товарних фермах:

- фактична наявність та дійсність дозвільних документів у часі;
- відповідність понесених витрат установленим нормам згідно технології;
- обсяг виконаних робіт із урахуванням їх якості;
- правильність та обґрунтованість оплати праці;
- оперативний облік понесених витрат та виходу продукції;
- виявлення фактів втрат, браку, виходу низькоякісної продукції та винних у цьому;
- правильність визначення та відображення сум витрат на поліпшення якості продукції;
- своєчасність та ефективність роботи лабораторії, зоо- та ветслужб
- відповідність методики оцінювання та калькулювання собівартості продукції;
- встановлення доцільності витрат на поліпшення якості продукції та регулювання чинників впливу на якість продукції;
- внутрішньогосподарська звітність щодо якості продукції;
- статистична звітність щодо виробництва, реалізації продукції та її якості
- оцінка ефективності діяльності підрозділів.

Джерела інформації:

законодавчі та нормативні акти, стандарти щодо регулювання якості молочної сировини;

дозвільні документи на виробництво та реалізацію молока;

договори на реалізацію молока;

протоколи узгодження цін;

наказ про облікову політику підприємства;

виробничо-фінансові плани, госпрозрахункові завдання, бюджети;

результати лабораторних обстежень;

первинні документи на понесені витрати, вихід продукції та реалізацію молока;

документи зоотехнічного, племінного та ветеринарного обліку;

зведені відомості витрат на фермах;

аналітичний та синтетичний облік витрат на виробництво, виходу продукції молочного скотарства та її реалізації;

калькуляційні листи;

відомості про доходи і витрати бюджетних коштів (дотацій);

внутрішньогосподарська звітність підприємства;

звітність підприємства з виробництва, реалізації молока і її якості.

В результаті аудиту аудитор надає звіт з розрахунком фактичної собівартості, виявленими недоліками та рекомендаціями по їх усуненню.

Важливим напрямом аудиту є перевірки аудитором правильності документального оформлення є операції з надходження продукції тваринництва – в першу чергу молока. На фермі ВРХ щоденний облік надою молока групою доярок ведуть в Журналі обліку надою молока. Щоденне надходження і витрачення молока протягом місяця обліковує завідувач фермою у Відомості руху молока.

Аудит якості продукції молочного скотарства охоплює господарську діяльність структурних підрозділів з виробництва і реалізації молока з метою безперервного, суцільного і систематичного спостереження за їх виробничою, організаційною, постачальницькою, збутовою і фінансовою

діяльністю для забезпечення ефективності їх роботи, раціонального використання матеріальних і фінансових ресурсів, усунення причин безгосподарності. Керівники, власники, спеціальні органи контролю на підприємстві та функціональні спеціалісти мають посилити вплив на реалізацію завдань аудиту.

Список використаної літератури

1. Лемеш В.Ф. Кормові норми і таблиці / В.Ф. Лемеш, А.П. Шпаков, В.К. Назаров. - Мінськ: уряджай, 1973.-336с.
2. Основи тваринництва: навч.посібник / під заг. Ред. С.І. Плященко. - Мінськ: Білорусь, 2005 .- 285с.
3. Федечкін А.Г., Шафран А.М. Економічна ефективність виробництва молока. М., Россельхозиздат, 2009.
4. Економіка сільського господарства - Журнал № 10, 2007.

УДК: 339.187.6 (477)

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЛІЗИНГОВИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

Кривобокова А.А., студентка

Колеснікова О.М., кандидат економічних наук, доцент

В сучасних умовах економічного розвитку лізинг відіграє важливу роль у залученні інвестицій для придбання нових та оновлення існуючих виробничих фондів у всіх країнах світу. Лізинг є фінансовим механізмом, який дозволяє підприємству, що має потребу в обладнанні, придбати необхідну техніку на умовах поступової сплати коштів за рахунок грошових потоків, генерованих використанням цього обладнання.

Лізинг - вид підприємницької діяльності, спрямованої на інвестування власних або запозичених коштів, сутність якої полягає в наданні лізингодавцем у виключне користування на певний термін

лізингоотримувачу майна, яке є власністю лізингодавця, за умов сплати лізингоотримувачем періодичних лізингових платежів. Предметом договору лізингу може бути неспоживча річ (рухоме або нерухоме майно), віднесена відповідно до законодавства до основних засобів. Не можуть бути предметом договору лізингу земельні ділянки та інші природні об'єкти.

Згідно із Законом України «Про фінансовий лізинг», за договором фінансового лізингу лізингодавець зобов'язується набути у власність річ у продавця відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов і передати її у користування лізингоодержувачу на визначений строк не менше одного року за встановлену плату[1].

Лізинг – це особливий вид фінансової послуги, що має відмінність з кредитом. Клієнт, який вирішив скористатися цим сервісом, обирає потрібний товар, а також де його купити. Але купує не сам клієнт, а посередник – лізингова компанія. Після покупки компанія передає придбане обладнання клієнту. Товар передається у тимчасове користування на встановлений строк, за що клієнт регулярно вносить плату. Після погашення певної суми майно переходить у власність замовника. Також є можливість повернути товар лізинговій компанії[2].

Переваги лізингу для лізингоодержувача:

–простіші схеми забезпечення виконання зобов'язань, оскільки майно, яке передається у лізинг, є водночас і заставою; –лізингодавці висувають менше вимог до попередньої кредитної історії лізингоодержувача; це дозволяє новоствореним та малим підприємствам отримувати лізингове фінансування легше, ніж банківські кредити; – лізинг не вноситься до кредитної історії тому, не обмежує можливості підприємства в отриманні кредитів; – лізинг є однією з доступних форм довгострокового фінансування для отримання техніки; – гнучкість платежів – платежі за договором лізингу можна побудувати у відповідності до очікуваного грошового потоку лізингоодержувача.

Переваги лізингу для лізингодавця:

– менші ризики порівняно із кредитами, оскільки майно, що є предметом лізингу, одночасно виступає забезпеченням виконання зобов'язань за договором, а позичені кошти лізингоодержувачі використовують за цільовим призначенням; – менш жорстке регулювання та сприятливий податковий режим[3].

Аналізуючи ринок лізингових послуг в Україні, то в сучасних умовах він перебуває на стадії становлення тому, є необхідність збільшення обсягів лізингових операцій, оскільки багато вітчизняних підприємств характеризуються несприятливим станом матеріально-технічної бази[4]. Проте, темп росту лізингового ринку в Україні не відповідає потребам промисловості та економіки в цілому: потреба в лізингу для оновлення основних засобів підприємств країни в 70 разів більший за реальний обсяг ринку лізингу; співвідношення річного обсягу лізингових угод та ВВП в Україні в 20 разів менше, ніж у країнах, в яких швидкі темпи зростання економічного потенціалу.

Сьогодні іноземні банки входять на ринок, спрощуючи доступ до фінансування та збільшуючи можливості лізингу. В подальшому очікується збільшення кількості лізингових компаній, засновниками яких є банки. Це сприятиме більш широкому розповсюдженню лізинга, як альтернативного інструменту фінансування[5].

Вартість лізингу залишається відносно високою для лізингоотримувача, тому малі і середні підприємства досі мало використовують переваги лізингу. Переважна більшість лізингових угод передбачає авансовий платіж, середня величина якого становить 20% від вартості предмету лізингу. Відсоткова ставка по лізингу вища за банківський кредит, крім того вимагається додаткове забезпечення окрім самого предмету лізингу. Але багато компаній, які сьогодні входять на ринок добре обізнані з існуючими умовами[3].

Сьогодні лізинг — це ефективна та проста фінансова схема, яка включає в себе інтереси власників фінансового капіталу та виробників. На

сучасному етапі розвитку економічної системи лізинг — це досить успішна форма взаємодії банківських структур з реальним сектором економіки. Лізинг є перспективним напрямом діяльності та має значний потенціал розвитку, адже основні фонди України значно зношені[5]. Однак, на сьогодні, лізинг не набув популярності в Україні через ряд причин, які розглянуті вище.

Список використаних джерел

1. Закон України “Про фінансовий лізинг” від 11 грудня 2003 р. № 1381-IV.
2. Проект Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення необхідних передумов використання лізингу" від 16.02.06 № 9118.
3. Василенко Д., Капроні Р. та інші. Лізинг в Україні. // Підготовлений проектом з розвитку лізингу МФК за фінансової підтримки Агентства Міжнародного Розвитку. – К. – 2004 р. – 142 с.
4. Онищук Я. В. Розвиток лізингу в Україні // Фінанси України. – 2005 р. - № 7. – с. 106-113.
5. Шевчук Ю. Термінологія та класифікація лізингу //Лізинг в Україні – № 5. – 2006. – с. 5-6.

УДК: 657.1

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ОРЕНДНИХ ОПЕРАЦІЙ

Купріян Н. Р., студентка

Слесар Т.М., кандидат економічних наук, доцент

Сьогоднішні умови діяльності багатьох українських підприємств вимагають нових вкладень в оновлення виробництва, зміцнення матеріально-технічної бази, розширення виробничого потенціалу. Для здійснення цих потреб може використовуватися такий механізм залучення ресурсів, як

оренда. Орендні операції впливають на майновий стан, величину обов'язкових платежів та фінансові результати діяльності підприємства. Від якості обліку орендних операцій залежить достовірність інформації про їхню величину, структуру та безпосередньо прибуток підприємства.

Операції за договором оренди складаються з трьох основних етапів: передачі майна орендарю, нарахування орендної плати, повернення об'єкта оренди орендодавцю. Орендодавець зобов'язаний передати орендарю майно у комплекті й у стані, який відповідає умовам договору найму та його призначенню відповідно до ч. 1 ст. 767 ЦКУ. Зі свого боку, орендар зобов'язаний у присутності орендодавця перевірити справність майна. Такі дії є обов'язковими, для того щоб у майбутньому, у разі потреби, можна було пред'явити претензії. Особливістю договору оренди є те, що сам факт передачі майна в користування породжує в орендаря обов'язок сплачувати щомісячні орендні платежі (якщо договором не передбачено іншої періодичності).

Правильне документальне оформлення орендних операцій - невід'ємна умова якісного обліку та у свою чергу є актуальним питанням. Фіксація факту передачі майна з рук до рук повинна бути здійснена в Акті приймання-передачі майна, типова форма якого не розроблена, тому він складається в довільній формі. На законодавчому рівні немає вимоги складання такого акту, але він повинен бути для виправдання витрат в податковому обліку. Цей документ буде оформлятися і при поверненні майна після закінчення строку оренди. Акт складається у двох примірниках – по одному для кожної зі сторін.

Невід'ємним питанням обліку орендних операцій є облік комунальних послуг. Популярним варіантом взаємовідносин між сторонами є наступний: орендодавець на підставі договору з постачальником комунальних послуг сплачує останнім їхню вартість; орендатор у свою чергу компенсує такі витрати орендодавцю окремо від орендної плати. Актуальним є питання документування та облік таких операцій. Для цього необхідно: по-перше,

визначити в договорі оренди, або можливо в окремому договорі, порядок компенсації комунальних послуг. У першу чергу необхідно визначити метод розрахунку суми компенсації; по-друге, щомісяця розрахунок суми компенсації необхідно фіксувати в акті (бажано в окремому). Сплачує орендатор комунальні послуги за рахунком, окремим від рахунка з орендної плати. Особливу увагу в даній ситуації привертає питання: обкладати чи ні ПДВ суму компенсації? Оскільки це є послуга, то відповідь є позитивною. Датою виникнення податкових зобов'язань є перша подія – отримання оплати чи підписання відповідного акту. Таким чином, у орендатора виникає податковий кредит з ПДВ, а у орендодавця – податкове зобов'язання.

На особливу увагу, з нашої точки зору, заслуговує питання, щодо відображення в обліку ремонтних витрат в умовах компенсації виконаного ремонту. Ця подія в бухгалтерському обліку класифікується як виконання робіт та послуг орендатором. Дана операція буде визначатися на підставі первинного документу, в якому буде зазначена погоджена вартість. В якості такого доку- менту може бути акт прийому-передачі ремонтних робіт. Тобто першим етапом буде відображення в обліку вартості ремонту на рахунках витрат, а другим етапом, на підставі акту прийому-передачі ремонтних робіт, буде відображення доходу від реалізації робіт з одночасним визнанням собівартості ремонту. У даному випадку орендатор, відповідно до ПКУ, розглядається як постачальних робіт, тому по першій події повинен визнати податкове зобов'язання з ПДВ з одночасним корегуванням раніше визнаного доходу від реалізації робіт.

Відповідно до ст.776 ГКУ поточний ремонт проводить орендатор, капітальний – орендодавець. Однак якщо орендодавець не здійснив капітальний ремонт та ця обставина може позначитися на можливості використання орендованого майна, орендатор може здійснити капітальний ремонт власними силами, з подальшою компенсацією, або вимагати розірвання договору та покриття збитків.

Відповідно до П(С)БО 14 «Оренда» витрати орендатора на покращення об'єкта оренди, які призводять до збільшення економічних вигід, орендатор відображає як капітальні інвестиції у створення інших необоротних матеріальних активів.

Якщо орендодавець не відшкодовує ремонт та він призводить до покращення орендованого приміщення (збільшення економічних вигід від використання об'єкта порівняно з його первісними характеристиками), орендатор повинен акумулювати витрати на рахунку 153 «Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів», який потім буде закриватися на рахунок 117 «Інші необоротні матеріальні активи». Відповідно до П(С)БО 7 «Основні засоби» такий «ремонтний» об'єкт амортизується одним з двох методів: прямолінійний або виробничий. Строк амортизації на зазначений об'єкт визначається виходячи з терміну дії договору оренди.

Отже, нами встановлено, що серед актуальних питань обліку орендних операцій є їх документальне оформлення. На законодавчому рівні немає вимоги складання Акту приймання-передачі майна, але він повинен бути складений, у тому числі й для виправдання витрат у податковому обліку. Для того щоб не виникало спірних питань щодо порядку компенсації комунальних послуг, він повинен бути визначений документально, а саме – у договорі оренди, або, можливо, в окремому договорі.

КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА : СУТНІСТЬ І ФУНКЦІЇ

Лебедєва О.М., студентка

Мельниченко І.В., к.е.н., доцент

Капітал відіграє важливу роль у системі економічних відносин і суспільстві в цілому і є однією із фундаментальних економічних категорій. Сутність поняття «капітал» досліджується протягом декількох століть.

Термін «капітал» походить від латинського «capitalis», що означає головний, основний, [1]. В таблиці 1 узагальнено трактування сутності капіталу, як економічної категорії представниками різних економічних шкіл.

Для меркантилістів головною цінністю були гроші, срібло, золото. У своїх працях вони розуміли під капіталом золото, гроші і інші коштовності. Меркантилісти вважали, що джерелом капіталу є активний торговий баланс,[1].

Для фізіократів економічною сутністю капіталу як основного багатства є земля і вкладені в неї кошти. Франсуа Кене, головний представник фізіократів вважав, що гроші – це безплідне багатство. Земля для представників цієї школи була головною цінністю. За термінологією фізіократів сільськогосподарські знаряддя, будови, тварини все те, що використовується у землеробстві протягом декількох виробничих циклів, є «початкові аванси» (за сучасною термінологією – основний капітал). Витрати на насіння, корми, оплату праці робітників, які здійснюються протягом одного виробничого циклу, він відносив «до щорічних авансів» (за сучасною термінологією – оборотний капітал), [1]. В таблиці 1 узагальнено трактування сутності капіталу як економічної категорії представниками різних економічних шкіл.

Трактування економічної сутності капіталу представниками різних економічних шкіл

Представники класичної політичної економії (А. Сміт, Д. Рікардо, Ж.Б. Сей)	Капітал – накопичені матеріальні блага, що використовуються для виготовлення товарів, задоволення людських потреб
Неокласики (А. Маршал та інші)	Капітал ототожнювався із засобами виробництва
Марксистська економічна теорія (К. Маркс)	У марксистській теорії капітал посідав центральне місце. Джерелом формування капіталу він вважав додаткову вартість, яка утворюється за допомогою праці найманих робітників в виробничій сфері. Капітал виступає, як засіб експлуатації найманих працівників.
Сучасний монетаризм (М. Фрідмен та інші).	Капітал ототожнювався із грошима або їх заміниками (кредитними грошима). Капітал – це багатство, яке існує в формі грошей.
Прихильники маржиналізму (представники австрійської економічної школи)	Капітал – це все, що приносить дохід

Сформовано автором на основі [1,2]

З метою розкриття змісту «капіталу» слід визначити його основні характеристики, використовуючи функціональний підхід. Капіталу притаманні функції, які розкрито у таблиці 2.

Функції капіталу

Функція	Сутність
Фінансова	Характеризує процес формування різних видів капіталу і розподілу фінансових ресурсів.
Виробнича	Формує політику управління використанням капіталу в операційному процесі. Вона є одним із істотних факторів створення нової вартості, а в масштабах країни – валового внутрішнього продукту і національного доходу.
Відтворювальна	У своєму русі капітал підприємства проходить ряд послідовних стадій, у результаті яких створюється нова додана вартість, а також відшкодовується і відтворюється самий капітал.
Накопичувальна	Пов'язана із зростанням величини капіталу, що є одним із головних факторів стимулювання економічного розвитку
Інвестиційна	Передбачає розробку політики управління використанням капіталу в інвестиційному процесі. Це досягається через функцію інвестування, завдяки якому капітал у формі реальних інвестицій надходить у господарський оборот і створює нову вартість капіталу підприємства
Вартісна	Відображає вартісну оцінку сукупного капіталу підприємства і його окремих видів. Дозволяє оцінити ефективність фінансово-господарської діяльності підприємства.

Сформовано автором на основі [3]

Отже, узагальнивши основні його функції і характерні особливості, до яких відносять:

- 1) «Капітал» є накопиченою цінністю;
- 2) «Капітал» є основним фактором виробництва;
- 3) характеризує фінансові ресурси підприємства;

- 4) є головним джерелом формування;
- 5) є головним показником ринкової вартості підприємства;
- 6) динаміка капіталу є важливим показником рівня ефективності господарської діяльності підприємства; [1,2]

Саме ці особливості розкривають сучасний зміст поняття «капітал».

Список використаних джерел:

1. Бланк І.А. Управління активами і капіталом підприємства: Енциклопедія фінансового менеджера. - К.: Ніка -Центр, Ельга, 2003. – 448 с.
2. Бутинець.Ф.Ф. та інші Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів) / – Житомир; ПП «Рута», 2009 – 912с
3. Капітал підприємства: зміст, структура та функції: «95 питань політекономії», КНТСУ – 2016.- с.27 // [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/5117822/page:27/>

УДК 657.421.3

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Лисак К.І., студентка

Колеснікова О.М., кандидат економічних наук, доцент

Одним із найважливіших видів ресурсів підприємств, який дозволяє їм ефективно функціонувати, є інтелектуальний капітал. Він, на рівні підприємства, може трансформуватися у нематеріальні активи і є специфічним видом його основного капіталу, облікові операції з яким необхідно належним чином організувати та контролювати.

На сучасному етапі розвитку економіки України все більша кількість підприємств приймають активну участь у розробках та впровадженні до процесу своєї діяльності об'єктів нематеріальних активів. Їх наявність у складі ресурсів підприємства є гарантією підвищення його ринкової вартості,

збільшення інвестиційної привабливості та забезпечення захисту прав господарюючого суб'єкта. [1]

Ефективне формування і використання нематеріальних активів сучасним підприємством як важливої частки власного капіталу є необхідною умовою реалізації стратегій його розвитку, формування інвестиційної привабливості та забезпечення конкурентних переваг на галузевих ринках. При цьому в Україні існує низка проблем, які пов'язані з обліком нематеріальних активів, що зумовлено недосконалим законодавством, неповним висвітленням методології обліку тощо.

Дослідження проблем обліку нематеріальних активів знаходять своє відображення у працях наступних вчених: Банасько Т.М., Бігдана І.А., Бородіна Ю.І., Бутинця Ф.Ф., Валуєва Б.І., Гладунова В.Д., Добровського В.О., Криштопа І.І., Кужельного М.В., Лінник В.Г., Польової Т.В., Сопка В.В., Шевчука В.О., Шульги С.В. та інших. Проте, не дивлячись на велику кількість публікацій, проблемні аспекти обліку нематеріальних активів залишаються актуальними та потребують вирішення, спираючись на сучасний стан свого розвитку.

Однією з найважливіших проблем є відсутність єдиного тлумачення поняття "нематеріальні активи", яке стає причиною виникнення диспропорцій у розумінні термінології з даної тематики і призводить до неоднозначного трактування та неможливості формування єдиної думки у фахівців-практиків, яка б мала постійний і незмінний характер. Особливо гостро це питання стоїть перед суб'єктами господарювання, які займаються зовнішньоекономічною діяльністю, а також у міжнародних компаніях та підприємствах з іноземним капіталом, через те що некоректне розуміння і трактування даних впливає на показники фінансової звітності, і як наслідок – на прийняття управлінських рішень.

Наступною проблемою, яка до сьогоднішнього часу не втрачає свою актуальність є амортизація нематеріальних активів, яка являє собою постійне списання вартості нематеріальних активів у процесі їх

використання. Вона існує для компенсації витрат, понесених підприємством при їх придбанні, і слугує для забезпечення формування джерела фінансування відповідних активів. Однак головним питанням, що постає в процесі нарахування амортизації нематеріальних активів є неможливість виділення їх в окрему групу і відсутність конкретизованого законодавчого забезпечення, яке б містило положення щодо здійснення відповідних відрахувань. [2]

Невирішеним питанням залишається визнання в обліку нематеріальних активів, що були створені підприємством як власноруч, так і в процесі виконання замовлень для інших організацій. Згідно П(С)БО8, визнання нематеріальних активів в обліку здійснюється за вартістю, що повинна враховувати усі понесені прямі витрати. [3]

Така оцінка може суттєво відрізнитися від вартості подібних об'єктів у разі їх надходження на підприємство за справедливою вартістю, і ця різниця може спостерігатися як у бік зменшення, так і у бік збільшення собівартості об'єкта.

Підводячи підсумок, зазначимо, що категорія "нематеріальні активи" потребує подальшого глибокого та всебічного дослідження. Незважаючи на поступові впровадження міжнародного досвіду до вітчизняного законодавства, чималі відмінності щодо обліку нематеріальних активів в Україні та світі помітні й сьогодні. Першочерговим завданням процесу регулювання обліку нематеріальних активів є пристосування системи бухгалтерського обліку до міжнародних стандартів та внесення змін до наявної законодавчої бази з метою забезпечення їх гармонізації. Також, дивлячись на те, що собою являють нематеріальні активи можна відзначити, що вони є одними із найвагоміших активів підприємства, які представляють різноманітні права, що дають змогу власнику займатися підприємницькою діяльністю. Отже, проблеми, що пов'язані з обліком нематеріальних активів не втрачають своєї актуальності та потребують повного вирішення.

Список використаних джерел

1. Сушко Д.Д. Проблеми бухгалтерського обліку нематеріальних активів у частині їх визнання та класифікації / Д.Д. Сушко // Формування ринкових відносин в Україні. –2010. –№10.–С.30-33.
2. Банасько Т.М. Проблеми та перспективи дослідження нематеріальних активів в Україні / Т.М.Банасько // Економіст. –2014. –№2.–С.163-166.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» від 18.10.1999 № 242. – С. 48–51 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>.

УДК 657.421.1

ОБЛІК ПОТОЧНИХ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ

Лисенко К.С., студентка

Дерев'янка С.І., кандидат економічних наук, доцент

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про біологічні активи та про одержані у процесі їх біологічних перетворень додаткові біологічні активи визначені у П(С)БО30 «Біологічні активи», яке набуло чинності з 01.01.2007 р. Його норми поширюються на підприємства та організації, що здійснюють сільськогосподарську діяльність.

Основною метою даної роботи є обґрунтування пропозиції по веденню бухгалтерського обліку біологічних активів, їх оцінці та відображенню у фінансовій звітності.

Згідно з нормативами поточними вважаються біологічні активи, які в процесі біологічних перетворень здатні давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи, а також приносити в інший спосіб економічні вигоди протягом періоду, що не перевищує 12 місяців [4]. Біологічні перетворення - це процес якісних та кількісних змін біологічних активів. Поточними біологічними активами тваринництва є, крім тварин на

виросуванні та відгодівлі, риба, доросла птиця, сім'ї бджіл. До поточних біологічних активів рослинництва належать зернові та овочеві, технічні, кормові культури, розсадники й ін.

Згідно діючого порядку поточні біологічні активи рослинництва визначаються і відображаються як незавершене виробництво. На дату балансу їх оприбутковують за дебетом рахунка 21 «Поточні біологічні активи» і кредитом рахунка 23 «Виробництво», а потім зворотнім записом повертають у незавершене виробництво.

У балансі сільськогосподарського підприємства станом на 31 грудня стаття «Поточні біологічні активи рослинництва» відображає суму незавершеного виробництва рослинництва, яка переходить на наступний рік. Незавершене виробництво у тваринництві на кінець року може бути тільки в незначних сумах (наприклад, вартість меду, залишеного у вуликах для годівлі бджіл).

П(С)БО 30 «Біологічні активи» допускає, що сільськогосподарська продукція при її первісному визнанні оцінюється за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу або за виробничою собівартістю відповідно до П(С)БО 16 «Витрати».

Біологічні активи при придбанні оцінюють за первісною вартістю, на дату проміжного та річного балансу - за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу.

МСБО 2 «Запаси» передбачає, що сільськогосподарську продукцію, яку суб'єкт господарювання зібрав як урожай своїх біологічних активів, оцінюють після первісного визнання за їхньою справедливою вартістю мінус витрати на продаж на місці збирання врожаю.

Підприємство самостійно обирає варіант оцінки сільськогосподарської продукції - за справедливою вартістю або за виробничою собівартістю.

Важливим джерелом аналізу є фінансова звітність. В Балансі підприємства (ф. № 1) оборотні біологічні активи відображаються в розділі II Активу по статтях «Поточні біологічні активи» та «Незавершене

виробництво». Зокрема, по статті «Поточні біологічні активи» відображають справедливу чи первісну вартість дорослих тварин на відгодівлі і в нагулі, птиці, звірів, кролів, дорослих тварин, вибракуваних із основного стада для реалізації, молодняка тварин на вирощуванні і відгодівлі, а також справедливу вартість зернових, технічних, овочевих та інших культур [3.] По статті «Незавершене виробництво» поряд з витратами на незавершене виробництво і незавершені роботи (послуги), вартістю напівфабрикатів власного виробництва, відображають первісну вартість поточних біологічних активів рослинництва. Стосовно додаткових біологічних активів (крім тварин на вирощуванні і відгодівлі), то вони відображаються за статтею «Готова продукція».

Інформація щодо поточних біологічних активів в стані біологічних перетворень розкривається, виходячи із залишків по субрахунку 211 «Поточні біологічні активи рослинництва, які оцінені за справедливою вартістю» та по рахунку 23 «Виробництво» в частині незавершеного виробництва поточних біологічних активів.

Основними процедурами при перевірці обліку поточних біологічних активів на підприємствах аграрного комплексу є перевірка наявності поточних біологічних активів, перевірка записів і документів, спостереження за інвентаризацією, відображення інформації з руху даних біологічних активів, розрахунки шляхом арифметичних дій у документах і записах. Дані дії створюють певну обліково-аналітичну систему, в якій інформація буде оперативно формуватись і аналізуватись керівниками виробничих підрозділів, спеціалістами агрономічної та зоотехнічної служб, оскільки вони безпосередньо приймають участь у виробничих процесах, пов'язаних з біологічними перетвореннями рослин і тварин.

Список використаних джерел

1. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і допов./ М.Ф.Огійчук.- К:Вища освіта, 2013.- 800 с.

2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29 грудня 2006 р. № 1315 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>

3. Облік поточних біологічних активів і сільськогосподарської продукції / Л. К. Сук, П. Л. Сук // Облік і фінанси. - 2014. - № 2. - С. 71-78.

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи», затверджений наказом Міністерства фінансів України від 18 листопада 2005 р. № 790. //Все про бухгалтерський облік. - 2007. - № 18. - С. 103-106.

УДК 657

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАРАХУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЇ ЗА П(С)БО 7 ТА М(С)БО 16

Лозоцька К.С., студентка

Калюга Є.В., д.е.н., професор

Прискоренню суспільного розвитку держави та зростанню на цій основі добробуту її громадян сприяє активізація чинників економічного росту, а саме ефективне управління основними засобами на підставі достовірних і об'єктивних даних бухгалтерського обліку.

Сутність амортизації, її економічному значенню, методам нарахування, особливостям відображення в обліку та звітності та їх удосконаленню присвячена велика кількість праць українських вчених, зокрема: М.Т. Білухи, Ф.Ф. Бутинця, Н.Г. Виговської, С.Ф. Голова, М.Я. Дем'яненка, В.М. Жука, Г.Г. Кірейцева, В.Г. Лінника.

У процесі експлуатації основних засобів спрацьовуються та втрачають свої первісні характеристики, що зумовлене фізичним (погіршення техніко-економічних параметрів, зниження рівня продуктивності внаслідок старіння)

та моральним зносом (внаслідок створення більш нових та більш продуктивних засобів виробництва). Перенесення вартості основних засобів на готовий продукт реалізується через амортизацію – відповідно до п.4 П(С)БО 7 «Основні засоби»(надалі - П(С)БО 7) , це «систематичний розподіл вартості, яка амортизується, необоротних активів протягом строку їх корисного використання (експлуатації)»[2] .

Стандарт також містить визначення поняття «знос основних засобів» (п.4) – це «сума амортизації об'єкта основних засобів з початку його корисного використання» [2], тобто поняття амортизації і зносу основних засобів не є тотожними. Амортизація є суб'єктивним явищем, адже суб'єкт господарювання самостійно приймає рішення про вибір методу розрахунку амортизаційних відрахувань. Усього П(С)БО 7 регламентовано використання п'яти методів амортизації, кожен з яких має власні переваги та недоліки[2].

У п. 23 П(С)БО 7 передбачено, що нарахування амортизації здійснюється протягом строку корисного використання об'єкта основних засобів, який встановлюється підприємством самостійно при його визнанні активом, однак варто зазначити, що при виборі строків амортизації необхідно звертати увагу на вимоги податкового законодавства України. Зокрема у п. 138.3.3 ПКУ визначені мінімально допустимі строки корисного використання для різних груп основних засобів, окрім у випадку застосування виробничого методу.

Визначення амортизації в МСБО 16 «Основні засоби» »(надалі - МСБО 16) наведене в п.6 стандарту, за яким амортизація – це «систематичний розподіл суми активу, що амортизується, протягом строку його корисної експлуатації» [1]. Дане визначення є майже ідентичним визначенню, що наведене у національному стандарті.

Аналогічно П(С)БО 7, у МСБО 16 передбачено, що суб'єкт господарювання самостійно приймає рішення про використання методів амортизації, однак міжнародним стандартом передбачено використання меншої кількості методів амортизації (п.62) – прямолінійний, зменшення

залишку та метод суми одиниць продукції (табл.1). Вибір оптимального методу нарахування амортизації є важливим у діяльності кожного господарюючого суб'єкта, оскільки це впливає на розмір амортизаційних відрахувань та на формування фінансових результатів.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика методів нарахування амортизації основних засобів (складено автором на основі [1,2])

№	П(С) БО 7 «Основні засоби»	М(С) БО 16 «Основні засоби»
	<i>Амортизація основних засобів (крім інших необоротних матеріальних активів) нараховується із застосуванням таких методів:</i>	
1.	Прямолінійного	Прямолінійного
2.	Зменшення залишкової вартості	Зменшення залишку
3.	Прискореного зменшення залишкової вартості	-
4.	Кумулятивного	-
5.	Виробничого	Метод сум одиниць продукції
	Метод амортизації обирається підприємством:	
1.	<i>Самостійно з урахуванням очікуваного способу отримання економічних вигод від його використання.</i>	<i>Який найкраще відображає очікувану форму споживання майбутніх економічних вигід, утілених в активі.</i>
2.	<i>Нарахування амортизації за новим методом починається з місяця, наступного за місяцем прийняття рішення про зміну методу амортизації.</i>	<i>Застосовують постійно від періоду до періоду, якщо не трапляється змін в очікуваній формі споживання цих майбутніх економічних вигід.</i>
	<i>Амортизація об'єкта основних засобів нараховується:</i>	
1.	<i>Виходячи з нового строку корисного використання, починаючи з місяця, наступного за місяцем зміни строку корисного використання.</i>	<i>Коли він стає придатним для використання, тобто коли він доставлений до місця розташування та приведений у стан, у якому він придатний до експлуатації у спосіб, визначений управлінським персоналом.</i>

Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку передбачають застосування тільки трьох методів нарахування амортизації: прямолінійного методу, методу зменшення залишку та методу суми одиниць продукції. Наявність інших двох додаткових методів, передбачених вітчизняними стандартами бухгалтерського обліку, оцінюється позитивно, оскільки це пропонує ширшого інструментарію господарюючому суб'єкту при виборі методу нарахування амортизації відповідно до очікуваних економічних вигод від використання необоротного активу.

Таким чином, такі обмеження міжнародних стандартів пояснюються тим, що сума нарахованої амортизації зараховується до витрат підприємства, що зменшує його прибуток. Логічно, що зі зменшенням прибутку платника податку зменшується й обсяг податку на прибуток. Цей податок є одним із основних джерел формування доходів бюджету країни.

Список використаних джерел

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 (МСБО 16). Основні засоби. // IASB; Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_014

2. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби". // Мінфін України; Наказ, Положення від 27.04.2000 № 92. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>

УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ СИСТЕМИ КАЙЗЕН-КОСТІНГУ

Мазурик О.М., студент

Дерев'янка С.І., кандидат економічних наук, доцент

В умовах ринкової економіки основним в діяльності кожного підприємства є отримання максимального прибутку, тому дійсно важливим є облік, контроль та аналіз управління витратами на підприємстві. Високу збитковість на підприємстві можна пояснити перевищенням величини витрат над величиною отриманих доходів. У такому разі варто звернути увагу на систему управління витратами на підприємствах, оскільки від ефективності цієї системи залежить прибутковість підприємства.

Система управління витратами в сільськогосподарських підприємствах спрямована на вирішення наступних завдань: аналіз інформації про витрати; виявлення тенденцій змін рівня, обсягу та структури витрат на обсяг виробництва та одиницю продукції; нормування, планування витрат у розрізі елементів, виробничих підрозділів і видів продукції; здійснення контролю за ходом виробничо-господарської діяльності підприємства; пошук резервів економії ресурсів і оптимізації витрат. Контроль за ходом виробничо-господарської діяльності сільськогосподарського підприємства встановлюється щодо рівня дозволених витрат, відхилення фактичних витрат від планових значень з виявленням причин відхилень, виконання встановлених норм витрачання ресурсів, зміни норм.

Відмінності в змісті та структурі інформації, що використовується зовнішніми та внутрішніми користувачами, зумовлюють застосування різних методів обліку. Метод обліку витрат - це комплекс прийомів з їх групування і відображення в розрізі об'єктів обліку з метою обґрунтованого визначення собівартості продукції, забезпечення контролю за їх формуванням та

забезпечення користувачів необхідною інформацією про витрати для управління ними.

Для сільськогосподарських підприємств притаманним є здійснення ретроспективного контролю. Найбільш поширеним є завершальний контроль витрат, який здійснюється після закінчення звітного періоду на основі аналізу відхилень від заданих норм господарювання. Такий контроль унеможливорює попередження економічно недоцільних дій, оскільки інформація про відхилення надходить із запізненням, що не дозволяє оперативно приймати корегувальні рішення для недопущення непродуктивних витрат. Тому доцільним є впровадження оперативного контролю витрат підприємства, враховуючи особливості діяльності сільськогосподарських підприємств.

З метою забезпечення найбільш досконалої системи оперативного контролю та управління витратами на виробництво продукції рослинництва доцільно застосовувати попроцесний метод обліку витрат, при якому виробничий цикл поділяється на декілька самостійних робочих періодів.

Без впровадження інноваційних технологій, які дозволяють збільшити виробництво продукції, покращити її якість, скоротити витрати на виробництво одиниці продукції сьогодні на ринку вижити неможливо. Для сучасних вітчизняних сільськогосподарських підприємств надзвичайно актуальним є завдання здешевлення продукції на основі запровадження нових прогресивних технологій. Без виконання цієї умови вони просто не витримають конкуренції з боку іноземних товаровиробників [1].

Сільське господарство безумовно відноситься до традиційних галузей, тому для сільськогосподарських підприємств важливішим є застосування інструментів зниження витрат, притаманних системі кайзен-костінг.

Система Кайзен – японська філософія, яка фокусується на концепції безперервного вдосконалення процесів виробництва, допоміжних бізнес-процесів, управління, а також усіх аспектів життя. Її основними ознаками системи калькулювання є: даний метод є дієвим інструментом зниження

витрат; дозволяє досягнути цільової собівартості; забезпечує рентабельність виробництва; допомагає попередити виробництво нерентабельної продукції [2].

Система кайзен-костинг дозволяє організовано і цілеспрямовано здійснювати політику зниження собівартості, раціонально інвестувати кошти в нові продукти, координувати дії безлічі людей, залучених у виробничий процес, і спільними зусиллями домагатися досягнення поставлених цілей.

Для ефективного управління витратами підприємств потрібно використовувати таку інноваційну систему як кайзен-костинг. Так як вона дозволяє організовано і цілеспрямовано здійснювати політику зниження собівартості та підвищує прибутковість підприємства. Концептуальними її основами є: скорочення витрат на виробництво нових видів продукції і/або послуг; управління витратами починається на стадії розробки продукції і/або створення послуги, а не в момент виробництва (що спостерігається сьогодні при використанні вітчизняних методів обліку та калькулювання); активізація процесів впровадження новітніх технологій у процес виробництва; аналіз витрат на всіх стадіях виробництва продукції та/або надання послуг; значне зниження витрат на виробництво продукції та/або надання послуг; своєчасне отримання бажаного прибутку; порівняння цільових витрат з досягнутим їх рівнем; безперервне підвищення якості та конкурентоспроможності продукції і/або послуг; активна співпраця всіх підрозділів підприємства [3].

Список використаних джерел

1. Голов С.Ф. Управлінський облік. Підручник. – К.: Лібра, 2013. – 216 с.
2. Малюта Л.Я., Пастущин О.М. Кайзен-костинг як інноваційна концепція управління витратами промислових підприємств, 2014. - 350 с. // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/23163/2/CAZST_2017v3_Maliuta_L_Ya-Kaisen_kosting_as_an_194-195.pdf

3. Партин Г.О. Управління витратами підприємства: концептуальні засади, методи та інструментарій: монографія / Г.О. Партин. – К. : Вид-во УБС НБУ, 2008. – 140 с.

УДК 657.1

ОРГАНІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Мащенко Н. А., студентка

Боярова О.А., кандидат економічних наук, доцент

Ефективне функціонування суб'єктів господарювання в умовах ринкової економіки можливе завдяки збалансованому використанню всіх видів ресурсів, в тому числі і основних засобів. Від раціональної організації внутрішнього контролю основних засобів на підприємстві значною мірою залежить ефективність управління, адже прийняття управлінських рішень здійснюється в умовах невизначеності, зміни потенціалу економічного розвитку підприємства, дії дестабілізуючих чинників і ризику. Сьогодні в Україні спостерігається обмеженість і невизначеність щодо побудови цілісно функціонуючої системи внутрішнього контролю, яка б забезпечувала покращення результатів фінансово-економічної діяльності вітчизняних підприємств.

Внутрішній контроль – це процес, спрямований на досягнення стратегічних довгострокових цілей підприємства, що і є результатом дій керівництва з планування, організації, моніторингу діяльності підприємства в цілому, та його окремих підрозділів. Система внутрішнього контролю є своєрідним джерелом інформаційного забезпечення управління підприємством, що у свою чергу дозволяє не допустити порушення законності, невиконання передбачених виробничо-господарських планів

діяльності підприємства. Здійснення внутрішньогосподарського контролю є належить до функцій керівника підприємства.

Основні засоби є одним із найважливіших об'єктів фінансового обліку, займаючи значну частку в загальній сумі активів підприємства, тому існує необхідність в контролі за їхнім рухом, організацією синтетичного й аналітичного обліку, визначенням зносу (амортизації), проведенням ремонту, модернізацією, оновленням застарілих і технічно недосконалих об'єктів. Основними елементами контролю операцій із використання основних засобів, що забезпечують його ефективне функціонування, є: об'єкти контролю, суб'єкти контролю, інформаційні джерела контролю, прийоми та методи контролю.

Метою внутрішньогосподарського контролю операцій з основними засобами є встановлення достовірності бухгалтерських даних і звітності щодо наявності, стану й руху основних засобів, забезпечення їх збереження та ефективного використання.

До об'єктів внутрішньогосподарського контролю основних засобів належать: збереження власних і орендованих основних засобів; стан техніко-експлуатаційної дисципліни за операціями з основними засобами; стан бухгалтерського обліку та звітності за операціями з придбання, руху, використання основних засобів.

Основними джерелами інформації для проведення контролю основних засобів є: – інформація за договорами купівлі-продажу об'єктів, договорами на капітальне будівництво, архітектурно-технічними паспортами, розрахунками кошторисами, актами прийому-передачі, актами на списання, картками (книгами, відомостями) інвентарного обліку, розрахунками нарахування амортизації; – записи в облікових регістрах за рахунками 10 «Основні засоби», 13 «Знос (амортизація) необоротних активів», 15 «Капітальні інвестиції», Журнал 4, відомості аналітичного обліку № 4.1, 4.2, 4.3; – Баланс; – Звіт про фінансові результати; – Звіт про власний капітал; – Примітки до річної фінансової звітності.

Внутрішньогосподарський контроль проводиться працівниками підприємства, тому при визначенні суб'єкта внутрішньогосподарського контролю необхідно враховувати наступне: суб'єкт повинен мати право на проведення контрольних заходів; суб'єкт контролю повинен володіти відповідними кваліфікаційними характеристиками, що дозволяють компетентно здійснити контроль; обов'язки суб'єкта з проведення контрольних заходів повинні бути закріплені документально, що встановлює відповідальність за результатами контролю; якщо суб'єкт контролю виконує поряд з контрольними інші функції, то в якості підконтрольних об'єктів йому повинні бути доручені об'єкти, що перебувають у сфері діяльності даного суб'єкта.

Здійснення контролю основних засобів забезпечується поєднанням різноманітних методів, прийомів та способів його здійснення. Таким чином, виділяють три основні групи методів і прийомів контролю: 1) прийоми документального контролю; 2) прийоми фактичного контролю; 3) розрахунково-аналітичні методи контролю.

Основні засоби суттєво впливають на діяльність підприємства в цілому, тому контроль за станом їх збереження, наявності й ефективності використання повинен бути ретельним, повним, достовірним, обґрунтованим та відповідати чинному законодавству.

Правильне та чітко організоване застосування внутрішнього контролю на вітчизняних підприємствах дасть власникам можливість вчасно приймати управлінські рішення, здійснювати аналіз і пошук шляхів удосконалення виробництва, що забезпечить ефективне функціонування підприємств у майбутньому.

Список використаних джерел

1. Даценко Г.В. Контроль основних засобів та шляхи його вдосконалення / Г.В. Даценко, Т.В. Андрієць // Економічні науки. – 2012. – № 7. – С. 27-29.

2. Бондаренко Н.М. Організація внутрішньогосподарського контролю використання основних засобів на підприємстві / Н.М. Бондаренко, К.І. Бідняк // Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова. – 2015. – Т. 20. Вип. 1/1. – С. 157-160.

3. Гуцаленко Л.В. Внутрішньогосподарський контроль: навч. посіб. / Л.В. Гуцаленко, М.М. Коцупатрий, У.О. Марчук – К: «Центр учбової літератури». – 2014. – 496 с.

4. Чабанюк О.М. Економічний зміст основних засобів як об'єкта обліку і контролю / О.М. Чабанюк // Науковий вісник НЛТУ України. Збірник науково-технічних праць. – 2013. – Вип.23. 4. – С. 292-296.

5. Кузнецова О.М. Методика аудиту основних засобів / О.М Кузнецова // Управління розвитком. – 2012. – № 7 (128). – С.111-113.

6. Єгарміна В. Внутрішній контроль: сучасність та перспективи / В. Єгарміна // Вісник податкової служби України. – 2009. – № 21. – С. 62-65.

УДК 657.41: 658.14

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Мирінець І.Р., студентка

Слесар Т. М., кандидат економічних наук, доцент

Операційний дохід – являє собою чистий дохід суб'єкта господарювання, не включаючи вплив будь-якої фінансової діяльності або податків. Операційний дохід позиціонується як проміжна сума в багатостадійному звіті про прибутки та збитки після всіх загальних та адміністративних витрат, а також до процентного доходу та витрат.

Українські економісти трактують поняття доходу по різному, так Сопко В.В. характеризує дохід, як елемент діяльності – операційної, фінансової або інвестиційної – якщо відбулась подія його визнання на основі економічного змісту господарської операції та юридичного оформлення.

Дохід є надходженням економічних вигід, які виникають у результаті діяльності підприємства у вигляді виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), гонорарів, відсотків, дивідендів тощо, вважає Ф.Ф Бутинець.

Розглядаючи визначення різних авторів, можна підсумувати, що при бухгалтерському трактуванні під доходом розуміють збільшення економічних вигід, а під економічним – певну суму грошових коштів.

До складу операційної діяльності належить основна та інша операційна діяльність. Основна діяльність – це здійснення операцій, пов'язаних з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, послуг), що є визначальною метою створення підприємства та забезпечує основну частку його доходу.

Для обліку доходів від операційної діяльності у Плані рахунків виокремили рахунок 70 "Доходи від реалізації" та рахунок 71 "Інший операційних дохід".

На дебеті рахунку №70 „Доходи від реалізації” відображається належна сума непрямих податків (передбачених законодавством); результат операцій перестраховування (у кореспонденції з субрахунком №705 „Перестраховування”); результат зміни резервів незароблених премій та списання у порядку закриття на рахунок №79 „Фінансові результати”, на кредиті субрахунків №701-703 відображається збільшення доходу.

За кредитом рахунка 71 відображається сума визнаних доходів, а за дебетом — суми непрямих податків у складі цих доходів та списання чистого доходу на рахунок 791 «Результат операційної діяльності».

У бухгалтерському обліку доходи основної операційної діяльності відображаються на підставі таких документів: договори купівлі-продажу; рахунки; накладні; товарно-транспортні накладні; акти виконаних робіт, наданих послуг; прибуткові касові ордери; витяги банку; тощо.

Кілька речей можуть вплинути на операційний дохід (наприклад, стратегія ціноутворення, ціни на сировину або витрати на оплату праці), але оскільки ці статті безпосередньо стосуються щоденних рішень, які

приймають менеджери, операційний дохід також є показником гнучкості та компетенції керівництва, особливо в періоди грубого економічного розвитку. Тому при правильному веденні обліку доходів від операційної діяльності підприємство матиме високі шанси на успішне ведення бізнесу та залучення нових інвесторів.

Управління формуванням операційного прибутку спрямоване не тільки на розрахунок необхідного обсягу продажів, але і на пошук шляхів його підвищення. Найбільш поширеними методами збільшення операційного прибутку вважаються мінімізація витрат, ефективна асортиментна політика і підвищення якості товарів.

УДК 657.1

ПОРЯДОК ДОКУМЕНТУВАННЯ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ

Миронюк А.М., студентка

Литвиненко В.С., кандидат економічних наук, доцент

Бухгалтерський облік ґрунтується на первинній інформації, тому досить важливо, щоб усі господарські операції, які відбуваються на підприємстві в межах комерційної, фінансово-господарської діяльності були задокументовані. Первинні документи по розрахунках із покупцями та замовниками складаються під час здійснення господарської операції, а якщо це неможливо – безпосередньо після її закінчення.

Документом з якого, як правило, розпочинаються взаємовідносини із покупцями та замовниками є договір, що засвідчує всі права та обов'язки обох сторін, кількість продукції, яку необхідно поставити або той обсяг робіт, який необхідно виконати. У договорі також зазначаються істотні умови, що необхідні для здійснення даних операцій.

Не менш важливими є такі документи:

- рахунок-фактура – документ, що надається продавцем покупцеві і вміщує перелік товарів, їх кількість і ціну, по якій вони будуть поставлені покупцеві, формальні особливості товару (колір, вага і т.д.), умови постачання і зведення про відправника і одержувача. Рахунок-фактура є основним документом згідно з яким оплачуються отримані товари чи послуги відповідно до вказаних умов);

- накладна – супровідний документ, що надається продавцем покупцеві і вміщує перелік товарів, їх кількість і ціну, по якій вони будуть поставлені покупцеві, формальні особливості товару (колір, вага і т. д.), умови постачання і зведення про відправника і одержувача. Виписка накладної свідчить про те, що (крім випадків, коли постачання здійснюється по передоплаті), у покупця з'являється обов'язок оплати товару відповідно до вказаних умов);

акти виконаних робіт, послуг (цей документ не має чітко визначеної форми та змісту, оскільки залежно від специфіки, характеру надання послуг, виконання робіт підприємства-виконавці складають його, вказуючи вид наданих послуг, виконаних робіт, обсяг у певних одиницях виміру, розцінку, та вартість з ПДВ, окремо виділяючи суму ПДВ);

- податкова накладна – документ, який платник податку на додану вартість в Україні зобов'язаний зареєструвати в єдиному реєстрі, у якому зазначені відомості про реалізовані товари або послуги, що є об'єктом оподаткування ПДВ);

- товарно-транспортні накладні (це основний документ на вантаж, що повинен оформлятися при здійсненні реалізації продукції з вантажним автоперевезенням);

- прибуткові касові ордери;

- векселі.

Послідовність обліку розрахунків з покупцями і замовниками така: на підставі виписаних первинних документів: накладних, товарно-транспортних накладних, рахунків, актів виконаних робіт здійснюються записи по дебету

рахунку 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» у відомості аналітичного обліку, у якій відкрито аналітичні рахунки в розрізі окремих підприємств-покупців і замовників. У випадках, коли з одним і тим же підприємством-покупцем за звітний період (місяць) є більш, ніж одна операція по дебету чи кредиту, виникає необхідність попередньої реєстрації, після чого підсумкові суми заносяться у відомість. Сальдо на кінець місяця виводять окремо по кожному аналітичному рахунку, а загалом по рахунку – шляхом додавання дебетових та кредитових залишків.

Документи, якими оформляються операції купівлі-продажу продукції, можна об'єднати в такі групи:

- документи, що регулюють угоду сторін при здійсненні торговельної угоди;
- документи, що служать підставою для оплати, отримання, супроводження в дорозі та оприбуткування продукції.

На основі документів першої групи формуються записи в дебет рахунку 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками», записи по кредиту цього рахунку відображаються на основі виписок банку і являють собою суми погашення боргів покупців та замовників.

Таким чином, своєчасне та правильне оформлення документів з обліку розрахунків з покупцями та замовниками дозволить управляти розміром дебіторської заборгованості підприємства, сприятиме зростанню фінансової дисципліни та фінансової стабільності підприємства.

Список використаних джерел

1. Огійчук М.Ф. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах: підручник / М.Ф. Огійчук, В.Я. Плаксієнко, П.Г.Панченко. — [3є вид., пере роб. і допов.]. — К.: Алерта, 2006. — 878 с.

1. 2. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88 [Електронний ресурс] / режим доступу:

<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0168-95&p=1316674681144030>.

2. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996–XIV // Офіційний вісник України. – 1999. – № 33. – С. 71.

УДК 657: 331.2

ОБЛІКОВИЙ АСПЕКТ КЛАСИФІКАЦІЇ РОЗРАХУНКІВ З ПРАЦІВНИКАМИ У КОНТЕКСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МСФЗ

Митюк І. М., студентка

Кузик Н. П., кандидат економічних наук, доцент

Уже понад двадцять років триває процес реформування обліку і фінансової звітності в Україні. Однак, все ж залишається низка проблем, які перешкоджають підвищенню якості даних обліку і показників фінансової звітності. І пов'язано це, перш за все, з відсутністю уніфікованих положень в національних і міжнародних стандартах обліку й звітності. Відтак, дослідження питань вітчизняного обліку за різними об'єктами в умовах його гармонізації з міжнародною практикою продовжують залишатися актуальними серед наукових досліджень. Серед таких об'єктів особливу актуальність мають виплати працівникам. Вони є найвагомішою складовою усіх витрат підприємства, а тому й облік є однією з найважливіших сторін облікового процесу [3].

Питання ведення обліку відповідно до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку розглядали у своїх роботах С. Ф. Голов, О. В. Замазій, С. В. Івахненко, М. В. Кужельний, Т. Г. Мельник, Л. В. Мельянова, Н. В. Овсюк, Л. К. Сук та інші. Враховуючи дослідження науковців, метою дослідження є визначення найважливіших аспектів класифікації виплат

працівникам за міжнародними обліковими стандартами, які визначають якість облікової і звітної інформації.

Міжнародні стандарти фінансової звітності (надалі – МСФЗ) представляють собою важливу міжнародну систему загальновизнаних принципів бухгалтерського обліку [1]. Відповідно до МСБО19 «Виплати працівникам», під виплатами працівникам розуміються всі форми компенсації, що їх надає суб'єкт господарювання в обмін на послуги, надані працівниками, які містять чотири складові [2]:

- а) короткострокові виплати працівникам;
- б) виплати по закінченні трудової діяльності;
- в) інші довгострокові виплати;
- г) виплати при звільненні.

Короткострокові виплати працівникам – це виплати працівникам (окрім виплат при звільненні працівників), які підлягають сплаті в повному обсязі протягом дванадцяти місяців після закінчення періоду, в якому працівники надають відповідні послуги. Такі виплати включають наступні статті: зарплати робітникам та службовцям і внески на соціальне забезпечення; короткострокові компенсації за відсутність [2]. Необхідно підкреслити, що на відміну від вітчизняного П(С)БО 26 [4], у МСФЗ 19, окрім заробітної плати, виплат за невідпрацьований час та премій включає також виплати пов'язані з участю працівників у прибутках підприємства, різні винагороди в негрошовій формі.

Виплати по закінченні трудової діяльності – це виплати працівникам, які підлягають сплаті після закінчення трудової діяльності [2]. До них включають: пенсійне забезпечення; інші виплати по закінченні трудової діяльності, серед яких страхування життя по закінченні трудової діяльності та медичне обслуговування по закінченні трудової діяльності. Цим виплатам присвячено в стандарті значну увагу. Їх перелік, зазвичай, визначається суб'єктами господарювання за різними договорами, зокрема й колективними [5]. Дослідження показують, що, як правило, формують спеціальні програми

виплат після закінчення трудової діяльності. І за МСФЗ 19, і за П(С)БО 26 можна виокремити такі види: програми зі встановленим внеском; програми зі встановленою виплатою [2, 4].

Інші довгострокові виплати працівникам – це виплати працівникам (окрім виплат по закінченні трудової діяльності та виплат при звільненні), які не підлягають сплаті в повному обсязі протягом дванадцяти місяців після закінчення періоду, в якому працівники надають відповідні послуги. До таких виплат належать: додаткова відпустка за вислугу років, виплати за вислугу років, виплати за тривалою непрацездатністю, а також отримання частки прибутку, премії. Такі зобов'язання, зважаючи на їх довгостроковість, повинні дисконтуватися. Необхідно відмітити, що доволі часто на практиці ці вимоги ігноруються, що, відповідно, може впливати на об'єктивність подання інформації про фінансово-майновий стан підприємства.

Виплати при звільненні – це виплати працівникам, які підлягають сплаті в результаті рішення суб'єкта господарювання звільнити працівника до встановленої дати виходу на пенсію, або рішення працівника погодитися на добровільне звільнення в обмін на такі виплати. Як показують практичні дослідження, їх нараховують одноразово, а тому дисконтування вони не підлягають.

Отже, існує різноманітність виплат працівникам. Вони визначають рівень аналітичності інформації за рахунками обліку, що, безумовно, впливає на якість прийняття відповідних управлінських рішень. Тому, незалежно від того, які стандарти використовується за концептуальну основу ведення обліку і складання звітності: національні чи міжнародні стандарти – доцільно в обліковій політиці суб'єкта господарювання конкретизувати існуючі виплати та порядок їх обліку із врахуванням специфіки, видів та умов діяльності.

Список використаних джерел

1. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами [Текст] : практичний посібник / С. Ф. Голов, В. М. Костюченко. – Київ : Лібра, 2004. – 880 с.
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 19 «Виплати працівникам» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_011/page.
3. Овсюк Н. В. Виплати працівникам за ПСБО 26 та МСФЗ (IAS) 19: порівняльний аспект / Н. В. Овсюк, О. Ю. Радченко // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2012. – Вип. 3 (24). – С. 360–368
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам» [Електронний ресурс]: затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.10.2003р. № 601. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03>.
5. Шевченко А. Облік виплат працівникам за міжнародними та національними стандартами бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] / А. Шевченко // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – 2013. – Вип. 35(2). – С. 52–58. – Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Znpchdtu_2013_35\(2\)__11.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Znpchdtu_2013_35(2)__11.pdf)

**ДОДАТКОВА ЗАРОБІТНА ПЛАТА: ПРАВОВІ ЗАСАДИ
НАРАХУВАННЯ ТА ВИПЛАТИ В ГАЛУЗІ ЗЕРНОВИРОБНИЦТВА**

Мокієнко Д.О., студентка

Мельниченко І.В., кандидат економічних наук, доцент

Актуальність даної теми полягає в тому, що праця є найнеобхіднішою частиною виробничого процесу та реалізації створеного продукту. Сільськогосподарські підприємства в своїй діяльності потребують використання праці сезонних і тимчасових працівників протягом певного періоду. Безпосередня участь працюючих у виробництві висловлюється у вигляді заробітної плати, яка повинна відповідати якості та кількості затраченої ними праці.

Даній темі приділяли увагу ряд вчених, зокрема такі як О.І. Процевський, Н.Б. Болотіна

Виходячи з загального розгляду даного питання, метою є дослідження особливостей функціонального призначення, нарахування та виплат додаткової заробітної плати сезонним працівникам зайнятих в галузі зерновиробництва.

Заробітна плата існує як засіб підвищення зацікавленості працівників у максимальній продуктивності, позитивному результаті виконаної роботи, збільшенні обсягів та якості виробленої продукції, розширенні виробництва.

Сезонні роботи залежать від кліматичних і природних умов, виконання яких потребує не цілий рік, а лише певний період або сезон (не перевищують шести місяців). Для таких робіт залучають сезонних працівників.

З такими працівниками працівники укладають письмовий трудовий договір на виконання тимчасової або сезонної роботи. Сезонних працівників не включають в штатну чисельність працюючих.

Оплата праці за виконану працівником місячну, погодинну норму праці, а також виконану понаднормову роботу має бути не нижче мінімальної заробітної плати.

Для заохочення і покращення роботи кожного працівника існує додаткова заробітна плата як елемент заробітної плати. Додаткова заробітна плата - це винагорода за роботу понад установлені норми, за трудові успіхи й винахідливість і за особливі умови праці. Такі види оплати праці зазвичай називають доплатами, надбавками і преміями [1].

Певний розмір доплат і надбавок встановлюється власником або керівником з урахуванням вимог законодавства та заключеним колективним та індивідуальним договором.

Комбайнерам, водіям та іншим працівникам які мають пряме відношення до виробничого процесу зерновиробництва можуть нараховуватися та виплачуватися такі доплати та надбавки до основної заробітної плати:

- доплата за розширення зони обслуговування або за збільшення обсягу робіт (доплати одному працівникові максимальними розмірами не обмежуються й визначаються наявністю отриманої економії за тарифними ставками і окладами, що могли б виплачуватися за умови нормативної чисельності працівників);
- доплата за виконання обов'язків відсутнього працівника (до 100 % тарифної ставки (окладу) відсутнього працівника);
- доплата за роботу у важких і шкідливих, особливо важких і особливо шкідливих умовах праці (12 % тарифної ставки (посадового окладу) за роботу у важких і шкідливих умовах праці 24 % тарифної ставки (посадового окладу) за роботу в особливо важких і особливо шкідливих умовах праці);
- доплата за інтенсивність праці (до 12 % тарифної ставки);

- доплати на період освоєння нових норм трудових витрат (підвищення відрядних розцінок до 20 %, підвищення тарифних ставок до 10 %);
- доплата за керівництво бригадою (бригадирові, не звільненому від основної роботи) (диференціюється залежно від кількості працівників у бригаді (до 10, більше 10, більше 25 осіб) Конкретний розмір доплат установлюється галузевими (регіональними) угодами залежно від розміру ставки розряду, встановленої бригадирові);
- доплата за роботу в нічний час (40 % годинної тарифної ставки (посадового окладу) за кожну годину роботи в цей час);
- надбавка за високу професійну майстерність . Працівникам III розряду – 12 % тарифної ставки, IV розряду – 16 % тарифної ставки, V розряду – 20 % , VI розряду й вище – 24 % тарифної ставки);
- надбавка за класність водіям (водіям 2-го класу легкових і вантажних автомобілів, автобусів у розмірі 10 % установленної тарифної ставки за відпрацьований час, а водіям 1-го класу - 25 %);
- надбавка за виконання особливо важливої роботи на певний строк (до 50 % посадового окладу) [2].

Отже, окрім заробітної плати, яка обчислюється за тарифними ставками, виробничими розцінками на основі посадових окладів, сезонним працівникам можуть виплачуватися: доплати, надбавки, гарантійні виплати, компенсаційні виплати.

Список використаних джерел

1. Закон України про оплату праці [Електронний ресурс]. – 1995. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>.
2. Зарплату рахуватимемо по новому [Електронний ресурс] // Дебет-Кредит. – Режим доступу до ресурсу: <https://dtkr.com.ua/show/1cid0739.html>.

3. Лапіна І. Оплачуємо працю сезонним і тимчасовим працівника [Електронний ресурс] / І. Лапіна // Заробітна плата – Режим доступу до ресурсу: <https://zpl.com.ua/node/55>.

4. Процевський О. Визначення права на заробітну плату / О. Процевський. // Юридичний вісник України. – 2008. – №1. – С. 16–18.

5. Якубенко Ю. Л. Сутність поняття "Заробітна плата" для працівників сільського господарства / Ю. Л. Якубенко, Д. В. Черепанов. – 2016. – №14. – С. 1024–1026.

УДК 657.6:658.1

ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА

Мороз О.В., студентка

Шевчук К.В., к.е.н., доцент

Зобов'язання підприємства за розрахунками з постачальниками займають важливе місце в системі управління діяльністю підприємства. Існує чимало підприємств, діяльність яких можлива тільки завдяки зобов'язанням за розрахунками з постачальниками. Тобто практично не маючи власного капіталу, підприємство отримує в кредит товар, продукцію роботи чи послуги та отримує прибуток і при цьому не ризикуючи власним капіталом.

Ефективність контролю операцій щодо виконання зобов'язань підприємства та фактів їх зміни залежить від його раціональної організації та чітко сформованої методики, яка передбачає наявність послідовного переліку етапів, методів та прийомів контролю та розроблених робочих документів суб'єкта контролю для проведення внутрішнього контролю.

Внутрішній контроль – це політика та процедури, прийняті управлінським персоналом з метою забезпечення достовірних даних у процесі обліку, правильності і достовірності господарських операцій, а також

повноти та своєчасності їх відображення у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності, визначення відхилень від встановлених параметрів для прийняття подальших ефективних управлінських рішень.

При організації процесу внутрішнього контролю слід брати до уваги основні принципи його ефективності, а саме: відповідальності, збалансованості, своєчасності повідомлення про відхилення, відповідності контролюючої і контрольованої систем, комплексності, постійності, розподілу обов'язків, дозволу і схвалення. Дотримання цих принципів покращить функціонування підприємства, дозволить зберігати та ефективно використовувати ресурси, формувати систему інформаційного забезпечення всіх рівнів управління. Удосконалення організації внутрішнього контролю зобов'язань необхідно для своєчасної та повної реєстрації даних обліку в реєстрах, а також у звітності.

Джерелами інформації для внутрішнього контролю операцій із поточними зобов'язаннями на підприємстві є: наказ про облікову політику підприємства; первинні документи з обліку поточних зобов'язань; облікові реєстри; реєстри аналітичного та синтетичного бухгалтерського обліку, оборотні відомості у розрізі груп поточних зобов'язань; Головна книга; фінансова звітність; довідки попередніх перевірок, аудиторські звіти та інша документація, що узагальнює результати внутрішнього контролю.

З метою формування дієвої методики внутрішнього контролю забезпечення виконання зобов'язань потрібна перевірка наявності та правильності оформлення та змісту господарських договорів, які визначають права та обов'язки сторін. Необхідно зазначити, що контроль процесу виконання контрагентом наявних зобов'язань за договором має досить вагоме значення і на практиці часто не здійснюється взагалі або ж проводиться не у правильному порядку. Даний контроль створить можливість для оперативного виявлення порушень виконання зобов'язань, можливого їх виправлення та документального оформлення. Своєчасне

виявлення факту невиконання зобов'язань дозволить зменшити до мінімуму втрати підприємства.

Також повинен здійснюватися контроль реальності та правильності відображення заборгованості в звітності. Встановлення дат і причин виникнення простроченої заборгованості, порушення термінів розрахунків, наявності штучної заборгованості, повторного оприбуткування матеріалів та послуг мають важливого значення при проведенні контролю зобов'язань.

Особливо важливим є проведення інвентаризації операцій щодо виконання зобов'язань підприємства, необхідність якої полягає у виявленні за відповідними обліковими документами залишків заборгованості та детальній перевірці обґрунтованості сум, що обліковуються на цих рахунках, встановленні термінів виникнення зобов'язань, їх реальності та осіб, винних у порушенні термінів їх погашення. З метою правильного формування фінансового результату потрібна перевірка наявності кредиторської заборгованості, щодо якої минув строк позовної давності.

Особливого значення набуває встановлення обґрунтованості та правильності відображення в обліку фактів зміни зобов'язань та причин їх зміни внаслідок надання та отримання знижок; укладання договору з валютним застереженням, договору цесії та операцій переведення боргу; зміни осіб в зобов'язаннях; створення резерву сумнівних боргів, який змінює балансову вартість дебіторської заборгованості, проте не змінює право вимоги кредитора; зміни зобов'язань засновників в засновницькому договорі; ще неукладеного договору, що стосується сфери планування поточної роботи підприємства щодо майбутніх джерел фінансування та майбутніх грошових потоків.

Ефективність внутрішнього контролю зростатиме завдяки вмілому поєднанню різних методів, способів і прийомів його здійснення. Методика внутрішнього контролю характеризується використанням загальнонаукових методів і власних методичних прийомів, а також способів контролю.

Останнім та найважливішим етапом внутрішнього контролю є прийняття відповідних рішень за результатами перевірки та їх виконання.

Для удосконалення організації внутрішнього контролю на підприємстві, необхідно: поліпшити якість законодавчо-нормативного відображення у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності інформації стосовно поточних зобов'язань, що забезпечить правильне ведення обліку; використання сучасних інформаційних систем; підвищення кваліфікації і удосконалення професійних властивостей управлінського та облікового персоналу.

З метою мінімізації ризику вибору постачальника, який пропонує не вигідні ціни або умови поставки доцільно використовується вибір постачальників на основі проведення тендеру. До складу тендерної комісії можуть входити генеральний директор підприємства, фінансовий директор, головний бухгалтер, керівники підрозділів внутрішнього контролю.

Удосконалення організації процесу внутрішнього контролю поточних зобов'язань на підприємстві сприятиме чіткому документуванню розрахунків, своєчасній та повній реєстрації даних первинного обліку в реєстрах, а також достовірному відображенню інформації зобов'язань у фінансовій звітності.

УДК 657

ПІДЗВІТНІ КОШТИ: ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ

Мороз О.П., студент

Ганяйло О.М., кандидат економічних наук, доцент

Однією з найпоширеніших операцій, здійснюваних суб'єктами господарювання є видача грошей під звіт.

Слід відмітити, що у жодному із діючих нормативних актів не має точного визначення поняття «кошти, видані під звіт». Зокрема, у

Податковому кодексі України і Положенні № 148 “Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні” містяться лише правила видачі коштів та подання звіту про їх використання.

У загальному розумінні, підзвітні кошти – це кошти, отримані працівником для здійснення витрат на відрядження або на окремі цивільно-правові дії від імені особи, яка їх видала (наприклад, для закупівлі матеріальних цінностей, оплати послуг оренди, зв'язку та ін.)[1].

Щодо видачі підзвітних коштів, то роботодавець може видавати їх одним із способів:

3. готівкою з каси;
4. у безготівковій формі із застосуванням платіжних карток (особистих або корпоративних).

Вибір способу видачі підзвітних коштів залежить від особливостей роботи підприємства.

У першому випадку готівка отримується з поточного рахунку в банку або з надходжень від реалізації, або позареалізаційних надходжень. Правила використання такої готівки регулюються в Положенні №148 “Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні”.

У другому випадку роботодавець перераховує підзвітні кошти на особисту картку працівника або видає йому корпоративну картку. При цьому картка використовується при зніманні готівки через банкомат, а також при безготівковій оплаті товарів, робіт, послуг.

Вибір способу видачі коштів під звіт, зокрема, впливає на порядок документального оформлення.

Так, при видачі готівки з каси підприємства оформляють видатковий касовий ордер типової форми затвердженої Положенням № 148. Підставою для оформлення цих документів є наказ керівника підприємства про видачу підзвітних коштів працівнику.

При цьому слід враховувати строки використання готівкових підзвітних сум:

1) на закупівлю сільськогосподарської продукції та заготівлю вторинної сировини на строк не більше 10 робочих днів;

2) на закупівлю брухту чорних металів і брухту кольорових металів – на строк не більше 30 робочих днів від дня видачі готівки під звіт;

3) на всі інші виробничі (господарські) потреби – на строк не більше двох робочих днів, включаючи день отримання готівки під звіт.

Підзвітна особа має право продовжити строк використання виданих під звіт коштів, якщо готівка одночасно видана як на відрядження, так і для вирішення в цьому відрядженні виробничих (господарських) питань (у тому числі для закупівлі сільськогосподарської продукції в населення та заготівлі вторинної сировини, у тому числі брухту чорних металів і брухту кольорових металів). Строк використання такої готівки продовжується до завершення строку відрядження.

Видача підзвітній особі готівки під звіт проводиться за умови звітування нею у встановленому порядку за раніше отримані під звіт суми.

Якщо працівник використовує корпоративну картку, видану йому в користування, то обов'язковим є також оформлення наказу керівника підприємства по видачу підзвітних сум.

Фактом видачі грошей під звіт буде дата зафіксована у виписці до рахунка, до якого емітована картка. Перерахування грошей на особисту картку працівника підтверджує платіжне доручення, оформлене підприємством. При здачі Звіту працівник повинен подати сліп, квитанцію терміналу – при проведенні безготівкових розрахунків або квитанцію банкомата – при знятті підзвітних сум через банкомат. Працівник, який одержав підзвітні кошти за допомогою корпоративної картки або на особистий рахунок у банку, використовує їх за призначенням без оприбуткування в касі.

Строки звітування при використанні корпоративної картки наступні:

1) якщо під час виконання доручення працівник одержав готівку за допомогою платіжних карток – до закінчення третього банківського дня після завершення виконання доручення;

2) якщо ж розрахунки здійснювалися в безготівковій формі – 10 банківських днів, а при наявності поважних причин роботодавець може продовжити строк до 20 банківських днів.

У випадку, коли гроші перераховувалися на особисту картку підзвітної особи, в Податковому кодексі України не передбачені спеціальні строки звітування. Проте, у роз'ясненнях зазначають, якщо придбання товарів/послуг підзвітною особою здійснювалося за готівкові гроші, то строк подання звіту має становити 3 банківських дні.

Кошти, отримані працівником під звіт та не повернені у визначені законодавством терміни, вважаються надміру витраченими, тому роботодавець, як податковий агент, має обкладати такі суми ПДФО за ставкою 18 % та військовим збором за ставкою 1,5%. Оскільки ці кошти не належать ні до заробітної плати, ні до виплат за цивільно-правовими договорами вони не є базою для нарахування єдиного соціального внеску.

ПДФО та ВЗ утримує роботодавець, що видав кошти, за рахунок будь-якого оподаткованого доходу (після його оподаткування) працівника за відповідний місяць, а в разі недостатності суми доходу – за рахунок оподатковуваних доходів наступних звітних місяців до повної сплати суми такого податку.

Список використаних джерел:

1. Колеснікова О.М., Лесик Н.І. Особливості обліку розрахунків з підзвітними особами в контексті нормативно-правових змін.// Все про бухгалтерський облік. -2012. №98. - С. 47-48.
2. Огійчук М.Ф. та ін. Практикум з фінансового та управлінського обліку за національними стандартами. - К.: ТОВ "Алерта", 2013. - 608с.

3. Садовська І.Б., Божидарнік Т.В., Нагірська К.Є. Бухгалтерський облік. К.: ЦУЛ, 2013. - 688с.

УДК 657.1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ЗЕМЛІ

Мурга В.В., студентка

Калюга Є.В., д. е.н., професор

На будь-якому виробництві, не зважаючи на його сферу, підприємстві чи певній організації, здійснюється бухгалтерський облік для контролю їхньої діяльності. Він відображає потрібну інформацію діяльності підприємства у вигляді документів, що в подальшому дасть змогу проаналізувати та можливо виправити неточності та покращити ситуацію на виробництві. Відомо, що земельна ділянка є основою будь-якого підприємства, адже в першу чергу, власника цікавить право на побудову будівлі на певній ділянці, тобто місце для розміщення його бізнесу. Але земля може виступати не тільки у ролі матеріальної умови. На сільськогосподарському виробництві ділянка землі виступає у ролі головного засобу виробництва, тож і являє собою важливим об'єктом бухгалтерського обліку. Ці положення закріплені в нормативних документах з бухгалтерського обліку. Згідно з п.5 П(С)БО 7 «Основні засоби» земельні ділянки – одна з груп основних рахунків, а відповідно до Інструкції №291 для їх обліку призначено субрахунок 101 «Земельні ділянки».

Розуміючи, що бухгалтерський облік спрямований на отримання даних про землю, необхідних для зовнішніх та внутрішніх користувачів, задля ефективного та раціонального використання земельних ресурсів, можна сформулювати завдання бухгалтерського обліку земельних ділянок:

1. Своєчасне відображення всіх видів операцій стосовно земельних угідь та їх документальне оформлення.

2. Забезпечення підприємства інформаційної бази для систематичного контролю за якістю ґрунту та його раціональне використання.

3. Контроль всіх виконаних операцій відносно землі у зазначені терміни, а також відображення щорічних вкладів в її капітальне поліпшення.

4. Надання об'єктивної та доцільної інформації для заповнення форм бухгалтерської звітності.

5. Контроль розрахунку за податками і його відображення в обліку.

З позиції обліку правовий статус землі має першочергове значення, адже земельні ресурси відображаються як необоротні активи при оформленні приватної власності, або як нематеріальні активи при оформленні підприємством лише права постійного користування. Окрім самостійного об'єкту обліку як земля, існують ще капітальні витрати на покращення її стану. У балансі земля може розглядатися з двох сторін: з одного боку, вона відповідає всім вимогам активів і може позиціонувати себе як необоротний актив підприємства (як власні, так і набуті на правах фінансової оренди), з іншого боку, земля може відображатися у позабалансовому рахунку 01 «Орендовані необоротні активи», тобто коли земельні ділянки взяті на умовах оперативної оренди. Отже, оскільки земля є об'єктом бухгалтерського обліку, то вона має відповідати наступним елементам методу бухгалтерського обліку і відповідно мати :

1. документальне підтвердження наявності землі на балансі, адже для створення будь-якого первинного документа на підприємстві з обліку мають бути грамотно оформлені відповідні документи, наприклад, такі як план меж земельної ділянки, нотаріально засвідчений договір про купівлю-продаж, дарування і т.д., акт про придбання ділянки та інші документи, що передбачені законами України;

2. інвентаризуватися, що дає змогу щорічно контролювати стан та якість землі;

3. оцінюватися, що відповідно до Земельного кодексу України визначається на рентній основі;

4. калькулюватися, як метод, який дозволяє оцінити витрати на покращення якості землі, що згідно з Інструкцією №291 передбачено вести на субрахунку 102 «Капітальні витрати на поліпшення землі»;

5. відображатися на рахунках методом подвійного запису, адже для розв'язку питань з приводу віднесення операцій на відповідні рахунки передбачає знання їх класифікації та економічної суті;

6. відображатися в балансі, що дає змогу побачити ресурсний потенціал підприємства, особливо сільськогосподарського, що надає можливість проаналізувати ефективно використання (це засвідчує важливість для держави обліку земельних ділянок та певні успіхи науки щодо побудови статистичної звітності із землекористування в аграрній сфері економіки; в той же час слід розглядати як перші кроки у справі формування методології бухгалтерського обліку земель сільськогосподарського призначення та підготовки відповідного стандарту);

7. підтверджуватися у фінансовій звітності, що відображає рух та залишок земель на підприємстві у вартісному виразі, та статистичній звітності, яка містить інформацію за видами угідь у натуральному виразі. Інформація про наявність земель у фізичних величинах (га) міститься у формі державного статистичного спостереження № 50-ст "Основні економічні показники роботи сільгоспідприємств", зокрема у розділі 4 форми "Землекористування протягом звітного року". Цей розділ заповнюють на основі Акта на право користування землею, записів у земельно-кадастровій книзі, договорів оренди земельних паїв та даних державного обліку земель.

Бухгалтерський облік виступає інформаційною ланкою зв'язку між загальнодержавним, галузевим рівнем та між виробничою й інвестиційною діяльністю окремого суб'єкта господарювання, який дозволяє аналізувати та робити відповідні висновки, що дозволять ефективніше використовувати землю як основний засіб виробництва у сільському господарстві.

Отже, можна зробити висновок, що земельні ресурси сільськогосподарського призначення, як об'єкт бухгалтерського обліку, – це

такий вид активів, який має довгий термін використання, а його інвентарним об'єктом є окрема ділянка з зазначеними межами, площею та певним місцем розташування, що має кількісну, якісну та конкретну грошову оцінку і підпорядковується загальним методологічним підходам щодо відображення її в обліку.

УДК 657:331.2

ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ

Мусій А. Л., студентка

Калюга Є. В., д. е. н., професор

При прийнятті ефективних управлінських рішень вагому роль відіграє достовірна та оперативна інформація про розрахунки з оплати праці на підприємстві. Належну увагу необхідно приділяти стану розрахунків з оплати праці та струку турним змінам таких витрат на підприємстві, оскільки їх частка є значною у собівартості виготовленої продукції, наданих послуг, тощо.

Дослідженню питань щодо обліку розрахунків з оплати праці приділяли увагу такі вчені, як: Пономарьов В.Д., Сопко В, В., Савицька Г.П., Шеремет А.Д., Грабова Н.Н., Крамаровський Л.М., Криницький Р. І. та інші.

Достовірність відображення в обліку інформації про оплату праці значною мірою здійснює вплив на результат господарської діяльності і займає важливе місце у системі бухгалтерського обліку на підприємстві. П(С)БО 26 [2] «Виплати працівникам», який введено в дію з 01 січня 2004 року, визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про виплати працівникам, та її розкриття у фінансовій звітності. Виплати працівникам підприємства включають виплати, які надаються або працівникам, або їхнім утриманцям та можуть бути надані у формі грошових виплат (або товарів та послуг).

Первинні бухгалтерські документи та облікові реєстри аналітичного і синтетичного обліку праці та її оплати: таблиць обліку використання робочого часу, оборотно-сальдова відомість по рахунку, відомість, розрахункова відомість, платіжна відомість, платіжне доручення, особовий рахунок, первинні документи, реєстри бухгалтерського обліку, відомості обліку, листок на доплату, таблиці, касова книга, баланс, головна книга та інші. Важливу увагу необхідно приділити правильності формування документів, які додаються до реєстрів синтетичного і аналітичного обліку та оперативності їх заповнення.

Серед усіх виплат працівникам доцільно виділити п'ять груп: поточні виплати (обов'язковість їх сплати протягом 12 місяців після закінчення періоду виконання); виплати по закінченню трудової діяльності працівників; виплати при звільненні працівників; виплати інструментами власного капіталу підприємства; інші довгострокові виплати. Відповідно Закону України «Про оплату праці» [1] підприємства в колективному договорі з дотриманням норм і гарантій, передбачених законодавством встановлюють форми й системи оплати праці, розцінки, тарифні сітки, схеми посадових окладів, умови запровадження і розміри надбавок, доплат, премій, винагород та інших заохочувальних, компенсаційних і гарантійних виплат.

Оплата праці встановлюється і здійснюється в залежності від кількості і якості трудового внеску кожного працівника підприємства і зумовлюється кінцевими результатами фінансово-господарської діяльності підприємства. В реаліях сьогодення витрати на оплату праці займають одне із центральних місць в витратах на підприємстві.

Регламентується організація оплати праці на підставі закону України «Про оплату праці», а саме: законодавчих та інших нормативних актів; генеральної угоди на державному рівні; галузевих, регіональних угод; колективних договорів; трудових договорів. Різноманітні форми та системи заробітної плати визначають порядок обчислення оплати праці працівникам усім категоріям на підприємстві. Ф.Ф. Бутинець при дослідженні теорії

бухгалтерського та фінансового обліку заробітної плати, визначає поняття «заробітна плата», характеризує рахунок 66 «Розрахунки з оплати праці», розкриває документування господарських операцій, відображення операцій на рахунках бухгалтерського обліку, тощо [3].

Важливим моментом системи бухгалтерського обліку розрахунків з оплати праці є формування внутрішньої управлінської звітності, яка затверджується наказом керівника підприємства, що допоможе проаналізувати позитивні та негативні фактори і тенденції, що впливають на величину витрат і, як наслідок, сприяє підвищенню ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства в цілому, виявити нові джерела отримання прибутку.

Бухгалтерський облік розрахунків з оплати праці є важливою частиною діяльності підприємства, тому правильність та достовірність відображення в обліку інформації про розрахунки з оплати праці є пріоритетним завданням для управлінського персоналу підприємства. Для досягнення основних завдань обліку оплати праці виникає необхідність створення як найбільш зручного організаційного, кадрового та інформаційного забезпечення. Пропонується вдосконалити облік оплати праці шляхом: аналізу і вдосконалення наявної системи організацію документообігу; зміни системи оплати праці на більш орієнтовані на мотивації; запровадження гнучких форм та систем оплати праці.

Організація обліку праці та заробітної плати має сприяти підвищенню продуктивності праці, повному використанню робочого часу, правильному і своєчасному розрахунку з персоналом, а також збору інформації та групуванню показників з оплати праці, необхідних для поточного та наступного планування, контролю та аналізу. Для цього на підприємстві мають бути чітко розподілені функції обліку між відділами. Удосконалення організації заробітної плати на підприємствах має будуватися на оптимізації тарифного регулювання заробітної плати, до якої належать: удосконалення тарифної системи шляхом встановлення співвідношень тарифних ставок

залежно від рівня кваліфікації робітників; запровадження гнучких форм і систем оплати праці; удосконалення нормування як засобу регулювання міри праці та її оплати; обґрунтування вибору найефективніших форм і систем заробітної плати; колективне регулювання заробітної плати.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про оплату праці» (зі змінами і доповненнями) від 24.03.1995 108/95-ВР.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам», від 01.01.2004 (ред. від 10.01.2012 z1025-03).
3. Ф.Ф. Бутинець «Бухгалтерський фінансовий облік». Підручник — Житомир, ПП. «Рута», 2017.

УДК: 657.1

ОБЛІК ТА КОНТРОЛЬ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ

Мятенко А.В. студентка

Слесар Т.М., кандидат економічних наук, доцент

Питання організації обліку заробітної плати і формування її рівня складають основу соціально-трудових відносин у суспільстві, тому що охоплюють нагальні інтереси всіх учасників трудового процесу. Будь-які зміни, що стосуються оплати праці, прямо чи опосередковано впливають на доходи всіх членів суспільства, а також на найважливіші макроекономічні показники.

Проблема розрахунків з оплати праці та соціальних виплат є окремим об'єктом бухгалтерського та податкового обліку підприємств. На теоретичному і практичному рівні ця проблема досліджувалась багатьма українськими вченими. Цьому питанню, зокрема, присвячені праці В.П. Завгороднього, В.Я. Савченко, М.Я. Дем'яненко, Ф.Ф. Бутиця, та ін.

Для забезпечення правильного нарахування заробітної плати та утримання з неї всіх відповідних податків на підприємствах повинен бути запроваджений внутрішньогосподарський контроль, головною метою якого є уникнення помилок при розрахунках з оплати праці.

Бухгалтерія виконує згідно своїх посадових інструкцій попередній, поточний та наступний контроль. Суб'єкти ведення бухгалтерського обліку виконують наступні контрольні процедури щодо облікового відображення фактів господарського життя з виплат працівникам в первинних документах, регістрах обліку й у регламентованих та управлінських звітах:

- перевірку дотримання чинного законодавства, норм колективного договору та соціального пакету стосовно облікового відображення виплат працівникам;
- встановлення правильності розрахунку величини соціальних гарантій, які залежать від продуктивності виконання трудових обов'язків;
- забезпечення єдиних методологічних засад облікового відображення виплат працівникам та формування й подання фінансової, податкової, статистичної та управлінської звітності щодо даного об'єкту облікового відображення звітності.

Завдання контролю операцій з розрахунками з оплати праці – правильне нарахування заробітної плати та проведення всіх утримань і відрахувань до фондів соціального страхування та податків.

Виходячи із великої кількості суб'єктів здійснення контролю та з метою чіткого врегулювання контрольних процедур з врахуванням часу здійснення господарської операції систематизовано завдання внутрішнього контролю.

Етапи внутрішньогосподарського контролю операцій з виплат працівникам підприємства (часовий розріз):

- 1) попередній контроль - перевірка наявності трудових книжок працівників, відповідність нормам чинного законодавства та внутрішнім документам операцій з виплат працівникам;

2) поточний контроль - контроль за повнотою та цільовим використанням коштів, спрямованих на соціальні заходи

3) наступний контроль - достовірність відображення операцій з виплат працівникам в системі бухгалтерського обліку та звітності (фінансовий, статистичний, податковий, управлінській).

Отже, облік і контроль розрахунків з оплати праці – це досить трудомісткий процес, який полягає у перевірці всіх первинних документів з оплати праці, а також правильність нарахування та виплати. Порухення термінів виплати заробітної плати чи неправильність її нарахування тягне за собою покарання у вигляді досить великих штрафів.

Список використаних джерел

1. Про оплату праці:[Закон України від від 24.03.1995] № 108/95-ВР.

2. Фінансовий облік : підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь, П. Н. Денчук, Р. О. Мельник; Терноп. нац. екон. ун-т. - 2-ге вид., доповн. та переробл. - К. : Кондор, 2013. - 550 с. - Бібліогр.: с. 550 - укр.

3. Щирба І.М., Облік оплати праці та аудит її ефективності [Текст] : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09 / Щирба Ірина Маркіянівна ; Терноп. нац. екон. ун-т. - Т., 2011. - 362, [6] арк. - Бібліогр.: арк. 202-238.

УДК 657:336.22«312»

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ПДФО В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Наконечна М.В., студентка

Колеснікова О. М., к.е.н, доцент

Сучасна податкова система України характеризується складною та громіздкою нормативною базою, що має ознаки правової недосконалості та не в повній мірі відповідає інтересам держави і суспільства. За даними Міністерства фінансів, наприклад, за січень-лютий 2018-го до казни

надійшло ПДФО в розмірі 12,649 млрд грн. Це 11,35% загальних доходів держбюджету-2018.[5]

Питанням, що пов'язане обліком і звітністю розрахунків за ПДФО у різні часи займалися такі вітчизняні вчені-економісти, зокрема Н. Алпатова, Г. Бикова, О. Бідюк, М. Бондар, Т. Бочуля, Ф. Бутинець, С. Ковач, М. Коцупатрий, А. Крутова, С. Левицька, Н. Лисенко, В. Максимова, О. Малишкін, В. Самоткал, С. Свірко, В. Сердюк, В. Тредіт, О. Чернова, А. Чирва, Ю. Шара, В. Янчев та інші.

Метою дослідження є розкриття інформації про порядок нарахування і сплати податку на доходи фізичних осіб, у зв'язку із останніми змінами у чинному податковому законодавстві.

Для правильного справляння даного податку розглянемо законодавчу базу. Умовами набуття статусу платників ПДФО відповідно до ст. 162 Податкового кодексу України [4] (далі – ПКУ), платниками податку є:

1) фізична особа - резидент, яка отримує доходи як з джерела їх походження в Україні, так і іноземні доходи; 2) фізична особа - нерезидент, яка отримує доходи з джерела їх походження в Україні; 3) податковий агент.

Тут варто звернути особливу увагу на визначення податкового агента, що відповідно до ПКУ в пп. 4.1.180 визначає податкового агента як особу, яка зобов'язана нараховувати, утримувати та сплачувати ПДФО до бюджету від імені та за рахунок фізособи з доходів, що виплачуються такій фізособі, вести податковий облік, подавати податкову звітність та нести відповідальність за порушення. Податковим агентом можуть бути: юрособи; самозайняті особи; представництва нерезидентів - юросіб; інвестори (оператори) за угодою про розподіл продукції. Фізособи не є податковими агентами, якщо не мають статусу суб'єкта підприємницької діяльності та не зареєстровані в органах ДФС як особи, які провадять незалежну професійну діяльність. Вони самостійно відповідають за сплату ПДФО у випадках, коли джерело виплати належить також особам, які також не є податковими агентами, наприклад: платіж однієї фізособи іншій за певні послуги (обидві

сторони не зареєстровані як підприємці); дарування майна однією фізособою іншій; якщо дохід отримано закордоном тощо.

Об'єктом оподаткування резидента є: загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід; доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання); іноземні доходи, тобто отримані з джерел за межами України. Об'єктом оподаткування нерезидента є: загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід з джерела його походження в Україні; доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання). Основною ставкою податку є 18% , але також в окремих випадках ставкою є 0%; 5% ; 9% або ж не оподатковується взагалі. Наприклад: суми видані під звіт, якщо вони вчасно повернуті; сума грошового або майнового утримання чи забезпечення військовослужбовців строкової служби, передбачена законом, яка виплачується з бюджету чи бюджетною установою.

Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку (форма 1ДФ) на сьогодні діє на основі наказу Мінфіну від 13 січня 2015 року № 4. Цим же наказом затверджений порядок її заповнення (далі – Порядок № 4). Ця форма містить повну інформацію про суми доходів, нарахованих (виплачених) будь-якій фізособі, і про суми ПДФО та ВЗ, утриманих з таких доходів. Форму № 1ДФ можна подавати в електронному вигляді, надіслати поштою (листом із повідомленням про вручення) або здати особисто. У разі неповної або сплати сум ПДФО та ВЗ, вони стягуються до бюджету разом зі сплатою штрафів і пені. За подачу з недостовірними відомостями або помилками форми 1ДФ податковий агент притягається до відповідальності, передбаченої п. 119.2 ПКУ: штраф у розмірі 510 гривень, повторно протягом року – 1020 грн.

Висновки:

1. Основними критеріями для з'ясування особливостей оподаткування платників ПДФО є: 1) ідентифікація платника; 2) об'єкт оподаткування; 3) база оподаткування; 4) ставки податку; 5) період і строки сплати; 6) санкції.

2. Питання нормативно-правового регулювання ПДФО потребують постійного моніторингу й уточнення окремих положень, тому використання нормативної картки щодо перевірки дотримання умов та порядку його сплати за наведеними критеріями є доцільним з метою запобігання порушень податкового законодавства й уникнення ймовірних ризиків і втрат.

Посилання

1. Важливі цифри 2018 року: оподаткування доходів фізосіб та соцстрахування [Електронний ресурс] / Бухгалтер 911. – 2018. – № 1-2. – Режим доступу :<https://i.factor.ua/ukr/journals/buh911/2018/january/issue-1-2/article-33198.html>.
2. Новації податкової знижки у 2018 році / Обухівська районна державна адміністрація. Офіційний веб-сайт: [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://obukhovrda.gov.ua/2018/01/24/novatsiyi-podatkovoyi-znizhki-u-2018-rotsi/>.
3. Піскова Ж. В. Формування системи показників фіскальної ефективності податків: теорія та практика / Ж. В. Піскова // Науковий вісник Мукачівського державного університету. – 2016. Серія Економіка. – Вип. 2(6). – С. 174-180.
4. Податковий кодекс України № 2755-VI від 2 груд. 2010 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу :<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
5. Податок на доходи фізичних осіб / Мінфін [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/incometax/>.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ КРЕДИТНИХ ОПЕРАЦІЙ В БАНКАХ УКРАЇНИ

Намазило А.О., студентка

Калюга Є.В., д.е.н., професор

Протягом останніх років банківська система України перетворилася на одну з провідних сфер підприємницької діяльності. Нові умови господарювання, породжені ринковими відносинами, спонукають банки до оперативного реагування на інформацію, що надходить із зовнішніх джерел і внутрішніх аналітичних підрозділів. Потреба в розширенні обсягу та змісту інформації значно зростає. Це ставить підвищені вимоги до бухгалтерського обліку в банках. Виходячи з реальної дійсності, питання ролі бухгалтерського обліку в банківській сфері є на сьогодні актуальним.

Визначення особливостей бухгалтерського обліку в банківських установах досліджувалося в працях таких вітчизняних авторів, як А. М. Герасимович, М. С. Демкович, В.Б. Кириленко, В.І. Ричаківська, Б.І. Валуєв, С.Ф. Голов, В.Г. Лінник.

Облік в банках України – це складова системи обліку, що включає сукупність правил, методик та процедур обліку для виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передавання інформації про операції банку зовнішнім, а також внутрішнім користувачам для прийняття управлінських рішень.

У сучасних умовах процес бухгалтерського обліку в банках автоматизований. У зв'язку з цим, з метою збереження інформації про кожний окремий об'єкт аналітичного обліку, оптимізації його ведення і підготовки звітності комерційними банками, Національним банком України було розроблено «Методичні вказівки щодо ведення параметрів аналітичного обліку» [2]. Усі банківські операції оформлюються відповідними документами, що містять інформацію про характер операції та

підтверджують її законність. В основу організації системи бухгалтерського обліку і звітності покладено загальноприйняті елементи бухгалтерського обліку: об'єкти обліку і бухгалтерські рахунки; метод подвійного запису; План рахунків і Баланс; синтетичний і аналітичний облік; документація. Разом з цим організація цих елементів у банках має деякі особливості: зміст і структура Плану рахунків; складання щоденного Балансу; параметри і форми ведення аналітичного обліку; відображення банківської операції в обліку на момент її здійснення.

Впровадження МСФЗ у банківську систему України дало поштовх розвитку ІТ-технологій, адже програмне забезпечення стало невід'ємною складовою впровадження нових стандартів. Реформування бухгалтерського обліку у банках спричинило відповідне реформування і в інших галузях економіки. Стало зрозуміло, що введення МСФЗ – це не тільки робота бухгалтера, а й суміжних професій. Відповідно в Україні з'явилися нові спеціальності – внутрішній аудитор, ризик-менеджер тощо.

Беручи до уваги досвіт банківського кредитування зарубіжних країн, можна виділити важливу відмінність пересування коштів з нашими структурами: вільні кошти одного підприємства, яке ними не користується в даний час, можуть потратити в інше підприємства на здійснення господарської операції через банківську установу, тобто надати кредит з одного підприємства іншому на основі укладеного договору. Але цікавим є те, що цей кредит дається не на рік і більше, а може видаватись на погодинний час(наприклад на 10 годин). За цей час підприємство-позичальник зобов'язаний повернути кошти з урахуванням певного відсотка, вказаному в договорі та узгодженому сторін кредитної угоди.

Система бухгалтерського обліку має задовольняти такі вимоги:

1. Актуальність. Усі здійснювані банком операції слід щодня відображувати в Балансі і в Оборотно-сальдовій відомості. Завдяки цьому: банк і клієнти дістають актуальну інформацію; у разі виявлення помилки клієнт може своєчасно подати претензію.

2. Надійність. Помилкових записів уникають завдяки автоматичному контролю та узгодженню в системі автоматизації банку (САБ). У такий спосіб: скорочуються витрати на виправлення можливих помилок; не порушується впевненість клієнта в надійності банку.

3. Ефективність. Між банківськими операціями, які отримують дохід, і витратами на їх проведення, має виконуватися певне співвідношення, що забезпечуватиме тривале функціонування банку[3].

Через це: бухгалтерський облік у банку стає раціонально організованим і спрямованим на те, щоб підтримувати й підвищувати конкурентоспроможність банку. Зрозуміло, що система бухгалтерського обліку має відповідати чинному законодавству та нормативним документам НБУ.

Отже, бухгалтерський облік базується на певних правилах визначення, записування, класифікування та інтерпретування операцій або подій, пов'язаних із діяльністю банку. Усе це і становить метод бухгалтерського обліку, який складається з таких елементів: документація та інвентаризація; оцінка й калькуляція; рахунки та подвійний запис; бухгалтерський баланс і звітність.

Таким чином, бухгалтерський облік в банках — це інформаційна система дія управління статутною діяльністю. Бухгалтерська інформація необхідна широкому колу користувачів — внутрішнім та зовнішнім для прийняття відповідних рішень. Впровадження МСФЗ дало можливість нашій державі стати членом SWIFT, Міжнародного валютного фонду та інших світових фінансових інституцій, створити банківський нагляд за усіма регулятивними нормами на новій інформаційній та економічній базі. Нові правила звітування дозволяють банківській системі стати прозорою, керованою та зрозумілою для користувачів.

Список використаних джерел

1. Особливості бухгалтерського обліку в банківській сфері [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/29_NNM_2008/Economics/35970.doc.htm
2. Організація обліку в банках .[Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://library.if.ua/book/111/7456.html>
3. Організація фінансового обліку в банках. Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/9_ukr/170.pdf

УДК: 657.632.23

ПОМИЛКИ В ОБЛІКОВИХ РЕГІСТРАХ ТА СПОСОБИ ЇХ ВИПРАВЛЕННЯ

Ніколенко М.С., студентка

Калюга Є.В., д. е. н., професор

Одним із завдань сучасного бухгалтера є заповнення облікових реєстрів. При виконанні цього завдання, бухгалтери часто припускаються помилок. Це призводить до неточностей в інших документах, які посилаються на реєстри, зокрема при складанні фінансової звітності. Як наслідок, бухгалтерія такого підприємства невірно відображає його діяльність. Саме через це, питання помилок в облікових реєстрах і способи їх викривлення є дуже актуальним.

Багато науковців розглядали це питання в своїх роботах, зокрема Білоусько В.С., Бондар М.І., Бруханський Р.Ф., Бутинець Ф.Ф., Верига Ю.А.

Обліковим реєстрами називають паперові чи електронні носії, які призначені для послідовного, логічного нагромадження, об'єднання в групи та аналіз даних з первинних документів, що запроваджені в обліку[2].

Особливості заповнення облікових реєстрів утверджені Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в

Україні», Положенням про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, Методичними рекомендаціями по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку [1].

В процесі заповнення облікових регістрів можуть допускатися деякі помилки: через перенапруження, безвідповідальність працівника, технологічні неполадки обчислюваного засобу чи комп'ютера.

Серед помилок в облікових регістрах розрізняють локальні та транзитні помилки. Локальні помилки можуть бути представлені невірним відображенням інформації лише в одному обліковому регістрі. В транзитних – помилка відображається в кількох облікових регістрах, тобто похибка в одному спричиняє помилку в іншому документі.

При веденні бухгалтерії всі помилки необхідно виправляти. Одним з найкращих способів пошуку помилок є спосіб пунктування. Він полягає в перевірці записів суцільним або вибіркоким способом, далі перевірені дані позначаються. Незважаючи на його точність, цей спосіб є досить громіздким.

Відповідно до наказу Міністерства фінансів України виділено 3 методи виправлення помилок: коректурний; «червоне сторно»; додаткових записів[1].

Коректурний метод полягає у закреслюванні неправильних даних однією тонкою лінією, далі над цим викресленням пишуть вірні дані. Всі дані мають бути засвічені підписами, із зазначенням дати та відмітки «Виправлено». Вищенаведений метод є доцільним, якщо бухгалтер ще не вносив дані до звітів.

Метод «червоного сторно» використовують при здійсненні некоректної бухгалтерської проводки та при не правильному зазначенні сум операцій.

Здійснення виправлення цим методом помилок має наступні кроки: виявлення помилки; здійснення повторного запису неправильної проводки, але червоним кольором – дані суми означають від'ємні числа і таким чином

анулюються; здійснення правильного запису чорним чорнилом із вірним зазначенням проводки і суми.

При здійсненні автоматизованого виправлення цим методом, неправильна сума береться в дужки. Ці дії узагальнюються бухгалтерською довідкою.

Метод «додаткових записів» - використовується у випадках, коли бухгалтер складає правильні бухгалтерські проведення, але у меншій сумі, ніж потрібно. В даному випадку господарська операція потребує додаткового проведення на різницю між помилковою та вірною сумами [2].

Отже, правильне ведення облікових реєстрів є невід'ємною і важливою частиною в роботі бухгалтера, а помилки які іноді можуть допускатися з різних причин у заповненні облікових реєстрів повинні бути виправлені відповідно до вимог які зазначені у законодавстві.

Список використаних джерел

1.Бруханський Р.Ф. Бухгалтерський облік: підруч. Тернопіль: ТНУН, 2016. – 58, 62 с.

2.Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: наказ М-ва фінансів України від 24.05.1995р. №88. Облікові реєстри. С. 5-7

УДК: 657.1

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Новак Ю.В., студентка

Слесар Т.М., кандидат економічних наук, доцент

Успішне функціонування будь-якого підприємства в ринкових умовах можливе лише за умови досягнення певних фінансових результатів, показниками яких є прибуток і рентабельність. Прибуток і рентабельність

характеризують відповідно абсолютну і відносну ефективність діяльності підприємства.

Таким чином, фінансові результати – це економічний підсумок виробничої діяльності господарюючих суб'єктів виражений у вартісній (грошовій) формі.

Насамперед зазначимо, що аналіз фінансових результатів є складовою частиною аналізу фінансової діяльності підприємства. Щоб забезпечити якісний та всебічний аналіз фінансових результатів треба провести: структурно-динамічний аналіз фінансових результатів за видами діяльності (операційна, фінансова, інвестиційна); факторний аналіз валового прибутку (збитку) від реалізації продукції; структурно-динамічний аналіз доходу; структурно-динамічний витрат. Потрібно оцінити: коефіцієнти росту доходів, змін витрат, активів, власного капіталу в динаміці.

Інформаційною основою проведення аналізу фінансових результатів слугують насамперед Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід), а також дані Приміток до фінансової звітності.

Форма Звіту про фінансові результати регламентована Національним Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Звіт подається у складі квартальної і річної фінансової звітності. Зазначений звіт є однією з найбільш інформативних форм фінансової звітності, оскільки надає інформацію про динаміку прибутку підприємства; слугує базою, на основі якої будуються прогнози майбутньої діяльності підприємства.

Крім Звіту, як було вже зазначено для аналізу фінансових результатів використовується інформація річної звітної форми № 5 «Примітки до фінансової звітності». Так, у Примітках у розділі V «Доходи і витрати», зокрема, розкривається деталізована інформація про складові інших операційних доходів і витрат, доходи і витрати від участі в капіталі, інші фінансові доходи і витрати, інші доходи і витрати.

Звичайно, при аналізі фінансових результатів використовується і інша інформація, зокрема, більш аналітична, поглиблена інформація, яка надається в облікових регістрах бухгалтерського обліку щодо доходів і витрат, дані бухгалтерського Балансу (Звіту про фінансовий стан), де міститься інформація про нерозподілений прибуток (непокритий збиток) підприємства на звітну дату. Також для аналізу використовуються планові показники доходів, витрат і фінансових результатів.

Форми фінансової звітності аналізуються в різних аспектах і є основними для прийняття управлінських рішень.

Перший рівень аналізу – горизонтальний та вертикальний аналіз балансу, який характеризує зміни активів і пасивів за двома ознаками: зміни за характером збільшення або зменшення та питома вага кожного складового елемента.

Горизонтальний аналіз балансу полягає у порівнянні кожної статті балансу та якісній характеристиці виявлених відхилень.

Вертикальний аналіз балансу передбачає розрахунок відносних показників та можливість здійснення міжгосподарських порівнянь.

Таким чином, сучасний підхід до аналізу фінансових результатів підприємства ґрунтується, безсумнівно, на якості інформаційного забезпечення, від якої, в свою чергу, залежить прийняття ефективних управлінських рішень.

**ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ НЕРУХОМОСТІ ЗА
МІЖНАРОДНИМИ ТА НАЦІОНАЛЬНИМИ СТАНДАРТАМИ
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ**

Онищук А.О., студент

Гуренко Т. О., кандидат економічних наук, доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування
України*

Обліковий підхід до інвестиційної нерухомості та пов'язані з ним вимоги до розкриття інформації відображає МСБО 40, що має відповідну назву «Інвестиційна нерухомість».

В Україні методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації щодо інвестиційної нерухомості та її розкриття у фінансовій звітності визначені П(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість».

Порівнюючи ці стандарти можна виділити основні відмінності для ведення обліку інвестиційної нерухомості.

Інвестиційна нерухомість – власні або орендовані на умовах фінансової оренди земельні ділянки, будівлі, споруди, які розташовуються на землі, утримувані з метою отримання орендних платежів та/або збільшення власного капіталу, а не для виробництва та постачання товарів, надання послуг, адміністративної мети або продажу в процесі звичайної діяльності.

У МСБО 40 використовується термін «нерухомість, зайнята власником» [1, с. 2], а у П(С)БО 32 – «операційна нерухомість». [2, с. 1] Ці на перший погляд різні терміни служать для визначення одного й того ж поняття,

Суттєве значення має складання моделі оцінки інвестиційної нерухомості та визначення переваг однієї моделі подальшої оцінки над іншою. Так, відповідно до П(С)БО 32 придбана (створена) інвестиційна нерухомість зараховується на баланс підприємства за первісною вартістю. На

дату балансу інвестиційна нерухомість відображається у фінансовій звітності за справедливою вартістю, якщо її можна достовірно визначити, або за первісною вартістю, зменшеною на суму нарахованої амортизації з урахуванням втрат від зменшення корисності та вигід від її відновлення. Оцінка інвестиційної нерухомості за справедливою вартістю ґрунтується на цінах активного ринку в тій самій місцевості в подібному стані за подібних умов договорів оренди або інших контрактів на дату балансу та не враховує майбутніх витрат на поліпшення нерухомості і відповідні майбутні вигоди у зв'язку з майбутніми витратами на поліпшення об'єктів інвестиційної нерухомості (п. 19 П(С)БО 32).

За відсутності активного ринку визначення справедливої вартості інвестиційної нерухомості здійснюється за такими показниками (п. 20 П(С)БО 32):

- останньою ринковою ціною операцій з такими активами (за умови відсутності суттєвих змін у технологічному, ринковому, економічному або правовому середовищі, у якому діє підприємство);

- поточними ринковими цінами на нерухомість, що може перебувати в різних стані, місцевості, орендних та інших контрактних умовах, скоригованими з урахуванням індивідуальних характеристик, особливостей тощо інвестиційної нерухомості, для якої визначається справедлива вартість;

- додатковими показниками, які характеризують рівень цін на інвестиційну нерухомість. [2, с. 3]

МСБО 40 на відміну від П(С)БО 32 віддає перевагу підходу до оцінки за справедливою вартістю. Так, п. 31 МСБО 40 підкреслює малоймовірність того, що «заміна моделі справедливої вартості на модель оцінки за собівартістю призведе до більш відповідного подання». [1, с. 4]

Професійного оцінювача для оцінки залучати необов'язково, оскільки у П(С)БО 32 це не передбачено. А в п. 32 МСБО 40 з цього приводу зазначено, що "заохочується (але не вимагається), щоб суб'єкт господарювання оцінив справедливу вартість інвестиційної нерухомості на

основі оцінювання незалежним оцінювачем, який є визнаним фахівцем відповідної кваліфікації та має недавній досвід оцінювання інвестиційної нерухомості, що розташована в подібній місцевості та належить до подібної категорії". [1, с. 6]

Припинення застосування моделі справедливої вартості здійснюється за таких умов: МСБО 40 передбачає застосування моделі справедливої вартості, якщо її стали використовувати для об'єкта нерухомості, аж до його вибуття [1, с. 4], а П(С)БО 32 (п. 17) рекомендує використовувати модель справедливої вартості до того моменту, поки є можливість достовірно визначити справедливу вартість. [2, с. 2]

Існують певні особливості відображення в обліку вартості основних засобів, які передаються в оренду разом з інвестиційною нерухомістю. Так, за МСБО 40 кондиціонери, меблі, ліфти, які встановлені на об'єкті оренди, входять до його вартості (у орендодавця) і окремо не обліковуються як об'єкти основних засобів [1, с. 3]. У П(С)БО 32 меблі (на відміну від ліфтів та кондиціонерів) рекомендовано обліковувати окремо від об'єкту нерухомості. [2, с. 2]

Відображення в обліку збільшення та зменшення балансової вартості нерухомості згідно п. 62 МСБО 40, збільшення або зменшення балансової вартості інвестиційної нерухомості визнається як чистий прибуток або збиток [1, с. 10]. У П(С)БО 32 (п. 22) сказано, що «сума збільшення або зменшення справедливої вартості інвестиційної нерухомості на дату балансу відображається у складі іншого операційного доходу або інших витрат операційної діяльності відповідно» [2, с. 3].

Таким чином, обидва стандарти досить схожі, у певних випадках національні стандарти надають більш детальні рекомендації щодо віднесення доходів і витрат до відповідного центру, а міжнародні стандарти в більшій мірі орієнтовані на оцінку визначення вартості інвестиційної нерухомості за ціною її реалізації, тобто справедливою вартістю.

Список використаних джерел

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 40 «Інвестиційна нерухомість». [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_026.

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32 «Інвестиційна нерухомість»: Наказ Міністерства України від 02.07.2007 р., № 779. [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0823-07>.

УДК 657.1

ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ ЗА ЗАВДАНИМИ ЗБИТКАМИ

Палагута Н.С., студентка

Калюга Є.В., д. е. н., професор

Розглядаючи методологічні засади формування інформації про розрахунки за відшкодуванням завданих збитків слід зауважити, що однозначності в їх обліковому відображенні не існує, що і зумовлює проблематику роботи.

Проблемам методології обліку розрахунків за відшкодуванням завданих збитків сільськогосподарських товаровиробників у вітчизняній і зарубіжній літературі присвячено праці багатьох вчених економістів, зокрема: Р.Ф. Бруханського, І.М. Белової, М.С. Палюха, Т.В. Дідоренко, О.П. Завитій, Н.Г. Мельник, Н.П. Чорної, П.Р. Пуцентейла й інших науковців. Водночас вони залишаються дискусійними і недостатньо дослідженими для отримання своєчасної та достовірної інформації.

В умовах економічної кризи часто виникають ситуації, коли з певних причин підприємство не може стягнути борги зі своїх контрагентів для відшкодування завданих збитків. Низька платоспроможність останніх викликає ріст значних обсягів дебіторської заборгованості, яка, в свою чергу, веде до погіршення фінансового стану підприємства, позбавляє його

інвестиційної привабливості, а інколи призводить до банкрутства. Тому, проблема ефективного управління дебіторською заборгованістю виходить на перший план.

Для обліку розрахунків за відшкодуванням завданих збитків товарно-матеріальних цінностей та крадіжок грошових коштів, якщо винуватця виявлено, використовують субрахунок 375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків».

Різниця між цінами, за якими визначаються матеріальні втрати, і цінами, за якими матеріальні цінності обліковувалися на Балансі підприємства, відображається на рахунку 64 «Розрахунки за податками й платежами».

На субрахунку 375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків» обліковуються розрахунки з винними особами з відшкодування заподіяного збитку підприємству у випадках і розмірах, передбачених чинним законодавством України. На цьому субрахунку обліковують віднесені у встановленому порядку втрати і збитки за брак, бій, лом, псування товарів, продуктів, матеріалів та інших цінностей, а також втрати через необґрунтовані витрати грошових сум, виданих під звіт.

В таблиці 1 зазначена кореспонденція, яка використовуються на підприємстві для обліку розрахунків за завданими збитками.

Таблиця 1

Відображення господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
	Дебет	Кредит
Виявлення нестач та віднесення їх на винну особу	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»	716 «Відшкодування раніше списаних активів»
Погашення заборгованості(крадіжки, нестачі, псування)	20 «Виробничі запаси» 30 «Готівка»	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»

	31 «Рахунки в банках»	
Утримання із зарплати винної особи належних сум	66 «Розрахунки за виплатами працівникам»	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»
Виявлено нестачу необоротних активів	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»	746 «Інші доходи від звичайної діяльності»
Перерахування різниці в цінах до бюджету	716 «Відшкодування раніше списаних активів» 746 «Інші доходи від звичайної діяльності»	642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»

В умовах складного економічного становища, яке склалося сьогодні в країні, вкрай необхідним є забезпечення належного функціонування системи обліку розрахунків за завданими збитками для забезпечення мінімізації витрат для підприємства.

Після встановлення винної у недостачі особи, стягнена з неї сума зараховується до складу дебіторської заборгованості – субрахунок 375 „Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків” і включається до складу доходів звітного періоду (субрахунок 716 „Відшкодування раніше списаних активів” або субрахунок 746 „Інші доходи”).

Субрахунок 375 „Розрахунки за відшкодування завданих збитків” передбачено для обліку розрахунків із працівниками за відшкодуванням підприємству завданих збитків у результаті нестач і втрат від псування цінностей, нестач та розкрадання грошових коштів у разі встановлення винної особи.

Сума відшкодувань, яка надійшла від винної особи, відображається по дебету рахунків грошових коштів (рахунок 30 „Готівка”) або шляхом

утримання з заробітної плати (рахунок 66 „Розрахунки за виплатами працівникам”) з одночасним списанням раніше відображеної суми дебіторської заборгованості. Одночасно сума недостачі списується з позабалансового рахунку.

Частина суми, яка надійшла від винної особи у розмірі виявленої недостачі, списується на фінансовий результат підприємства, а частина, яка залишається, підлягає перерахуванню до бюджету.

У випадку, якщо винну особу не встановлено, сума недостачі згідно з П(С)БО 9 «Запаси» списується на витрати звітного періоду. До складу витрат звітного періоду з аналогічним відображенням у бухгалтерському обліку включаються також вартість пошкоджених товарів, сировини, продуктів харчування, а також тих запасів, які втратили первісну очікувану вигоду і списуються з балансу.

Облік розрахунків за завданими збитками не уніфікований. Для того, щоб уникнути великих витрат у звітному періоді пропонуємо використовувати резерв сумнівних боргів (рахунок 38 «Резерв сумнівних боргів»), а саме субрахунки 381 «Резерв сумнівних боргів для поточної дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги» і субрахунок 382 «Резерв сумнівних боргів для іншої поточної дебіторської заборгованості». Здійснювати аналітичний облік по субрахунках 374 «Розрахунки за претензіями», 375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків». Рекомендований нами варіант даних аналітичних рахунків надано в витягу з робочого плану рахунків бухгалтерського обліку.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Панченко К.М., студентка

Дерев'янка С.І., кандидат економічних наук, доцент

Прибуток суб'єкта господарювання відіграє провідну роль у фінансовій системі, а тому постійно привертає увагу дослідників. На даний час в Україні ринок товарів та послуг перенасичений, тому панує режим суворої конкуренції та жорсткого маркетингу. Багато підприємств банкрутує або працює в збиток. Щоб бути конкурентоспроможним та прибутковим підприємством, необхідно вести чітку та організовану діяльність, враховуючи основні закони та особливості формування прибутку.

Фактори, що впливають на формування прибутку підприємства, є об'єктом уваги багатьох вчених - Аранчій В.І., Бандурки О.М., Бланка І.А., Іщенко Є., Корінева В.Л., Коробова М.Я., Орлова П.І., Петрова К.Я., Шуляк П.Н. та інших. Разом з тим залишається необхідність проведення дослідження щодо пошуку та аналізу факторів та особливостей, які формують прибуток підприємства в сучасних умовах.

Метою роботи є вивчення особливостей, що впливають на зростання прибутку підприємства в сучасних умовах.

Прибуток у ринковій економіці є категорією не лише виробництва і споживання, а категорією відтворення, оскільки він закладається в процесі виробництва, формуючи при цьому додану вартість, надходить на підприємство у вигляді частини отриманої виручки від реалізації продукції, що характеризує його як категорію обміну, при формуванні чистого прибутку здійснюється процес розподілу валового прибутку, пропорції якого визначають рівень споживання, рівень задоволення інтересів суб'єктів ринкової економіки [1].

Прибуток має свою чітку структуру та певні складові елементи. Склад прибутку підприємства відображено на рис 1.

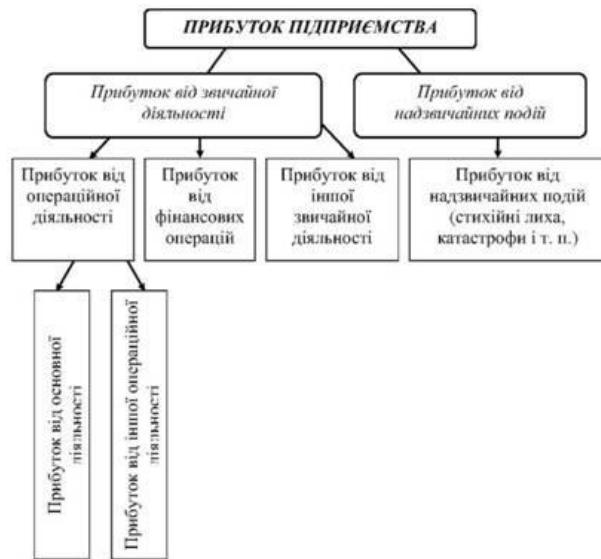

Рис. 1 Склад прибутку підприємства

З математичної точки зору, фінансовий результат від операційної діяльності (прибуток або збиток) - це алгебраїчна сума валового прибутку (збитку) та іншого операційного доходу, зменшена на величину адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат [2].

Формування прибутку має чіткий алгоритм. Схему формування прибутку підприємства представлено на рис.2.

Рис. 2 Схему формування прибутку підприємства

Валовий прибуток є вихідною ланкою для визначення операційного прибутку, його розподіл забезпечує реалізацію функції економічної цінності, задовольняючи інтереси держави, трудового колективу та є базою для

визначення фінансового результату від операційної діяльності. Чинниками позитивного впливу на його формування є інші операційні доходи, що збільшують величину валового прибутку. Поряд з цим адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати є чинниками негативного впливу.

Чистий прибуток - сума, яка залишилася в розпорядженні підприємства після сплати податків, надзвичайних збитків і підлягає перерозподілу за напрямками використання [3].

Щоб постійно забезпечувати зростання прибутку, треба шукати невикористані можливості його збільшення, тобто резерви зростання. Резерви виявляються на стадіях планування та безпосереднього виробництва продукції і її реалізації.

Наявність чистого прибутку як результату поточної діяльності підприємства дає змогу підприємству дотримуватися стратегії розвитку, а не виживання на ринку. Для комерційного підприємства чистий прибуток може бути використаний на поповнення резервного фонду, реінвестування в необоротні активи, зокрема в основні засоби з метою збільшення виробничої потужності. Наявність чистого прибутку на підприємстві може створити можливості для нарощування обсягів не лише операційної (основної) діяльності, але й інвестиційної.

Список використаних джерел:

1. Бердар М.М. Фінанси підприємств. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
2. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: Навч. посіб. – 2-ге видання. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 313 с.
3. Романова Т.В., Даровський Є.О. Чинники, що впливають на збільшення прибутку підприємств України в сучасних умовах // Ефективна економіка. – 2015.–№4.– [Електронний ресурс] .– Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3976>

ОБЛІК ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ: ПРАКТИЧНІ ПІДХОДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Полюхович В.М., студентка

Олійник С.О., кандидат економічних наук, доцент

Ефективність управління суб'єктами господарювання усіх видів діяльності у значній мірі знаходиться в залежності від достовірності, повноти та об'єктивності інформації, яку формує система бухгалтерського обліку. Така інформація є підґрунтям для розробки та реалізації заходів щодо створення сприятливих умов для розвитку підприємства, при чому особливу роль відіграє інформація про доходи підприємства, оскільки саме доходи у зіставленні з витратами є основними індикаторами ефективності ведення господарської діяльності. Саме тому раціональна організація обліку доходів посідає важливе місце в системі управління підприємством.

Як економічна категорія, дохід є потоком грошових коштів та інших надходжень за звітний період, триманий від продажу продукції. Однією з головних є проблема забезпечення максимальної оперативності та достатньої аналітичності вихідної інформації про доходи від реалізації продукції. Для вирішення даної проблеми потрібно необхідну інформацію надавати споживачеві протягом короткого проміжку часу у достатньому обсязі та у тому інформаційному обсязі, який його цікавить.

Сутність доходу, його визнання та критерії формування приведено у П(с)БО 15 «Дохід» [2]. Так, визначення сутності доходу за П(с)БО включає наступні елементи: визнається під час збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена.

Визначення поняття «дохід» згідно з МСБО 18 є майже тотожним визначенню, що наведене у НП(С)БО 1 та П(С)БО15, однак відмінність

полягає в тому, що на відміну від національних стандартів, визначення у міжнародному стандарті не враховує збільшення активу та зменшення зобов'язань, а лише розглядає враховує зростання власного капіталу. У п. 7 МСБО 18 наголошується, що дохід включає тільки валові надходження економічних вигід, які отримані чи підлягають отриманню суб'єктом господарювання на його власний рахунок, тобто до складу доходів не включаються надходження, що отримані від третіх сторін які не ведуть до збільшення власного капіталу, зокрема податок з продажу, податки на товари і послуги, податок на додану вартість та суми, що отримані від принципала у агентських відносинах [1]. Загалом, можна зробити висновок, що поняття «дохід» є важливою обліковою категорією, поряд з цим його сутність і досі залишається дискусійною.

Згідно з П(с)БО 15 «Дохід» доходи підприємства класифікуються за певними ознаками. Так, із метою визнання доходу та визначення його суми розрізняють дохід від:

- реалізації продукції, товарів, інших активів, придбаних з метою продажу (крім інвестицій у цінні папери);
- надання послуг, виконання робіт;
- використання активів підприємства іншими фізичними та юридичними особами, результатом якого є отримання відсотків, дивідендів, роялті.

Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - загальний дохід (виручка) від реалізації продукції, товарів, робіт або послуг без вирахування наданих знижок, повернення раніше проданих товарів та непрямих податків і зборів (податку на додану вартість, акцизного збору тощо).

Основними завданнями щодо обліку доходів доходів від реалізації є:

1. Відображення доходу в бухгалтерському обліку в сумі справедливої вартості активів, що отримані або підлягають отриманню.

2. Бухгалтерський облік доходів підприємств має забезпечити об'єктивне відображення в синтетичному і аналітичному обліку доходів.

3. Бухгалтерський облік доходів від реалізації має важливе значення для контролю та аналізу їх рівня, структури та динаміки.

Відповідно для вирішення поставлених завдань необхідно:

-розробити і запровадити певні норм і нормативи на підприємстві, які б сприяли наведенню елементарного порядку і дисципліни на підприємстві. Для здійснення цього завдання законодавча і виконавча влада повинна приділити цьому більше уваги, щоб скоротити рівень неоподаткованих доходів від реалізації;

-для того, щоб забезпечити достатній рівень аналітичної інформації, її потрібно перевіряти на відповідність до сучасних критеріїв: порівнянності, однозначності тлумачення, достовірності, дохідливості й доречності;

- для достатньої автоматизації обліково-контрольних робіт кожному підприємству доцільно на початок року (кварталу) проводити оцінку власних потреб і фінансово-кредитних можливостей щодо придбання або оренди (лізингу) комп'ютерної, організаційної техніки. Сьогодні перспектива за підприємствами, які достатньо забезпечені сучасними організаційними та матеріально-технічними засобами. Від яких залежить достовірність організації та ефективність ведення первинних документів, формування поточного та зведеного обліку, звітної інформації, а також здійснення внутрішньо-фірмового контролю .

Отже, дохід є важливим показником діяльності суб'єктів господарювання. Порівнюючи визначення національних і міжнародних стандартів, дохід є майже тотожним поняттям. Облік доходів вимагає певних вдосконалень для кращої об'єктивності інформації, яку надає облік. Адже, доходи є важливим індикатором діяльності підприємства, а також від правильності ведення обліку доходів від реалізації залежить правильність визначення податків і платежів.

Список використаних джерел

1. Міжнародний стандарт фінансової звітності 18 «Дохід». – М. : Перспектива, 1994. – 136 с.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджено наказом Міністерством фінансів України від 29.11.1999р. № 290
3. Чепець, О. Г. Особливості організації обліку процесу реалізації продукції [Текст] / О. Г. Чепець, К. Ю. Клочко // Ефективна економіка. – 2017. – № 1.

УДК 657.1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ЗАПАСІВ

Полякова Т.В., студентка

Калюга Є. В., д.е.н., професор

Запаси є однією з найважливіших складових активів підприємства. Правильність ведення обліку запасів забезпечує достовірність даних про отриманий підприємством прибуток. Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про запаси та її розкриття у фінансовій звітності наведені в П(С)БО 9 «Запаси» та П(С)БО 16 «Витрати». Визначення терміну «запаси» наведено на рис.1, а критерії визнання запасів як активів – на рис.2.

Рис.1. Визначення терміну «запаси» відповідно до П(С)БО 9 «Запаси»

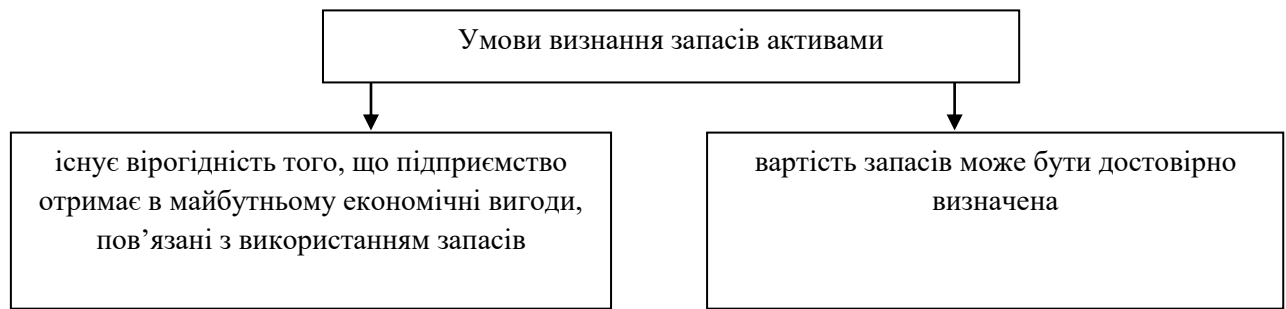

Рис.2. Критерії визнання запасів як активів відповідно до П(С)БО 9 «Запаси»

До складу запасів можуть входити сотні видів найменувань, за кожним з яких для забезпечення кількісної та якісної інформації слід вести аналітичний облік. Саме тому облік запасів ведуть у натуральному та грошовому вимірниках. Для ведення обліку запасів використовують рахунки класу 2 «Запаси» Плану рахунків бухгалтерського обліку, на яких узагальнюється інформація про наявність і рух належних підприємству предметів праці, що призначені для обробки, переробки, використання у виробництві та для господарських потреб, а також засобів праці, які підприємство включає до складу малоцінних та швидкозношуваних предметів.

Для забезпечення безперебійної роботи виробництва на складах підприємства завжди мають бути виробничі запаси в межах норм, передбачених потребою підприємства. Бухгалтерський облік має забезпечити контроль за залишками, надходженням і списанням виробничих запасів на складі, що є важливою умовою для забезпечення збереження власності підприємства. Таким чином, необхідними передумовами правильної організації обліку запасів на підприємствах є раціональна організація складського господарства, яка передбачає розробку номенклатури запасів, наявність інструкції з їх обліку, правильне групування та класифікацію запасів, розробку норм їх витрачання.

Запаси на підприємство можуть надходити у результаті: придбання за плату; виготовлення власними силами підприємства; внесення до статутного капіталу підприємства; безоплатного одержання; обміну на подібні

(неподібні) активи. Первинною вартістю придбаних за плату запасів є їх собівартість, що включає фактичні: суми, що сплачуються згідно з договором постачальнику (продавцю); суми ввізного мита; суми непрямих податків у зв'язку з придбанням запасів, що не відшкодовуються підприємству; витрати на заготівлю; витрати на вантажно-розвантажувальні роботи; витрати на транспортування запасів до місця їх використання, включаючи витрати зі страхування ризиків транспортування запасів; інші витрати, які безпосередньо пов'язані з придбанням запасів і доведенням їх до стану, в якому вони придатні для використання у запланованих цілях. Не включаються до первинної вартості запасів, а належать до витрат того періоду, в якому вони були здійснені (встановлені): понаднормові втрати і нестачі запасів; відсотки за користування позиками; витрати за збут; загальногосподарські та інші подібні витрати, які безпосередньо не пов'язані з придбанням і доставкою запасів та приведенням їх до стану, в якому вони придатні для використання у запланованих цілях [1].

При вибутті запасів (відпуску у виробництво, продажу тощо) їх оцінка здійснюється за одним з таких методів: ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів; середньозваженої собівартості; собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО); нормативних затрат; ціни продажу. Для всіх одиниць бухгалтерського обліку запасів, що мають однакове призначення та однакові умови використання, застосовується лише один із наведених методів.

Аналіз надходження матеріальних цінностей та їх використання і реалізації є основною ділянкою аналітичної роботи підприємства, яка забезпечує визначення і контроль точності та об'єктивності основного показника діяльності підприємства - обсягу реалізації і фінансових результатів діяльності. Для покращення оперативності обліку, поліпшення якості економічної інформації та управління, полегшення аналізу діяльності необхідно автоматизувати ведення обліку. Організація автоматизованого складського обліку дозволить розв'язати такі завдання обліку, як контроль за

виконанням договірних зобов'язань за кожним постачальником, відхилення фактичних виробничих запасів від нормативних, спостереження за рухом матеріально виробничих запасів за місцями зберігання і споживання тощо.

Список використаних джерел

1. Положення стандарт бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджене наказом Міністерства від 31.03.99 (зі змінами і доповненнями). - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>

2. Положення стандарт бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджене наказом Міністерства від 31.12.99 (зі змінами і доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>

УДК 657.1

ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ ВНУТРІШНЬОГО ПОЛОЖЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА «ПОРЯДОК ОПРИБУТКУВАННЯ ГОТІВКИ В КАСІ»

Пономаренко П.А., студентка

Боярова О.А., кандидат економічних наук, доцент

Початок 2018 року приніс нові правила ведення готівкових операцій. З 05 січня 2018 року вступило в дію Положення про ведення касових операцій в національній валюті в Україні, затверджене постановою Правління НБУ від 29.12.2017 р. № 148. Цим Положенням встановлено обов'язок кожного підприємства розробити та затвердити порядок оприбуткування готівки в касу, а також встановити ліміт залишку готівки в касі, тощо.

В пп. 18 п. 2 р. I Положення № 148 наведено оновлене визначення терміну оприбуткування готівки - проведення суб'єктами господарювання обліку готівки в касі на повну суму її фактичних надходжень у касовій

книзі/книзі обліку доходів і витрат [1]. Згідно п. 11 р. II Положення № 148 готівка, що надходить до кас, оприбутковується в день одержання готівки у повній сумі.

Оприбуткуванням готівки в касах установ/підприємств/відокремлених підрозділів, які проводять готівкові розрахунки з оформленням їх касовими ордерами і веденням касової книги/застосуванням РРО та КОРО (у разі застосування КОРО без застосування РРО), є здійснення обліку готівки в повній сумі її фактичних надходжень у касовій книзі на підставі прибуткових касових ордерів/фіскальних звітних чеків (даних розрахункових квитанцій). [1]

Враховуючи нові правила порядок оприбуткування готівки в касі діятиме наступний:

1. Касові операції з оприбуткування готівки до каси підприємства оформляються прибутковими касовими ордерами в паперовому вигляді. Прибуткові касові ордери підписуються головним бухгалтером, або керівником (директором) підприємства. До прибуткового касового ордеру прийому готівкової виручки з кас на місцях торгівлі додають відповідний чек реєстратора розрахункових операцій з поміткою «службова видача».

2. Про приймання готівки в касу підприємства видається квитанція до прибуткового касового ордеру, завірена печаткою підприємства та підписана головним бухгалтером, або керівником (директором) підприємства.

3. Здавання готівки з місць продажів з застосуванням реєстраторів розрахункових операцій здійснюється у кінці робочого дня, по мірі закриття кас реєстраторів розрахункових операцій, із виконанням операції «службова видача».

4. Прибуткові касові ордери та квитанції до них заповнюються касиром з застосуванням програмного комплексу 1С та роздруковуються на папері. Видача прибуткових касових ордерів на руки особам, які вносять готівку, забороняється.

5. Приймання готівки за прибутковими касовими ордерами проводиться тільки в день їх складання. Виправлення у прибуткових касових ордерах заборонені. Усі реквізити прибуткового касового ордеру є обов'язковими до заповнення, окрім рядка «Додатки». У разі приймання готівки з установи банку, рядок «Прийнято від» може бути вільним.

6. Касир веде журнал створених ним прибуткових касових ордерів за формою КО-3, затвердженою Положенням №148. Журнал ведеться за допомогою програмного комплексу 1С Підприємство та періодично роздруковується.

7. Касир перевіряє реквізити прибуткового касового ордеру перше ніж отримує готівку до каси. Оприбуткування готівки за невірно складеними касовими ордерами забороняється, в такому разі касир виправляє помилки в документах, передруковує документи.

8. Після одержання готівки, касир підписує прибутковий касовий ордер, видає квитанцію особі, яка вносить гроші, проставляє на прибутковому касовому ордері штамп або надпис «сплачено» із зазначенням дати. Після цього запис про проведення операції оприбуткування заноситься касиром до касової книги.

9. Листи касової книги, а також звітів касира, роздруковуються щоденно (або: щомісячно/один раз на рік). Роздруковані листи касової книги зберігаються касиром у папці у хронологічному порядку. Наприкінці календарного року усі листи касової книги зшиваються, нумеруються, завіряються печаткою підприємства. Звіти касира та прибуткові і видаткові касові ордери, інші документи, що додаються до касових ордерів, передаються на перевірку до бухгалтерії підприємства щоденно.

Отже, Положення встановлює:

—підприємство на підставі Положення зобов'язане розробити й затвердити внутрішнім документом (наказом, розпорядженням) Порядок, який повинен відповідати вимогам Положення та не суперечити законодавству України;

—у Порядку слід максимально врахувати особливості роботи як підприємства, так і його відокремлених підрозділів: внутрішній трудовий розпорядок, режим роботи, графіки змінності, порядок й особливості здавання готівкової виручки (готівки) до банку;

—для відокремлених підрозділів Порядок установлюється внутрішніми документами головного підприємства (наказом, розпорядженням).

Таким чином, кожному підприємству слід розробити та затвердити Порядок обов'язково. Причому за наявності в підприємства відокремлених підрозділів може бути затверджений як єдиний Порядок, у якому врегульовані всі питання, пов'язані з оприбуткуванням готівки, так і окремий для підприємства та кожного відокремленого підрозділу.

Список використаних джерел

4. Газета «Інтерактивна бухгалтерія» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/oneanalytics/114713>

5. Постанова Правління Національного Банку України "Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні" від 29.12.2017 № 148 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua>

УДК 336.764.1:334

СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

Попченко Н.А., студентка

Боярова О.А., кандидат економічних наук, доцент

Однією з центральних та основних умов існування і функціонування підприємства є наявність певної бази ресурсів та її використання. Як відомо, підприємства використовують три основні види економічних ресурсів: трудові ресурси, капітал та природні ресурси. Ресурси підприємства – це сукупність майна, коштів і нематеріальних продуктів, які формують активи.

Активи підприємства - це засоби господарюючого суб'єкта, що необхідні для його функціонування у різних формах діяльності, кінцевим результатом якої є отримання прибутку; це ресурси, які знаходяться під контролем підприємства у результаті минулих подій, метою використання яких, як очікується, є надходження економічних вигід у майбутньому [1, с. 640].

Підприємство, як правило, використовує свої активи для виробництва товарів або надання послуг, які в результаті їх реалізації здатні задовольнити бажання чи потреби споживачів. Оскільки ці товари або послуги затребувані та в змозі забезпечити виконання бажань та задоволення потреб, покупці готові платити за них і, отже, сприяти надходженню грошових коштів до підприємства, збільшення їхнього прибутку.

Загалом активи підприємства можна класифікувати за багатьма ознаками, зокрема, поділ їх за характером участі у господарському процесі на оборотні (поточні) та необоротні (непоточні). Саме це має важливе значення для контролю за засобами підприємства і вони найчастіше використовуються на практиці.

В процесі фінансово-господарської діяльності саме необоротні активи призначені для тривалого використання. До них відносять основні засоби, нематеріальні активи, довгострокові фінансові вкладення, а також незавершене будівництво, довгострокову дебіторську заборгованість тощо. Кошти, інвестовані в необоротні активи, є певною мірою стійкими та знерухомленими, вилученими з обороту на певний тривалий час. Їх не можна оперативно використати на інші цілі. Тому інвестиції в необоротні активи, як правило, здійснюються за рахунок довгострокових джерел фінансування і докладно оцінюються з погляду їх доцільності. Основні засоби є найважливішою складовою необоротних активів, адже вони є необхідними при організації будь-якого процесу виробництва. До основних засобів належать будівлі, споруди, транспортні засоби, меблі, електронні, оптичні, електромеханічні прилади тощо. Виробництво товарів та послуг без їх наявності неможливе.

Кошти, інвестовані в основні засоби, так само як і самі основні засоби, часто називають основним капіталом [4, с. 34].

До оборотних активів підприємства належать всі основні товарно-матеріальні запаси, дебіторська заборгованість, ліквідні цінні папери, грошові кошти тощо. Одна частина оборотних активів повністю використовується протягом всього виробничого циклу, а інша - може залишатись невикористаною. Вартість використаних оборотних активів повністю переноситься на вартість виготовленої продукції, а активи поновлюються з метою забезпечення неперервності виробничого процесу. Також певна частина оборотних активів підприємства постійно перебуває в грошовій формі. Вона призначена для здійснення розрахунків з постачальниками, працівниками підприємства, бюджетом, виконання зобов'язань перед кредиторами, засновниками, банківськими установами та ін. [2, с. 254].

Наступною важливою класифікацією активів є їх поділ за формою функціонування на матеріальні - засоби, що мають матеріально-речову форму і грошову вартість (будівлі, машини, сировина, готова продукція), нематеріальні - активи, що не мають матеріальної форми і використовуються з метою виробництва, торгівлі або, наприклад, надання в оренду іншим суб'єктам відносин (права на винаходи, права використання землею, програмне забезпечення техніки), та фінансові - це грошові кошти та інші фінансові інструменти, які знаходяться у власності підприємства (грошові кошти, фінансові інвестиції, дебіторська заборгованість).

За характером обслуговування окремих видів діяльності відбувається поділ активів на операційні - матеріальні цінності, що використовуються в діяльності підприємства (засоби виробництва, оборотні та нематеріальні активи), та інвестиційні - реальні інвестиції та коротко- і довгострокові фінансові вкладення.

В свою чергу, за джерелами формування відбувається поділ на валові і чисті активи. Валові активи - це вартість підприємства, утворена за рахунок

власного і залученого капіталу, а чисті активи сформовані лише за рахунок власного капіталу.

Активи підприємства за ступенем ліквідності поділяють на кілька груп. Найменш ліквідними вважаються необоротні активи, більш ліквідними - товарно-матеріальні запаси, дебіторська заборгованість. Найліквіднішими активами є грошові кошти підприємства. Обсяг ліквідних активів, що значною мірою обумовлює платоспроможність та ліквідність підприємства, залежить від специфіки його діяльності, а також від бажання й уміння фінансових менеджерів підтримувати ліквідність та платоспроможність господарюючого суб'єкта на задовільному рівні.

Отже, кожна класифікація має своє індивідуальне значення для використання активів у певних ситуаціях. Зокрема, наприклад, їх поділ на оборотні і необоротні має дуже важливе значення для контролю за ресурсами та можливого подальшого прибутку, у створенні балансу та наступної фінансової звітності. Це є дуже важливою складовою бухгалтерського балансу, інформація в якому, згідно з ст. 3 Закону про бухгалтерський облік, повинна бути «повна, правдива та неупереджена» [3, ст.3], а це неможливо зробити без точності інформації про активи підприємства, фірми чи установи.

Список використаних джерел

1. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: Підруч. для вузів. — Житомир: ЖІТІ, 2000. — 640 с.
2. Гальцова С.М., Плікус І.Й. Бухгалтерський облік.- Суми: ВТД «Універсальна книга», 2007. - 254 с.
3. Закон України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність України” від 16 липня 1999 р. № 966-XIV.
4. Кондраков Н.П. "Бухгалтерський облік: Навчальний посібник". М.: "ИНФРА М", 2008. – 34 с.

ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ

Пошелюжна А.В., студентка

Дерев'яно С.І., кандидат економічних наук, доцент

Виробництво є одним із основних процесів господарської діяльності підприємства. Воно завжди пов'язане з витратами, оскільки це — процес використання факторів виробництва (природних ресурсів, сировини, матеріалів, палива, енергії, трудових ресурсів, основних засобів), які втілюються у створеному продукті (товарі, послугі), який потім реалізують.

Ефективне управління витратами є запорукою високої економічної результативності діяльності підприємства [1]. На сьогоднішній день витрати є важливою економічною категорією, яка потребує нових підходів до управління ними через зміни, що відбуваються як у технологічній, так і збутовій діяльності підприємств. Практичний досвід щодо управління витратами на підприємствах України є незначним, а тому піднімаються питання доцільності відокремлення управління витратами в окрему галузь науки.

Для забезпечення оптимального управління витратами необхідно забезпечити чітку ідентифікацію тлумачення цього поняття, що впливатиме на теоретико-методичні аспекти обліку витрат і калькулювання собівартості продукції. Ця тема є дуже актуальною, адже на сьогоднішній день існує велика кількість тлумачень витрат на виробництво, які безпосередньо впливають на методичні засади формування собівартості продукції, для чого важливо правильно організувати облік витрат на підприємстві, побудувати систему аналізу виробничих показників та ефективний пошук резервів поліпшення результатів діяльності.

До основних видів нормативно-правового забезпечення обліку витрат підприємств варто відносити: Закон України «Про бухгалтерський облік та

фінансову звітність в Україні», П(С)БО 9 «Запаси» (в частині списання запасів на витрати виробництва), 16 «Витрати», 30 «Біологічні активи».

Витрати виробництва як економічна категорія досліджувались багатьма вченими. Істотний внесок свого часу було зроблено представниками трудової теорії вартості, зокрема К. Марксом в третьому томі «Капіталу». Він розглядав капіталістичні витрати виробництва як затрати капіталіста-підприємця на заробітну плату, матеріали, сировину, паливо, амортизацію засобів праці та ін. Тобто витрати виробництва — це сума затрат минулої (уречевленої) та частки живої праці, яка необхідна для виготовлення певного виду товару потрібної якості при досягнутому рівні розвитку виробництва.

Австрійський теоретик Візер Р. розробив суб'єктивну теорію витрат альтернативних можливостей, згідно з якою дійсні витрати виробництва даного товару дорівнюють найвищій корисності тих благ, які суспільство могло б отримати, коли б по-іншому використало затрачені виробничі ресурси.

Сучасні погляди вчених-економістів на поняття «витрати» досить різноманітні. Існуючі наукові підходи до визначення поняття «витрати» узагальнено в табл.1.

Таблиця 1

Характеристика та визначення поняття «витрати»

Автор	Визначення поняття "витрати"
Бандурка О.М.	Сукупні витрати підприємства, які складають собівартість продукції.
Бутинець Ф.Ф.	Спожиті ресурси або гроші, які необхідно заплатити за товари, роботи і послуги.
Атамас П.Й	Виражені у грошовій формі витрати, які підприємство проводить у процесі здійснення своєї господарської діяльності.
Савченко О.С.	Грошова оплата придбаних товарів чи послуг, понесених підприємством, що згодом буде віднята з прибутку .
Сопко В.В.	Використані різні речовини і сили природи у процесі виробництва операційної та неопераційної діяльності: вони пов'язані з виготовленням конкретного, чітко визначеного виду виробу або конкретного виду наданої послуги, або виконаної роботи
Нападовська Л.В.	Використання (відтік) грошових коштів

Таким чином, прослідкувавши трактування категорій «витрати виробництва» ми можемо дійти висновку, що підходи щодо вивчення та дослідження цієї категорії змінювалися разом з поступовим протистоянням між працею та капіталом.

В процесі виробництва формується виробнича собівартість продукції, до якої включаються:

- прямі матеріальні витрати;
- прямі витрати на оплату праці;
- інші прямі витрати;
- загальновиробничі витрати.

Перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) установлюються підприємством.

Стан виробництва характеризується ефективністю, ступенем використання досягнень науково-технічного прогресу, місцем і роллю робітника у виробничому процесі. В умовах обмеженості ресурсів і досягнення планової ефективності виникає потреба постійного порівняння понесених витрат і отриманих результатів. Ця проблема посилюється під впливом інфляції, коли дані про виробничі витрати необхідно повсякденно порівнювати з майбутніми витратами, що значною мірою залежить від впливу зовнішнього середовища. Можливість усунення або передбачення впливу багатьох негативних внутрішніх і зовнішніх факторів з'являється завдяки раціонально організованому обліку витрат на виробництво.

Як справедливо стверджує науковець В.Ластовецький, контроль витрат ефективний тоді, коли можна конкретизувати відповідальність за витрачання конкретних ресурсів. Таким чином, постає необхідність в забезпеченні відповідальності конкретних осіб за збереження та використання ресурсів підприємства [2].

Список використаних джерел

1. Борисенко П.А. Управління витратами: навч.-метод. посіб. для студентів ВНЗ / П. А. Борисенко. - Запоріжжя : Кругозір, 2015. - 238 с.

2. Ластовецький В.О. Галузевий бухгалтерський облік: проблеми теорії і практики. - Чернівці : Прут, 2005. - 200с.

УДК 657.1

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Проциш О. О. студентка

Колеснікова О. М. к.е.н., доцент

Бухгалтерський облік пройшов великий шлях свого розвитку та вдосконалення. На даний момент – це один із найважливіших методів контролю фінансового стану підприємства, а отже – це надзвичайно важливий елемент економіки країни. Поява обліку була неминуча, а його подальший розвиток – наслідок економічного прогресу людства, адже чим складнішою ставала господарська діяльність, тим складнішим ставав облік,

Організація сучасного суспільного виробництва не можлива без управління. Метою управління є контролювати та регулювати всю господарську діяльність всіх підприємств. Бухгалтерський облік займає одне з головних місць в системі управління. Він відображає діяльність підприємств, організацій, установ, охоплює всі засоби господарства і джерела їх формування, всі господарські процеси і результати діяльності. Бухгалтерський облік вивчає кількісну сторону господарських явищ в нерозривному зв'язку з їх якісною стороною шляхом суцільної, безперервної, документально обгрунтованої та взаємопов'язаної реєстрації господарських фактів як у грошовому вираженні, так і в натуральних показниках. Всі господарські операції відображаються систематично і послідовно, в міру їх здійснення, чим забезпечується суцільне і безперервне спостереження і контроль за господарською діяльністю.

Для успішного ведення обліку в сучасних умовах, він повинен відповідати певним вимогам, а саме: порівнянність показників обліку з показниками плану; повнота, ясність та доступність.

Порівняння показників плану необхідне для здійснення контролю за виконанням планового завдання. Порівняння даних показників є дуже важливим, оскільки складаючи план на наступний період, ми будемо аналізувати помилки та досягнення підприємства за попередній період, тим самим розробляти новий, більш дієвий план, враховуючи ці дані.

Система бухгалтерського обліку будується відповідно показникам плану, але облікова інформація набагато ширша за планову. Адже завдання обліку полягає не тільки у виявленні досягнення плану, а й одержанні додаткової інформації, яка вплинула на рівень досягнення плану. Також облік враховує певні господарські явища, які не передбачаються планом, але необхідні для аналізу його виконання.

За сучасних умов господарювання своєчасність та об'єктивність обліку має важливе значення, адже для прийняття рішень в ринкових ситуаціях, які постійно змінюються, керівництву підприємства потрібна своєчасна, аналітична інформація про доходи, збитки, результати діяльності підприємства. Тільки з умовою, що дана вимога буде виконуватися, облікова інформація може бути використана для контролю виконання плану та планового завдання, своєчасного усунення недоліків, аналізу продуктивності підприємства та вжиття певних заходів щодо покращення діяльності та ефективності виробництва.

Необхідна умова обліку – це простота, чіткість, точність і повнота поточних звітних даних, попередження всілякого роду спроб перекручування дійсності, усунення серйозних недоліків в організації бухгалтерського обліку посилення його ролі в здійсненні контролю за господарською діяльністю; надання користувачам повної, правдивої та упередженої інформації про доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за звітний період.[1]

Система обліку на підприємстві повинна бути певним чином організована, враховуючи особливості діяльності, розміру підприємства, економічних, правових та інших умов країни. На даний момент, систему бухгалтерського обліку в Україні не можна вважати ідеальною, адже існують певні проблеми, які потребують негайного вирішення. Однією з цих проблем є проблема державного регулювання бухгалтерського обліку. На сьогоднішній день розширилися права підприємств та їх господарська діяльність стала більш вільною. В той же час сфера державного регулювання обліку звужилась. Це означає, що підприємства мають самостійно вирішувати низку облікових проблем.

Ще однією і дуже важливою проблемою є необхідність переходу на міжнародні стандарти ведення бухгалтерського обліку. Згідно зі статтею 121 Закону про бухгалтерський облік для складання фінансової звітності застосовуються МСФЗ, які викладені державною мовою та офіційно оприлюднені на веб-сторінці центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку. Підприємства, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за МСФЗ, зобов'язані забезпечити ведення бухгалтерського обліку відповідно до облікової політики за МСФЗ після подання першої фінансової звітності або консолідованої фінансової звітності за МСФЗ, що визнається такою у порядку, визначеному МСФЗ. З огляду на те, що МСФЗ приймаються Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (м. Лондон, Велика Британія), їх тлумачення Міністерством фінансів України не здійснюється.

[2]

Бухгалтерський облік – це надзвичайно важлива складова економіки країни. На сучасному етапі існування задля успішного його ведення, він повинен відповідати певним вимогам. Адже, без його використання неможливо отримати інформацію про показники діяльності підприємства, його майно та охарактеризувати фінансовий стан. Тому необхідним, на

сьогодні, є вирішення всіх проблем, з якими стикається сучасний український облік.

Список використаних джерел

1. URL:https://studopedia.com.ua/1_17134_vimogi-do-buhgalterskogo-obliku.html
2. Лист Мінфіну «Щодо тлумачення міжнародних стандартів фінансової звітності» від 24.09.2018 р. №35210-06-5/24914
URL:<http://www.visnuk.com.ua/uk/document/100009413-schodo-tlumachennya-mizhnarodnikh-standartiv-finansovoyi-zvitnosti-list-minfinu-vid-24-09-2018-r-no35210-06-5-24914>

УДК 336.763.3:658.147

РЕЗЕРВ СУМНІВНИХ БОРГІВ ЯК ЗАСІБ КОРИГУВАННЯ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

Пушенко А.В., студентка

Колеснікова О.М., к.е.н., доцент

Розрахунки за товари чи послуги виникають внаслідок господарської діяльності між підприємствами. Відповідно внаслідок таких взаємозв'язків виникає дебіторська заборгованість, тобто зобов'язанням фізичних або (та) юридичних осіб перед підприємством. Особливо актуальними зараз постають питання про наявність сумнівних або безнадійних боргів. То жодним з основних завдань та функцій з управління виступає облік дебіторської заборгованості, контроль за своєчасним її погашенням і запобіганням безнадійності.

Над проблемою обліку дебіторської заборгованості та формуванню резерву сумнівних боргів працювали такі зарубіжні та вітчизні учені: І. А. Бланк, С. І. Маслов, Ф. Ф. Бутинець, Р. Дамарі, С. Ф. Голова, З. В. Гуцайлюк, В. П. Завгородній, О. Д. Заруба, В. В. Ковальов, Я. В. Соколов, Л.К. Сук, М.

Г. Чумаченко С. Хенко, К. Хувер та ін. Актуальність дослідження зумовлена тим, що іноді існує невпевненість, у погашенні даного виду заборгованості.

П(С)БО 10 "Дебіторська заборгованість" та 13 "Фінансові інструменти" є основними регулюючими документами, де вказаний організація ведення бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості, та її відображення у фінансовій звітності. Зауважимо, що пояснення дебіторської заборгованості трактується у даних стандартах по-різному. Згідно з П(С)БО 10 дебіторська заборгованість – це сума грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів, яку на певну дату підприємству заборгували його дебітори – юридичні та фізичні особи [1]. Отже, це заборгованість покупців чи замовників до кінцевої дати погашення, плюс вона призначена для перепродажу. Згідно з п.4 П(С)БО №13 "Фінансові інструменти" дебіторська заборгованість - не призначена для перепродажу. Це заборгованість, що виникає внаслідок надання коштів, продажу інших активів, робіт, послуг безпосередньо боржникові та не є фінансовим активом, призначеним для перепродажу [2]. Таке визначення, на наш погляд, є більш влучним, на відміну від попереднього. В П(С)БО 10 прописано, що дебіторську заборгованість розділяють на сумнівну та безнадійну.

Резерв сумнівних боргів є одною з головних умов для діяльності будь-якого підприємства, що має дебіторську заборгованість. Він є інструментом для коригування оцінки дебіторської заборгованості.

Термін нарахування резерву сумнівних боргів є однією із головних проблем в їх обліку. Існують припущення, які реалізуються іноді і на практиці, відповідно до якого аналіз дебіторської заборгованості та визначення резерву сумнівних боргів повинен відбуватися в кінці року з обов'язковою умовою проведення інвентаризації такої дебіторської заборгованості [4].

Проблемою також є списання безнадійної дебіторської заборгованості. Аби списати безнадійну заборгованість потрібно строго документально оформити цю операцію. Якщо по дебіторській заборгованості закінчився

строк позовної давності, то вона списується лише за рішенням керівника підприємства, однак це не офіційно.

Особливої актуальності це питання набуває коли оцінюються наслідки від списання в обліку безнадійної дебіторської заборгованості. Це виникає тому, що виникає не одне додаткове суперечливе питання з боку ДФС. Так, необхідним за вимогами податкового законодавства є здійснення відповідних заходів зі стягнення боргу [3]. Такими в контексті пп. 14.1.11 г) ст.14 ПКУ, зокрема де: платник податку звертається до суду з позовом (заявою) про стягнення заборгованості з такого покупця або про порушення справи про його банкрутство чи стягнення заставленого ним майна тощо.

Висновки. Однією із головних позицій у системі бухгалтерського обліку виступає оцінка дебіторської заборгованості активів. На рівень достовірності впливає об'єктивність і точність вибору підходу для формування резерву сумнівних боргів. І метод нарахування резерву сумнівних боргів, і спосіб розрахунку коефіцієнта сумнівності підприємство визначає самостійно.

Щоб уникнути ризики неплатоспроможності необхідно створити ефективну модель обліку дебіторської заборгованості, а також достовірно формувати резерв сумнівних боргів, що дасть змогу більш ефективно здійснювати управління та контроль за дебіторською заборгованістю.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість": Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.99 р. №237 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0725-99>

2. Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 13 "Фінансові інструменти": Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 2001 р. № 559 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1050-01>

3. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. №2755-VI
URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 10.11.2018)

4. Сурніна К.С. Удосконалення обліку дебіторської і кредиторської заборгованості промислових підприємств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.04 "Бухгалтерський облік, аналіз та аудит" / К.С. Сурніна. – Луганськ, 2002. – 17с.

УДК 657.1

ОПЕРАТИВНИЙ ОБЛІК НА ПІДПРИЄМСТВІ

Ракітіна В.В., студентка

Калюга Є.В., д. е. н., професор

Щоб отримати різні типи інформації, необхідно управління окремим підприємством, окремою галуззю економіки, для цього і використовують три взаємопов'язані види обліку: оперативний, бухгалтерський та фінансовий. Застосування оперативного обліку є дуже актуальним питанням на сьогодні, він важливий та корисний, адже за допомогою нього ми можемо здійснювати багато різних бухгалтерських операцій.

Вагомий внесок у вивчення його історії здійснено такими вітчизняними й зарубіжними вченими, як Ф. Ф. Бутинець, Н. Г. Виговська, Н. В. Гавришко, В. Мітрофанов, М. С. Пушкар, Р. В. Романів, Я. В. Соколов, Л. О. Сухарева, В. О. Шевчук та ін. Науковці звертали увагу на дослідження критеріїв поділу й меж між окремими етапами виникнення та розвитку оперативного обліку. Особливим внеском учених можна вважати виявлення й виокремлення його специфічних ознак та особливостей, що присутні на всіх стадіях еволюції й дають підставу висловити думку про системність здійснення оперативного контролю.

Протягом тривалого часу існує багато точок зору щодо існування оперативного обліку. Тому виникають питання, яке місце йому відводиться,

чи він має право на існування або поглинається управлінським, що відбувається з об'єктами, які виходять за межі цього виду обліку. Оперативний облік – спосіб спостереження та контролю за окремими господарськими операціями безпосередньо в процесі їх здійснення з метою оперативного управління ними. Оперативний облік являє собою збір поточної інформації про хід господарської діяльності підприємства. Дані про хід виконання тих чи інших робіт в оперативному обліку фіксуються як можна простіше з тим, щоб приймати управлінські рішення. Передача такого роду даних може здійснюватися за допомогою телефону, електронної пошти, різних соціальних мереж, та ін. у письмовій або усній формі. Треба зазначити, що абсолютну точність даний вид обліку не забезпечує.

Оперативний облік слугує для оперативного планування й поточного спостереження за розвитком виробництва, виконанням робіт, послуг. Він охоплює господарські й виробничі операції, що не мають безпосереднього відображення на рахунках бухгалтерського обліку. За допомогою оперативного обліку одержують дані про щоденний випуск продукції, щоденне відвантаження і реалізацію продукції, товарів, про витрати сировини та інших матеріальних цінностей, трудові витрати, дотримання умов договірних поставок тощо. Дані для оперативного обліку отримують шляхом безпосереднього спостереження. До основних переваг ведення оперативного обліку відносять: швидкість отримання даних про господарську, трудову та фінансову сфери; швидкість впливу на господарську діяльність; можливість регулювання і контролю всіх процесів з метою їх оптимізації; підвищення рентабельності організації активів господарської та виробничо-фінансової діяльності підприємства.

Разом із тим, оперативний облік охоплює і ті господарські операції, які не мають безпосереднього відображення у бухгалтерському обліку. Так, з його допомогою контролюють явку працівників на підприємство та закінчення робочого часу, роботу верстатів і машин, їх простої, режим

технологічного процесу, стан та хід розрахунків підприємства з іншими підприємствами.

Головним завданням оперативного обліку є швидка, оперативна, за короткий проміжок часу, протягом дня, видача оперативних даних. Для оперативного обліку характерно: єдність методології та постановки обліку для усіх установ та підприємств країни; взаємопов'язування даних окремих видів обліку; єдність первинної облікової та статистичної документації.

Вважаємо, що з застосуванням технічних засобів автоматичного та автоматизованого збирання та передачі інформації про виконання технологічних операцій, використання робочого часу, матеріалів, устаткування, уможливить використання тих самих первинних даних для потреб управління. Тоді зникне автономне існування кожного із видів господарського обліку і буде створено інтегровану систему обробки інформації, тобто єдину систему господарського обліку.

У багатьох країнах зарубіжжя оперативний облік не виділяють в окремий вид господарського обліку. Зокрема, він розглядається як напрямок управлінського обліку, а саме метод стандарт-кост, який створювався як оперативно-калькуляційний облік виробництва та збуту.

Отже, за допомогою еволюції та досліджень оперативного обліку, на даному етапі можемо побачити і зрозуміти яке важливе місце він посідає у системі обліку в цілому. У результаті досліджень, бачимо, що його ознаки і властивості є для нас корисними у різних роботах. Тому оперативний облік можна вважати ядром всього обліку.

Список використаних джерел

1. Види господарського обліку. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://radnuk.info/pidrychnuku/statustuka/509-kalman/11154-s-4---.html>
2. Види обліку. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://pidruchniki.com/69347/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/vidi_obliku
3. О.В. Лищенко. Бухгалтерський облік. – м.Київ, видавництво Центр учбової літератури, 2009.- 4с.

ЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ НА ЇЇ ОСНОВІ

Рудик К.В., студентка

Германчук Г.О., старший викладач

Фінансову звітність в сучасному розвитку розглядають як інформаційну систему, яка є базою при прийнятті ефективних рішень. За Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», фінансова звітність – це бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період [2].

Звітність носить двобічний характер. З одного боку, вона адресована акціонерам та клієнтам підприємства, тобто тим особам та організаціям, що зацікавлені в отриманні достовірної інформації про результати діяльності фірми. Ця ж звітність, з іншого боку, використовується керівниками підприємств для прийняття управлінських рішень. Таким чином, формується коло користувачів даних звітності, яких можна, за ознакою відношення до діяльності підприємства, поділити на дві групи: внутрішні і зовнішні.

Згідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» всі господарюючі суб'єкти мають подавати квартальну та річну бухгалтерську звітність органам, до сфери управління яких вони належать, власникам (засновникам), на вимогу трудовим колективам, відповідно до установчих документів, тощо [1]. Фінансова звітність подається всіма юридичними особами і виділеними на окремий баланс філіями, відділеннями, представництвами та іншими відокремленими підрозділами підприємств, незалежно від видів діяльності й форм власності.

Від якості складання звітності, прозорості її показників, залежить якість прийняття як тактичних, так і стратегічних рішень, а отже і ефективність функціонування як кожного окремого підприємства, так і

держави у цілому. Значення якісних характеристик і припущень звітності наведемо у табл. 1.

Таблиця 1

Якісні характеристики звітності

№ з/п	Вимога	Економічний зміст
1	Достовірність	полягає у реальному відображенні майнового та фінансового стану підприємства, а також його фінансових результатів.
2	Доречність	інформації означає, що її наявність або відсутність здатна вплинути на рішення користувача.
3	Зрозумілість	є одним з основних критеріїв якості інформації, під якою слід розуміти доступність для розуміння користувачем.
4	Зіставність	означає, що інформація, яка відображена у фінансовій звітності, повинна бути зіставною у часі та порівняльною з інформацією інших підприємств.
5	Суттєвість	інформація вважається суттєвою, якщо її відсутність чи викривлення можуть вплинути на рішення користувача.
6	Нейтральність	інформації передбачає її об'єктивність по відношенню до різних користувачів.
7	Повнота	необхідність і обов'язковість заповнення всіх реквізитів, показників форм звітності.
8	Цілісність	передбачає включення показників діяльності усіх філій, представництв та інших підрозділів підприємства (включаючи виділені на окремі баланси).

В Україні фінансова звітність складається з: Балансу (звіту про фінансовий стан), Звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід), Звіту про рух грошових коштів (за прямим і непрямим методами), Звіту про власний капітал, Приміток до річної фінансової звітності. За даними формами є можливість визначити показники оцінки майнового стану

підприємства, його фінансової стійкості, показники ліквідності та платоспроможності, рентабельності та прибутковості, ділової активності тощо. Складові фінансової звітності відображають різні аспекти господарської діяльності і подій за звітний період, відповідну інформацію попереднього звітного періоду та розкриття облікової політики та її змін, що робить можливим ретроспективний та перспективний аналіз діяльності підприємства.

Міністерства і відомства за погодженням з Мінфіном і Держкомстатом можуть встановлювати додаткові спеціалізовані форми бухгалтерської звітності не пізніше як за 45 днів до початку звітного періоду.

Головні вимоги, які ставляться до бухгалтерської звітності наступні:

- обов'язковість та своєчасність надання інформації про майно і зобов'язання підприємства, його фінансовий стан та результати діяльності у звітному періоді;

- її достовірність і порівнянність звітних показників з минулими і планом та показниками інших підприємств цієї галузі,

- єдність форм і методики складання для всіх підприємств конкретної галузі;

- реальність, простота і ясність, доступність і гласність, економічність та раціональність, дієвість і стислість.

Показники звітності повинні відповідати реальному стану засобів за певний період, виходити з даних обліку, підтверджуватися первинними документами та бухгалтерськими записами.

Отже, можна зробити висновок, що фінансова звітність є важливим елементом системи інформаційного забезпечення для прийняття управлінських рішень, джерелом дослідження зовнішнього економічного середовища, джерелом даних для розробки фінансової стратегії підприємства, аналізу і планування фінансової діяльності, джерелом для прийняття рішень з питань оперативної фінансової діяльності та прийняття інвестиційних рішень, а бухгалтерський облік, за умови його правильної

організації, здатний відображати такі суспільні відносини, які знаходяться на перетині соціальних та економічних проблемних питань сучасного суспільства.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 року № 996-XIV. – Режим доступу. – Електронний ресурс: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. – Режим доступу. – Електронний ресурс: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

УДК 657.1

ОБЛІК ДОХОДІВ ВІД ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сахно В. О., студент

Калюга Є. В., д. е. н., професор

У формі фінансової звітності 2 «Звіт про фінансові результати» визначається фінансовий результат лише від операційної та всієї звичайної діяльності. Відсутнє чітке розмежування витрат і доходів фінансової та інвестиційної діяльності. Це не дає можливості правильно визначати фінансовий результат від їх здійснення. Відокремлена інформація про результати фінансової діяльності відсутня і в системі поточного обліку на рахунку 79 «Фінансові результати».

Питаннями обліку доходів від фінансової діяльності займалися як вітчизняні, так і зарубіжні вчені: Ф.Ф. Бутинець, М.С. Пушкар, С.Ф. Голов, В.А. Дерій, З.В.Задорожний, Г.Г. Кірейцев, Я.Д. Крупка, Л.В. Нападовська, В.В. Сопко, Х. Андерсон, М.Ф. Ван Бреда, К. Друрі, Б. Нідлз та інші.

До доходів від фінансової діяльності належать операції з участі у капіталі асоційованих, дочірніх підприємств та спільної діяльності, залучення позикового капіталу (випуск, утримання й обіг власних цінних паперів, кредитів, позик), фінансового лізингу.

Фінансові інвестиції в асоційовані і дочірні підприємства та в спільну діяльність зі створенням юридичної особи (спільного підприємства) на дату балансу відображаються за вартістю, що визначена за методом участі в капіталі.

Відповідно до цього методу - балансова вартість фінансових інвестицій відповідно то збільшується, зменшується на суму збільшення або зменшення частки інвестора.

Доходи від інвестицій в асоційовані підприємства включають доходи, пов'язані зі збільшенням частки інвестора в чистих активах об'єкта інвестування, зокрема, одержання асоційованими підприємствами прибутків або зростання власного капіталу асоційованих підприємств внаслідок інших подій (переоцінка необоротних активів та інвестицій тощо).

Доходи від спільної діяльності підприємства – це надходження економічних вигод (окрім внесків учасників), які виникають у результаті фактів господарювання у межах спільної діяльності (як зі створенням, так і без створення юридичної особи), наслідком яких є збільшення спільного майна контрагентів без зростання (збільшення) зобов'язань у межах такої діяльності

До доходу від інвестицій у дочірні підприємства відносяться доходи, що пов'язані зі збільшенням частки інвестора в чистих активах об'єкта інвестування, зокрема, внаслідок одержання дочірніми підприємствами прибутків або зростання їх власного капіталу внаслідок інших подій (переоцінка необоротних активів та інвестицій тощо). До інших фінансових доходів відносяться доходи, які виникають в результаті фінансової діяльності підприємства. Ці доходи включають дивіденди, відсотки та інші доходи від фінансової діяльності, які не відносяться до доходів від участі в капіталі.

До доходів «Дивіденди одержані» відносяться дивіденди, що отримані від підприємств, що не відносяться до асоційованих, дочірніх та спільних.

Таким чином, доходами підприємства визнаються збільшення економічних вигод протягом звітного періоду в результаті надходження активів і (або) підвищення їхньої вартості, і (або) зменшення зобов'язань, які призводять до збільшення капіталу за виключенням внесків власників. Необхідно чітко розмежовувати фінансову діяльність підприємства від інших видів діяльності, адже це основа правильності ведення бухгалтерського обліку, що, в свою чергу, допоможе запобігти проблемам в обліку і нівелює ризик отримання штрафів.

УДК 651.133

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Середня В.М., студентка

Мельянова Л.В., кандидат економічних наук, доцент

Завершенням облікового процесу є складання фінансової звітності про господарську діяльність підприємства. Державне регулювання фінансової звітності в Україні здійснюється з метою створення єдиних правил складання фінансової звітності, які є обов'язковими для всіх підприємств [1].

Фінансова звітність – це бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» визначає правові принципи регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності в Україні, який поширюється на всіх юридичних осіб, незалежно від організаційно-правових форм і форм власності, що зобов'язані

вести бухгалтерський облік та подавати фінансову звітність згідно з чинним законодавством.

Звітність підприємства є важливим елементом для прийняття управлінських рішень. Вона відображає ефективність виробничого циклу підприємства протягом звітного періоду, такі як: визначення чистого прибутку (збитку) підприємства, наявність грошових коштів, зобов'язання підприємства та інше [2].

Метою даної звітності є забезпечення загальних інформаційних потреб широкого кола користувачів, які покладаються на неї як на основне джерело фінансової інформації під час прийняття економічних рішень.

Користувачами фінансової звітності є: інвестори, власники; керівництво підприємства; банки, постачальники та інші кредитори; замовники; працівники підприємства; органи державного управління.

Форми фінансової звітності, з яких береться інформація для всіх користувачів наведена у табл.1. Усього їх п'ять: баланс; звіт про фінансові результати; звіт про рух грошових коштів; звіт про власний капітал; примітки до звітів.

Таблиця 1

Призначення основних компонентів фінансової звітності

Компоненти фінансової звітності	Зміст	Використання інформації
Баланс	Наявність економічних ресурсів, які контролюються підприємством на дату балансу	Оцінка структури ресурсів підприємства, їх ліквідності та платоспроможності підприємства: прогнозування майбутніх потреб у позиках; оцінка та прогнозування змін в економічних ресурсах.
Звіт про фінансові результати	Доходи, витрати і фінансові результати діяльності підприємства за звітний період	Оцінка та прогноз: прибутковості діяльності підприємства: структури доходів та витрат
Звіт про власний капітал	Зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду	Оцінка та прогноз у власному капіталі

Звіт про рух грошових коштів	Генерування та використання грошових коштів протягом звітного періоду	Оцінка та прогноз операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства
Примітки	Інформація не ведена безпосередньо у фінансових звітах, але обов'язкова за П(С)БО Додатковий аналіз статей звітності, необхідних для забезпечення їхньої зрозумілості	Оцінка та прогноз: облікової політики; ризиків або невпевненості, які впливають на підприємство, його ресурси та зобов'язання; діяльності підрозділів підприємства тощо

Компоненти фінансової звітності відображають різні аспекти одних і тих же господарських операцій і подій за звітний період, відповідну інформацію попереднього звітного періоду та розкриття облікової політики та її змінах, що робить можливим ретроспективний та перспективний аналіз діяльності підприємства.

Фінансова звітність є важливим елементом для прийняття управлінських рішень. Але є низка невирішених питань щодо неї. Основним з них є недостатність відображеної у звітності обліково-економічної інформації, внаслідок чого користувачі цієї інформації змушені приймати управлінські рішення в умовах певної невизначеності, що, наприклад, посилює ризик втрати вкладеного капіталу для інвестора чи призводить до прийняття хибних рішень щодо розвитку підприємства для власника тощо.

Отже, необхідно збільшувати кількість облікової інформації представленої у фінансовій звітності. А саме, оскільки до складу фінансової звітності входять примітки до фінансових звітів, згідно з національними стандартами бухгалтерського обліку при складанні фінансової звітності ми рекомендуємо окремо складати два звіти: примітки до фінансових звітів, та додатково примітки до фінансової звітності, які є невід'ємною складовою фінансових звітів, та додатково примітки до фінансової звітності, які не включаються до звітності, а додаються до неї.

Такий підхід забезпечить узгодженість концепції подання фінансових звітів, задекларованої Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку, а

також зрозумілість та необхідність вітчизняної фінансової звітності, що сприятиме наданню користувачам якісної інформації, корисної для прийняття економічних рішень.

Список використаних джерел

1. Бухгалтерський облік в зарубіжних країнах [підручник] / Я.В. Соколов, Ф.Ф. Бутинець, Л.Л. Горецька, Д.А. Панков, під ред. Ф.Ф. Бутинця. - М.: ТК Велбі, Вид-во Проспект, 2014. - 664 с.
2. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО). - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/92>.
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z>.

УДК 657.432

УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВА

Сидоркіна А.О., студентка

Дерев'яно С.І., кандидат економічних наук, доцент

Одним з найбільш актуальних питань, які гостро постають перед суб'єктами економіки у сучасних умовах господарювання, є виникнення та погашення дебіторської заборгованості. Система обліково-аналітичних процедур щодо дебіторської заборгованості та проблем платіжно-розрахункових взаємозв'язків між підприємствами досліджувалась багатьма науковцями - Ф.Ф.Бутинцем, О.М.Бундою [1], О.М.Головащенко, М.С.Пушкарем, М.К.Терещенко [2] та іншими.

Раціональне управління дебіторською заборгованістю дозволить забезпечити підприємству достатній рівень рентабельності і виключити заборгованість за зобов'язаннями. Наявність певного обсягу дебіторської

заборгованості є необхідним результатом господарської діяльності підприємства, а оптимізація її обсягу — одним із найважливіших завдань у процесі управління оборотним капіталом. Зростання дебіторської заборгованості можливе внаслідок збільшення обсягів продажу, нераціональної кредитної політики, неплатоспроможності покупців тощо. Перевищення дебіторської заборгованості зумовлює зниження фінансової стійкості підприємства та вимагає залучення додаткових джерел фінансування. Зазначене обумовлює актуальність побудови ефективної системи управління дебіторською заборгованістю на підприємстві.

Оптимізація процесів управління дебіторською заборгованістю повинна бути направлена на розробку таких моделей управління, які б дозволили здійснювати прогноз надходження грошових коштів від контрагентів, погашати в установлені строки власні зобов'язання компанії і вести реальний облік витрат або вигод від запроваджених керівництвом рішень з надання кредитів контрагентами.

Підприємствам потрібно знаходити шляхи зниження дебіторської заборгованості, тому що від неї залежить прибуток підприємства, виплати заробітної плати, можливість погашення кредиторської заборгованості, закупівля сировини й матеріалів для подальшого виробництва, можливість розширення виробництва тощо [1].

Управління дебіторською заборгованістю є часткою загального управління оборотними активами. Воно передбачає формування принципів здійснення розрахунків підприємства з контрагентами і спрямоване на розширення обсягу реалізації продукції, товарів, робіт, послуг.

Для ефективного управління дебіторською заборгованістю необхідно:

- аналізувати зміни в часі реєстру старіння дебіторської заборгованості;
- згрупувати дебіторську заборгованість за термінами виникнення, оцінити імовірність безнадійних боргів для того, щоб мати більш реальну оцінку коштів, які в перспективі може одержати підприємство від дебіторів;

- зменшувати дебіторську заборгованість на суму безнадійних боргів, тим самим очищуючи активи підприємства та «полегшуючи» баланс;
- проводити аналіз заборгованості за видами продукції для визначення невігідних із погляду інкасації товарів;
- контролювати співвідношення дебіторської і кредиторської заборгованості підприємства;
- визначати конкретні розміри знижок при достроковій оплаті;
- проводити оцінку доцільності використання факторингу.

В загальному вигляді систему управління дебіторською заборгованістю можна зобразити наступним чином (рис.1).

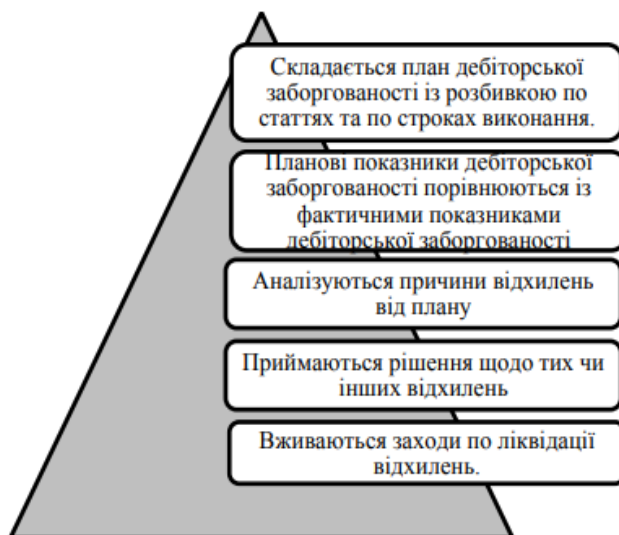

Рис. 1. Система управління дебіторською заборгованістю підприємства

Отже, ефективна система аналізу дебіторської заборгованості та виконання перелічених рекомендацій з її контролю дасть змогу визначити розміри дебіторської заборгованості, що не буде негативно впливати на фінансовий стан підприємства та забезпечить своєчасну сплату заборгованості дебіторами.

Список використаних джерел

1. Бунда О. М. Методичні аспекти обліку і аналізу дебіторської заборгованості підприємства / Бунда О. М., Пірхун М. О. – К., 2016. – С. 78–82.

2.Терещенко М. К. Деякі аспекти удосконалення обліку, аналізу та аудиту дебіторської заборгованості підприємства / Терещенко М. К. // Економічний вісник. – 2014. – № 1. –С. 107–112.

УДК 657.1

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИХОДУ ПРОДУКЦІЇ ПЛЕМІННОГО МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА

Соломеник А. М., студентка

Боярова О. А., кандидат економічних наук, доцент

Особливістю обліку у скотарстві, на відміну від рослинництва, є те, що у ньому не існує тривалих перерв між строками вкладень матеріальних ресурсів, виходу продукції. Вважається, що всі затрати даного звітного року відносяться на виробництво продукції цього ж року. З цього випливає, що у бухгалтерському обліку немає необхідності розмежовувати затрати скотарства за суміжними роками.

Виробничий облік необхідний для того, щоб постійно знати ситуацію із засобами виробництва на фермі, тобто кількість поголів'я, облік виробництва та витрачання кормів і продукції, контролю й організації виконання завдань по виробництву продукції, планування розвитку ферми і галузі, оплати праці робітників ферми тощо. За своїм призначенням їх можна розподілити на: документи обліку поголів'я, обліку продукції та обліку кормів.

Технічний процес виробництва у тваринництві характеризується однорідністю виконуваних операцій: годівля, догляд за тваринами, отримання продукції. Причому всі ці операції, як правило, протікають безперервно і не розмежовуються точно у часі, тобто відсутній чітко виражений розподіл затрат у часі робіт, за окремими операціями. У бухгалтерському обліку, таким чином, відпадає розподіл за цією ознакою.

Основними завданнями обліку затрат у галузі тваринництва є: економічно обґрунтований розподіл затрат за видами виробництв і групами тварин; точний розподіл всіх затрат за економічно однорідними елементами і статтями, які формують собівартість виробленої продукції; своєчасне, точне і повне відображення виходу продукції, отриманої від тваринництва; точне відображення витрат у підрозділах підприємства; економічно обґрунтоване визначення собівартості основної, супутньої та побічної продукції.

Тривалий період застосовувалася методика розрахунку собівартості продукції молочного скотарства, суть якої полягає у тому, що 1 голова приплоду прирівнювалась до 1 ц молока. Це співвідношення пояснювалось тим, що для отримання 1 ц молока і 1 голови приплоду витрачалась однакова кількість кормових одиниць. Недоліком цього методу є те, що відображалось співвідношення лише за витратами кормів і не приймалися до уваги інші види витрат. Наступною була методика, при якій 1 голова приплоду рівнялася 1,5 ц молока.

Для прикладу розглянемо порядок визначення собівартості продукції молочного скотарства у ПрАТ "Менське племпідприємство" в 2017 році.

Витрати на виробництво молока і приплоду (без вартості гною) склали 3920,9 тис. грн., в тому числі: на молоко 3530,8 тис. грн., на отримання приплоду 390,1 тис. грн. В 2017 році оприбутковано 60108 ц молока та отримано приплоду 672 голови. Таким чином, собівартість 1 ц молока склала 58,74 грн. (3530,8 тис. грн. / 60108 ц), собівартість 1 голови приплоду 580,51 грн. (390,1 тис. грн. / 672 гол.).

Отже, зазначена методика визначення собівартості продукції молочного скотарства дозволить більш достовірно здійснити розподіл витрат за об'єктами калькулювання та вірно нарахувати оплату праці тваринникам. Таким чином, з використанням даної методики розподіл витрат у молочному скотарстві ПрАТ "Менське племпідприємство" в 2017 році буде наступний (табл.):

**Розподіл витрат у молочному скотарстві
ПрАТ "Менське племпідприємство"**

Види продукції	Витрати за діючою методикою		Витрати за пропонованою методикою	
	всього, тис. грн	одиниці продукції, грн.	всього, тис. грн	одиниці продукції, грн.
Молоко	3530,8	58,74	3317,2	55,19
Приплід	390,1	580,51	390,1	580,51
Приріст	-	-	213,6	595,75*
Всього	3920,9	х	3920,9	х

*Собівартість 1 ц приросту живої маси (595,75 грн. * на 358,56 ц приросту = 213612 грн.)

Аналіз результатів доводить, що собівартість молока в досліджуваному підприємстві завищена на 3,55 грн. за кожен центнер молока, а працівникам недорахована оплата за 358,56 ц приросту.

Список використаної літератури

1. Методичні рекомендації з обліку витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2006. – № 4. – С. 3 – 52.

2. Моссаковський В.Б. Удосконалення обліку і контролю витрат в сільськогосподарських підприємствах // Економіка АПК. – 2009. – № 3. – С.42 – 46.

3. Моссаковський В.Б. Про амортизацію тварин основного стада // Облік і фінанси АПК. – 2005. – № 3. – С. 20 – 24.

4. Правдюк Н.Л. Проблеми удосконалення фінансового обліку в сільському господарстві // Економіка АПК. – 2004. – № 8. – С. 104 – 108.

5. Саблук П.Т., Царьов М.С., Шпак Д.Ф. Бухгалтерський облік в сільському господарстві. Запитання і відповіді. – К.: Урожай, 2009. – 376 с.

6. Сук Л.К. Бухгалтерський облік у сільському господарстві: Практикум. – К.: Урожай, 1994. – 144 с.

УДК 657.1

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З УЧАСНИКАМИ

Солошенко Д.А., студентка

Мельянова Л.В., кандидат економічних наук, доцент

Підприємство, що самостійно здійснює господарську діяльність, повинно володіти капіталом. Структура і динаміка власного капіталу є найсуттєвішим показником, що визначає фінансовий стан підприємства.

Поняття «власний капітал» в бухгалтерській термінології має об'єктивний характер, в основі якого лежить узагальнення багатовікової практики бухгалтерського обліку. Його історичний огляд вказує на глибокий генезис і широту підходів до трактування власного капіталу як економічної категорії. Для наукового визначення власного капіталу розглянуто випадки, коли поняття «власний капітал» розглядається на макроекономічному рівні і особлива увага зосереджена на мікроекономічному, тобто на власному капіталі в бухгалтерському обліку. Серед науковців немає єдності щодо визначення поняття «власний капітал», у зв'язку з чим ми поділяємо думку, що власний капітал – це загальна вартість власних засобів підприємства, які належать йому на правах власності і використовуються ним для формування його активів. Розраховується сума власного капіталу як частина в активах, що залишається після вирахування його зобов'язань.

Капітал є однією з фундаментальних категорій економічної науки. Основні погляди на її сутність вже були викладені раніше в межах декількох концепцій, основними з яких є: матеріально-речова або натуралістична, грошова або монетаристська, теорія К. Маркса та теорія всеосяжного капіталу.

Власний капітал є часткою загального обсягу капіталу підприємства, але йому властиві всі ті риси, що притаманні і для поняття «капітал». Проте, як об'єкт економічного управління, власний капітал має певні, властиві лише йому особливості.

Власний капітал учасників поділяється на дві частини: реєстрований та нереєстрований. Перший – це статутний, або пайовий, капітал. Другий – додатковий, резервний, страховий капітал та нерозподілений прибуток (непокритий збиток).

Усі складові є власністю засновників. Але вклади виконують незрівнянно більше функцій і мають значно глибший зміст, аніж просте внесення додаткових коштів (майна), зокрема й таких, що залишилися в складі власного капіталу як нерозподілений прибуток.

Вклад – це частка учасника у статутному (пайовому) капіталі підприємства.

Для узагальнення інформації про розрахунки з учасниками та засновниками підприємства, що пов'язані з розподілом власного капіталу (дивіденди, повернення часток тощо), використовують рахунок 67 «Розрахунки з учасниками», який має два субрахунки: «Розрахунки за нарахованими дивідендами» та «Розрахунки за іншими виплатами».

Основним завданням аналітичного обліку є забезпечення контролю за станом розрахунків з кожним учасником, за кожним документом, який підтверджує виникнення заборгованості та її погашення.

Аналітичний облік ведеться за кожним учасником та за видами виплат.

Дивіденд – платіж, який здійснюється юридичною особою - емітентом корпоративних прав чи інвестиційних сертифікатів на користь власника таких корпоративних прав (інвестиційних сертифікатів) у зв'язку з розподілом частини прибутку такого емітента, розрахованого за правилами бухгалтерського обліку.

Підставою для здійснення бухгалтерських записів на рахунку 67 «Розрахунки з учасниками» є первинні документи, які підтверджують

виникнення заборгованості та її погашення. Первинними документами, які свідчать виникнення заборгованості перед засновниками та учасниками є розрахунки виплат учасникам (відомості), складені та затверджені на підставі рішення про виплату дивідендів, або інших виплат.

На практиці зазвичай виникає питання, яка частина прибутку повинна розподілятися між акціонерами. Підприємство намагається платити мінімум або взагалі не видавати дивіденди, а реінвестувати їх. Акціонери ж вважають нормальним, щоб більша частина прибутку відводилась на дивіденди.

Для розв'язання цієї проблеми потрібно використати принцип справедливості. Частка прибутку, що відводиться на виплату дивідендів, повинна залежати від середньозваженого за рік розміру відсотка за кредитні ресурси. Внесені за акції гроші – це кредитні ресурси, які мають свою вартість, а тому розмір їх відсотка є об'єктивним фактором визначення частини прибутку, використаного на дивіденди незалежно від розміру отриманого прибутку.

Можна зробити висновок, що розгляд поняття «власний капітал» в обліково-економічній літературі дає підстави стверджувати про дискусійність цього визначення. Також можна додати, що основним завданням є забезпечення за станом розрахунків з кожним учасником, за кожним документом, який підтверджує виникнення заборгованості та її погашення.

Отже, власний капітал в сучасному світі має наступні риси: він вноситься фундаторами підприємства на невизначено довгий період часу; складається з із засобів, що згенеровані особисто підприємством та вкладень, внесених ззовні; втілюючи в собі чисті активи, використовуються для формування активів підприємства; є запасом економічних цінностей, які вводяться в господарський оборот; внесення засобів у власний капітал є порівняно більш ризиковими, ніж надання коштів в борг; розмір капіталу безпосередньо залежить від фінансових результатів діяльності підприємства.

Список використаної літератури

1. Шара Є.Ю., Соколовська-Гонтаренко І.Є. Фінансовий облік П. Навчальний посібник. — К. : «Видавництво «Центр учбової літератури», 2016. —199 с.

УДК 657.471: 65.012.7: 633

ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА

Степанюк Ю.М., студентка

Калюга Є.В., д.е.н., професор

Для забезпечення контролю за виконанням плану витрат виробництва продукції рослинництва (рівнем виконання плану), оцінки ефективності прийнятих управлінських рішень необхідно організувати внутрішній контроль витрат виробництва продукції рослинництва.

Внутрішньогосподарський контроль – процес розробки плану, контроль за його виконанням, оцінка отриманих результатів та їх порівняння з метою забезпечення підвищення ефективності виробничого процесу.

Внутрішньогосподарський контроль витрат виробництва продукції рослинництва має свої особливості, оскільки необхідно враховувати специфіку виробництва певного виду продукції для підвищення рівня організації контролю.

Об'єктом дослідження є особливості організації контролю та планування витрат виробництва продукції рослинництва.

Особливості організації внутрішньогосподарського контролю досліджено в працях: С.Ф. Голова, К. Друрі, В.В. Сопка, М.Г. Чумаченка, В.Ф. Палія, Є.В. Калюги, Ф.Ф. Бутинця та інші вчені.

Внутрішньогосподарський контроль на підприємстві передбачає організацію внутрішньогосподарського (управлінського) обліку з метою забезпечення управлінського персоналу необхідною інформацією.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність України»: «внутрішньогосподарський (управлінський) облік - система збору, обробки та підготовки інформації про діяльність підприємства для внутрішніх користувачів у процесі управління підприємством» [3].

Ефективність діяльності підприємства залежить від організації внутрішнього контролю витрат виробництва продукції рослинництва на кожному етапі, та має вирішувати такі завдання:

- контроль за доцільністю витрат виробництва продукції рослинництва;
- контроль за законністю відображених операції в обліку;
- аналіз отриманої інформації з метою прийняття оперативних рішень та оцінки ефективності роботи підрозділів;
- формування бюджетів (планів) витрат виробництва продукції рослинництва та контроль за їх виконанням.

Відповідно до поставлених завдань можна поділити внутрішній контроль витрат виробництва продукції рослинництва на такі види: попередній, поточний та наступний (рис 1.).

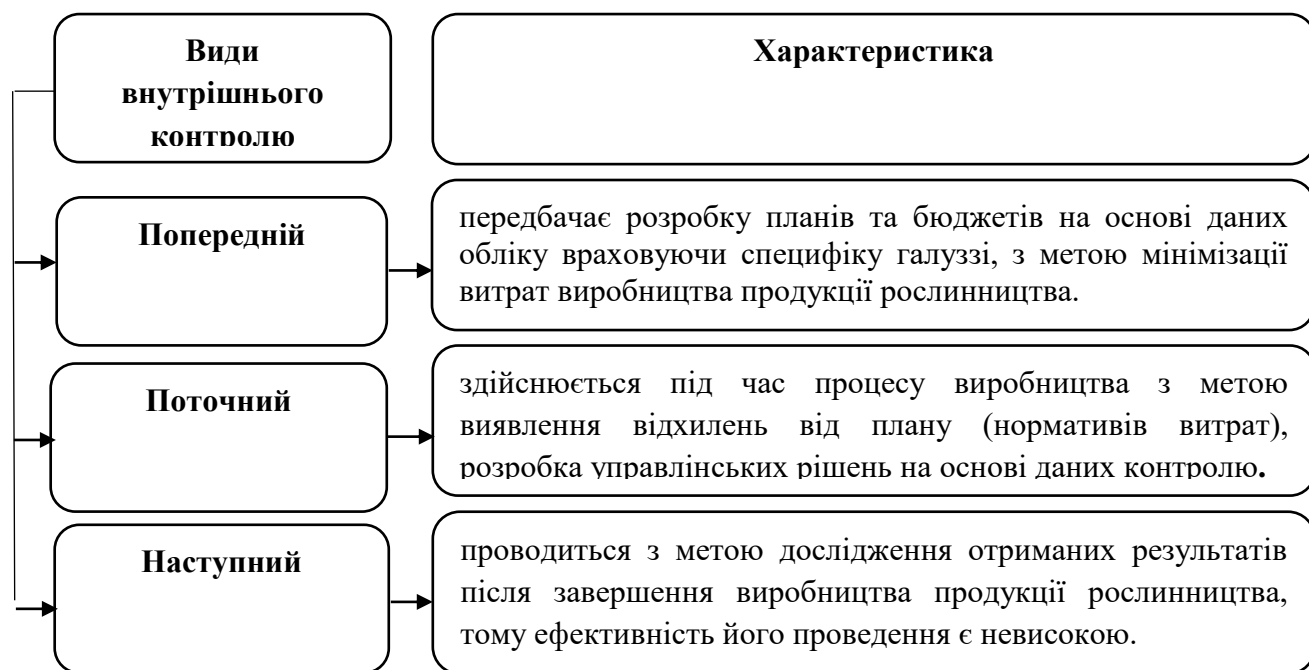

Рис. 1. Види внутрішнього контролю витрат виробництва продукції рослинництва

Джерело: побудовано автором.

Голов С.Ф. вважає, що найдоцільніше для контролю витрат виробництва використовувати бюджетне планування. Бюджет витрат виробництва продукції рослинництва складають на попередньому етапі контролю з метою планування витрат, контроль за їх виконанням на наступних етапах контролю. Для його підготовки необхідно затвердити нормативи витрат виробництва на одиницю продукції. Відхилення від нормативів витрат є основним показником для оцінки ефективності виробництва та прийняття управлінських рішень.

Для сільськогосподарської продукції важливим об'єктом контролю є сам процес виробництва (контроль за організацією виробничого процесу є основним етапом здійснення попереднього контролю), тому важливим аспектом внутрішньогосподарського контролю є оцінка дотримання затверджених технологічних норм. З метою забезпечення виробництвом якісної продукцією та підвищення прибутковості галуззі необхідно: систематично здійснювати контроль за якістю насіння, кількісними та якісними показниками внесених добрив, ефективністю використання трудових та матеріальних ресурсів підприємства. Одним із важливих аспектів внутрішньогосподарського контролю є перевірка правильності зберігання продукції з метою усунення втрат виробництва (наприклад, гниття в результаті надмірної вологи в продукції).

Отже, організація внутрішнього контролю витрат виробництва продукції рослинництва впливає на фінансовий стан підприємства та результати діяльності, тому з метою зниження витрат необхідно: розробити кошторис витрат та здійснювати контроль за рівнем виконання плану, здійснювати аналіз відхилень з метою прийняття своєчасних управлінських рішень та коригування плану витрат виробництва продукції рослинництва.

Список використаних джерел

1. Голов С. Ф., Управлінський облік : підручник/ С. Ф. Голов. – К . : Центр навчальної літератури, 2018.-400с.

2. Друри К. Управленческий и производственный учет : учеб. / К. Друри пер. с англ. – М. : Юнити-Дана, 2010. – 1423 с.

3. «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»: Закон України № 996-XIV (зі змінами та доповненнями) / Верховна Рада України. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

УДК 657:356.768.1

ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ ЗА ВИДАНИМИ АВАНСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Ташликович Т.С., студентка

Венгерук Н.П., кандидат економічних наук, доцент

У ряді випадків підприємства під поставку матеріальних цінностей або під виконання робіт (послуг), а також при оплаті продукції і робіт, прийнятих від замовників за частковою готовністю, можуть видавати аванси. Аванс є грошовою сумою або іншою майновою цінністю, яка передається в рахунок виконання договірною зобов'язання. Здійснюючи авансовий платіж, покупець фінансує продаж за деякий час до надходження товару [1, с. 456].

Для обліку розрахунків за виданими авансами під поставку матеріальних цінностей (виконання робіт, надання послуг), а також з оплати продукції та робіт, прийнятих замовником за частковою готовністю, передбачено рахунок 371 "Розрахунки за виданими авансами". Авансові платежі постачальникам та іншим підприємствам оформлюють платіжними дорученнями, в яких міститься посилання на укладений договір. Аналітичний облік за рахунком 371 "Розрахунки за виданими авансами" ведеться в розрізі окремих одержувачів грошових коштів у вигляді авансових платежів, за кожним дебітором.

Однією з негативних умов ведення бізнесу є ризик непогашення заборгованості. Водночас, доволі часто дебіторська заборгованість виникає саме за виданими авансами (товарна дебіторська заборгованість). І тому, у випадках коли постачальники не квапляться виконати свої зобов'язання чи визнання їх банкрутами, така заборгованість може поступово набути статусу безнадійної заборгованості.

Найпоширенішим варіантом безнадійної заборгованості є заборгованість за зобов'язаннями, щодо яких сплив строк позовної давності.

Водночас зауважимо: згідно із п. 7 П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», поточна дебіторська заборгованість, яка є фінансовим активом (окрім придбаної заборгованості й заборгованості, призначеної для продажу), включається до підсумку балансу за чистою реалізаційною вартістю.

Для визначення чистої реалізаційної вартості на дату балансу обчислюється величина резерву сумнівних боргів. І тому підприємство, яке списало безнадійну дебіторську заборгованість за рахунок резерву сумнівних боргів, зменшило фінансовий результат до оподаткування на ту суму, на яку при цьому списанні було зменшено резерв сумнівних боргів. Таке зменшення виглядало б логічним, адже раніше при нарахуванні резерву сумнівних боргів підприємство збільшувало фінансовий результат до оподаткування.

Однак товарна заборгованість — заборгованість за виданими авансами, у рахунок яких мали бути поставлені товари, згідно з п. 4 П(С)БО 12 «Фінансові інструменти», не є фінансовим активом. Це означає, що на таку заборгованість в бухгалтерському обліку резерв сумнівних боргів не нараховується, а під час її списання відразу визнаються витрати, тобто за умови, якщо безнадійна дебіторська заборгованість за виданими авансами відповідає ознакам, то коригувати бухгалтерський фінансовий результат на різниці, передбачені не потрібно [3, с. 158].

Таким чином, як списання безнадійної дебіторської заборгованості за виданими авансами відобразиться в бухгалтерському обліку, вплине на

бухгалтерський фінансовий результат, так воно позначиться й на базі обкладення податком на прибуток. Тобто витрати від списання безнадійної дебіторської заборгованості за виданими авансами рахуються в об'єкті обкладення податком на прибуток у частині бухгалтерського фінансового результату.

Іноді підприємства не можуть почати виконання робіт до моменту отримання авансу від замовника, такими можуть бути: будівельні, науково-дослідні, юридичні, аудиторські організації тощо. Або підприємства, для того щоб захистити себе також не відвантажують товари, роботи чи надають послуги до отримання передоплати від покупця, замовника.

Якщо підприємство не використовує рахунок 371 «Розрахунки за виданими авансами» в обліку розрахунків передоплати, то кошти, що видаються у вигляді авансів своїм постачальникам на майбутні поставки чи послуги відображаються за кредитом рахунка обліку грошових коштів 30 «Готівка» або 31 «Рахунки в банках» і дебетом рахунка 631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» [2, с. 351].

Тому підприємство може одержувати аванс від покупців у рахунок майбутніх поставок продукції або здійснювати авансові платежі постачальникам та підрядникам. В такому випадку по дебету рахунку 371 «Розрахунки за виданими авансами» відображаються суми виданих авансів під майбутні поставки, а по кредиту – зарахування авансів в оплату за фактично одержані від постачальників чи підрядників цінностей, робіт, послуг.

В разі отримання підприємством авансу (попередньої оплати) в товарній або іншій негрошовій формі, угоду слід визнавати бартерною. А бартер, як відомо, відображується лише за рахунками розрахунків: з постачальниками і покупцями. Який з них застосовується перший - залежить від напрямку першою з зустрічних поставок: на адресу підприємства або від нього.

Отже, отримання авансу підприємством є одним із способів страхування від неплатежів, що є найбільш актуальною проблемою в діяльності будь-якого підприємства.

Список використаних джерел

1. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для вузів / Під ред. проф. Ю. А. Бабаєва - М.: Вузівський підручник, 2015р .- 525 с.

2. Бухгалтерський облік : [навч. посібник] / П. О. Куцик, О. М. Чабанюк, Ф. Ф. Макарук. – Львів : Видавництво ЛКА, 2015. – 664 с.

Радецька Л. П. Управлінський облік: Навч. посіб. / Радецька Л. П., Овод Л. В. – К. : ВЦ «Академія», 2017. – 352 с.

УДК 657

УДК 657.1

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ МОЛОДНЯКА ТВАРИН ЗА СПРАВЕДЛИВОЮ ВАРТІСТЮ

Тернова В.О., студентка

Литвиненко В.С., кандидат економічних наук, доцент

Важливою складовою активів сільськогосподарських підприємств є молодняк тварин. Поточні біологічні активи тваринництва відіграють важливу роль у забезпеченні розвитку економіки та продовольчої безпеки країни. Облік даної групи активів сільського господарства регулюється П(С)БО 30 «Біологічні активи». Даний стандарт має низку позитивних моментів, але існують і проблеми методологічного характеру, які виникають при обліковій роботі у аграрних формуваннях [4].

За справедливою вартістю оцінка біологічних активів викликає певні труднощі щодо відображення їх у регістрах бухгалтерського обліку та при складанні фінансової звітності, на основі якої здійснюється оцінка фінансових результатів з вирощування та відгодівлі молодняка тварин. Ці

проблеми обумовлені порушенням принципів ведення бухгалтерського обліку таких як: історичної собівартості, нарахування та відповідності доходів і витрат, обачності, повного висвітлення [2].

Використання справедливої вартості для оцінювання активів підприємства дає можливість реально відобразити їх вартість в балансі, а це в свою чергу допомагає об'єктивніше аналізувати фінансовий стан і платоспроможність суб'єктів господарювання. Інформація про реальну вартість активів сільськогосподарських підприємств потрібна перш за все їх кредиторам та інвесторам для оцінювання своїх ризиків. Єдині підходи до відображення вартості активів дають можливість порівнювати показники фінансової звітності різних підприємств. На деяких підприємствах створені окремі комісії, які діють з метою визначення справедливої вартості біологічних активів.

За відсутності активного ринку справедлива вартість молодняка тварин може бути визначена в один із способів, таких як:

- 1) визначення вартості за останньою ринковою ціною операції з такими активами;
- 2) визначення вартості за ринковими цінами на подібні активи;
- 3) визначення вартості за додатковими показниками, які характеризують рівень цін на додаткові біологічні активи тваринництва.

При оцінці біологічних активів, варто врахувати, що активи будуть відображатись у вартісному та кількісному виразах [3].

Підприємство може самостійно визначати методику аналізу джерел інформації з метою встановлення справедливої вартості молодняка тварин та сільськогосподарської продукції [1]. Джерела отримання інформації про ціни активного ринку на біологічні активи об'єднують у такі три групи:

- самостійний збір інформації про ціни на ринку;
- отримання інформації з органів державного регулювання;
- інформація про закупівельні ціни на продукцію, що є об'єктом державного цінового регулювання.

Поточні біологічні активи, справедливу вартість яких на дату балансу достовірно визначити неможливо можуть оцінюватися за первісною вартістю, крім поточних біологічних активів рослинництва, які визнаються і відображаються як незавершене виробництво [4].

Згідно П(С)БО 30 при відсутності інформації про ринкові ціни на біологічні активи, справедлива вартість визначається за теперішньою вартістю майбутніх чистих грошових надходжень від активу, обчисленою відповідно до пунктів 11-14 П(С)БО 28 «Зменшення корисності активів»[4].

Отже, можна стверджувати, що з урахуванням усіх аспектів процесу оцінки молодняка тварин за справедливою вартістю, її використання є оптимальним для великих сільськогосподарських підприємств з належним рівнем організації бухгалтерського обліку, а для малих сільськогосподарських підприємств можливе використання альтернативних варіантів оцінки, зокрема оцінки за історичною собівартістю.

Список використаних джерел

1. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів і сільськогосподарської продукції за ринковою (справедливою) вартістю // Облік і аудит. – № 1. – 2008 . – С. 5-22.
2. Нехай В.А. Методи економічного аналізу в антикризовому управлінні сільськогосподарськими підприємствами [Ел. ресурс]. – Режим доступу: <http://ven.ztu.edu.ua/article/viewFile/65203/61140>.
3. Огійчук М.Ф. Оцінка біологічних активів за національними та міжнародними стандартами / М.Ф. Огійчук // Вісник ХТУ. – 2010. – №12.– С. 27 – 30.
4. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи» [Ел. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05>.

**ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ
З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ
ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ПРОСТИХ ВЕКСЕЛІВ**

Титоцька О. В., студентка

Кузик Н.П., кандидат економічних наук, доцент

Під час своєї діяльності підприємства купують матеріальні цінності, оплачують виконані роботи і надані послуги. На цій стадії виникають розрахункові відносини з постачальниками та підрядниками. Від їх правильної організації значною мірою залежить організація матеріального забезпечення і постачання відповідно до договірних зобов'язань [3]. Несвоєчасні розрахунки формують заборгованість між виробниками та споживачами продукції, ведуть до несвоєчасних виплат, що викликає невдоволення працівників та, як правило, погіршує соціальне становище.

У випадку недостатності грошових коштів на дату виконання договірних зобов'язань для підприємства-покупця необхідним стає застосування альтернативної форми розрахунків. Однією із таких, що за сучасних умов господарювання набуває все більшого поширення, є вексельна форма. Зважаючи на те, що такі операції не мають постійного характеру, виникають проблемні питання, пов'язані з їх обліком й оподаткуванням, що підтверджує актуальність даного дослідження.

Умову щодо проведення розрахунків з постачальниками та підрядниками із застосуванням простих векселів обов'язково необхідно передбачити у відповідному договорі [3]. Такими вимогами часто ігнорують на практиці, що фактично засвідчує відсутність юридичних підстав для здійснення таких операцій, на що можуть, у свою чергу, вказувати контролери при здійсненні податкових перевірок.

З одного боку, для підприємства-покупця вексельна форма розрахунків є вигідною, оскільки фактично відбувається відстрочення оплати за придбані

товари, роботи, послуги, яке може бути як безвідсотковим, так і на умовах оплати у вигляді відсотків. Проте, необхідно зауважити, що не всі суб'єкти господарювання усе-таки можуть скористатися перевагами вексельної форми розрахунків (навіть й простої) у разі необхідності. Зокрема, платники єдиного податку першої - третьої груп за вимогами ст. 291 ПКУ повинні здійснювати розрахунки за відвантажені товари (виконані роботи, надані послуги) лише в грошовій формі (готівковій та/або безготівковій) [1]. До речі, це підтверджується й змістом листа Державної фіскальної служби України «Щодо вексельних розрахунків підприємців-єдинників, який розміщено як роз'яснення на загальнодоступному інформаційно-довідковому ресурсі [2].

Розглядаючи облікові аспекти таких операцій, необхідно відмітити, що у разі видачі векселя згідно з договором грошові зобов'язання щодо платежу за цим договором припиняються, проте виникають грошові зобов'язання стосовно платежу за векселем. Тобто суб'єкти господарювання, використовуючи вексельну форму розрахунків для погашення зобов'язань перед постачальниками або підрядниками при видачі векселя вестимуть облік заборгованості як короткострокової (якщо здійснення погашення очікується до 12 місяців із дати балансу; в обліку операція буде відображатися записами по дебету рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядниками» (із використанням відповідних субрахунків) і кредитом субрахунків 621 «Короткострокові векселі, видані в національній валюті», 622 «Короткострокові векселі, видані в іноземній валюті») або ж довгострокової (якщо строк платежу за векселем становить понад 12 місяців із дати балансу), відображаючи записами по дебету рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядниками» (за відповідними субрахунками) і кредитом субрахунків 511 «Довгострокові векселі, видані в національній валюті», 512 «Довгострокові векселі, видані в іноземній валюті»).

Однак, на практиці часто виникає питання у бухгалтерів суб'єктів господарювання, які ведуть облік податкових різниць (тих, хто виявив таке бажання самостійно, або ж тих, для кого це стало обов'язком, оскільки бухгалтерський дохід за останній рік перевищував 20 млн грн.). Очевидно, це пов'язано з тим, що п. 141.2 ПКУ передбачено окремі різниці для операцій продажу або іншого відчуження цінних паперів та їх переоцінки. Однак, все ж детальний аналіз змісту вимог зазначеного п. 141.2 ПКУ показує, що саме ці різниці не поширюються на: «...операції платників податку з розміщення, погашення, викупу та наступного продажу, конвертації цінних паперів власного випуску, а також векселедавців, заставодавців та інших осіб, що видали неемісійний цінний папір, під час видачі та погашення таких цінних паперів». Отже, можна зробити висновок, що розрахунки з постачальниками та підрядниками із використанням простих векселів не впливають на фінансовий результат платника податку на прибуток і на розрахунок такого податку.

Вивчення змісту Податкового кодексу України щодо оподаткування операцій податком на додану вартість свідчить, що використання вексельної форми розрахунку також не впливає й на податковий кредит із ПДВ, який було попередньо визнано за операціями з придбання товарів, робіт, послуг від постачальників або підрядників відповідно.

Отже, використання вексельної форми розрахунків для погашення заборгованості перед постачальниками або підрядниками не ускладнює процес ведення обліку операцій, що виникають, й їх оподаткування. Тому для підприємства-покупця використання вексельної форми розрахунків можна вважати доцільним з метою тимчасового відстрочення платежів.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]: від 02.12.2010 р. - №2755-VI. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. Щодо вексельних розрахунків підприємців-єдинників: Лист Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]: від 04.06.2015

р. N 5267/Д/99-99-17-02-02-- Режим доступу:
<https://ips.ligazakon.net/document/view/DFS00676?an=1>.

3. Золотухін О. Вексельний облік на підприємстві// Універсальний журнал для бухгалтерів і керівників агропідприємств: Баланс-Агро. — 2011. — №18. — С. 16–19.

УДК 657.1

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ЄДИНОГО СОЦІАЛЬНОГО ВНЕСКУ

Ткаченко К. О., студентка
Калюга Є. В., д.е.н., професор

Актуальність даної теми полягає в тому, що в 2018 році оприлюднено нові форми звіту з ЄСВ та порядок їх подання. Порядок заповнення звітності з ЄСВ регламентуються наказом Мінфін № 435 від 14.04.2015 року, змінами які відбулися в червні 2018 року (набув чинності з 1 серпня 2018 р).

Що ж нового приніс новий звіт про ЄСВ? Насамперед відбулися зміни в додатку 4, а саме в таблицях 1,5,6 та 7.

До таблиці 1 було додано нові рядки: 3.2.1, 3.3.1, 3.4.1 , які відображають умовно присутню суму ЄСВ за звичайною ставкою на заробітну плату осіб з інвалідністю. Ці нові рядки не впливають на загальні суми які зазначаються в третьому рядочку табл.1.

Тепер в Відомості про трудові відносини застрахованих осіб зазначатимуть найменування посади, на яку прийнятий працівник. Також у ній буде відображена інформація про переведення працівника з однієї посади (роботи) на іншу в одного й того ж роботодавця. Зазначати її слід так само, як і про прийняття на роботу. Раніше факт переведення в звіті про ЄСВ взагалі не відображався.

Нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на суми грошового забезпечення

3	Нараховано єдиного внеску, усього (р.3.1+ р.3.2+ р.3.3+ р.3.4+ р.3.5)	
3.1	на суми нарахованої роботодавцями заробітної плати, винагороди за виконані роботи (надані послуги) за цивільно-правовими договорам, оплати допомоги по тимчасовій непрацездатності та допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами (22%)	
3.2	на суми заробітної плати, нарахованої підприємствами, установами і організаціями працюючим особам з інвалідністю (8,41%)	
3.2.1	на суми заробітної плати, нарахованої підприємствами, установами і організаціями працюючим особам з інвалідністю (22%)	
3.3	на суми заробітної плати, нарахованої підприємствами, установами і організаціями всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, зокрема товариствами УТОГ та УТОС (5,3%)	
3.3.1	на суми заробітної плати, нарахованої підприємствами, установами і організаціями всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, зокрема товариствами УТОГ та УТОС (22%)	

3.4	на суми заробітної плати, нарахованої підприємствами, установами і організаціями громадських організацій осіб з інвалідністю, працюючим особам з інвалідністю (5.5%)	
3.4.1	<i>на суми заробітної плати, нарахованої підприємствами, установами і організаціями громадських організацій осіб з інвалідністю, працюючим особам з інвалідністю (за умов, визначених частиною чотирнадцятою статті 8 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»), працюючим особам з інвалідністю (22%)</i>	
3.5	На суму різниці між розміром мінімальної заробітної плати та фактично нарахованої заробітної плати роботодавцями (22%)	

Наступною суттєвою зміною є таблиця додатку 4. Серед вже існуючих колонок додали нові: 12,13,14,15,16 та 19, які відображено в табл.2

Таблиця2

Відомості про трудові відносини застрахованих осіб

11. Період трудових або цивільно-правових відносин, походження військової служби та відпусток		12. <i>Професійна назва роботи</i>	14. <i>Код класифікатора професій</i>	16. <i>Документ-підстава про початок роботи та відпустку, кінець трудових або цивільно-правових відносин, переведення на іншу посаду</i>	18. Дата створення нового робочого місця (штатної одиниці), на яке у звітному періоді працевлаштований працівник
Дата початку	Дата закінчення	13. <i>Код ЗКППТР</i>	15. <i>Посада</i>	17. Підстава для припинення трудових або цивільно-правових відносин	19. <i>Військове звання</i>

Форма таблиці 6 не змінилася. Єдине, що додалося: новий код типу нарахування – 14. Цей код призначений для відображення суми різниці між

розміром мінімальної зарплати і фактично нарахованою заробітною платою (доходом) за попередні періоди, у зв'язку з перерахунком при звільненні співробітника за попередні періоди, що пов'язані з уточненням днів невикористаної відпустки.

Також уточнено, у яких випадках слід застосовувати тип нарахування за кодом 13 (сума різниці між розміром мінімальної заробітної плати та фактично нарахованою заробітною платою (доходом) за звітний місяць). Його застосовують у поточному звітному місяці для сум за попередні лише в таких випадках:

1. під час нарахування допомоги з тимчасової непрацездатності за попередні місяці;
2. під час нарахування сум допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами за попередні місяці.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Порядку формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : наказ Мінфіну № 435 від 14.04.2015 р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/ediniy-vnesok-na-zagalnoobovyazkove-nakazi/63696.html>.

2. Про внесення змін до Порядку формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : наказ Мінфіну № 511 від 15.05.2018 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE32144.html.

3. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

АНАЛІТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ БАЛАНСУ

Турик І.В., студентка

Ганяйло О.М., кандидат економічних наук, доцент

Основним джерелом інформації для аналізу фінансового стану служить бухгалтерський баланс підприємства.

Баланс - звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал. Баланс, що застосовується нині, став більш наочним, і що особливо важливо пристосованим для вирішення тих завдань, які постали перед аналізом фінансового стану в ринкових умовах.

Західні фахівці виокремлюють п'ять відносно самостійних підходів у становленні систематизованого аналізу фінансового стану суб'єктів господарювання: 1) школа емпіричних прагматиків; 2) школа статистичного фінансового аналізу; 3) школа мультиваріантних аналітиків; 4) школа аналітиків, що прогнозують ймовірність банкрутства; 5) школа учасників фондового ринку. Отже, у світовій практиці аналіз фінансового стану передбачає розробку системи показників, що базується здебільшого на даних бухгалтерського балансу.

НПСБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» також визначає бухгалтерський баланс найважливішим елементом інформаційної бази для аналізу фінансового стану суб'єкту господарювання. В НП(С)БО 1 баланс визначається як звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал[2].

Аналітичні можливості бухгалтерського балансу суб'єкта господарювання розкриваються через застосування цілого ряду спеціальних аналітичних інструментів, що дозволяють одержати кількісну оцінку окремих аспектів господарської діяльності підприємства. До інструментарію аналізу звіту про фінансовий стан суб'єкта господарювання слід віднести такі

основні прийоми: горизонтальний, вертикальний, структурний, динамічний, коефіцієнтний аналізи; трендовий і порівняльний[4].

Горизонтальний аналіз передбачає визначення абсолютного відхилення, а також відносного приросту обсягу показника, вертикальний аналіз дозволяє визначити структуру основних елементів активів та пасивів організації, вплив окремих чинників на фінансовий результат, показники ліквідності, т.д. [4]

Наряду з горизонтальним і вертикальним аналізом бухгалтерського балансу для мети перспективного аналізу проводиться трендовий аналіз, який зводиться до побудови графіка можливого розвитку організації і середнього темпу приросту і прогнозних значень показників бухгалтерського балансу.

Також аналітичні можливості бухгалтерського балансу реалізуються шляхом дотримання певної послідовності однорідних за змістом робіт, тобто шляхом дотримання певної технології, яку узагальнено можна представити: експрес-аналіз бухгалтерського балансу → поглиблений аналіз бухгалтерського балансу: а) оцінка економічного потенціалу; б) діагностика забезпеченості ресурсами → прийняття рішення про визнання структури балансу задовільною (незадовільною), а підприємство платоспроможним (неплатоспроможним).

Експрес-аналіз передбачає «читання» агрегованого порівняльного Балансу шляхом проведення аналізу ключових показників його розділів для оцінки динамічності масштабів розвитку бізнесу суб'єкта господарювання, виявлення тенденцій безперервності його діяльності у майбутніх періодах основну увагу необхідно приділити визначенню темпів зростання та темпів приросту показників розділів Балансу

Отримані аналітичні показники активу і пасиву балансу дають можливість отримати аналітичні висновки, а відтак і прийняття стандартних (традиційних) рішень про якість структури балансу, ліквідність і платоспроможність і фінансову стійкість підприємства.

Аналіз ліквідності балансу полягає в порівнянні коштів за активом, згрупованих за ступенем спадної ліквідності, з короткостроковими зобов'язаннями за пасивом, що групуються за ступенем терміновості їхнього погашення.

Отже, для аналізу бухгалтерського балансу потрібні знання основних логічних та інформаційних взаємозв'язків у системі інформаційного забезпечення процесу управління господарською діяльністю. Тому складання та аналіз балансу слід розглядати як єдиний процес.

Таким чином, бухгалтерський баланс дозволяє не тільки встановити об'єм, динаміку, структуру і напрям вкладеного капіталу, але і оцінити напрямки вкладень капіталу, встановити його достатність для поточної і майбутньої господарської діяльності.[1]

На основі інформації, що міститься у бухгалтерському балансі організації, зовнішні користувачі можуть прийняти рішення щодо доцільності та умов укладення з нею комерційних угод, оцінити її кредитоспроможність як позичальника і порівняти ступінь фінансового ризику своїх вкладень, доцільність придбання цінних паперів або активів і т.д.

Список використаних джерел

5. Б.М. Литвин, М.В. Стельмах «Фінансовий аналіз», навчальний посібник 2008.
6. Головка Тетяна Василівна Фінансовий облік-1: підручник / Т. В. Головка; М-во освіти і науки України, Держ. вищ. навч. заклад "Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". - К. : КНЕУ, 2008.
7. <http://ir.kneu.edu.ua/bitstream/2010/20623/1/54-56.pdf>
8. <https://www.finalon.com/metodyka-rozrakhunku/89-vertykalny-analiz>

ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Устенко А.С., студентка

Мельянова Л.В., кандидат економічних наук, доцент

В ринкових умовах основою стабільного становища підприємства являється його фінансова стійкість. Будучи суб'єктом підприємницької діяльності, кожне підприємство має забезпечувати такий стан своїх фінансових ресурсів, за якого воно зберігало б здатність постійно виконувати свої фінансові зобов'язання перед партнерами, державою, власниками, найманими працівниками.

На сьогоднішній день пропонується безліч методик, заснованих, як правило, на застосуванні зарубіжного досвіду оцінки фінансового стану підприємств. Але необхідно зазначити, що використання зарубіжних методик потребує обережності, тому що вони не беруть до уваги специфіку бізнесу (наприклад, структуру капіталу в різних галузях, економічну ситуацію в країні і відмінності в законодавчій та інформаційній базах). Для того, щоб швидко і точно визначити слабкі сторони підприємства в Україні фінансовий аналіз зводиться до простого розрахунку фінансових показників. Таким чином, можна проаналізувати фінансовий стан за наступними напрямками:

- аналіз ліквідності підприємства;
- аналіз платоспроможності підприємства;
- аналіз рентабельності підприємства;
- аналіз ділової активності.

Фінансова стійкість – одна з найважливіших характеристик оцінки фінансового стану підприємства, яка визначає ефективне фінансове управління підприємством.

Фінансово стійким є таке підприємство, яке за рахунок власних коштів покриває кошти, вкладені в активи (основні засоби, нематеріальні активи,

оборотні кошти), не допускає невиправданої дебіторської та кредиторської заборгованості і розраховується за своїми зобов'язаннями в зазначений термін.

Нині, за умов нестабільного фінансового стану багатьох підприємств, можливості їхнього банкрутства, особливого значення набуває систематична (не рідше одного разу на квартал) оцінка фінансової стійкості та стабільності підприємства.

Оцінка фінансової стійкості підприємства має на меті об'єктивний аналіз величини структури активів і пасивів підприємства і визначення на цій основі міри його фінансової стабільності й незалежності, а також відповідності фінансово-господарської діяльності підприємства цілям його статутної діяльності.

Отже, можна дійти висновку, що фінансова стійкість підприємства залежить від ефективного управління фінансовими ресурсами і визначається оптимальною структурою активів, співвідношенням власних і позикових коштів, співвідношенням активів та джерел їх фінансування, від обраної стратегії діяльності та управління, галузі господарювання підприємства, стадії його життєвого циклу, а також від загального рівня економічного розвитку країни. Обов'язковими умовами поліпшення фінансового стану підприємств у ринкових умовах господарювання є постійний аналіз і своєчасна діагностика змін, що відбуваються у зовнішньому та внутрішньому середовищі підприємства, а також своєчасне та максимально ефективно реагування на такі зміни для забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства.

Висновки з цього дослідження. Нинішні умови господарювання, що характеризуються високим рівнем економічної невизначеності, досягнення стратегічних фінансових цілей та забезпечення довгострокової фінансової стійкості підприємства неможливі без:

- створення ефективної системи стратегічного фінансового менеджменту, невід’ємним елементом якого є механізми та системи управління ризиками зниження фінансової стійкості;
- мінімізації негативного впливу зовнішнього та внутрішнього середовища на діяльність підприємства;
- створення передумов ефективної реалізації запланованих дій.

Список використаних джерел

1. Фінансова стійкість підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dtkr.com.ua/show/1cid04164.html>.
2. Крамаренко Г.О. Фінансовий аналіз: [підручник] / Г.О. Крамаренко, О.Є. Чорна. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 392 с.
3. Загородній А. Г. Фінансово-економічний словник: навчальний посібник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк. – Київ : Знання, 2010. – 1072 с.
4. Уткіна Н.В. Облік і контроль фінансових результатів діяльності підприємств: теорія, методика, організація / Н.В. Уткіна // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит / Н.В. Уткіна. – Київ, 2008. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/zip>.

УДК 657.1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Федонюк О.В., студентка

Калюга Є.В., д.е.н, професор

На сьогоднішній день бухгалтерський облік – поняття, яким користується кожна фірма чи установа. Організація бухгалтерського обліку на підприємствах та організаціях - це система методів, способів, заходів, які забезпечують його оптимальне функціонування та розвиток відповідно до мети. Така система умов включає в себе первинний облік, документообіг,

інвентаризація, план рахунків бухгалтерського обліку, форми бухгалтерського обліку та організації обліково-обчислювальних робіт, обсяг і зміст звітності. Саме ці елементи є основою для збору та розрахунку достовірних даних про діяльність підприємства. За допомогою них, відповідні працівники на фірмах, здійснюють контроль за використання виробничих ресурсів і відведенням готової продукції на реалізацію споживачам. Саме складання системи посад є одним із найважливіших елементів в організації бухгалтерського обліку. Система залежить від складу і кількості робіт на фірмі, які обліковуються та й від характеру в цілому. Чим більше в бухгалтерії виконуваних задач і високо автоматизована обробка інформації, тим більші її штати. Число бухгалтерів, їх професійний і кваліфікований склад встановлюються підприємством затверджує керівник підприємства.

Існує поняття «раціональна організація бухгалтерського обліку» - це система заходів, за яких здійснюється найефективніше виконання функцій бухгалтерських процесів. Така організація забезпечує своєчасне виконання завдань планування, контролю, управління та надання повної правової інформації при мінімальних затратах засобів і праці. До передумов раціональної організації обліку належать наступні дії: обчислення обсягу та складу облікової інформації без якої не здійснюватиметься контроль та управління, встановлення будови облікового процесу та розподіл зобов'язання між працівниками, складення документації та її оборот, пояснення вибору форм обліку та графіка подання звітності.

На сьогоднішній день виділяють три найпопулярніші типи організаційних структур у бухгалтерії: лінійна, вертикальна і комбінована.

Перша структура полягає в підпорядкуванні головному бухгалтеру інших працівників. Дана структура характерна невеликим організаціям (апарат налічує не більше 10 осіб). Друга структура, її ще називають ієрархічною, передбачає створення проміжних відділів управління залежно від обліку: матеріальна (матеріальні цінності, основних засоби); група з

оплати праці (витрати праці робітників, розрахунки з робочими організаціями, бюджетом); виробничо-калькуляційна (витрати на виробництво, калькуюють собівартість готової продукції); група обліку готової продукції (готова продукція на складах); зведено-балансова (інші операції та форми фінансової звітності).

При третьому типі організації, а саме комбінованому, спеціальні структурні підрозділи бухгалтерії (наприклад, по виробництвах) виконують замкнений цикл робіт. Вони мають змогу користуватись правами головного бухгалтера. Ця структура апарату популярна на великих підприємствах і у виробничих підрозділах.

Відповідальний за організацію бухгалтерського обліку, зберігання та ведення документації, дотримання законодавства саме керівник підприємства.

Він за правильність проведення обліку, перевіряє наявність необхідних умов.

У його компетенціях :

- заснувати бухгалтерську службу на чолі з головним бухгалтером;
- увести посаду бухгалтера;
- передати ведення бухгалтерського обліку централізованої бухгалтерії, спеціалізованої організації або бухгалтерові-фахівцеві;
- проводити бухгалтерський облік особисто.

Керівник підприємства обирає головного бухгалтера, який відображує в регістрах обліку всі господарські операції; доносить керівництву як оперативну так і аналітичну інформацію; аналізує діяльність підприємства; складає бухгалтерську звітність. Він головний за нарахування і перерахування платежів до державного бюджету, внесків на соціальне страхування, погашення заборгованості. Головний бухгалтер підприємства упорядковує роботу бухгалтерії, яка веде облік цінностей підприємства, витрат на виробництво фінансової діяльності та грошових операцій розрахунків з бюджетом, постачальниками і кредиторами, контролює

фактичну собівартість продукції, контролює за використанням фонду оплати праці і розраховує її.

З поставлених завдань впливають дві функції облікового процесу: інформаційна та контрольна. Зміст інформації даного роду спрямований на здійснення управлінських висновків, так як проаналізувавши її, ми отримаємо змогу обрати ті дії, які найкраще допоможуть досягнути поставлених цілей.

Облікова достовірна інформація необхідна: власнику фірми, щоб скласти правильний план дій для розвитку та для досягнення ефективного виробництва; банкам, іншим кредиторам і страховим компаніям, щоб оцінити платоспроможність підприємства та наскільки ймовірно вчасне повернення кредитів і чи взагалі можливе, визначення страхового ризику; акціонерам та засновникам, щоб здійснити об'єктивне оцінювання результативності.

Отже, організація бухгалтерського обліку потрібна для того, щоб правильно забезпечувати відображення господарської діяльності підприємства. Такий облік ведеться кожною організацією для виявлення, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам. Організація базується на основних принципах бухгалтерського обліку, зобов'язань, витрат, доходів і фінансових результатів.

Список використаних джерел

1. Аверчев И. В. Управленческий учет и отчетность. Постановка и внедрение / И. В. Аверчев. – М. : Вершина, 2007. – 512 с.

2. Бабынина Г.М. Организация бухгалтерского учета: электронное издание курса лекций / Г.М. Бабынина; – Бобруйск : БФ УО «БГЭУ», 2011. – с.253.

3. Свірко С. В. Організація бухгалтерського обліку в бюджетних установах : навч. посіб. / С. В. Свірко. – К. : КНЕУ, 2003. – 380 с.

ОБЛІК СИРОВИНИ І МАТЕРІАЛІВ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Федоренко А.М., студентка

Гуренко Т.О., кандидат економічних наук, доцент

За сучасних економічних умов, при переході діяльності економічних суб'єктів на ринкові відносини, правильна організація бухгалтерського обліку виробничих запасів є необхідною умовою для діяльності підприємства.

Проблемним питанням управління сировиною і матеріалами на підприємстві присвячено багато праць зарубіжних і вітчизняних учених, серед яких: Б.І. Валуєв, З.В. Гуцайлюк, В.Г. Лінник, В.С. Рудицький, М.В. Кужельник, В.В. Сопко, однак питання управління сировиною і матеріалами потребує постійного вивчення.

Від ефективного управління запасами в цілому, та окремо сировиною і матеріалами, залежить тривалість виробничого й операційного циклу, можливість зменшити поточні витрати на їх зберігання, організувати оборот фінансових коштів, вкладаючи їх в інші активи.

Перш ніж розглянути етапи управління сировиною і матеріалами, важливо обумовити необхідність цього процесу: 1) ефективне управління сировиною і матеріалами призведе до зменшення вартості зберігання, і як наслідок до збільшення прибутку компанії; 2) неефективне управління сировиною і матеріалами призводить до зниження доступності товарів і збільшення часу доставки; 3) товари, що зберігаються протягом тривалого періоду часу втрачають свої властивості, що призводить до додаткових накладних витрат.

Отже, управління сировиною і матеріалами обумовлено вирішенням двох задач: визначення розміру необхідного запасу та створення системи контролю за фактичним розміром запасу і своєчасним його поповненням.

Також, для правильного пошуку методів управління сировиною і матеріалами важливе значення має їх науково обґрунтована класифікація. Матеріали можна класифікувати за наступними ознаками: за призначенням і причинами утворення; місцем знаходження; рівнем наявності на підприємстві; наявністю на початок і кінець звітної періоду, відносно до балансу; ступенем ліквідності; походженням; обсягом; сферою використання; структурою і складом. Також, для правильного планування потреби в матеріалах, раціональної організації їх обліку і контролю за використанням у виробництві крім економічної класифікації використовують класифікацію за технічними ознаками. Залежно від технічних ознак запаси класифікують на групи та підгрупи за найменуваннями, типом, сортом, розміром і т. ін. Така класифікація матеріалів відображається у розроблювальних на підприємствах номенклатурах систематизованого переліку сировини і матеріалів [2, с.124].

Для ситуації, коли відсутні відхилення від запланованих показників і матеріали використовуються рівномірно, в теорії управління запасами в цілому, розроблено дві основні системи управління: - система управління запасами (у т. ч. сировиною і матеріалами) з фіксованим розміром замовлення; - система управління запасами (у т. ч. сировиною і матеріалами) з фіксованим інтервалом часу між замовленнями.

Для отримання облікової інформації про стан сировини і матеріалів на підприємствах застосовують субрахунок 201 «Сировина і матеріали», на якому відображається наявність і рух сировини та основних матеріалів, які входять до складу продукції, що виготовляється підприємством, або є основними компонентами при її виготовленні. Тут ведеться облік: основних матеріалів, використовуваних підрядними будівельними організаціями при здійсненні будівельно-монтажних і ремонтних робіт; допоміжних матеріалів, використовуваних при виготовленні продукції або для господарських потреб, технічних цілей; вартості сільськогосподарської продукції, призначеної для переробки [1].

Також значною і суттєвою інформаційною базою є первинна і зведена документація на підприємстві. Для обліку сировини і матеріалів призначені типові форми первинних та зведених документів: журнал обліку вантажів, що надійшли, прибутковий ордер, акт про приймання матеріалів, лімітно-забірна картка, акт-вимога на заміну (додатковий відпуск) матеріалів, накладна вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів, відомість обліку залишків матеріалів на складі, звіт про рух товарно-матеріальних цінностей та ін. [1].

Важливе значення в обліку матеріалів має їх оцінка. З урахуванням ситуації, що склалася на ринку, при виборі облікової політики на майбутній рік підприємства можуть передбачити один з наступних методів оцінки сировини і матеріалів, що списуються у виробництво або продаж: ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів; середньозваженої собівартості; собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО); нормативних затрат; ціни продажу.

Тому, процес управління сировиною і матеріалами включає кілька етапів: 1. аналіз складу, структури, динаміки загальної величини матеріалів за підсумками попередніх періодів; 2. оптимізація загальної суми сировини і матеріалів; 3. побудова ефективних систем контролю за рухом сировини і матеріалів на підприємстві.

Таким чином, для забезпечення ефективного розвитку підприємств та зростання їх виробничого потенціалу за сучасних умов господарювання виникає необхідність створення якісно нової системи управління виробничими запасами та зокрема сировиною і матеріалами. Підприємства повинні більш інтенсивно впроваджувати нові технології, впорядковувати виробничі та реалізаційні процеси.

Список використаних джерел

1. Облік запасів на підприємстві. – [Електронний ресурс]. – [Режим доступу до ресурсу]: https://lubbook.org/book_267_glava_3_3.3.

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999р. №246 // Бібліотека "Баланс". – 2009. – №5. – С. 124-130 .

УДК 657.371.1

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Цаплій В.І., студентка

Колеснікова О.М., к.е.н., доцент

Для кожного бухгалтера при складанні фінансової звітності необхідною умовою є проведення інвентаризації активів та зобов'язань і відображення в обліку її результатів. В частині 1 ст. 10 Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" [1] передбачено, що для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності необхідно періодично проводити інвентаризацію. Ця вимога стосується всіх юридичних осіб, незалежно від форм власності й організаційно-правових форм.

Основним завданням інвентаризації постає підбиття підсумків підприємницької діяльності. Процедура інвентаризації вимагає відповідальності, дуже клопітка і напружена. Інвентаризація підводить підсумки ведення звітів, саме після проведення цієї процедури визначається точність підрахунків. Якщо виявлено розбіжності між обліковими даних і фактичною наявністю активів установи підводяться збитки чи надлишки. Розмір збитків від нестачі, виявленої під час інвентаризації, визначається відповідно до Порядку № 116.[3] При цьому такий розмір визначається за різними правилами залежно від того, кому збитки нанесено: державі (в особі державних органів, державних підприємств), територіальній громаді (в особі органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств) або суб'єкту господарської діяльності з державною (комунальною) часткою

в статутному (складеному) капіталі; усім іншим суб'єктам господарської діяльності.

Якщо ж після проведення інвентаризації виявлено надлишок, то здійснюються наступні дії. Відповідно до п. 2.14 Методрекомендацій № 2 виявлені у процесі інвентаризації надлишки запасів оприбутковуються:

- за чистою вартістю реалізації запасів, якщо вони реалізуються;
- в оцінці можливого використання запасів, якщо вони використовуються на самому підприємстві.

Порядок регулювання розбіжностей між фактичною наявністю активів і зобов'язань, виявлених при інвентаризації, та даними бухгалтерського обліку визначено в п. 4 розд. IV Положення № 879. Механізм визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей, крім дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння та валютних цінностей, установлений Порядком № 116. Зокрема, розмір збитків від нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей відповідно до п. 2 цього Порядку визначають шляхом проведення незалежної оцінки відповідно до національних стандартів оцінки. [2]

Причинами розбіжностей між офіційними і фактичними даними можуть бути такі: платіж помилково провели в обліку; платіж надіслали на неправильного контрагента; помилки обліку; дані податківців помилкові.

Суттєвим недоліком методики проведення інвентаризацій є те, що окремі члени робочих інвентаризаційних комісій не контролюють при інвентаризації наявність цінностей, необгрунтовано довіряють перерахування (перемірювання, зважування) їх самим матеріально відповідальним особам і записують дані із їх слів. У зв'язку із цим інвентаризаційні комісії зобов'язані перевіряти сутність і вірогідність звітів матеріально відповідальної особи, зіставляти їх дані із журналами обліку виданих доручень, здійснювати оперативне звіряння з місцевими постачальниками для контролю своєчасності і правильності оприбуткування матеріальних цінностей, що надходять на підприємство до проведення інвентаризації.

Для проведення річної інвентаризації наказом керівника підприємства створюють інвентаризаційну комісію. До неї включають: представників апарату управління підприємства; представників бухгалтерської служби; досвідчених працівників підприємства, які знають об'єкт інвентаризації, ціни та первинний облік (інженерів, технологів, механіків, виконавців робіт, товарознавців, економістів, бухгалтерів).

Крім того, за рішенням керівника підприємства до складу комісії можуть входити члени ревізійної комісії, представники структурного підрозділу (служби) з внутрішнього аудиту. Очолює комісію керівник підприємства (його заступник) або керівник структурного підрозділу підприємства, уповноважений керівником.

Складається протокол інвентаризаційної комісії, який підписує керівник підприємства. Результати інвентаризації відображаються в бухгалтерському обліку підприємства

Таким чином, можна зробити висновок, що в сучасних ринкових умовах інвентаризація є одним з найважливіших методів бухгалтерського обліку і фінансово-господарського контролю. Тому добре сплановані цілі і засоби у сформованих структурах за умови ефективної системи мотивування, можуть призводити до інтенсивності інвентаризації як засобу обліку і контролю. Створення правильно функціонуючого інформаційного зв'язку, який забезпечує всі процеси інвентаризації між запланованими цілями і досягнутими результатами, є тим важливішим завданням, чим більш складнішою є організація та технологія проведення інвентаризації.

Посилання:

1. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16 липня 1999 р. № 996-IV. [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 02.09.14р. №879. [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>

3. Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей Постанова від 22 січня 1996 р. N116
URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116-96-%D0%BF>
(дата звернення 09.11.18р.)

336(047.2/.3).001.2

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Цюк П.О., студент

Калюга Є.В., д. е. н., професор

В Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» наведено таке визначення. «Фінансова звітність – це бухгалтерська звітність, яка дає інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період». Фінансова звітність повинна включати інформацію, котра впливає на прийняття рішень, дозволяє своєчасно оцінити минулі, поточні, майбутні події; підтвердити та скоригувати їх оцінку, зроблену в минулому. А це можливо тільки в тому випадку коли при представленні інформації в фінансовій звітності будуть дотримуватись таких критеріїв: суттєвість, своєчасність, повнота, нейтральність, об'єктивність.

Зрозумілість – інформація, яка наводиться у фінансових звітах, повинна бути зрозумілою, розрахованою на розуміння її користувачами за умови, що вони мають достатні знання і зацікавлені у сприйманні цієї інформації.

Невід'ємною умовою корисності фінансової звітності є своєчасність її складання і подання. Надійніша інформація втрачає своє значення, якщо вона надана користувачам несвоєчасно. Тому фінансові звіти повинні подаватися користувачам у строки, які забезпечують їх ефективне використання. Інформація, що підлягає розкриттю, а також інформація, і яка

не наведена безпосередньо у фінансових звітах, але є обов'язковою згідно з відповідними положеннями (стандартами), або яка містить додатковий аналіз статей звітності, необхідний для забезпечення її зрозумілості і доречності, відображається у Примітках до річної фінансової звітності. Нижче зазначені якісні характеристики фінансової звітності (рис.1).

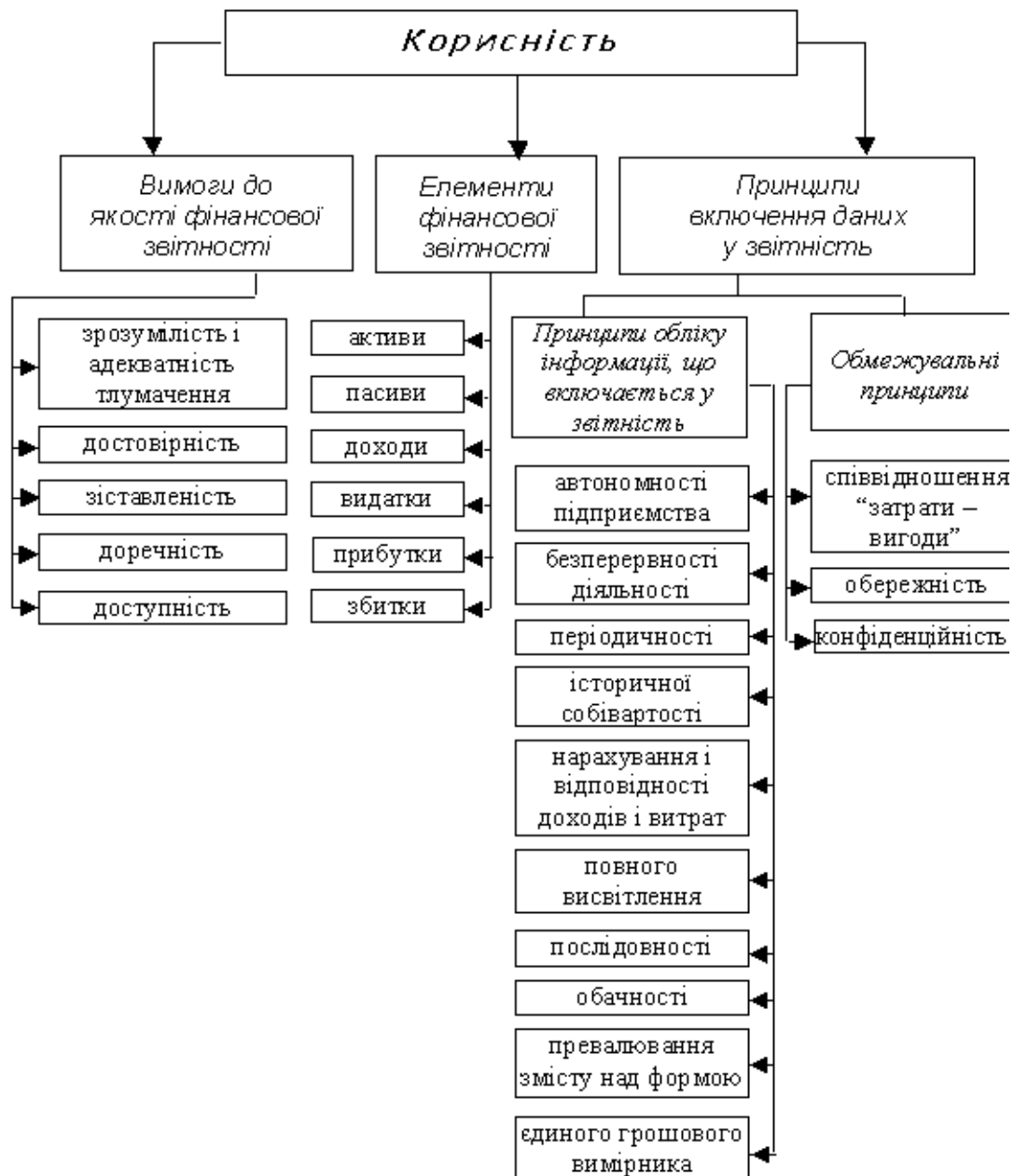

Рис.1 Якісні характеристики фінансової звітності

Для того щоб звітність була дійовим засобом управління і контролю, вона повинна ґрунтуватися на таких основних принципах:

- обачність – застосування в бухгалтерському обліку методів оцінки, які повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань і витрат та завищенню оцінки активів і доходів підприємства;
- повне висвітлення – фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні і потенційні результати господарської діяльності і подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі;
- автономність – кожне підприємство розглядається як юридична особа, відокремлена від її власників, у зв'язку з чим власне майно і зобов'язання власників не повинні відображатися у фінансовій звітності підприємства;
- нарахування та відповідність доходів і витрат. Для визначення фінансового результату діяльності звітного періоду необхідно співставляти доходи звітного періоду з витратами, які здійснюються для отримання цих доходів. При цьому доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку і фінансовій звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження чи сплати грошових коштів;
- історична (фактична) собівартість – пріоритетною є оцінка активів підприємства виходячи з витрат на їх виробництво і придбання;
- єдиний грошовий вимірник – вимірювання і узагальнення всіх господарських операцій підприємства у його фінансовій звітності здійснюється в єдиній грошовій одиниці;
- періодичність – можливість розподілу діяльності підприємства на певні періоди часу з метою складання фінансової звітності.

Окремо слід зазначити про нефінансову звітність в Україні

Ключовим аспектом соціальної звітності є сфера розвитку людського капіталу. Підприємства описують або хоч би згадують про участь персоналу в різноманітних тренінгах і програмах, розробляють і впроваджують об'єктивні системи оцінки ефективності роботи і мотивації, надають інформацію про соціальні переваги працівників, гідне ставлення до них, створення безпечних умов праці.

Різнобічні механізми висвітлення й екологічних аспектів діяльності. Бізнес-структури розкривають інформацію про екологічні ініціативи.

УДК: 657.1

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ САДІВНИЦТВА

Червінська В.М., студентка

Слесар Т.М., кандидат економічних наук, доцент

Реалізація продукції, як завершальна стадія кругообігу засобів підприємства, є передумовою їх відтворення, повернення авансованих в процес виробництва коштів, а отже, вирішальним чинником його безперервної діяльності.

Інформація про процес реалізації має багатоплановий і складний характер. В ній знаходиться відображення рух продукції від виробника до споживача як у вартісній, так і в натуральній формі з врахуванням якості продукції, що реалізується.

За П(С)БО 15 “Дохід” процес реалізації має відобразитися в обліку в момент визнання доходу від реалізації продукції (товарів). Відповідно до умов його визнання можна визначити наступні основні канали реалізації (збуту) плодючої продукції, облік за якими має свої особливості:

продаж покупцям (заготівельним, торговельним та іншим підприємствам);

продаж через власну торговельну мережу;

продаж працівникам підприємства в рахунок оплати праці;

видача натуральної оплати праці;

продаж в рахунок товарообмінних (бартерних) операцій;

продаж в рахунок повернення натуральних позик.

В сучасних умовах господарювання, враховуючи брак обігових коштів, сільськогосподарські підприємства досить часто реалізують продукцію садівництва за останніми чотирма каналами, наведеними вище. Включення цих специфічних операцій до складу реалізації є цілком обґрунтованим, оскільки вони задовольняють всім умовам визнання доходу (виручки) від реалізації. Однак не виключено, що за умов підвищення доходності аграрних підприємств означені канали реалізації будуть трансформуватись в більш досконалі їх види.

З метою налагодження збуту сільськогосподарські товаровиробники дедалі більшу частину своєї продукції реалізують у власній торговельній мережі. Різниця в цінах при реалізації сільськогосподарської продукції через власну торговельну мережу в порівнянні з іншими каналами збуту часто досягає значних розмірів. Це суттєво поповнює обігові ресурси підприємства, і, водночас, висуває на перший план питання обліку торговельної діяльності. Власну торговельну мережу сільськогосподарського підприємства можна розділити на такі групи, для яких характерні певні особливості в обліку: склади та комори підприємств; дрібно-роздрібна торговельна мережа; магазини, що знаходяться на балансі підприємств; філії або магазини на самостійному балансі (відокремлені структурні підрозділи), дочірні підприємства сільськогосподарських формувань.

Відповідно до П(С)БО 16 “Витрати” витрати на збут є витратами того звітного періоду, в якому вони виникли. Облік витрат зі збуту підприємство веде сумарно, без поділу за окремими видами плодово-ягідної продукції, до яких вони відносяться, що значно спрощує бухгалтерський облік. Проте при необхідності підприємство може здійснювати облік витрат на збут за видами продукції, що реалізується, і визначати повну її собівартість в системі внутрішньо-господарського обліку.

Успіх підприємств залежить від своєчасної та достовірної інформації про формування собівартості, оскільки витрати на виробництво є базою для встановлення ціни продажу, чому сприяє автоматизація обліку.

Автоматизація обліку виробництва і реалізації продукції садівництва дозволяє скоротити обсяги облікових робіт, збільшити оперативність облікових даних та значно розширити аналітичні можливості економічної служби підприємства з метою забезпечення керівництва необхідною інформацією для прийняття зважених управлінських рішень.

УДК 657.1: 223

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Чередник Т.Ю., студентка

Кузик Н.П., к.е.н, доцент

У період стрімкого розвитку інформаційних технологій більшість суб'єктів господарювання використовують комп'ютерну техніку, а, отже, і програмне забезпечення. Проте чітко визначеного порядку відображення операцій із програмним забезпеченням, як видом нематеріального активу у бухгалтерському обліку не існує. Отже, як правило, виникають проблемні питання як відображати бухгалтеру в обліку, наприклад, придбаний примірник програми М.Е.Дос, купівлю електронно-цифрового підпису (надалі –ЕЦП) чи електронно-інформаційні послуги «Дебет-Кредит» терміном на один рік.

Варто зазначити, що фахівці Державної фіскальної служби раніше роз'яснювали, що витрати платника податку на придбання права користування комп'ютерними програмами відносяться до п'ятої групи нематеріальних активів, а витрати на придбання сертифікатів відкритих ключів ЕЦП – до групи 6 нематеріальних активів. Грунтуючись на визначенні поняття «нематеріальний актив», фахівці-практики найчастіше робили висновки, що придбання ліцензії та ключів ЕЦП (придбання права користування, без переходу авторських прав) призводить до виникнення нематеріального активу.

Раніше, до 2009 року, у визначенні поняття «нематеріальний актив» згідно з п. 4 П(С)БО 8 було чітко зазначено, що це немонетарний актив, який утримується підприємством з метою використання протягом періоду більше одного року. З 2009 року із визначення усунуто ці «часові» рамки, тобто виникає питання: строк корисного використання нематеріального активу може бути меншим одного року?

Комп'ютерні програми, які придбано окремо від самих комп'ютерів та обсяг майнових прав на використання яких установлено ліцензійною угодою, необхідно включати до складу нематеріальних активів та амортизувати відповідно до обраного методу. Для амортизації нематеріальних активів застосовуються такі самі методи, як і для амортизації основних засобів.

У бухгалтерському обліку програмне забезпечення обліковується згідно вимог П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» і зараховується на баланс підприємства за первісною вартістю, до якої включають витрати на встановлення та налаштування програми. Первісна вартість програми накопичується за дебетом субрахунку 154 «Придбання нематеріальних активів» [1]. Після введення програмного забезпечення в експлуатацію його накопичена первісна вартість списується із субрахунку 154 в дебет субрахунку 125 «Авторське право та суміжні з ним права».

Як показують проведені результати спостереження, отримання ліцензії на програму M.E.Doc зазначається в документах як постачання пакету оновлення комп'ютерної програми. Отже, на нашу думку, у такому випадку мова не йде про нематеріальні активи, оскільки постачальник надаватиме послуги протягом року. Так як платіж здійснюється наперед на рік, то доцільно в цьому разі використовувати рахунок 39 «Витрати майбутніх періодів». Оплата постачальнику за надання пакетів оновлення буде супроводжуватися бухгалтерським проведенням: дебет рахунку 39 «Витрати майбутніх періодів» кредит рахунку 31 «Рахунки в банках». Оскільки отримувач послуг отримав акт приймання-передачі, то щомісячних актів, очевидно, постачальник не надаватиме. Відтак, покупець не має права за

датою, вказану в акті, списати всю суму передоплати до складу витрат. У цьому випадку, незважаючи на наявність акту приймання-передачі на весь період, отримувач послуг має щомісяця в обліку здійснювати проведення Дт 92 Кт 39 на суму 1/12 оплати послуг на рік на підставі бухгалтерської довідки. Щодо операцій з ЕЦП, то у бухгалтерському обліку оцінка здійснюється за первісною вартістю, тобто за витратами, які підприємство понесло під час його придбання, за винятком отриманої при оформленні знижки. До введення в експлуатацію такі витрати відображаються на субрахунку 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів», а після введення — на субрахунку 127 «Інші нематеріальні активи».

Як показали проведені дослідження, на практиці відносять ці витрати до складу адміністративних витрат одразу, в інших випадках – списують рівними частками щомісяця протягом дії сертифіката, як витрати майбутніх періодів. В залежності від того чи визначає підприємство у бухгалтерському обліку нематеріальний актив, чи визнає витрати буде вирахований по-різному об'єкт оподаткування з податку на прибуток. Якщо підприємство все ж таки не вбачає отримання економічних вигід від придбання примірника М.Е.Дос та ключів ЕЦП і має бажання відобразити витрати на їх придбання через рахунок 39 «Витрати майбутніх періодів» із поступовим віднесенням на адміністративні витрати. Отже, у такому випадку є потреба звернутися за роз'ясненням до Міністерства фінансів з цього приводу, оскільки дійсно має місце методологічна проблема між визнанням нематеріального активу та витратами.

Вважаємо, що для того, щоб відобразити ліцензію чи ЕЦП варто для початку уточнити чи є вони частиною основного засобу, на якому воно встановлено і як буде використовуватись (вартість такого включаємо до вартості об'єкта основного засобу). В іншому випадку – відображаємо на субрахунку 125 «Авторське право та суміжні з ним права» – у разі якщо за договором було придбано права кінцевого користувача або право на відчуження програмного забезпечення. Якщо програмне забезпечення

придбано за окремим договором, то вважаємо доцільним відображати такі операції із використанням субрахунку 127 «Інші нематеріальні активи». Якщо ж платіж класифікується як роялті, то він відноситься до складу витрат у періоді понесення. Роялті, який сплачений авансом, доцільно, на нашу думку, спочатку відображати за дебетом рахунку 39 «Витрати майбутніх періодів», який потім списувати в дебет рахунків витрат 23 «Виробництво», 91 «Загальновиробничі витрати», 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут», 94 «Інші витрати операційної діяльності».

Загалом, доцільно усі такі аспекти, що мають неоднозначність у відображенні на рахунках обліку, конкретизувати в обліковій політиці суб'єкта господарювання.

УДК 657:346. 764.1

АСПЕКТИ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Шевчук А.П., студентка

Венгерук Н.П., кандидат економічних наук, доцент

У сільському господарстві виробництво продукції пов'язане з використанням виробничих ресурсів галузі – трудових, земельних, водних, матеріальних, у процесі якого вони частково або повністю споживаються і переносяться на новостворену продукцію. Сукупність спожитих і перенесених на продукцію виробничих ресурсів являється витратами виробництва. Проблема управління витратами є однією з найактуальніших, найскладніших проблем кожного суб'єкта господарювання, адже від рівня і динаміки витрат залежать не тільки фінансові результати окремих підприємств та їх структурних підрозділів але й ефективність формування національного доходу на рівні держави загалом.

Аспекти системи управління витратами та методи їх розрахунку є предметом дослідження таких вчених, як І. Білоусова, Г. Савицька, О. Мачулка, І. Панченко, П. Попович, Я.Д. Плоткін, та інші, у працях яких розглядаються проблеми обліку та калькулювання, класифікації витрат, сучасні методики аналізу та планування.

Так, Плоткін Я. Д. та Пашенко І. Н. при формуванні стратегічної моделі управління витратами підприємства, окрім факторів, що впливають на вибір стратегії підприємства, виділяють основні, на їх думку, витратоформуючі фактори, що впливають на обсяг і динаміку витрат у процесі здійснення господарської діяльності підприємства. Відтак, їх об'єднано у такі групи: технологічні (рівень технологічного оснащення виробництва); організаційні (обсяг діяльності підприємства, рівень використання виробничої потужності підприємства); фінансово-економічні (рівень капіталомісткості виробництва, вартість капіталу підприємства, вартість залучення додаткових фінансових ресурсів) [3]. Основні статті витрат сільськогосподарських підприємств України за останні рік в загальній структурі витрат показано в Таблиці 1.

Таблиця 1

Типова структура витрат за елементами сільськогосподарських підприємств України у 2017 році

Статті витрат	Сільське господарство		У тому числі			
			Рослинництво		Тваринництво	
	млн.грн	у % до підсумку	млн. грн.	У % до підсумку	млн. грн.	у % до підсумку
Усього витрат	208157,4	100,0	156293,0	100,0	51864,4	100,0
Витрати на оплата праці	11481,2	5,5	7963,1	5,1	3518,1	6,8
Відрахування на	4008,4	1,9	2772,0	1,8	1236,4	2,4

соціальні заходи						
Матеріальні витрати, які увійшли до собівартості продукції	153108,9	73,6	109486,0	70,0	43622,9	84,1
Амортизація	9254,1	4,4	7527,9	4,8	1726,2	3,3
Інші витрати, включаючи плату за оренду	30304,8	14,6	28544,0	18,3	1760,8	3,4
У т.ч. орендна плата за:		100,0		100,0		100,0
Земельні частки (паї)	18243,9	60,2	63,9	×	×	63,9
Майнові паї	198,2	0,7	0,7	3,8	0,2	0,7

За даними Таблиці 2 видно, що основну частку у витратах на виробництво продукції займають матеріальні витрати, які увійшли до собівартості (середнє значення яких протягом року становило 73,6%). Витрати на оплату праці займають 5,5% , амортизація 4,4% .

Управління витратами можна визначити як взаємопов'язаний комплекс робіт, які формують і впливають на процес виникнення та поведінку витрат під час здійснення господарської діяльності й спрямовані на досягнення оптимального їх рівня у всіх підсистемах підприємства [2]. До інформаційної системи управління витратами ставлять такі вимоги: відповідність інформації потребам управлінні, забезпечення мінімальним, але достатнім обсягом інформації для прийняття управлінських рішень, забезпечення оперативного реагування на відхилення, достовірність інформації; регулярність інформації для простеження динаміки, багатоваріантність інформації для розгляду альтернативних рішень, результативність інформації, яка полягає у зіставленні результатів із витратами, комплектність інформації [1].

Отже, управління витратами – це динамічний процес, що включає управлінські дії, метою яких є досягнення високого економічного результату діяльності підприємства. Варто зазначити, що в управлінні витратами в сільськогосподарських підприємствах слід також урахувати не тільки

особливості виробничих процесів, але й зв'язок витрат виробництва з показниками ефективності виробництва. Побудова ефективної системи управління витратами дозволить підвищити конкурентоспроможність як реалізованого товару на ринку, так і підприємства в цілому.

Список використаних джерел

1. Кулинич М. Б., Сорока С.В. Управлінський облік як інформаційна система ефективного управління витратами підприємства: наук. вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Луцьк, 2010. 98- 103 с.
2. Мокієнко, Т. В. Формування стратегії управління витратами в сільськогосподарських підприємствах. Полтава: Полтав. держ. аграр. акад ., 2011. 20 с.
3. Плоткін Я. Д., Пашенко І.Н. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Львів, 2005. 258 с.

УДК 657.1

УДОСКОНАЛЕННЯ АНАЛІТИЧНОГО ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ В УМОВАХ АВТОМАТИЗАЦІЇ

Штурначук Т.В., студентка

Литвиненко В.С., к.е.н., доцент

Проблема своєчасного здійснення розрахунків з постачальниками за отримані товаро-матеріальні цінності є актуальною для будь-якого господарюючого суб'єкта, адже при порушенні строків погашення зобов'язань відбувається накопичення боргів, що погано впливає на фінансове становище підприємства.

Вітчизняні підприємства з метою автоматизації бухгалтерського обліку використовують такі програми як «Бухгалтерія 8 для України», SAP, «СофтТАКСІ» (X-DOOR), «АБ-Система» («Офіс-2000»), «Імпакт» («Акцент-

Бухгалтерія»), «Баланс-Клуб» (SoNet), «Глобал Аудит» («Quasi+Бухгалтерія»), GMS (Office Tools), «ТРАСКОсофт» (Trade Manager) тощо.

Найбільша кількість підприємств віддає перевагу програмному рішенню «Бухгалтерія 8 для України». У даній програмі аналітичний облік ведеться за допомогою механізму субконто. Термін «субконто» може позначати будь-який об'єкт аналітичного обліку, а безліч однотипних об'єктів аналітичного обліку називають «видом субконто».

Належно до вимог, що встановлені на підприємстві щодо повноти аналітичного обліку конфігуратор програми дає можливість зарезервувати до п'яти видів субконто за субрахунком чи рахунком.

Також програма дає можливість вести облік одного об'єкта аналітики в різних розрізах. Один і той самий довідник може призначатися для різного виду субконто. Багаторівнева аналітика дає можливість отримати бухгалтерський підсумок з необхідним рівнем деталізації.

Властивості даного прикладного рішення дозволяють організовувати ведення бухгалтерського обліку з використанням як субконто, так і субрахунків. І ці механізми ведення аналітичного обліку мають суттєві відмінності.

План рахунків, разом з субрахунками є діючим постійним параметром, що затверджується на великий період, а отже є недоцільним введення додаткових субрахунків. Субконто є набагато динамічнішими в цьому плані.

Для обліку розрахунків з постачальниками побудова структури субконто має ґрунтуватися на визначенні змісту кожного зобов'язання, що обумовлює характер операцій з грошовими коштами, що спричиняють утворення зобов'язань.

Субконто різних видів дозволяють відобразити інформацію про утворення зобов'язань перед постачальниками, погашення заборгованості, дотримання термінів платежів, вартість залучених фінансових активів тощо.

В електронній бухгалтерії проводки формуються одночасно з введенням документів. У даній програмі є також можливість складати звітність та інші допоміжні документи, зокрема:

9. оборотно-сальдову відомість рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» чи його субрахунку ;

10. аналіз рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», що містить підсумок по кореспонденції рахунка з іншими рахунками;

11. картку рахунка 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», тобто всі операції з відповідним рахунком із зазначенням документів;

12. універсальний звіт вільної форми, який розробляється користувачем для більш деталізованого вивчення господарських процесів.

Отже, для здійснення оперативного, ретроспективного і перспективного аналізу, а також прогнозування розміру позикового капіталу, з метою підвищення контрольованості на кожному рівні та етапі, здійснення гнучкого якісного фінансово-виробничого менеджменту, необхідне продумане використання субконто для запису повної інформації щодо розрахунків з постачальниками.

Автоматизована система робить облік поточних зобов'язань більш оперативним, що є важливою передумовою ефективного функціонування підприємства та дає змогу більш детально проаналізувати інформацію щодо розрахунків із постачальниками і підрядниками.

Список використаних джерел

1. Волинець О.О. Характеристика системи аналітичного обліку зобов'язань та методика її удосконалення в умовах електронної обробки економічної інформації / О.О. Волинець // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2010. – №5, Т.2. – С. 151-153.

2. Марченко Д.М. Автоматизація бухгалтерського обліку як джерело підвищення його ефективності / Марченко Д.М. // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. – 2011. - № 6 (96). – С. 248-254.

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000р., № 20.

4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України, затверджений постановою ВРУ від 16.07.1999р. № 996- XIV.

УДК 657.4

НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З

ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ

Шум О.А., студентка

Шевчук К.В., к.е.н., доцент

Розвиток ринкових відносин підвищує відповідальність та самостійність підприємств у виробленні та прийнятті управлінських рішень щодо забезпечення ефективності розрахунків з дебіторами та кредиторами. Збільшення або зниження дебіторської та кредиторської заборгованості призводять до зміни фінансового стану підприємства. У зв'язку з цим особливо важливого значення набуває вивчення та пошук напрямків удосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками.

Методологічні основи обліку зобов'язань в Україні визначенні П(С)БО 11 «Зобов'язання» [5]. Облік зобов'язань в міжнародній практиці регламентується МСБО 1 «Подання фінансових звітів» [3], МСБО 32 «Фінансові інструменти: розкриття та подання», МСБО 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи» [4].

Між МСБО 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи» та ПСБО 11 «Зобов'язання» існує ряд відмінних ознак: у термінологічному словнику, у класифікації зобов'язань, у їх оцінці у

відображені інформації про зобов'язання у фінансовій звітності. Тому, питання уніфікації даних нормативних документів вимагає суттєвих доповнень в напрямку пристосування їх до конкретних умов господарювання, з метою удосконалення системи бухгалтерського обліку в Україні [1].

Прибутковість діяльності підприємства залежать від швидкості обороту капіталу, що визначається цілим комплексом економіко-організаційних заходів. Його частиною є розрахунки між суб'єктами господарської діяльності. Для дотримання діючих правил розрахунків слід запобігати їх простроченню, сприяти зменшенню кредиторської і дебіторської заборгованості [2].

В сучасних умовах господарювання управлінському персоналу необхідно швидко приймати виважені управлінські рішення, які ґрунтуються на саме даних бухгалтерського обліку. Це особливо стосується інформації аналітичного обліку, яка необхідна для ефективного контролю за своєчасністю стягнення заборгованості і списання її невідшкодованої частини. У зв'язку з цим бухгалтерський облік повинен забезпечити достовірною інформацією про кредиторську заборгованість, згрупувати її за строками виникнення в розрізі кожного контрагента.

З метою покращення відображення розрахунків в обліку і скорочення дебіторської та кредиторської заборгованості доцільно, ретельно контролювати співвідношення дебіторської і кредиторської заборгованості: значне переважання дебіторської заборгованості створює загрозу фінансовій стійкості підприємства і робить необхідним залучення додаткових засобів; перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською може призвести до неплатоспроможності підприємства.

Організувати на підприємстві систему аналітичного обліку кредиторської заборгованості потрібно не лише в розрізі постачальників та підрядників, а й за термінами сплати, за розмірами, місцезнаходженням

контрагентів і пропонувані умови оплати. Це дасть можливість управляти грошовими потоками в процесі постачання.

Крім цього, необхідно контролювати оборотність дебіторської та кредиторської заборгованості, а також стан розрахунків з постачальниками та підрядниками які отримали передоплати і затримують поставку товарно-матеріальних цінностей чи виконання робіт. Важливо здійснювати постійний моніторинг кредиторської заборгованості, контролювати форми розрахунків з постачальниками, які встановлені в договорах.

Важливою на наш погляд є також організація на високому рівні роботи з договорами. В картці контрагента необхідно відзначати працює він на умовах наступної оплати чи за системою передоплати. Це дуже важливо, оскільки досить часто необхідність отримання матеріальних цінностей для забезпечення виробничого процесу та можливість оплати їх з виручки значно розходяться у часі. З метою уникнення неврегульованих сум заборгованості, доцільно під час укладання договору передбачити в ньому періодичність і строк проведення звірок розрахунків.

З метою мінімізації ризиків при виборі постачальників використовувати вибір постачальників на основі проведення тендеру, відповідно на підприємстві необхідно створити тендерну комісію.

Ефективна організація обліку кредиторської заборгованості, в частині розрахунків з постачальниками, дозволить зменшити факти прострочення термінів заборгованості пов'язані з недоліками в обліку.

Список використаних джерел

1. Асмолова Т. В. Особливості обліку зобов'язань за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку: порівняльний аспект / «Економічні науки». – Серія «Облік і фінанси» // Т. В. Асмолова, С. В. Сирцева. – 2015. – Випуск 12(45). Ч. 1. – С. 15-21.

2. Гудзь О.Є. Дебіторська та кредиторська заборгованість в системі управління фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств / О. Є. Гудзь // Облік і фінанси АПК. – 2010. – № 1–2. – С. 65 – 70.

3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності» затверджено наказом Комітету з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://www.rada.com.ua/rus/ifrs/u1/>.

4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи» затверджений наказом Комітету з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.rada.com.ua/rus/ifrs/u37/>.

5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» затверджене наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2001 р. №559. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>.

УДК 336.276: 336.71

УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ В БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Яковенко Ю.В., студентка

Дерев'янка С.І., кандидат економічних наук, доцент

Вирішальну роль у системі фінансового посередництва відіграють банки і тому вони мають не лише діагностувати потенційні загрози, але й мати відповідний механізм нейтралізації їх негативного впливу. Вивчення причин виникнення банківських ризиків та методів управління ними є вкрай важливим для банківської системи. Вибір правильної методики оцінки ризиків багато в чому допомагає банку зменшити витрати на непередбачувані ситуації.

Сучасний стан розвитку банківської системи України дає підстави констатувати недостатність зусиль банків, спрямованих на здійснення

ефективного контролю за виконанням умов кредитних операцій, внаслідок чого спостерігається значне зростання обсягів проблемних активів. Без відповідного реагування така тенденція може призвести до ще більшої дестабілізації банківського сектору України [2].

У зв'язку з цим існує необхідність впровадження заходів, спрямованих на підвищення ефективності банківського контролю за кредитними операціями, що сприятиме налагодженню ефективної організації кредитного процесу та зменшенню частки неповернених кредитів [1].

Формування дієвого механізму мінімізації кредитного ризику та контролю за ним є необхідною умовою стабільного та ефективного функціонування будь-якого банку, оскільки мінімізація кредитного ризику дає змогу не лише запобігти можливим втратам банку від кредитної діяльності, а й не допустити виникнення серйозних проблем із ліквідністю та платоспроможністю.

Питання управління кредитним ризиком в банківській системі України досліджувались у роботах багатьох вчених, зокрема: А.М.Бандурки, В.В.Вітлінського, О.Заруцької, Ю.В.Ніколаєнка, А.О.Єпіфанова, І.В.Бєлової, О.В.Пернарівського та багатьох інших. Та не дивлячись на це подальшого дослідження потребують рекомендації щодо встановлення та практичного застосування у процесі банківського кредитування методичних підходів, спрямованих на попередження зростання рівня кредитного ризику банків.

Під кредитним ризиком розуміють невизначеність щодо повного та своєчасного виконання позичальником своїх зобов'язань згідно з умовами кредитної угоди. Він характеризує економічні відносини, що виникають між двома контрагентами — кредитором і позичальником — з приводу перерозподілу фінансових активів. Оскільки між кожною парою контрагентів складаються власні відносини, які не повторюються і не можуть бути виміряні точно, то процес оцінювання кредитного ризику досить складно піддається формалізації [2].

Управління кредитними ризиками в банку можна визначити як діяльність, яка включає прогнозування та планування рівня кредитних ризиків відповідно до обсягів та видів кредитних операцій, мотивування ефективної організації моніторингу кредитних ризиків, що здійснюється працівниками департаменту кредитних ризиків в процесі кредитної діяльності банку, здійснення аналізу та оцінки факторів їх виникнення та впливу на показники діяльності банківської установи, контроль за рівнем кредитних ризиків [3]. У відповідності до причин виникнення кредитного ризику управління ним здійснюється на двох рівнях— на рівні кожної окремої позички та на рівні кредитного портфеля в цілому.

Успішна діяльність банків залежить від обраної стратегії управління ризиками, а особливо кредитним. Управління кредитним ризиком включає прогнозування та планування рівня кредитних ризиків відповідно до обсягів та видів кредитних операцій, мотивування ефективної організації моніторингу кредитних ризиків, що здійснюється працівниками департаменту кредитних ризиків в процесі кредитної діяльності банку, здійснення аналізу та оцінки факторів виникнення кредитних ризиків та їх впливу на показники діяльності банківської установи, контроль за рівнем кредитних ризиків і, в разі необхідності, здійснення їх регулювання з метою забезпечення досягнення стратегічних цілей і поточних завдань діяльності банку.

Основними причинами зростання кредитних ризиків та стримання кредитування економіки є [1]:

- посилення інфляційних і девальваційних очікувань. Це обумовлює зниження доходів суб'єктів господарювання та зменшення кількості платоспроможних позичальників, що, в свою чергу, формує обережну кредитну політику банків;

- нестача кредитних ресурсів через слабку внутрішню ресурсну базу та обмеженість доступу до міжнародних ринків капіталу;

– недосконалість методів управління кредитними ризиками та механізмів повернення кредитів неплатоспроможними позичальниками, а також проблеми з реалізацією заставленого майна чи неможливістю реалізувати інші форми заставного забезпечення банківських позик. Це призводить до зниження якості існуючих активів та до збільшення обсягів і частки проблемних кредитів;

– низький рівень захисту прав кредиторів і позичальників;

– недостатня ринкова вартість або недостатня ліквідність заставного майна у випадку неповернення кредиту;

– недосконале управління фінансовою діяльністю позичальника, що призводить до непередбачених збитків .

Список використаних джерел

1. Белікова Т.В. Управління кредитними ризиками в банківській системі /Т.В.Белікова, О.О.Цимбалюк // Молодий вчений. - 2016 - № 12 (39) – 36 с.

2. Сідак О.В. Особливості мінімізації кредитного ризику банківської установи / О.В.Сідак, І.В.Єлейко // Науковий вісник НЛТУ України: Збірник науково-технічних праць. – Львів: РВВ НЛТУ України, 2011. – Вип.21.08. – С.150-158.

3. Мочерний С.В. Банківська система України / С.В.Мочерний, Л.С.Тришак. – Львів: Тріада плюс, 2004. – 304 с.

УДК 657: 657.1

Концептуальні засади збалансованого розвитку аграрного сектору економіки України. Секція 3. «Облік, оподаткування, контроль та аналіз в забезпеченні розвитку конкурентоспроможної економіки»: збірник тез доповідей наук.-практ. студ. конф. (21 листопада 2018 р.) / відп. ред. Є.В. Калюга. – К.: НУБіП України, 2018. – 336 с.

Збірник підготовлено за загальною редакцією завідувача кафедри обліку та оподаткування, д.е.н., професора Калюги Є.В.

Рекомендовано до друку
кафедрою обліку та оподаткування НУБіП України
(протокол № 4 від 14 листопада 2018 р.)

Збірник містить матеріали 72-ї науково-практичної студентської конференції «Концептуальні засади збалансованого розвитку аграрного сектору економіки України», Секція 3. «Облік, оподаткування, контроль та аналіз в забезпеченні розвитку конкурентоспроможної економіки» з актуальних проблем і основних напрямків розвитку бухгалтерського обліку, контролю, аналізу, аудиту та оподаткування в сучасних умовах господарювання.

Технічний редактор: к.е.н. Литвиненко В.С.

© Колектив авторів, 2018
© НУБіП України, 2018

Підп. до друку 14.11.18 р.
Формат 60x84 1/16. Папір офс.
Ум. друк. арк. 20,9. Тираж 200 прим.
НУБіП України
м. Київ, 03041, вул. Героїв Оборони, 15